

การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF COMMUNITY OF INQUIRY WITH PARENT TEACHER
PARTICIPATION MODEL TO ENHANCE INFORMATION LITERACY
OF PRIVATE SCHOOL TEACHERS

Mr. Worasak Akaradejruangsri

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Technology and
Communications

Department of Educational Technology and Communications

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครู โรงเรียนเอกชน
โดย	นายวรศักดิ์ อัครเดชเรืองศรี
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ธีรวดี ถังคบุตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ธีรวดี ถังคบุตร)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณীগิจ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุข ตันตระรุ่งโรจน์)
..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.พรรณราย เทียมทัน)

วรศักดิ์ อัครเดชเรืองศรี : การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน (DEVELOPMENT OF
COMMUNITY OF INQUIRY WITH PARENT TEACHERPARTICIPATION MODEL TO
ENHANCE INFORMATION LITERACYOF PRIVATE SCHOOL TEACHERS) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ธีรวิดี ถังคบุตร, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร.ใจทิพย์ ณ
สงขลา, 329 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยมีขั้นตอนการ
ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของครูจำนวน 392 คน ผู้ปกครอง
จำนวน 392 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 253 คน เกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม
ระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ขั้นตอนที่ 2 สร้าง
รูปแบบฯ ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบฯ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ และขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ
รูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบฯ ได้แก่ ด้วย ครูโรงเรียนเอกชน
จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
t-test dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคล 2) เป้าหมาย
ชุมชน 3) กระบวนการสืบสอบ และ 4) เทคโนโลยี
2. ขั้นตอนของการรูปแบบฯ ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม
2) แสวงหาความร่วมมือ 3) ขั้นปฐมนิเทศ 4) ขั้นกำหนดสถานการณ์ปัญหา 5) ขั้นการรวบรวม
สารสนเทศ 6) ขั้นบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ 7) ขั้นการประเมินผลสารสนเทศ
8) ขั้นประเมินผลการดำเนินงาน และ 9) ขั้นการเผยแพร่สารสนเทศ
3. กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้สารสนเทศหลังการทดลอง สูงกว่าการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2559	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5584256027 : MAJOR EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND COMMUNICATIONS

KEYWORDS: COMMUNITY OF INQUIRY / PARENT TEACHER PARTICIPATION / INFORMATION LITERACY
/ PRIVATE SCHOOL TEACHER

WORASAK AKARAJRUANGSRI: DEVELOPMENT OF COMMUNITY OF INQUIRY WITH PARENT TEACHER PARTICIPATION MODEL TO ENHANCE INFORMATION LITERACY OF PRIVATE SCHOOL TEACHERS. ADVISOR: THEERAVADEE THANGKABUTRA, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. JAITIP NA-SONGKHLA, Ph.D., 329 pp.

The purpose of this research were to develop the community of Inquiry with parent teacher participation model to enhance information literacy of private school teachers. The research and development (R&D) process was divided into four phases: 1) study the opinions of 392 teachers belong to Office of the Private Education Commission in Bangkok area. 392 parents of students in private schools, and 253 school administrators belong to Office of the Private Education Commission in Bangkok area towards community of Inquiry with parent teacher participation model to enhance information literacy of private school teachers; 2) develop the model; 3) examine the effect of the model for six weeks and 4) propose the model. The sample used to examine the effect of the model were 12 teachers under the Office of the Private Education Commission. The data were analyzed by frequency distributions, percentage, mean, standard deviation and t-test dependent.

The research findings indicated that:

1. The four components of the model were: 1) person; 2) objective; 3) inquiry process and 4) technology.

2. The nine steps of the model were: 1) preparing activities; 2) seeking cooperation; 3) orientation; 4) identify the problem; 5) collect information; 6) integration; 7) evaluation; 8) evaluate activities and 9) publishing.

3. The samples' information literacy posttest scores were significantly higher than the pretest scores at .05 level.

Department:	Educational Technology and Communications	Student's Signature
		Advisor's Signature
Field of Study:	Educational Technology and Communications	Co-Advisor's Signature

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์ ข้อคิดเห็น ความช่วยเหลือ ตลอดจนคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ชีรวดี ถังคุบุตร และรองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา ผู้วิจัยใคร่ ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ กรณีกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุข ตันตระกูลโรจน์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.พรรณราย เทียมทัน กรรมการ ภายนอกมหาวิทยาลัย ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเล่ม วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจ เครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ครูผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษาและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณอย่างยิ่ง นางสาวพรรณพิลาศ เกิดวิชัย นางสาวนลินี คลังทอง ดร. พัทธนันท์ บุตรฉุย ดร.ธนต์ สมณคุปต์ และเพื่อน ETC 55 ทุกคน ผู้เป็นกำลังใจ ดูแล ห่วงใย และร่วมฟันฝ่า อุปสรรคต่างๆในการทำวิจัยนี้

คุณความดีอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบแต่ บิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ทุกคน ญาติสนิท มิตรสหาย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
คำถามวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1 ชุมชนสืบสอบ	16
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง	42
ตอนที่ 3 การรู้สารสนเทศ (Information Literacy).....	74
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	100
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบ สอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียน เอกชน	100

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริม การรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	104
ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและ ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	119
ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อ ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	122
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชน สืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครู โรงเรียนเอกชน.....	125
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อ ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	144
ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	149
ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อ ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	171
บทที่ 5 ผลการวิจัย	174
ตอนที่ 1 บทนำ.....	174
ตอนที่ 2 องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	179
ตอนที่ 3 วิธีการและเงื่อนไขการใช้รูปแบบ.....	204
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	206
สรุปผลการวิจัย.....	209
อภิปรายผลการวิจัย.....	219
ข้อเสนอแนะ	231

รายการอ้างอิง	233
ภาคผนวก.....	247
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	248
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	251
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	291
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้งานเว็บไซต์.....	321
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรม	326
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	329

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	องค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ	25
ตารางที่ 2.2	แนวทางการจัดกิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) และผลที่คาดว่าจะได้รับต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และครู	61
ตารางที่ 3.1	ตารางสังเคราะห์ข้อความแบบวัดการรู้สารสนเทศ.....	110
ตารางที่ 3.2	แสดงรายละเอียดกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างต้องปฏิบัติในแต่ละสัปดาห์	121
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N=392).....	127
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	129
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์	131
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์	132
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	133
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 392)	134
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	136
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์	137
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์	138
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ.....	139
ตารางที่ 4.11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 253) ...	139

ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง.....	141
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	143
ตารางที่ 4.14	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน... 148	
ตารางที่ 4.15	แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนตัว (N=12).....	150
ตารางที่ 4.16	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง (N = 12).....	151
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมต้น	152
ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมปลาย	153
ตารางที่ 4.19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศ (N = 12).....	154
ตารางที่ 4.20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง (N = 24)	155
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบฯ (N = 24).....	157
ตารางที่ 4.22	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การประเมินและรับรองรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน	172

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ภาพที่ 2.1	รูปแบบชุมชนสืบสอบ (Col Model) (Garrison & Anderson, 2008).....	23
ภาพที่ 2.2	ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วม (J. L. Epstein, 2002).....	47
ภาพที่ 2.3	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา.....	48
ภาพที่ 4.1	ต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริม การรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	147
ภาพที่ 4.2	ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา.....	163
ภาพที่ 4.3	ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการรวบรวมสารสนเทศ.....	165
ภาพที่ 4.4	ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ.....	167
ภาพที่ 4.5	ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการประเมินผลสารสนเทศ.....	169
ภาพที่ 4.6	ตัวอย่างกิจกรรมขั้นเผยแพร่สารสนเทศ.....	170
ภาพที่ 5.1	รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้ สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	179
ภาพที่ 5.2	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้วยรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน.....	185
ภาพที่ 5.3	ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม.....	186
ภาพที่ 5.4	ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ.....	188
ภาพที่ 5.5	ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ.....	190
ภาพที่ 5.6	ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา.....	192
ภาพที่ 5.7	ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ.....	194
ภาพที่ 5.8	ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูล.....	196
ภาพที่ 5.9	ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ.....	198
ภาพที่ 5.10	ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน.....	200

ภาพที่ 5.11 ชั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ.....	202
---	-----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการปัญหา

ในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมแห่งสารสนเทศ บุคคลในสังคมจำเป็นต้องรับข้อมูลข่าวสารอย่างท่วมท้น บุคคลทุกคนจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง คนในสังคมปัจจุบันจึงต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อการเท่าทันในข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย สังคมปัจจุบันจึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาต้องมุ่งเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้ของบุคคล และพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศให้แก่บุคคลในสังคมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถนำความรู้ไปใช้ในสังคมได้อย่างยั่งยืน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การรู้สารสนเทศครอบคลุม การมีพฤติกรรมเข้าถึงสารสนเทศที่เหมาะสมอย่างมีความคิดและจริยธรรม โดยผ่านช่องทางหรือสื่อใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามความต้องการ (SUNY Council of Library Directors Information Literacy Initiative, 2003) การรู้สารสนเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับครูในปัจจุบัน

ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่ส่งถึงกันอย่างรวดเร็วส่งผลต่อระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถระดับสูงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต คุณภาพของครูเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างคุณภาพการศึกษา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ได้กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพเพื่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามลำดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสภาพของการประกอบวิชาชีพต่อไป และมาตรฐานการปฏิบัติตน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548)

การรู้สารสนเทศ (Information literacy) หรือคำแปลภาษาไทยอื่นๆ เช่น ทักษะสารสนเทศ ความรู้ความสามารถด้านสารสนเทศ ความรู้พื้นฐานสารสนเทศ การรู้เท่าทันสารสนเทศ มีความหมายคือ ความสามารถที่ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถตระหนักรู้ได้เมื่อตนเองมีความต้องการสารสนเทศ และมีความสามารถในการระบุตำแหน่ง ประเมินและใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญ และการจัดการสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย รวมถึงการประยุกต์ใช้ความเข้าใจพื้นฐานทางจริยธรรมและกฎหมายในการเข้าถึงและใช้สารสนเทศ (Association of College and Research Libraries, 2003; Partnership for 21st Century Skills, 2003) แนวคิดของการรู้สารสนเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดเตรียมให้บุคคลเป็นผู้ใช้สารสนเทศที่ประสบความสำเร็จ โดยเข้ามามีบทบาทในแวดวงการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา สถานศึกษาและห้องสมุดเพิ่มขึ้นตามลำดับ การรู้สารสนเทศเป็นทักษะที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ เนื่องจากการสอนและการเรียนรู้ในปัจจุบันเกิดขึ้นได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และสารสนเทศได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้สอนและผู้เรียนไม่จำเป็นต้องดำเนินการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรืออยู่ในสถานที่และเวลาเดียวกัน

แนวทางการจัดการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทิศทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น การรู้สารสนเทศมีความสำคัญ และถือเป็นสมรรถนะหลักของบุคคลในศตวรรษที่ 21 การรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการศึกษาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาทางไกล การรู้สารสนเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม การสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ไขปัญหาในระดับโลกและการปกครองตนเอง (Australian Library and Information Association, 2000)

การปฏิรูปการเรียนรู้และความสำคัญของการรู้สารสนเทศทำให้ทั้งครูผู้สอน จำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ ผู้ออกแบบการเรียนรู้ ทำให้ครูต้องพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการรู้สารสนเทศ Probert (2009) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการรู้สารสนเทศว่าเป็นแนวคิดการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ แต่ขาดทักษะการสอนการรู้สารสนเทศให้กับผู้เรียน จากข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถอธิบายปัญหาที่ครูยังไม่มีการสอนทักษะการรู้สารสนเทศว่า สืบเนื่องมาจากเรื่องของเวลา และครูไม่ทราบว่าผู้เรียนของตนต้องการกลยุทธ์หรือทักษะในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง จากผลการวิจัยส่งผลให้เกิดนโยบายและแผนการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของครู Korobili and Malliarì (2011) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้แหล่งข้อมูลของครู พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ และพบว่ามีเพียงครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และครูที่มี

ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าที่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ใช้แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึงให้ข้อเสนอแนะว่าครูควรจะเข้าร่วมการสัมมนาฝึกอบรมการรู้สารสนเทศเพื่อให้มีทักษะการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ Corral (2008) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาครูโดยการบูรณาการการรู้สารสนเทศเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือกลยุทธ์ขององค์กร เช่น การทำแผนภาพ การทำวิเคราะห์แฟ้มผลงาน เป็นต้น และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในประเทศไทยก็พบว่า งานวิจัยจำนวนมากเป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียน นักศึกษา และครูบรรณารักษ์ ยังไม่พบงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของครูผู้สอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึง หมวด 7 มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ที่ผ่านมากกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นพัฒนาครูในหลากหลายรูปแบบ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ การฝึกอบรม การทัศนศึกษาและดูงาน เป็นต้น แต่ปัญหาที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาครูรูปแบบดังกล่าวไม่สามารถรองรับครูทั้งประเทศได้ และครูที่ได้รับการอบรมก็ไม่ได้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ มองไม่เห็นความสำคัญจึงไม่มีการนำไปใช้และขาดความเข้าใจกระบวนการในการนำไปใช้ ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาครูจึงควรเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้จนถึงการนำไปใช้ในการจัดการเรียนสอนและควรเป็นการพัฒนาที่เริ่มจากภายในสถานศึกษา

การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษานั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาครูได้แก่ ผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกิจกรรม ตลอดจนให้การสนับสนุนต่างๆ ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพของครูภายในสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับสถานศึกษาต้องทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิด ด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 43 วรรค 2 กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ที่ต้องการระดมความร่วมมือจากทุกๆ ส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัวชุมชน เอกชน สถาบันต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในส่วนของโรงเรียนต้องมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย ในการจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพคำว่า “การมีส่วนร่วม

ร่วม” นั้น มีหลายคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน เช่น การมีส่วนร่วม (Participation) การร่วมมือ (Collaboration) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (Involvement) หรือความผูกพัน (Commitment) หรือ การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ซึ่งนักการศึกษาที่ใช้คำเหล่านี้ อาจมีจุดมุ่งหมายย่อยเพื่อแสดงถึงระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วม ซึ่งคำต่างๆเหล่านี้ ต่างมีนัยเดียวกันทั้งสิ้น คือ “การมีส่วนร่วม” ในความหมายของการวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเกิดจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544) ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อเด็กทั้งต่อการเรียนและความก้าวหน้าในอนาคต และยังส่งผลดีต่อครูและโรงเรียนด้วย

Rasinski (2000) กล่าวว่า โรงเรียนควรเป็นฝ่ายเริ่มต้นประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองได้มีกิจกรรมหรือโครงการความร่วมมือเพื่อสร้างความเข้มแข็ง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบไปด้วย บทบาทในการร่วมตัดสินใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในระดับนโยบาย การบริหารและการตัดสินใจ บทบาทในการร่วมดำเนินการ ได้แก่ การเป็นผู้สังเกตการณ์ การเป็นผู้ให้ข้อมูล การจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับการจัดการศึกษา การเป็นครูร่วมสอน การร่วมให้ข้อมูลเสริมบทเรียนต่าง ๆ และบทบาทในการร่วมประเมินผล ได้แก่ ทำหน้าที่ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและการดำเนินการที่เกิดขึ้น (Cohen & Uphoff, 1980; Crowe, 2000; E. W. Morrison, 1995; Rasinski, 2000; Sumption & Yvonne, 1996; กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551; อภิญญา เวชยชัย, 2544; อรุณี ทรดาล, 2536) เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเข้ารับการศึกษา เลือกสถานศึกษาของเด็ก การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อโรงเรียนจะทำให้เกิดความเป็นชุมชนและความเป็นชุมชน จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพัน ร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน โรงเรียนในฐานะองค์กร จะมีความเป็นแบบทางการที่สร้างความรู้สึกห่างเป็นระหว่างบุคคลมีมากขึ้น มีกลไกที่บังคับควบคุมมากมาย และมักมีจุดเน้นในเรื่องที่เป็นงานด้านเทคนิคเป็นหลัก ดังนั้น การทำให้โรงเรียนมีลักษณะของความเป็นชุมชนก็จะทำให้บรรยากาศที่ตามมาก็คือ สมาชิกมีการผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ร่วม มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน การมีอุดมการณ์ร่วมกันหรือรวมถึงมีวิสัยทัศน์ร่วม จะช่วยผูกมัดให้ทุกคนรวมกันเป็นชุมชนและให้การช่วยเหลือต่อกัน มีความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของการต้องดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกันแบบชุมชน ถ้าทั้งคณะครูผู้สอนและผู้บริหารต่างร่วมกันยึดมั่นต่อ

พันธะผูกพันที่ต้องแสดงพฤติกรรมแบบอย่างที่ดีแล้ว คนเหล่านี้จะต้องสนใจและกระตือรือร้นต่อ งานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีสอน ทั้งนี้มีใช้เพียงแค่ผูกพันต่อการพัฒนา เทคนิควิธีสอนใหม่เฉพาะงานส่วนตน แต่ต้องช่วยทำให้ทุกคนในโรงเรียนที่เป็นชุมชนโดยรวมร่วมกัน พัฒนาปรับปรุงวิธีสอนและการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นไป ชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยรวมหมายความว่า ครูผู้สอนจะแบ่งปันและแลกเปลี่ยนด้านเทคนิควิธีการสอนระหว่างกันอย่างเปิดเผย มีการเยี่ยมเยียน เพื่อสังเกตการณ์สอนของครูในอีกชั้นเรียนหนึ่งได้อย่างสะดวกใจ ตลอดจนมีการเชิญครูคนอื่นที่ เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาสาธิตการสอนให้ครูอื่นๆ ได้ชม ซึ่งนอกจากการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนกันระหว่างครูแล้ว ชุมชนของโรงเรียนยังมีการกิจสำคัญของงานในการให้บริการแก่นักเรียน และผู้ปกครอง ความเป็นชุมชนของโรงเรียนจึงครอบคลุมไปถึงผู้ปกครองและชุมชนด้วย (Luis & Kruse, 1995; Sergiovanni, 1994)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นชุมชนที่ “สืบเสาะค้นหาในสิ่งที่ถูกต้องดียิ่งขึ้น” ซึ่งหมายความว่า สมาชิกของชุมชนจะทำการใคร่ครวญตรวจสอบวัฒนธรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูว่า วัฒนธรรมอะไรบ้างที่ส่งเสริมให้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนบรรลุผลและได้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร ส่วนคำว่า “สืบเสาะค้นหา หรือ Inquiry” หมายความว่าภารกิจทุกด้านที่โรงเรียนดำเนินการอยู่นั้น จะต้อง ได้รับการดูแลตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อการปรับปรุงแก้ไข จนเชื่อได้ว่าภารกิจแต่ละด้านเหล่านี้ เป็นไปเพื่อความดีงามของส่วนรวมและสามารถสนองตอบต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้ด้วย ในสถานศึกษาที่เป็น “โรงเรียนที่มุ่งการสืบเสาะค้นหา (Inquiring school)” จะมุ่งพัฒนาเป้าหมายให้ สูงขึ้นตลอดเวลาเมื่อเทียบกับปัจจุบัน อีกทั้งบรรดาสมาชิกของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียจะมีโอกาสได้ ร่วมกันพิจารณาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ควรส่งเสริมเพื่อช่วยให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้มีประสิทธิผลมาก ยิ่งขึ้น เช่น ช่วยระบุถึงความจำเป็นของโรงเรียนที่ต้องพัฒนาบุคลากรในประเด็นใดบ้างและจะทำให้ บรรลุผลได้อย่างไร หรือช่วยหาผู้เชี่ยวชาญให้เข้ามาช่วยเหลือเพื่อยกระดับผลการปฏิบัติงานให้สูง ยิ่งขึ้น เป็นต้น มีการเน้นสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดร่วมกันขึ้นเองมากกว่าการใช้ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดให้โดยหน่วยงานภายนอกชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Sergiovanni, 1994)

กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เป็นลำดับขั้นตอนที่สมาชิกในชุมชนเข้ามารวมกลุ่มเพื่อมา แก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชนโดยร่วมกันคิดวิเคราะห์ แสวงหาทางเลือก ดำเนินการและประเมินผล โดยมีเทคนิค วิธีการเรียนรู้ ได้แก่ การระดมสมองโดยการจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมอย่างมีส่วนร่วม การสัมมนา การแบ่งกลุ่มทำงาน การจัดนิทรรศการ การบรรยาย การสาธิต การจัดการแสดง สร้างศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าว คือ การ รวมคนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วย การปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น เรียกได้ว่า ชุมชนสืบสอบ

ชุมชนสืบสอบเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มคนโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น องค์ประกอบของชุมชนสืบสอบประกอบไปด้วย ด้านสังคม (Social Presence) ด้านปัญญา (Cognitive Presence) และด้านการเรียนการสอน (Teaching Presence) (Akyol, Garrison, & Ozden, 2009; Garrison & Vaughan, 2008; Splitter & Sharp, 1995) กระบวนการของชุมชนสืบสอบเป็นกระบวนการที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget และทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ วิธีการสืบสอบหาความรู้ได้จากการสำรวจ ค้นหาในสิ่งที่ต้องการศึกษา อาจเป็นการสำรวจธรรมชาติ การทดลองต่างๆ แล้วเกิดคำถามขึ้นและทำการสืบค้น แสวงหาความรู้เพื่อตอบคำถามเหล่านั้น จนเกิดความเข้าใจและสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ประกอบไปด้วย การรวมกลุ่มแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชน การกำหนดบริบทของชุมชนจากประสบการณ์ (Experience) ของสมาชิก ได้แก่ การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา การร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่ การแสวงหาทางเลือก ได้แก่ แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาจากสารสนเทศหรือความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการร่วมกันคิดและร่วมอภิปราย การดำเนินการสร้างผลงาน ได้แก่ การสร้างแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติใหม่และประเมินผลโดยการร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงาน

Jakes, Pennington, and Knodle (2002) นำเสนอกระบวนการในการเรียนแบบสืบสอบโดยใช้เว็บเป็นฐานข้อมูลประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การถามหรือการกำหนดคำถามที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการตัดสินใจหรือการวางแผนในการทำงาน 2) ตั้งคำถามพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตอบคำถามที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการขยายความคิดในการค้นคว้าหาคำตอบ 3) พัฒนากลยุทธ์ในการค้นหาเพื่อการหาข้อมูลบนเว็บจากคำถามพื้นฐานเพื่อใช้เป็นคำสำคัญในการค้นหา 4) บอกที่อยู่ของแหล่งข้อมูลที่นักเรียนค้นพบ 5) คัดกรอง แยก และเชื่อมต่อการอ้างอิง เป็นการให้นักเรียนระบุการประเมินข้อมูลบนเว็บที่ค้นพบ และแตกข้อมูลเหล่านั้นเพื่อใช้ในการตอบคำถามพื้นฐาน 6) ประเมินข้อมูลทั้งหมดที่เลือกมาได้ 7) พัฒนาคำตอบของคำถาม และ 8) พัฒนาผลงานเพื่อการนำเสนอคำตอบของตน

บทบาทของเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และมีบทบาทที่สำคัญต่อการสร้างควมร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของผู้เรียนสื่อสารไปยังผู้ปกครองผ่านเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย หรือใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้เรียน และสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ชุมชน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยช่วยลดปัญหาด้านเวลาและสถานที่ เนื่องจากเทคโนโลยีจะสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งประสานเวลาและไม่ประสานเวลา

และผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถระดมความคิดเห็น สะท้อนปัญหา ร่วมคิด ร่วมสืบค้นแนวทางในการแก้ปัญหา ได้ทั้งจากที่บ้านและที่ทำงาน ด้วยเหตุนี้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง จึงอาจจะสามารถส่งเสริม การรู้สารสนเทศของครูเอกชนได้ งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนโดยการพัฒนา รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำถามวิจัย

1. ครู ผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองอย่างไร
2. รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีองค์ประกอบและขั้นตอนอะไรบ้าง
3. รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองที่พัฒนาขึ้นส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนได้หรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 688 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนประชากรครูทั้งสิ้น 20,257 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 253 คน ครูผู้สอน จำนวน 392 คนและผู้บริหาร จำนวน 392 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหาร เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 12 คน ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ คือ เป็นโรงเรียนที่มีการเปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา

1.2.2.1 ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 (ระดับประถมต้น) จำนวน 6 คน

1.2.2.2 ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (ระดับประถมปลาย) จำนวน 6 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหาร

ตัวแปรตาม คือ การรู้สารสนเทศของครู

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

1. ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเอง ร่วมกับผู้อื่น

2. กระบวนการชุมชนสืบสอบ หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่สมาชิกร่วมกันค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหาของชุมชน ประกอบไปด้วย การกำหนดสถานการณ์ปัญหา การรวบรวมข้อมูล การบูรณาการข้อมูล และการหาข้อสรุป

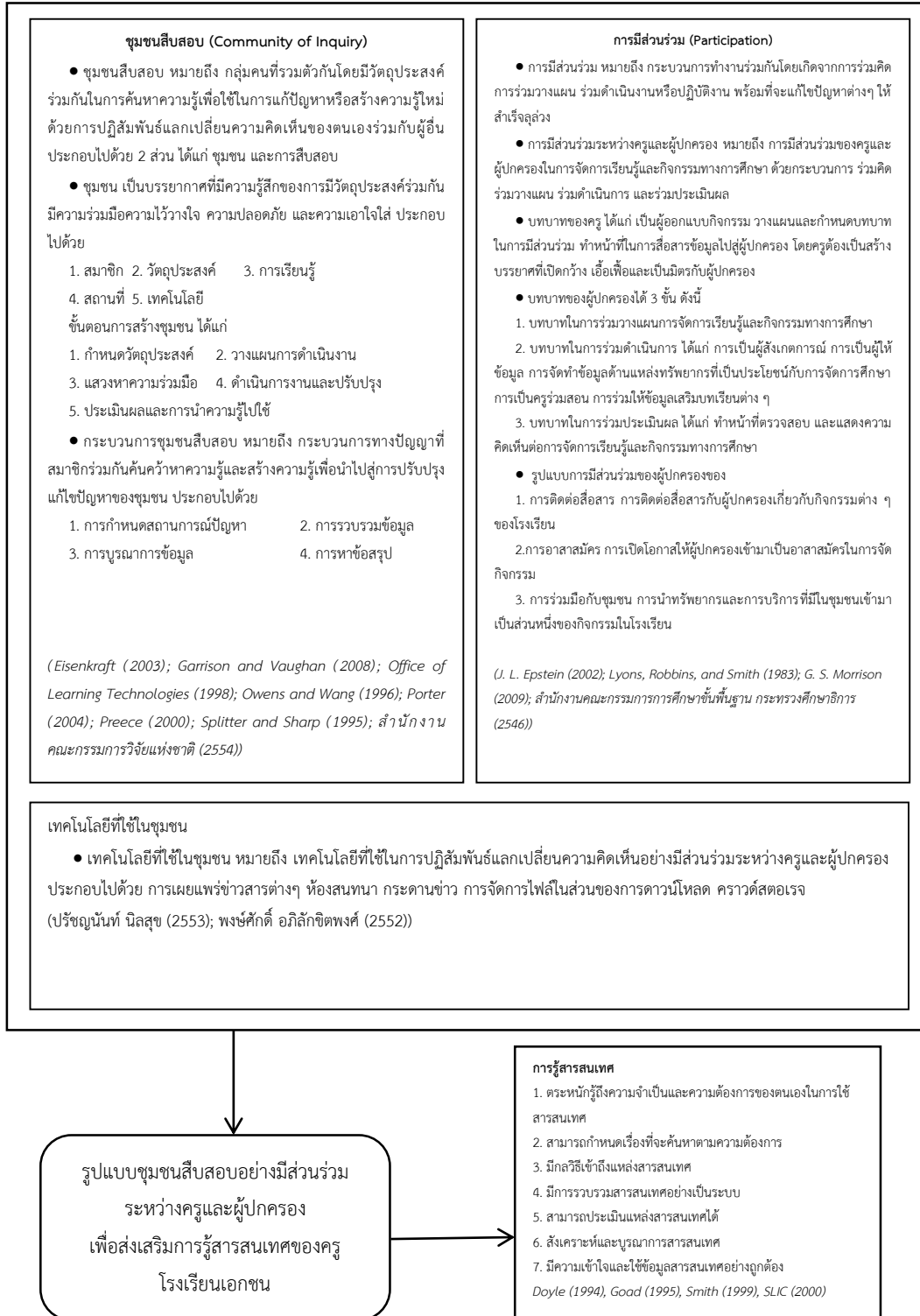
3. การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน การร่วมมือกันพบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง รวมทั้งผู้ปกครองร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือครู ผู้บริหาร หรือเด็กตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

4. เทคโนโลยีที่ใช้ในชุมชน หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ประกอบไปด้วย การเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ห้องสนทนา กระดานข่าว การจัดการไฟล์ในส่วนของดาวนโหลด คราวด์สตอเรจ

5. การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถอธิบายกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

1. ชุมชนสืบสอบ

ชุมชนการเรียนรู้ จึงหมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันโดยการร่วมกันแบ่งปันข้อมูล ข่าวสารเพื่อการเรียนรู้และมีการแสดงออกทางความคิดร่วมกัน องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย

1. สมาชิก
2. วัตถุประสงค์
3. การเรียนรู้
4. สถานที่
5. เทคโนโลยี

ขั้นตอนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ได้แก่

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. วางแผนการดำเนินงาน
3. แสวงหาความร่วมมือ
4. ดำเนินการงานและปรับปรุง
5. ประเมินผลและการนำความรู้ไปใช้

กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน หมายถึง ลำดับขั้นตอนที่สมาชิกในชุมชนเข้ามารวมกลุ่มเพื่อมาแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชนโดยร่วมกันคิดวิเคราะห์ แสวงหาทางเลือก ดำเนินการและประเมินผล โดยมีเทคนิค

วิธีการเรียนรู้ของชุมชน ได้แก่ การระดมสมองโดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมอย่างมีส่วนร่วม การสัมมนา การแบ่งกลุ่มทำงาน การจัดนิทรรศการ การบรรยาย การสาธิต การจัดการแสดง สร้างศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น

การเรียนแบบสืบสอบ หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยการความสะดวก

กระบวนการชุมชนสืบสอบ ประกอบไปด้วย

1. การรวมกลุ่มแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชน

2. กำหนดบริบทของชุมชนจากประสบการณ์ (Experience) ของสมาชิก โดยร่วมกันตั้งคำถาม นำเสนอปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแนะนำประเด็นปัญหา การตั้งคำถามที่กระตุ้นความสนใจ การให้ความสนใจกับข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

3. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่

4. แสวงหาทางเลือก ได้แก่ แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาจากสารสนเทศหรือความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการร่วมกันคิดและร่วมอภิปราย จนสามารถอธิบายและบูรณาการความคิดหรือเชี่ยวชาญใหม่ๆ ได้

5. ดำเนินการสร้างผลงาน ได้แก่ การสร้างแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติใหม่

6. ประเมินผล ร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงาน

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน/ ปฏิบัติ การร่วมมือกันพบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของบุตร รวมทั้งเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือครู ผู้บริหาร หรือเด็กตลอดจนกิจกรรมอื่นๆของโรงเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถสรุปบทบาทของครูและผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทของครู ได้แก่ เป็นผู้ออกแบบกิจกรรม วางแผนและกำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วม ทำหน้าที่ในการสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้ปกครอง โดยครูต้องเป็นสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง เอื้อเฟื้อและเป็นมิตรกับผู้ปกครอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีความสามารถในการใช้และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน

2. บทบาทของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้นมี 2 ลักษณะ คือแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980); Crowe (2000); E. W. Morrison (1995); Rasinski (2000); Sumption and Yvonne (1966); กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551); อภิญา เวชชัย (2544ก); อรุณี หรดาล (2536) สรุปบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ 3 ชั้น ดังนี้

2.1 บทบาทในการร่วมตัดสินใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา

2.2 บทบาทในการร่วมดำเนินการ ได้แก่ การเป็นผู้สังเกตการณ์ การเป็นผู้ให้ข้อมูล เป็นประโยชน์กับการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา

2.3 บทบาทในการร่วมประเมินผล ได้แก่ ทำหน้าที่ตรวจสอบ และแสดงความ คิดเห็นต่อผลการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาที่เกิดขึ้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. การติดต่อสื่อสาร (communicating) คือ การรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับ ผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องกิจกรรม โครงการต่างๆ ของโรงเรียนและความก้าวหน้าเรื่อง การเรียนของเด็ก โดยเป็นการสื่อสารแบบสองทาง คือ จากโรงเรียนไปยังครอบครัวและจากครอบครัว ไปยังโรงเรียน วิธีการติดต่อสื่อสารควรใช้หลายวิธีที่แตกต่างกันตามแต่เวลา โอกาส และสถานการณ์ โดยโรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและพัฒนาการเด็ก การ ติดต่อสื่อสารนี้รวมถึงจดหมาย ประกาศต่างๆ ตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่จะสื่อสารกับผู้ปกครอง

2. การเป็นอาสาสมัคร (volunteering) คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็น อาสาสมัครด้วยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครอง รวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวก ของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

3. การร่วมมือกับชุมชน (collaborating with community) คือ การนำทรัพยากรและ การบริการที่มีในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียน มีประสิทธิภาพและเด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากองค์กรและหน่วยงานในชุมชน

3. แนวคิดเทคโนโลยีที่ใช้ในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาระบบจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) ประเภท CMS Portal

ระบบบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ (Content Management System : CMS) คือโปรแกรม ที่เขียนขึ้นด้วยภาษาสคริปต์ ทำงานอยู่บนเว็บเซิร์ฟเวอร์ในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชัน นั่นคือเป็น แอปพลิเคชันที่ทำงานผ่านเว็บด้วยการแสดงผลในหน้าต่างของโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (ปรัชญนันท์ นิลสุข (2553))

CMS Portal เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเนื้อหาของเว็บไซต์ ทำงานได้ด้วยระบบของ ตนเอง และสามารถนำ CMS ประเภทอื่นๆ ติดตั้งเพิ่มเติม ประกอบไปด้วย การนำเสนอบทความ (Articles), เว็บไดเรคทอรี (Web directory), เผยแพร่ข่าวสารต่างๆ (News), หัวข้อข่าว (Headline), ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ (Information), ถาม/ตอบปัญหา (FAQs), ห้องสนทนา (Chat), กระดาน ข่าว (Forums), การจัดการไฟล์ในส่วนดาวน์โหลด (Downloads), คลาวด์สตอเรจ (Cloud storage) (พงษ์ศักดิ์ อภิลักขิตพงษ์ (2552))

องค์ประกอบของระบบการจัดการเนื้อหา ได้ดังนี้

1.1 เครื่องมือจัดการเนื้อหา (CMA) มีหน้าที่จัดการเนื้อหาทุกชนิดบนหน้าเว็บเพจไปตลอดอายุของเนื้อหานั้น เริ่มตั้งแต่การสร้าง การรักษา และการลบทิ้งออกไปจากที่จัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะเป็นในไฟล์ฐานข้อมูล หรือแยกออกมาเป็นไฟล์ต่างหาก อย่างเช่น รูปประกอบต่างๆ

1.2 เครื่องมือจัดการข้อมูลของเนื้อหา (MMA) เป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลอีกทีหนึ่ง เช่น ข้อมูลที่อธิบายว่าเนื้อหาชิ้นหนึ่งถูกสร้างขึ้นเมื่อไหร่ โดยใคร ถูกจัดเก็บไว้ที่ไหน ถูกใช้งานบนหน้าเว็บเพจไหน และจัดวางบนหน้าเว็บเพจนั้นอย่างไร

1.3 เครื่องมือนำเสนอเนื้อหา (CDA) มีหน้าที่ในการนำเสนอเนื้อหาจากที่จัดเก็บข้อมูล และจัดเรียงลงบนหน้าเว็บเพจด้วยรายละเอียดจาก MMA เพื่อนำเสนอต่อผู้เข้าชมเว็บไซต์

4. การรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) หมายถึง ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่

1. ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ
2. สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ
3. มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ
4. มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
5. สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้
6. สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ
7. มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. ครูเอกชนสามารถนำการรู้สารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ต่อตนเอง นักเรียนและสถานศึกษา
3. ได้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่สามารถประยุกต์ใช้กับครูในสังกัดอื่นๆ เช่น ครูในสังกัด สพฐ

บทที่ 2

รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ชุมชนสืบสอบ

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้
- 1.2 ความหมายของชุมชนสืบสอบ
- 1.3 องค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ
- 1.4 การพัฒนาชุมชนสืบสอบ
- 1.5 กระบวนการชุมชนสืบสอบ
- 1.6 เทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบ
- 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสืบสอบ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง

- 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.2 หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.3 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 2.4 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 การรู้สารสนเทศ

- 3.1 ความหมายของการรู้สารสนเทศ
- 3.2 ความเป็นมาและความสำคัญของการรู้สารสนเทศ
- 3.3 มาตรฐานการรู้สารสนเทศ
- 3.4 คุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศ
- 3.5 รูปแบบกระบวนการการรู้สารสนเทศ
- 3.6 การประเมินการรู้สารสนเทศ
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

ตอนที่ 1 ชุมชนสืบสอบ

“ความเป็นชุมชน” จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพัน ร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน โรงเรียนในฐานะองค์การจะมีความเป็นแบบทางการที่สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นระหว่างบุคคลมีมากยิ่งขึ้น มีกลไกที่บังคับควบคุมมากมาย และมักมีจุดเน้นในเรื่องที่เป็นงานด้านเทคนิคเป็นหลัก ดังนั้น การทำให้โรงเรียนมีลักษณะของความเป็นชุมชนก็จะทำให้บรรยากาศที่ตามมาก็คือ สมาชิกมีการผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ร่วม มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน การมีอุดมการณ์ร่วมกันหรือรวมถึงมีวิสัยทัศน์ร่วม จะช่วยผูกมัดให้ทุกคนรวมกันเป็นชุมชนและให้การช่วยเหลือต่อกัน มีความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของการต้องดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกันแบบชุมชน ถ้าทั้งคณะครูผู้สอนและผู้บริหารต่างร่วมกันยึดมั่นต่อพันธะผูกพันที่ต้องแสดงพฤติกรรมแบบอย่างที่ดีแล้ว คนเหล่านี้จะต้องสนใจและกระตือรือร้นต่องานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีสอน ทั้งนี้มีใช้เพียงแค่ผูกพันต่อการพัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่เฉพาะงานส่วนตน แต่ต้องช่วยทำให้ทุกคนในโรงเรียนที่เป็นชุมชนโดยรวมร่วมกันพัฒนาปรับปรุงวิธีสอนและการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นไป ชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยรวมหมายความว่า ครูผู้สอนจะแบ่งปันและแลกเปลี่ยนด้านเทคนิควิธีการสอนระหว่างกันอย่างเปิดเผย มีการเยี่ยมเยียนเพื่อสังเกตการณ์สอนของครูในอีกชั้นเรียนหนึ่งได้อย่างสะดวกใจ ตลอดจนมีการเชิญครูคนอื่นที่เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาสาธิตการสอนให้ครูอื่นๆ ได้ชม ซึ่งนอกจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูแล้ว ชุมชนของโรงเรียนยังมีภารกิจสำคัญของงานในการให้บริการแก่นักเรียน และผู้ปกครอง ความเป็นชุมชนของโรงเรียนจึงครอบคลุมไปถึงผู้ปกครองและชุมชนด้วย (Luis & Kruse, 1995; Sergiovanni, 1994)

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้

Graves (1992) นิยามความหมายของ ชุมชนการเรียนรู้ ว่าเป็น สภาพแวดล้อมที่บุคคลติดต่อกันสื่อสารกันในลักษณะของความสามัคคี มีการวิพากษ์งานของสมาชิกในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และเคารพในความแตกต่างทางความคิดที่เกิดขึ้น

Owens and Wang (1996) ได้อธิบาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ทำให้คนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชุมชน ได้มีการกำหนดให้ผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย ได้เรียนรู้อย่างเปิดกว้าง โดยไม่มีข้อจำกัด เป็นวิธีการของการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมโดยชุมชน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียน หน่วยงานที่เป็นราชการ และ

หน่วยงานที่ไม่เป็นราชการ ให้ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว มีความเป็นมิตร และทุกภาคส่วนจะเชื่อมโยงและประสานกันโดยใช้การเชื่อมต่อเป็นเครือข่าย

Kowch and Schwier (1997) ให้ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ไว้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ที่ไม่ขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์ แต่เกิดขึ้นจากการมีวัตถุประสงค์ร่วมกันผ่านทางเทคโนโลยี ผู้เรียนสามารถเข้าถึงผู้อื่นจากทุกๆที่ และสามารถสร้างกลุ่มของตนเองทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

Weiss (2002) กล่าวถึง ชุมชนการเรียนรู้ ว่าหมายถึง ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของโครงสร้างทางสังคม (Social Organization) ในสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่สมาชิกคาดหวังภายใต้บริบทเฉพาะ

Garrison, Anderson, and Archer (2000) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ หมายถึง พัฒนาการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของการรับรู้ 3 แบบ คือ การรับรู้ด้านปัญญา (Cognitive Presence), การรับรู้ด้านตัวตน (Social Presence) และการรับรู้ด้านการสอน (Teaching Presence)

Bass (2004) นิยามคำว่า ชุมชนการเรียนรู้ ว่าหมายถึง ชุมชนการเรียนรู้ที่มีการฝึกฝนในเรื่องชุมชนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นด้วยการรวมตัวกันของคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้มีการยกระดับความรู้และทักษะของตนเอง รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อบูรณาการความหลากหลาย

Kilpatrick, Barrett, and Jones (2003) ได้อธิบายถึงชุมชนการเรียนรู้ว่า เป็นชุมชนที่มีคนร่วมมือกันในการเรียนรู้ โดยมีการดึงจุดแข็งของแต่ละคนออกมา อันจะก่อให้เกิดความหลากหลายทางความคิด รวมไปถึงการสร้างสรรคสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศในการเรียนรู้ เพื่อการสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดในชุมชน

Zhu and Baylen (2005) ให้ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ไว้ว่า ชุมชนการเรียนรู้เป็นกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันมาทำงานร่วมกัน แบ่งปัน มีเป้าหมายร่วมกัน

จากนิยามดังกล่าว ชุมชนการเรียนรู้ จึงหมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันโดยการร่วมกันแบ่งปันข้อมูล ข่าวสารเพื่อการเรียนรู้และมีการแสดงออกทางความคิดร่วมกัน

1.1.1 องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายและหลักการของของชุมชนการเรียนรู้ พบว่า ชุมชนการเรียนรู้เป็นชุมชนที่เน้นถึงประโยชน์ของการสร้าง การถ่ายทอด และการใช้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน โดยกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์และจุดเน้น กศน. ปี 2559 ได้มองว่า ชุมชนการเรียนรู้เป็นชุมชนที่ประกอบไปด้วย คนที่มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

Office of Learning Technologies (1998) เสนอองค์ประกอบพื้นฐานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ชุมชนเป็นสถานที่ที่ผู้คนมาทำกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกกลุ่มคนมารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์กันและมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกันโดยที่องค์ประกอบด้านภูมิศาสตร์ไม่มีผลต่อการรวมตัวของชุมชน จึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของชุมชนประกอบด้วยสถานที่ กิจกรรม และสิ่งที่สนใจร่วมกัน

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการถ่ายโอนประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลไปสู่องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติซึ่งอาจมีกระบวนการที่หลากหลาย โดยทั่วไปผู้คนมักใช้คำว่า “การเรียนรู้” กับ “การศึกษา” เป็นคำที่ใช้แทนกันได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีความแตกต่างระหว่าง “การเรียนรู้” และ “การศึกษา” โดยพื้นฐานแล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้นขณะเกิดปฏิสัมพันธ์กันในสังคมการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นภายในเฉพาะตัวบุคคลซึ่งบางครั้งอาจจะไม่ใช่ผลที่ได้จากการศึกษา อย่างไรก็ตามกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสังคมก่อให้เกิดองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สามารถสังเกตได้ ชุมชนสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม สำหรับการเรียนรู้ในชุมชน สมาชิกของชุมชนควรทำงานร่วมกันเพื่อที่จะแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาชุมชนให้เติบโต

3. เครือข่ายถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของชุมชนและแสดงความสัมพันธ์ของชุมชน ซึ่งเครือข่ายชุมชนช่วยให้บุคลากรในองค์กรพัฒนาตนเอง และความผูกพันตนกับองค์กรแนวคิดของชุมชนคือเครือข่ายเป็นสิ่งที่ต้องมีการสร้าง ทั้งนี้ชุมชนเป็นกระบวนการทางสังคมเป็นอันดับแรกและสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นเครือข่ายชุมชนจึงจัดเป็นเครื่องมือสำหรับการขับเคลื่อนชุมชนแบบมีส่วนร่วมที่ทำให้สมาชิกในชุมชนสามารถเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสารสนเทศหรือสารสนเทศอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้นเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

4. เทคโนโลยีสำหรับชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ระบบเทคโนโลยีเครือข่ายเป็นระบบที่นำมาใช้เป็นสื่อกลางติดต่อสื่อสารมากกว่าเทคโนโลยีที่เป็นลักษณะเฉพาะหรือเป็นลักษณะแบบออฟไลน์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการใช้งานในลักษณะการสื่อสารแบบปฏิสัมพันธ์กัน เทคโนโลยีที่ใช้ในชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การติดต่อสื่อสารแบบประสานเวลา และการติดต่อสื่อสารแบบไม่ประสานเวลา (อีเมล เว็บบอร์ด ประกาศข่าวทางอิเล็กทรอนิกส์และบัญชีรายชื่อสมาชิก) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554) ได้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามแนวทางต่าง ๆ ข้างต้น มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบผลสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ

1. มีผู้นำที่ดี จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ การประสานงานและการกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
2. มีกรรมการชุมชนที่มีจริยธรรมและมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ต้องมีกรรมการชุมชนที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น มีคุณธรรมจริยธรรม บริหารงานโปร่งใส
3. มีความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน มีสมาชิกชุมชนที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เข้ามาร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบในทุกกระบวนการ
4. มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
5. มีศักยภาพความพร้อมในเรื่องพื้นฐานอาชีพ จะต้องมีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเองและมีความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ จึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยใช้ความรู้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เกิดกรรมวิธี/สิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม
6. มีการสร้างระบบการจัดเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดี ต้องมีระบบการเก็บความรู้ทั้งความรู้ที่มีอยู่ภายในชุมชนและความรู้ภายนอกชุมชน รวมทั้งต้องรู้จักสร้างและนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ โดยเข้าใจได้ง่าย
7. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชน ต้องมีความร่วมมือในด้านทุน กิจกรรม วิชาการองค์ความรู้ การตลาด ฯลฯ มีการจัดการกลุ่มและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการพัฒนาอย่างเชื่อมโยง ประสานเกี่ยวเนื่อง ครอบคลุมการพัฒนาในทุกบริบท

Preece (2000) กำหนดองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ไว้ดังนี้

1. คน (People) หมายถึง คนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนออนไลน์ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการส่วนบุคคล สังคมและองค์กรร่วมกัน
2. วัตถุประสงค์ (Purpose) ปัจจัยความสำเร็จด้านวัตถุประสงค์คือ การมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและตอบสนองความสนใจและผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชนซึ่งประกอบด้วย การได้รับข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมและบริการหรือการสนับสนุนสำหรับสมาชิก
3. นโยบาย (Policies) นโยบายอาจอยู่ในรูปแบบของแนวปฏิบัติ วิธีการ กฎระเบียบ ที่สอดคล้องกับคำแนะนำของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์กัน
4. ระบบคอมพิวเตอร์ (Computer System) เทคโนโลยีด้านระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสนับสนุนและเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกัน

Porter (2004) กำหนดองค์ประกอบของชุมชนออนไลน์ไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ คุณสมบัติเฉพาะนี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์เฉพาะของการสนทนา, อภิปรายเน้นที่เนื้อหาที่สื่อสารระหว่างสมาชิกในชุมชน
2. สถานที่ คุณสมบัติเฉพาะนี้ระบุถึงพื้นที่ของการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในโลกเสมือนจริงแบบสมบูรณหรือเสมือนเพียงบางส่วน
3. รูปแบบ คุณสมบัติเฉพาะนี้อ้างถึงการออกแบบปฏิสัมพันธ์ในชุมชนเชิงเสมือนที่ ซึ่งออกแบบให้สามารถสื่อสารแบบประสานเวลาและแบบไม่ประสานเวลาหรือทั้ง 2 แบบ
4. ประชากร คุณสมบัติเฉพาะนี้อ้างถึงรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนที่อธิบายโดยโครงสร้างกลุ่ม เช่น กลุ่มเล็กหรือเครือข่าย และชนิดของการผูกโยงทางสังคม เช่น แข็งแรง, อ่อนแอ
5. รูปแบบการหาผลประโยชน์ คุณสมบัติเฉพาะนี้อ้างถึงชุมชนที่สามารถสร้างมูลค่าทางธุรกิจที่จับต้องได้ เช่น รายได้ เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดของ Office of Learning Technologies (1998); Porter (2004); Preece (2000); สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554) สังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ ว่าประกอบไปด้วย

1. สมาชิก
2. วัตถุประสงค์
3. การเรียนรู้
4. สถานที่
5. เทคโนโลยี

1.1.2 การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ได้อธิบายขั้นตอนในการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้
2. แนะนำกระบวนการจัดองค์กรที่เหมาะสม หรือกำหนดกลุ่มองค์กรหรือกรรมการที่รับผิดชอบ
3. แสวงหาความร่วมมือและพัฒนากลุ่มประชากร
4. บริหารงานจัดกิจกรรมและประเมินผลสำเร็จ
5. นำผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

Gongla and Rizzuto (2001) กำหนดกระบวนการพัฒนาชุมชน 5 ขั้น ได้แก่

1. Potential ขั้นการสร้างชุมชน
2. Building ขั้นการกำหนดคุณลักษณะของชุมชนและแนวทางการปฏิบัติ
3. Engaged ขั้นตอนการดำเนินงานและปรับปรุง
4. Active ขั้นการจัดการความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. Adaptive ขั้นตอนการนำความรู้ไปใช้

จากแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ (Learning Community) เห็นได้ว่า เป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคลคนที่มีความตระหนักถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ โดยขั้นตอนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ได้แก่

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. วางแผนการดำเนินงาน
3. แสวงหาความร่วมมือ
4. ดำเนินการงานและปรับปรุง
5. ประเมินผลและการนำความรู้ไปใช้

1.2 ความหมายของชุมชนสืบสอบ

Splitter and Sharp (1995) ได้ให้ความหมายของชุมชนสืบสอบ ไว้ 2 ส่วน คือ 1) ชุมชนเป็นบรรยากาศที่มีความรู้สึกของการมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความร่วมมือความไว้วางใจ ความปลอดภัย และความเอาใจใส่ 2) การสืบสอบ เป็นกระบวนการทางปัญญาที่บุคคลต้องการฝึกหัดการปรับปรุงแก้ไขตนเอง ในสิ่งที่ตนเองและกลุ่มคิดว่าเป็นปัญหา สืบสวนคลุมเครือ หรือไม่สมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปในการตัดสินใจ ชุมชนสืบสอบ จึงช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและเพื่อนที่เรียนร่วมกันอย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นการสนองความต้องการเป็นส่วนหนึ่งในชุมชนของผู้เรียน

Garrison and Vaughan (2008) ให้ความหมายของชุมชนสืบสอบว่าเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งร่วมกันสร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีจุดมุ่งหมายและสะท้อนถึงการสร้างความคิดของตนเอง เพื่อเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

Akyol et al. (2009) ให้ความหมายชุมชนสืบสอบ ไว้ว่าเป็นชุมชนที่มีการรวมกลุ่มกันโดยสมาชิกในชุมชนร่วมกันสะท้อนความคิดเห็นของตนเองในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายเชิงลึก

ปัทมศิริ อีรานูรักษ์ (2544) ชุมชนสืบสอบ เชิงปรัชญา (Community of philosophical inquiry) หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีความสนใจและมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการคิดเพื่อค้นหาความหมายและตอบคำถามในเรื่องที่สงสัยโดยใช้การสนทนา ซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกัน

และกัน โดยพิจารณาเรื่องนั้น ๆ ในแง่ของเหตุผลเชิงตรรกะ (Logic) ความรู้ (Epistemology) ความจริง (Metaphysics) ความดี (Ethics) และความงาม (Aesthetics)

จากความหมายของชุมชนสืบสอบ ข้างต้นสรุปได้ว่า ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น

1.3 องค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ

Garrison and Anderson (2008) กล่าวว่าองค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ มี 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสังคม (Social Presence) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการแสดงตัวตน ทางสังคมหรือชุมชนผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ด้วยการแสดงออกในการสื่อสารที่ตรงจุดมุ่งหมาย และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลผ่านการแสดงออกทางบุคลิกภาพสังเกตได้จากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การแสดงออกทางอารมณ์ การสร้างความร่วมมือ และการสนทนา

2. ด้านปัญญา (Cognitive Presence) หมายถึง ความสามารถในการแสดงตัวตนของผู้เรียน ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างคุณค่าให้แก่ตนเองผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรมจากการสร้างสถานการณ์ของผู้สอน การสืบค้นข้อมูล การบูรณาการ และการแก้ไขปัญหา จัดเป็นกระบวนการซักถามที่เปลี่ยนจากการระบุปัญหาไปเป็นการอธิบายเนื้อหาและแนวความคิด จากนั้นรวบรวมความคิดเป็นแนวทางที่น่าเชื่อถือและทดสอบผลได้

3. ด้านการเรียนการสอน (Teaching Presence) หมายถึง ความสามารถในการแสดงตัวตนของผู้เรียนผ่านตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การออกแบบกระบวนการเรียนการสอนการจัดการเรียนการสอน การให้การชี้แนะของผู้สอน ทั้งนี้ผู้สอนต้องคำนึงถึงการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จัดขึ้นเพื่อสร้างชุมชน รวมถึงด้านสังคมและด้านปัญญา ด้วย ดังนั้นในทุกองค์ประกอบผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญเพื่อสร้างและรักษาสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา

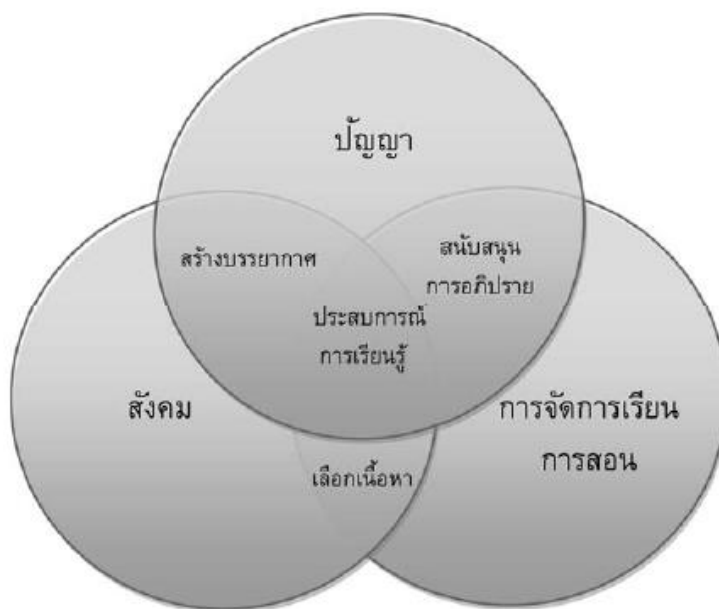
จากองค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านปัญญา และด้านการเรียนการสอน ในแต่ละด้านยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านสังคม (Social Presence) ประกอบไปด้วย 3 ชั้น ได้แก่

1.1 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกเป็นคุณลักษณะของการสร้างสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนสืบสอบ การแสดงออกแบบนี้ช่วยให้เกิดการเข้าร่วมสนทนาและส่งเสริมประสบการณ์ทางการศึกษา

1.2 การสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นการสะท้อนบรรยากาศและการยอมรับความคิดเห็น ช่วยให้เกิดการซักถามโดยสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคลในชุมชนด้วยการแสดงการยอมรับ การยกย่องและการตอบสนองต่อการช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชน วิธีการนี้ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ

การสร้างปฏิสัมพันธ์กัน การแสดงความคิดเห็นและการซักถามเกี่ยวกับข้อความที่สื่อสารแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการไตร่ตรองและการสื่อสาร

ภาพที่ 2.1 รูปแบบชุมชนสืบสอบ (Col Model) (Garrison & Anderson, 2008)

1.3 การสนทนาเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาข้อตกลงและวัตถุประสงค์ของชุมชนสืบสอบในการเรียนออนไลน์ ผู้เรียนอยู่ไกลกันและต่างเวลากัน เมื่อผู้เรียนรับรู้ว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลและคุณภาพของการเรียนจะพัฒนาเพิ่มขึ้น พฤติกรรมการเริ่มสนทนาในชุมชนสืบสอบ เริ่มจากสมาชิกมีการเรียกชื่อของ เพื่อนใช้สรรพนามแทนกลุ่มสิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็นการเริ่มสนทนา

2. องค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive Presence) ประกอบไปด้วย 4 ชั้น ได้แก่

2.1 การกำหนดสถานการณ์ปัญหาโดยการจุดประกายของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมและเห็นพ้องด้วย รวมไปถึงการทำให้การสนทนาต่อเนื่องไปในทิศทางที่ทำให้เกิดขั้นตอนต่อไป ผู้สอนมีหน้าที่สร้างขั้นตอนนี้โดยสร้างให้มีบรรยากาศทางการเรียนที่เปิดกว้าง กำหนดสถานการณ์หรือปัญหาให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและผู้สอนสามารถประเมินระดับความรู้ของผู้เรียนได้ในขั้นตอนนี้

2.2 การรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น สะท้อนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องออกมาโดยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลักษณะของปัญหาก่อน จากนั้นจึงค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่เป็นไปได้ผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม การระดมสมองหรือ

การทำกิจกรรมเดี่ยวโดยผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนและการไตร่ตรองข้อมูลร่วมกัน ให้ผู้เรียนหาเหตุผลจากสิ่งที่สลับซับซ้อนซึ่งกระบวนการนี้ถือว่าเป็นหัวใจของชุมชนสืบสอบ

2.3 การบูรณาการเป็นขั้นตอนที่มีการใช้ตัวอักษรในการสื่อสารช่วยให้ผลการศึกษาลึกซึ้งและมีความหมาย เป็นการสร้างคำอธิบายหรือวิธีแก้ไขปัญหา ดังนั้นจึงเป็นขั้นตอนเชื่อมต่อระหว่างความคิด ขั้นนี้ประกอบด้วยการรวบรวมความคิด การแสดงความคิดเห็นด้วยการสนับสนุนความคิด การเสนอเหตุผล และการเสนอวิธีแก้ไขปัญหา

2.4 การหาข้อสรุปเป็นขั้นที่ต้องมีการตัดสินใจเมื่อมีปัญหาหรือสถานการณ์ที่ต้องเลือกไม่ว่าจะเป็นการลดความซับซ้อนโดยการสร้างระบบความคิดหรือการค้นหาวิธีแก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจง การจำลองวิธีแก้ปัญหาในใจหรือผ่านการรับทราบมาก็ยังใช้ได้และเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า ผลของการตัดสินใจจะนำไปสู่การตั้งคำถามหรือตั้งประเด็นอื่น ๆ เป็นการเริ่มต้นวัฏจักรของชุมชนซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขั้นนี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพของวิธีแก้ไขปัญหามีการทดสอบวิธีแก้ไขและมีการวิเคราะห์สมมุติฐาน

3. องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน (Teaching Presence) ประกอบไปด้วย 3 ชั้น ได้แก่

3.1 การออกแบบการสอนเป็นการออกแบบและการจัดโครงสร้างให้เป็นระบบด้วยการจัดหลักสูตรและรายวิชา การออกแบบวิธีการ การกำหนดเวลา การใช้สื่อในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างกฎกติกา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน

3.2 การจัดการเรียนการสอนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบอิลีร์นิง องค์ประกอบนี้เป็นการบูรณาการวัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลลัพธ์ ความสนใจการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เข้าด้วยกัน ในการจัดการบรรยายผ่านทางออนไลน์ผู้สอนต้องกำหนดวัตถุประสงค์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการสอน การสื่อสารระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนเข้าใจในเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ผู้สอนมีหน้าที่สำคัญในการร่วมกิจกรรมของผู้เรียนโดยผู้สอนต้องให้การตอบกลับประเด็นปัญหา กระตุ้นการแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนการร่วมกิจกรรมให้การยอมรับส่งเสริมผลงานของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศสำหรับการเรียน และการประเมินประสิทธิภาพจากการอภิปรายของผู้เรียน

3.3 การสอนแบบชี้แนะ ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญโดยจัดการสอนแบบชี้แนะให้ผู้เรียนเตรียมกฎกติกาและโครงสร้าง รวมถึงเสนอทางเลือกและโอกาสให้ผู้เรียนรับผิดชอบหน้าที่ในการเรียนการสอนชี้แนะเป็นวิธีการที่ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนในชุมชน ทั้งนี้ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้สอนในการจัดกิจกรรมทางการเรียนเพื่อระบุแนวคิดที่มีคุณค่าในการอภิปราย จัดระเบียบกิจกรรมทางการเรียน แนะนำแนวทางการสนทนา เสนอแหล่งข้อมูลอื่น ๆ และวินิจฉัยการเข้าใจผิดในประเด็นปัญหา รวมถึงการเข้าแทรกในกรณีที่จำเป็นขณะอภิปรายสิ่งเหล่านี้เป็นการช่วยควบคุมสถานการณ์และช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ ของ Garrison and Anderson (2008) และ Garrison and Vaughan (2008) สามารถสรุปองค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 องค์ประกอบของชุมชนสืบสอบ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
1. ด้านสังคม	1.1 การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก 1.2 การสร้างความร่วมมือ 1.3 การเริ่มการสนทนา
2. ด้านปัญญา	2.1 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา 2.2 การรวบรวมข้อมูล 2.3 การบูรณาการ 2.4 การหาข้อสรุป
3. ด้านการเรียนการสอน	3.2 การออกแบบการสอน 3.2 การจัดการเรียนการสอน 3.3 การสอนแบบชี้แนะ

1.4 การพัฒนาชุมชนสืบสอบ

Garrison and Vaughan (2008) กล่าวว่าหลักการในการพัฒนาชุมชนสืบสอบ มีดังนี้

1. ผู้มีส่วนร่วมทุกคนในชุมชนสืบสอบ เป็นผู้สร้างสังคม ปัญญา และการเรียนการสอน
2. จุดมุ่งหมายของชุมชนสืบสอบ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองได้
3. ประสบการณ์ทางการศึกษาต้องรวมองค์ประกอบของการออกแบบ การอำนวยความสะดวกและการสอนแบบชี้แนะ การแลกเปลี่ยนเป็นการสื่อสารที่สำคัญผ่านการจัดการเรียนการสอน
4. การให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของสื่อและศักยภาพของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จากการศึกษาสูงสุด
5. องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างและรักษาสังคม ได้แก่ การรับรู้ด้านสังคม การรับรู้ด้านปัญญา และการรับรู้ด้านการเรียนการสอน
6. การสร้างสังคมต้องเข้าใจการใช้ภาษาและตัวอักษรในการสื่อสาร และต้องเข้าใจวิธีการรวมรูปแบบการสร้างสังคมออนไลน์กับสังคมในชั้นเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

7. การให้ความร่วมมือและการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยในการสร้างบรรยากาศการซักถามและการแสดงความคิดเห็นที่จะทำให้การเรียนผ่านเว็บเป็นสื่อกลางที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนชุมชนสืบสอบ

8. การอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการและบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน

9. การออกแบบที่สนับสนุนให้เกิดการตระหนักรู้ การสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้

10. การสร้างห้องสนทนาสำหรับการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการเพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและสร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลซึ่งจะช่วยเพิ่มความสบายใจและความมั่นใจในการเข้าร่วมอภิปรายประเด็นปัญหา

11. เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างชุมชนสืบสอบ เช่น วิกิพีเดีย เว็บบล็อก อีเมล แบบทดสอบ เป็นต้น

12. ผู้สอนมีความเป็นกลางในการวินิจฉัยการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน

13. การเชื่อมโยงระหว่างการสอนกับการเรียนเป็นการที่ผู้สอนเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากการให้ข้อมูลไปเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น

14. ผู้เรียนต้องถูกกระตุ้นให้พิจารณาความสำคัญของเนื้อหาที่กำลังถูกนำเสนอ และแปลเป็นความหมายของตนเองที่สามารถสื่อสารต่อและเป็นที่ยอมรับได้

15. ผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกที่ตัวเองเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าและรู้สึกได้ถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้น

16. การจัดวิธีการประเมินที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงผู้เรียนให้มีทางเลือกและเวลาในการไตร่ตรองเนื้อหาสำคัญ การเลือกเอกสารสำหรับอ่านและวิธีที่ใช้ประเมินผู้เรียนต้องทำอย่างระมัดระวัง

17. การให้ข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้เรียน และคำนึงถึงการโต้ตอบในทันทีเพราะผู้เรียนมีความคาดหวังในการได้รับข้อมูล

18. การให้ความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการเรียน

1.5 กระบวนการชุมชนสืบสอบ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นชุมชนที่ “สืบเสาะค้นหาในสิ่งที่ถูกต้องดียิ่งขึ้น” ซึ่งหมายความว่า สมาชิกของชุมชนจะทำการใคร่ครวญตรวจสอบบริบทของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ชุมชนสืบสอบ จะถูกผลักดันให้เกิดขึ้นด้วยปัญหาของชุมชน และเมื่อเกิดการรวมตัวเป็นชุมชนแล้วสมาชิกในชุมชนก็จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการสืบสอบ

(Inquiry) ร่วมกันของสมาชิกในชุมชนโดยการร่วมกันตั้งคำถาม กำหนดประเด็นปัญหาและแสวงหาความรู้และวิธีการในการแก้ปัญหา

Splitter and Sharp (1995) กล่าวว่า ชุมชนสืบสอบ มีโครงสร้างพื้นฐาน 2 ลักษณะ คือ

1. ชุมชน (Community) ทำให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือ (Cooperation) การเอาใจใส่ (Care) ความไว้วางใจ (Trust) ความปลอดภัย (Safety) และความรู้สึกของการมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน (A sense of common purpose)

2. การสืบสอบ (Inquiry) ทำให้เกิดรูปแบบของการฝึกหัดการแก้ไขตนเอง (self-correcting) เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ประหลาดใจ เป็นปัญหา ทำให้รู้สึกสับสน กังวาม หรือไม่สมบูรณ์ไปสู่สิ่งที่มีความสอดคล้องซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องและนำไปสู่ข้อสรุปในการตัดสินใจ

กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ได้แก่

1. รวมกลุ่มเพื่อมาแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ตั้งถามให้แก่ชุมชน
2. ร่วมคิดวิเคราะห์
3. แสวงหาทางเลือก
4. ดำเนินการ
5. ประเมินผล

ชุมชนการเรียนรู้แบบสืบสอบ จึงเป็นชุมชนที่สมาชิกใช้วิธีการสืบสอบเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชน ประกอบไปด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การใช้ประสบการณ์เดิม (Experience) เป็นการกำหนดบริบทของชุมชน โดยการนำเสนอปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแนะนำประเด็นปัญหา การตั้งคำถามที่กระตุ้นความสนใจ การให้ความสนใจกับข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

2. การใช้สารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิเคราะห์และการตีความข้อมูลสารสนเทศที่ได้มา และนำมาใช้เป็นแนวทางในการทำงาน และการตั้งประเด็นคำถามใหม่

3. การสร้างความรู้ (Knowledge Building) เป็นการสร้างความรู้โดยการแก้ปัญหา การตั้งประเด็นปัญหา การพัฒนาความเชี่ยวชาญ การใช้ความรู้เดิมหรือหลักฐานที่มีอยู่ การสร้างความรู้จากแนวความคิด โดยสามารถอธิบายได้อย่างถ่องแท้และมีการบูรณาการแนวความคิด

4. การสร้างความเข้าใจ (Understanding) ได้แก่ การอธิบายข้อค้นพบได้อย่างถ่องแท้ ประยุกต์ใช้ในบริบทที่ต่างกัน การประเมินและวิจารณ์ การสร้างแนวความคิดหรือวิธีการปฏิบัติใหม่ การให้ผลป้อนกลับ

รูปแบบของชุมชนสืบสอบ ออนไลน์ ประกอบไปด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การทำงานร่วมกัน เป็นการร่วมมือกันของทีมงาน ทีมสอนและผู้เรียน
2. การอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม ได้แก่ การตั้งเป้าหมายร่วมกัน การสร้างแรงบันดาลใจและการเห็นคุณค่าของผู้อื่น
3. การสร้างความเป็นชุมชน ประกอบไปด้วย ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย การสร้างความสามารถและความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี
4. การสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่น เพื่อทำให้เกิดความตั้งใจ การส่งเสริมเกี่ยวกับศีลธรรมจริยธรรม และการสร้างความพึงพอใจ
5. การเป็นองค์กรการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคน การแบ่งกลุ่มย่อย การประเมินและนำเสนอผลงาน
6. การให้ความสำคัญกับความรู้ที่ได้จากตัวบุคคลและความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ การเรียนรู้จากสมาชิก และการเรียนรู้จากแนวคิดทฤษฎี
7. การสะท้อนผลโดยการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีความรับผิดชอบ

Jakes et al. (2002) นำเสนอกระบวนการสืบสอบโดยใช้เว็บเป็นฐานข้อมูลประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การถามหรือการกำหนดคำถามที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นคำถามที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการตัดสินใจหรือการวางแผนในการทำงาน
2. ตั้งคำถามพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตอบคำถามที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการขยายความคิดในการค้นคว้าหาคำตอบ
3. พัฒนากลยุทธ์ในการค้นหาเพื่อการหาข้อมูลบนเว็บจากคำถามพื้นฐานเพื่อใช้เป็นคำสำคัญในการค้นหา
4. บอกที่อยู่ของแหล่งข้อมูลที่นักเรียนค้นพบ
5. คัดกรอง แยก และเชื่อมต่อการอ้างอิง เป็นการให้นักเรียนระบุการประเมินข้อมูลบนเว็บที่ค้นพบ และแตกข้อมูลเหล่านั้นเพื่อใช้ในการตอบคำถามพื้นฐาน
6. ประเมินข้อมูลทั้งหมดที่เลือกมาได้
7. พัฒนาคำตอบของคำถาม
8. พัฒนาผลงานเพื่อการนำเสนอคำตอบของตน

จากการศึกษาแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน และขั้นตอนของชุมชนสืบสอบ สรุปได้ว่า กระบวนการชุมชนสืบสอบ ประกอบไปด้วย

1. การรวมกลุ่มแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชน

2. กำหนดบริบทของชุมชนจากประสบการณ์ (Experience) ของสมาชิก โดยร่วมกันตั้งคำถาม นำเสนอปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแนะนำประเด็นปัญหา การตั้งคำถามที่กระตุ้นความสนใจ การให้ความสนใจกับข้อผิดพลาดเกิดขึ้น
3. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่
4. แสวงหาทางเลือก ได้แก่ แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาจากสารสนเทศหรือความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการร่วมกันคิดและร่วมมือปรึกษา จนสามารถอธิบายและบูรณาการความคิดหรือเข้าใจปัญหาใหม่ๆ ได้
5. ดำเนินการสร้างผลงาน ได้แก่ การสร้างแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติใหม่
6. ประเมินผล ร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงาน

1.6 เทคโนโลยีที่ใช้ในชุมชน

ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) การจัดการความรู้ เป็นระบบการปฏิบัติงานที่ใช้ในการระบุ สร้าง แสดงและกระจายความรู้ เพื่อประโยชน์ในการนำความรู้ไปใช้และประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งช่องทางบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองในการเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน และนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ในการนำเสนอสาระการเรียนรู้แบบต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ไม่ว่าจะเป็นบทเรียนออนไลน์ เป็นไฟล์เรียนรู้ด้วยเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-document) หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้โดยสมบูรณ์และเหมาะสมได้นั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน ของการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน โดยแต่ละส่วนจะต้องได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี เพราะเมื่อนำมาประกอบเข้าด้วยกันแล้ว ระบบทั้งหมดจะต้องทำงานประสานกันได้เป็นระบบอย่างลงตัว ซึ่งฐานการเรียนรู้ (Web-based) ในปัจจุบันนี้ถือเป็นปัจจัยหลักของการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่จะเป็นส่วนสำหรับจัดวาง เผยแพร่ข้อมูลเนื้อหาบทเรียนไปสู่ ผู้เรียนรู้ได้ ซึ่งฐานการเรียนรู้จะมีอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะหน้าเอกสาร (Web document) อย่างเดียว ระบบบริหารการเรียนรู้ (Learning Management System: LMS) และระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ

1.6.1 ความหมายของระบบจัดการเนื้อหา

ระบบการจัดการเนื้อหา หรือ Content Management System ใช้คำย่อว่า CMS คือ ระบบซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อจัดระเบียบเนื้อหาเว็บไซต์และส่งเสริมการทำงานในหมู่คณะให้สามารถสร้างเอกสารหรือเนื้อหาสาระอื่นๆ บนเว็บไซต์ได้ โดยนักวิชาการได้นิยามความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2553) กล่าวถึงความหมายของ ระบบบริหารจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS) คือ ระบบการจัดการเนื้อหาของผู้สอน เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปศึกษา โดยไม่ต้องมีระบบการจัดการเต็มรูปแบบเข้ามาช่วย

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2550) ได้ให้ความหมายที่สั้น และกระชับคือ เป็นระบบที่ได้พัฒนาคิดค้นขึ้นมา เพื่อช่วยลดทรัพยากรในการพัฒนา (Development) และบริหาร(Management) เว็บไซต์ ซึ่งทรัพยากรในที่นี้หมายถึง กำลังคน เวลา และค่าใช้จ่ายจากเว็บไซต์

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบการจัดการเนื้อหา คือ ระบบซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่ถูกประดิษฐ์ คิดค้น หรือสร้างขึ้นมาเป็นแบบเว็บแอปพลิเคชันเพื่อสนับสนุนการสร้างเนื้อหาประกอบไปด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ในการสนับสนุนการสร้างเนื้อหา ให้ทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว ช่วยประหยัดทั้งกำลังคน เวลาและค่าใช้จ่าย

1.6.2 ประเภทของระบบระบบจัดการเนื้อหา

การแบ่งประเภทของระบบการจัดการเนื้อหา แบ่งตามลักษณะของการได้ CMS มาใช้งาน แบ่งตามลักษณะของการใช้งาน และแบ่งตามภาษาที่ใช้ในการพัฒนา CMS ดังนี้

1.6.2.1 แบ่งตามลักษณะการได้ CMS มาใช้งาน การได้รับ CMS เพื่อนำมาใช้งานต่าง ๆ จะได้มา 2 แบบ ได้แก่ได้มาแบบไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และได้มาแบบต้องเสียค่าใช้จ่าย

แบบที่ 1 ได้มาแบบไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยการขอรับซีดี CMS สำหรับการติดตั้ง ระบบจากกลุ่มหรือชมรมที่ใช้ CMS ในการพัฒนางาน เช่น ชมรมผู้ใช้ Moodle ชมรมผู้ใช้PHP-Nuke ชมรมผู้ใช้ Mambo หรือใช้วิธีการดาวน์โหลด CMS ประเภท Open Source จากเว็บไซต์ต่าง ๆ มาใช้งาน รายชื่อของ CMS ที่เป็น Open Source เช่น Drupal, Joomla, WordPress, XOOPS, PHP-Nuke เป็นต้น โปรแกรม CMS แบบนี้มีข้อดี คือไม่ต้องเสียเงินซื้อโปรแกรม สามารถแก้ไขปรับแต่งระบบเพิ่มเติมได้ มีผู้ใช้งานจำนวนมาก และมีเว็บไซต์ที่จะนำเสนอความรู้ใหม่ ๆ และให้คำแนะนำในการใช้งานเมื่อประสบปัญหา เช่น เว็บไซต์ cmsthailand.comjoomla.org เป็นต้น ส่วน ข้อเสียของ CMS แบบนี้คือ โปรแกรมมีขนาดใหญ่ มีโมดูล และลักษณะเด่นต่าง ๆ จำนวนมาก บางสิ่งเกินความจำเป็นกับระบบงานที่กำลังพัฒนา ข้อเสียอีกประการหนึ่งคือผู้ใช้งานจะต้องที่มีความรู้ด้านเทคนิคในการจัดการกับ CMS นั้น ๆ จึงจะใช้งานได้ มีผู้ให้ข้อคิดที่ดีบางประการสำหรับผู้ใช้ CMS ประเภท Open

Source หรือใช้โปรแกรม Open Source ประเภทอื่น ๆ ในการพัฒนางาน ซึ่งคุณอัครวุฒิ ดำราเรียง ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริษัทดิจิทัล (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นคนไทยคนหนึ่งในทีมงาน Mambo Steering Committee: MSC ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในคอลัมน์ IT-Exclusive ของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประจำวันที่ 15 เม.ย.49 สรุปได้ว่า การใช้ Open Source นั้น ผู้พัฒนาจะต้องยอมรับในสิทธิทางปัญญาของผู้ที่พัฒนามาก่อนด้วยการไม่กระทำการลบชื่อคนที่พัฒนามาก่อน แล้วใส่ชื่อของตนเองเข้าไป อีกประการหนึ่งคือ Open Source ถึงแม้จะเป็นของฟรีไม่ต้องจ่ายเงินในการซื้อโปรแกรมมาใช้งาน แต่ควรต้องจ่ายค่าบริการสำหรับบุคคลที่เขาได้ให้คำแนะนำและช่วยทำระบบงานของเราให้ประสบผลสำเร็จ

แบบที่ 2 ได้มาแบบต้องเสียค่าใช้จ่าย CMS แบบนี้จะเรียกว่า Commercial CMS Products การได้มาซึ่ง CMS ประเภทนี้จะต้องจ่ายเงินในการจัดซื้อหรือจ้างบริษัท Software ในการพัฒนาระบบตามความต้องการขององค์กรหรือผู้ใช้งาน หน่วยงานราชการหรือบริษัทใหญ่ ๆ หลายแห่งของไทยและต่างประเทศ ได้นำ CMS แบบนี้มาใช้ในพัฒนาเว็บไซต์ขององค์กร ตัวอย่างชื่อทางการค้า CMS แบบต้องเสียค่าใช้จ่ายของต่างประเทศได้แก่ Microsoft CMS, Lotus Workplace WCMS, WEB500 CMS เป็นต้น และชื่อทางการค้า CMS แบบต้องเสียค่าใช้จ่ายของไทยได้แก่ Ready Planet, Easy Web Time เป็นต้น การจะเลือกซื้อ CMS แบบต้องเสียค่าใช้จ่ายชนิดใดมาใช้งานต้องดู Features ที่มีอยู่ และความเหมาะสมกับองค์กรที่จะนำมาใช้งาน สำหรับราคา CMS ประเภทที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อนั้นเฉพาะของแต่ละประเทศนั้นมีราคาตั้งแต่ราคาต่ำ (< \$ 5,000) ราคาปานกลาง (\$ 5,000 - \$ 15,000) และราคาสูง (> \$ 15,000) โดยราคาจะขึ้นอยู่กับขนาด และประสิทธิภาพของระบบ CMS นั้น ๆ (Wikipedia, www, 2007) ค่าใช้จ่ายของ Commercial CMS Products จะมีราคาทั้งแบบจ่ายครั้งเดียว หรือต้องจ่ายเป็นรายเดือนหรือรายปี ซึ่งข้อดีของ CMS ประเภทนี้ คือสามารถใช้งานได้ตามความต้องการ ข้อเสียคือ ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไข ตัวโปรแกรมได้

1.6.2.2 แบ่งตามลักษณะการใช้งาน จะมีชื่อเรียก CMS ประเภทนี้ตามลักษณะการนำไปใช้งานจริง เช่น ใช้เพื่อจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ทั่ว ๆ ไปเรียกว่า CMS Portal ใช้เพื่อจัดการด้านระบบการจัดการเรียนการสอน เรียกว่า CMS e-Learning หรือเรียกว่า LMS (Learning Management System) ใช้เพื่อจัดการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เรียกว่า CMS e-Commerce ใช้เพื่อจัดการเนื้อหาในระบบสารานุกรมออนไลน์ เรียกว่า CMS Wiki ใช้เพื่อจัดการระบบบันทึกความรู้ และประสบการณ์ส่วนบุคคล เรียกว่า CMS Blog ฯลฯ ซึ่งจะมีชื่อโปรแกรม ในกลุ่มของ CMS แต่ละประเภทดังนี้

เว็บบล็อก (Weblog) เป็น CMS ใช้สำหรับการจดบันทึกหรือเขียนบันทึกเผยแพร่ส่วนบุคคล วิ บล็อก(Weblog) หรือ เว็บ-ล็อก (Web log) นิยมเรียกกันว่า Blogs (บล็อก) คำว่า Weblog

มาจาก Web (เว็บ) และ log (ปุม,บันทึก) นำมารวมกัน หมายถึง บันทึกบนเว็บ ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่คนที่ชอบเขียนบันทึกหรือสร้างบล็อก (Blogger) ปัจจุบันได้มีผู้ให้บริการบล็อกมากมายทั้งแบบให้บริการฟรีและเสียค่าใช้จ่าย Weblog เป็นเว็บประเภทหนึ่งที่มีรูปแบบการแสดงผลและใช้งานง่าย มีลักษณะเป็นเว็บไซต์ส่วนตัวคนสร้างบล็อก (Blogger หรือ Weblogger) บรรยายเหตุการณ์ส่วนตัวหรือความรู้ผ่านทางเว็บบล็อกเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารรูปแบบใหม่ เช่น การประกาศข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การเผยแพร่ผลงาน ความสนใจ ชีวิตในครอบครัว เหตุการณ์ประทับใจในชีวิต เป็นต้น CMS Blog ได้แก่โปรแกรม Blogosphere, WordPress, DruPal

อีเลิร์นนิ่ง (E-Learning) เป็น CMS ใช้สำหรับการทำสื่อการเรียนการสอน หรือบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเว็บ (CAI on Web) ทำเป็นระบบ Online ได้ เหมาะสำหรับนักเรียน ครู อาจารย์หรือสถานศึกษาต่างๆ สร้างแบบทดสอบต่างๆ ได้ ปัจจุบันได้รับความนิยมมาก CMS e-Learning ได้แก่โปรแกรม Moodle, ATutor

กระดานข่าว (Forums) เป็น CMS ใช้สำหรับถามตอบปัญหาหรือสร้างเป็นชุมชนต่างๆ โดยมีการแบ่งเป็นหัวข้อหรือหมวดหมู่ต่างๆ ตามความสนใจของผู้เข้าชม ซึ่งส่วนใหญ่กระดานข่าวนี้จะติดตั้งพร้อมกับ CMS ประเภทอื่นเข้าไว้ด้วยกัน ขณะเดียวกันผู้ใช้สามารถติดตั้งใช้งานกระดานข่าวอย่างเดียวก็น่าได้เหมือนกัน

พอร์ทัล (Portals) เป็น CMS ที่ใช้เป็นหน้าหลักของเว็บไซต์ ทำงานได้ด้วยระบบของตนเอง และสามารถนำ CMS ประเภทอื่นๆ ติดตั้งเพิ่มเติมหรือเข้ามารวมเพิ่มได้ด้วย CMS Portal ได้แก่ โปรแกรม Joomla, PHP-Nuke, PostNuke, Mambo

วิกิ (Wiki) เป็น CMS ที่อนุญาตให้ผู้ใช้เพิ่มเติมและแก้ไขเนื้อหาได้โดยง่าย เหมือนกับการเขียนบทความร่วมกัน วิกินำเสนอเนื้อหาสาระทางด้านสารานุกรมหรือแหล่งความรู้จำนวนมากๆ โดยเป็นการระดมความเห็นหรือความรู้จากหลายๆ คนมาใช้งาน ตัวอย่างเช่น <http://th.wikipedia.org> CMS Wiki ได้แก่โปรแกรม Mediawiki, Wikipedia, Wackowiki

1.6.2.3 แบ่งตามภาษาที่ใช้ในการพัฒนา การพัฒนา CMS จะใช้ภาษาในการพัฒนาระบบแตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ภาษาสคริปต์ฝั่ง Server ในการพัฒนาและติดต่อกับฐานข้อมูลของระบบ ซึ่งภาษาที่นิยมใช้ในการพัฒนา CMS ได้แก่ ภาษา PHP, Perl, Python, Java และ Asp เป็นต้น

ใช้ภาษา PHP ในการพัฒนาได้แก่ PHP-Nuke, PostNuke, MyPHPNuke, Mambo, phpWebSite, Drupal, TikiWiki, Typo3, Back-End, Xaraya, MySource

ใช้ภาษา Perl ในการพัฒนาได้แก่ Slashdot, Bricolage, Mason, WebMake, TWiki, Scoop, CallistoCMS, Apache AxKit

ใช้ภาษา Python ในการพัฒนาได้แก่ Plone, Zope, squishdot, XIST

ใช้ภาษา Java ในการพัฒนาได้แก่ Jboss, OpenCMS, Red Hat CCM, Cofax, JPublish, Apache Cocoon

ใช้ภาษา Asp ในการพัฒนาได้แก่ DotnetNuke

สรุปได้ว่า เราสามารถแบ่งประเภทของระบบการจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความสนใจ ในที่นี้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ แบ่งตามลักษณะของการได้ CMS มาใช้งาน แบ่งตามลักษณะของการใช้งาน และแบ่งตามภาษาที่ใช้ในการพัฒนา CMS

1.6.3 องค์ประกอบของระบบจัดการเนื้อหา

อำนาจ สุขนเขตร์ (2552) กล่าวว่า ระบบจัดการเนื้อหา หรือ CMS มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. แม่แบบ (Templates/Theme) เป็นส่วนที่เปรียบเสมือนหน้าตา หรือเสื้อผ้า ที่ถือเป็นสีสันของเว็บไซต์ (Look & Feel) มีรูปแบบที่กลมกลืนกันตลอดทั้งไซต์

2. ภาษาสคริปต์หรือภาษา HTML หรือภาษา PHP หรือภาษาอื่นๆ ที่ใช้ในการควบคุมการทำงานทั้งหมดของระบบ

3. ฐานข้อมูล สำหรับจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและการแสดงผลของเว็บไซต์

พงษ์ศักดิ์ อภิลักขิตพงศ์ (2552) กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบจัดการเนื้อหาหรือ CMS ใดๆ ก็ตาม อย่างน้อยจะต้องมีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน จึงจะทำหน้าที่เป็น CMS ได้อย่างสมบูรณ์ นั่นคือ

1. เครื่องมือจัดการเนื้อหา (Content Management Application : CMA) มีหน้าที่จัดการเนื้อหาทุกชนิดบนหน้าเว็บเพจไปตลอดอายุของเนื้อหานั้นเริ่มตั้งแต่การสร้าง การรักษาและการลบทิ้งออกไปจากที่จัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะเป็นในไฟล์ฐานข้อมูล หรือแยกออกมาเป็นไฟล์ต่างหาก อย่างเช่น รูปประกอบต่างๆ ก็ได้ กระบวนการจัดการเนื้อหาโดยธรรมชาติแล้วจะอยู่ในแบบที่เป็นลำดับขั้นตอนและสำเร็จลงได้ด้วยการทำงานตามลำดับงาน (Workflow) ด้วยเช่นกันในส่วนของ CMA ยังช่วยให้นักเขียนของเว็บไซต์ที่ไม่มีความรู้ในภาษา HTML ภาษาสคริปต์ หรือโครงสร้างของเนื้อหาเว็บไซต์ สามารถสร้างเนื้อหาได้โดยง่าย ช่วยให้งานในการสร้างและดูแลเนื้อหาของเว็บไซต์ไม่ต้องการความรู้ระดับของเว็บมาสเตอร์อีกต่อไป การดูแลเนื้อหาของเว็บไซต์ในเวลาหนึ่งๆ อาจจะมีผู้ดูแลเนื้อหาเข้ามาทำงานพร้อมๆ กันหลายๆ คนก็ได้

2. เครื่องมือจัดการข้อมูลของเนื้อหา (Metacontent Management Application : MMA) ข้อมูลของเนื้อหา (Metacontent) หรือข้อมูลของข้อมูล (Metadata) เป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลอีกทีหนึ่ง เช่นข้อมูลที่อธิบายว่า “เนื้อหา” ชิ้นหนึ่งถูกสร้างขึ้นเมื่อไหร่ โดยใคร ถูกจัดเก็บไว้ที่ไหน ถูกใช้งานบนหน้าเว็บเพจไหน และจัดวางบนหน้าเว็บเพจนั้นอย่างไร เป็นต้น การจัดการข้อมูล

ของเนื้อหาช่วยให้การควบคุมเวอร์ชันของชิ้นส่วนเนื้อหาต่างๆ บนเว็บไซต์ เป็นเรื่องที่ยั่งยืนกว่าเดิมอีกด้วย MMA เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับจัดการวงจรทั้งหมดของ Metacontent เช่นเดียวกับกับ CMA ที่จัดการกับวงจรชีวิตของเนื้อหาเว็บไซต์ (Content) ทั้งหมดนั่นเอง

3. เครื่องมือนำเสนอเนื้อหา (Content Delivery Application : CDA) มีหน้าที่ดึงชิ้นส่วนเนื้อหา ออกมาจากที่เก็บ และจัดเรียงลงบนหน้าเว็บเพจด้วยรายละเอียดจาก MMA เพื่อนำเสนอต่อผู้เข้าชมเว็บไซต์ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ใช้งาน CMS สร้างเว็บไซต์มักจะไม่ค่อยได้ยุ่งเกี่ยวกับ CDA มากนัก นอกจากขั้นตอนการติดตั้งและการกำหนดรูปแบบการแสดงผลหลังจากนั้นก็ปล่อยให้ CDA ทำงานไปตามกระบวนการ นั่นคือ ข้อมูลของเนื้อหา เป็นสิ่งที่บอกต่อ CDA ว่าอะไรคือสิ่งที่จะต้องนำมาแสดง และถูกแสดงอย่างไร ไม่ว่าจะเป็น การจัดวาง สี ช่องว่าง ฟอนต์ ลิงก์ และอื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้ดูแลสามารถเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะได้อย่างยืดหยุ่น โดยการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในส่วนของข้อมูลเนื้อหา ไม่ต้องไปปรับเปลี่ยนที่ตัวเนื้อหาโดยตรง คุณสมบัติข้อนี้ทำให้เว็บไซต์สามารถเปลี่ยนดีไซน์ทั้งหมดได้ทั้งกับเนื้อหาที่สร้างมานานแล้ว และกับเนื้อหาที่กำลังจะสร้างขึ้นใหม่ โดยไม่กระทบต่อการทำงานทั้งหมดของเว็บไซต์

สรุปได้ว่า องค์ประกอบระบบจัดการเนื้อหาหรือ CMS ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เครื่องมือจัดการเนื้อหา (CMA) มีหน้าที่จัดการเนื้อหาทุกชนิดบนหน้าเว็บเพจไปตลอดอายุของเนื้อหานั้น เริ่มตั้งแต่การสร้าง การรักษา และการลบทิ้งออกไปจากที่จัดเก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะเป็นในไฟล์ฐานข้อมูลหรือแยกออกมาเป็นไฟล์ต่างหาก อย่างเช่น รูปประกอบต่างๆ (MMA) เป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลอีกทีหนึ่ง เช่นข้อมูลที่อธิบายว่าเนื้อหาชิ้นหนึ่งถูกสร้างขึ้นเมื่อไหร่ โดยใคร ถูกจัดเก็บไว้ที่ไหน ถูกใช้งานบนหน้าเว็บเพจไหน และจัดวางบนหน้าเว็บเพจนั้นอย่างไร (CDA) มีหน้าที่ดึงชิ้นส่วนเนื้อหา ออกมาจากที่เก็บ และจัดเรียงลงบนหน้าเว็บเพจด้วยรายละเอียดจาก MMA เพื่อนำเสนอต่อผู้เข้าชมเว็บไซต์

จากหลักการของระบบการจัดการเนื้อหาข้างต้น ในการพัฒนาเทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบจะใช้การจัดการเนื้อหาแบบพอร์ทัล (Portals) ที่ใช้เป็นหน้าหลักของเว็บไซต์ ทำงานได้ด้วยระบบของตนเอง และสามารถนำ CMS ประเภทอื่นๆ ติดตั้งเพิ่มเติมได้แก่ กระดานข่าว (Forums) หรือกระดานระดมความคิด เพื่อใช้สำหรับถามตอบปัญหาหรือสร้างเป็นชุมชนต่างๆ โดยมีการแบ่งเป็นหัวข้อหรือหมวดหมู่ต่างๆ ตามประเด็นปัญหาของชุมชน รวมทั้งติดตั้งเครื่องมือสื่อสารได้แก่ห้องสนทนา (Chat room) และเครื่องมือในการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ (Content sharing tools)

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสืบสอบ

Misanchuk, Anderson, Craner, Eddy, and Smith (2000) มีข้อสังเกตว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้จะค่อย ๆ เติบโตขึ้น หรือมีพัฒนาการมาจากสมาชิกและความผูกพันของสมาชิกในชุมชน ยิ่งผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กันและผูกพันกันมากเท่าใดชุมชนก็ยิ่งเติบโตและแข็งแกร่งขึ้น ในการเรียนรู้

ของคนในชุมชนการปฏิสัมพันธ์กันเป็นวิธีการทำงานและลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันและเสริมสร้างการทำงานซึ่งกันและกันผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการอภิปรายทั้งในแบบความร่วมมือและเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในที่สุด การสร้างความก้าวหน้าและการทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เสมือนมีชีวิตต้องกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของชุมชนโดยการสร้างความสนใจให้แก่สมาชิกใหม่ ในระหว่างการพัฒนาชุมชนอัตลักษณ์ของชุมชนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนการมีส่วนร่วมของสมาชิกอาจเกิดขึ้นโดยยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในชุมชน การสร้างเครือข่ายกับชุมชนแห่งการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น หากชุมชนแห่งการเรียนรู้เสมือนมีความสมบูรณ์มากพอแล้วสิ่งที่จะทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้เสมือนมีชีวิต คือ ชุมชนต้องมีเป้าหมาย มีทิศทาง การขับเคลื่อน รูปแบบและการดำเนินงานของชุมชนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรากฐานของชุมชน ผู้นำชุมชนไม่จำเป็นต้องเป็นศูนย์กลางของชุมชนเพื่อการบริหารจัดการชุมชนอีกต่อไป แต่ให้สมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการได้เอง นอกจากนี้ชุมชนเสมือนส่วนใหญ่จะต้องมีการปรับตัวและดำเนินการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากกระแสของสังคมให้ชุมชนสมบูรณ์ขึ้น อาจจะนำมาซึ่งสิ่งใหม่ ๆ นโยบายต่าง ๆ หรือเป้าหมายของชุมชนที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ฉะนั้น การที่จะสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เสมือนให้ประสบผลสำเร็จจึงต้องอาศัยยุทธศาสตร์หลากหลายและเหมาะสม

Preece (2000) ได้พัฒนากระบวนการเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมผ่านชุมชนออนไลน์ (Participatory Community-Centered Development หรือ PCCD) ซึ่งประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การออกแบบซอฟต์แวร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบด้านการใช้งาน และการก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสังคมหรือการสนับสนุนการเข้าสังคม กรอบแนวคิด PCCD ได้พัฒนามาจากแนวคิดด้านการออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้งานเป็นหลัก (Norman & Draper, 1986) การนำเทคนิคที่รวมการสัมภาษณ์และสังเกตเข้าด้วยกันในสภาพแวดล้อมจริงและการทำงานจริงของผู้ใช้ (Beyer & Holtzblatt, 1998) และการนำผู้ใช้งานมาเป็นส่วนหนึ่งของทีมออกแบบ เพื่อให้มีส่วนช่วยในการวิเคราะห์งาน แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการออกแบบการประเมินต่างๆ (Greenbaum & Kyng, 1991; Muller, 1992; Mumford, 1983; Schuler & Namioka, 1993) และได้นำไปใช้งานในโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนออนไลน์ต่างๆให้ประสบความสำเร็จ (Lazar, Hanst, Buchwater, & Preece, 2000; Lazar & Preece, 1999; Lazar, Tsoa, & Preece, 1999; Preece, 2000)

ขั้นตอนแรกของ PCCD คือ การประเมินความต้องการของชุมชนออนไลน์และการวิเคราะห์การใช้งานของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ ผู้พัฒนาหรือผู้ให้บริการชุมชนออนไลน์ต้องทำความเข้าใจกับความต้องการทางสังคมของชุมชนออนไลน์ ความต้องการด้านการสื่อสารของสมาชิกแต่ละคน และ พิจารณาถึงข้อจำกัดทางเทคนิคต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 คือ การพัฒนาแบบจำลองแนวคิดของชุมชนออนไลน์และพัฒนาหรือเลือกซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมในการใช้งาน และเริ่มวางแผนการสนับสนุนการเข้าถึง

ขั้นตอนที่ 3 คือ การพิจารณาและทบทวนถึงการเข้าถึงและการใช้งาน และพัฒนาชุมชนออนไลน์

ขั้นตอนที่ 4 คือ ชักชวนให้บุคคลที่มีความสนใจเข้ามาเป็นสมาชิกของชุมชนออนไลน์ การสร้างความน่าสนใจให้กับชุมชนออนไลน์ เช่น การจัดกิจกรรม

ขั้นตอนสุดท้ายคือ การก่อให้เกิดส่วนร่วมภายในชุมชน การสนับสนุนการสื่อสารภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถเติบโตและสร้างคุณค่าให้แก่สมาชิกและบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องได้

เทคโนโลยีเว็บก่อให้เกิดการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีประสานเวลาและไม่ประสานเวลาซึ่งสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้งาน เทคโนโลยีประสานเวลา หรือ Synchronous Technologies เป็นเทคโนโลยีที่ต้องอาศัยเวลาเดียวกัน เช่น การพูดคุยผ่านห้องสนทนา (Chat) และ เทคโนโลยีไม่ประสานเวลา หรือ Asynchronous Technologies เป็นเทคโนโลยีที่ไม่ต้องอาศัยเวลาเดียวกัน เช่น การโพสต์ข้อความผ่านเว็บบอร์ด ซึ่งการผสมผสานกันของเทคโนโลยีนี้ถือเป็นรากฐานที่สำคัญของชุมชนออนไลน์ และนอกจากนี้ยังเป็นไปได้ยากที่จะแยกเทคโนโลยีเหล่านี้ออกจากกันเนื่องจากเทคโนโลยีเหล่านี้ สนับสนุนซึ่งกันและกันและก่อให้เกิดการแบ่งปันคุณค่าโดยผ่านการสื่อสาร อย่างไรก็ตามการเลือกเอาเทคโนโลยีมาใช้ควรคำนึงถึงผู้ใช้งานเป็นหลัก กล่าวคือ ผู้ใช้งานสามารถใช้งานเทคโนโลยีนั้นได้ด้วยอุปกรณ์ที่มีอยู่ และซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้สนับสนุนชุมชนออนไลน์ต้องสามารถใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไปและผู้ใช้งานมีความยินดีที่จะใช้งาน (Preece, 2000)

Daniel (2002) กล่าวว่าความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกเป็นหลักพื้นฐานที่จะทำให้เกิดทุนทางสังคมและเกิดขึ้นอย่างถาวรในชุมชนช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกชุมชน หากปราศจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นได้ยาก ทุนทางสังคมก็ไม่เกิดขึ้นด้วย ดังนั้นการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน จึงควรกระทำเป็นอันดับแรกก่อนที่จะสร้างชุมชน เช่น หลักสูตรออนไลน์ที่จำเป็นต้องมีกลุ่มสนทนาทางออนไลน์ นอกจากนี้แต่ละโครงสร้างของหลักสูตรออนไลน์จะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างจริงจังโดยไม่เสแสร้ง แต่ก็ไม่มีสิ่งใดสามารถหยุดยั้งการมีส่วนร่วมโดยไม่ซื่อสัตย์ได้โดยทั่วไปการพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด พิจารณาจากผลงานจากกิจกรรมที่สมาชิกในชุมชนได้ร่วมกันปฏิบัติ

Leimeister, Ebner, and Krccmar (2005) ปัจจัยด้านการออกแบบเว็บไซต์ซึ่งมีผลกระทบต่อระดับความน่าเชื่อถือของชุมชนออนไลน์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ที่โปร่งใส คุณภาพของเนื้อหา แรงจูงใจของผู้ให้บริการ และการเข้าถึงข้อมูล

Andrew (2009) ศึกษาเรื่อง 'The real world': Lived literacy practices and cultural learning from community placement พบว่า ความเป็นจริงของโลกกำลังจะกลับไปสู่การใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ มีอาสาสมัครผู้ให้การเรียนรู้ในชุมชนซึ่งจะทำให้คนในชุมชนได้เรียนรู้จากภาษา วัฒนธรรมและสื่อสารกันด้วยภาษาของชุมชนเองอันเป็นความรู้ที่อยู่ในโลกของความเป็นจริง ผู้เรียนสามารถใช้ศักยภาพได้อย่างเต็มที่ในการเข้าถึงความรู้ตามสถานการณ์ที่ตนเองสนใจซึ่งเป็นความรู้ที่สดใหม่โดยมีชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้

Gatt (2010) ศึกษาเรื่อง The role of the Community in enhancing learning พบว่า ปัจจุบันนักการศึกษาต่างต้องกลับมาคิดถึงความรับผิดชอบของครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน เป็นเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นทางด้านสังคมตั้งที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาได้ลงความเห็นกันว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ไม่สามารถแยกกลุ่มความรู้ออกมาได้เหมือนความรู้ของผู้เชี่ยวชาญในระบบโรงเรียน อันเป็นความท้าทายของครูในยุคปัจจุบันที่จะต้องนำครอบครัวและชุมชนมาเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ที่ให้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้

Kielsmeier (2011) ศึกษาเรื่อง SERVICE-LEARNING: The Time is Now. ได้สังเคราะห์งานวิจัยในการเรียนรู้ พบว่า ชุมชนเป็นแหล่งบริการการเรียนรู้ของวัยรุ่นได้อย่างครอบคลุม เนื่องจากวัยรุ่นมีช่วงของการเติบโตจากเด็กไปเป็นผู้ใหญ่ บทเรียนต่าง ๆ วัยรุ่นได้ชุมชนเป็นแหล่งประสบการณ์ในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในการสังเกต เรียนแบบ และได้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นจริงกับชีวิต ชุมชนนั้นเป็นทั้งแหล่งสนับสนุน เป็นทั้งผู้ให้ ผู้ช่วยเหลือ ผู้นำ และเป็นผู้กระตุ้นให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ได้อย่างรอบด้าน ซึ่งชุมชนจะเป็นแหล่งผสมผสานความรู้ของวัยรุ่นที่ได้จากครอบครัวและโรงเรียนรวมทั้งจากชุมชนมาบูรณาการความคิดในการใช้ชีวิต ดังนั้นจึงเป็นนวัตกรรมทางการเรียนรู้ที่นักการศึกษาหรือนักพัฒนาที่ควรคำนึงถึงชุมชนที่นับเป็นสถานที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมหัศจรรย์

Rovai and Jordan (2004) ศึกษาการสร้างชุมชนสืบสอบ ระหว่างการเรียนในชั้นเรียนปกติ การเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสาน และการเรียนออนไลน์เพียงอย่างเดียว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แบ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนในชั้นเรียนปกติ นักศึกษาที่เรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานโดยเรียนในชั้นเรียนปกติและแบบออนไลน์ นักศึกษาที่เรียนออนไลน์อย่างเดียว เรียนผ่านระบบกระดานอภิปรายและการเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้แบบวัดการสร้างชุมชนสืบสอบ ในชั้นเรียนเพื่อวัดการสร้างปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานสามารถสร้างชุมชนสืบสอบ ได้มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ ทำให้บรรยากาศการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น เน้นการเรียนแบบกระตือรือร้นโดยใช้กระบวนการเรียนแบบร่วมมือและสร้างสังคมแห่งความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้น

Ling (2007) ศึกษาการพัฒนาการเรียนแบบออนไลน์โดยใช้ชุมชนสืบสอบ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยศึกษาตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านสังคม และด้านการเรียนการสอน

การวิจัยนี้ศึกษาการประยุกต์ใช้เครื่องมือการสอนสำหรับการศึกษาทางไกลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการอยู่ร่วมในสังคมเพื่อแสวงหาความรู้ ด้วยการจัดการเรียน การสอนแบบร่วมมือในรูปแบบห้องสนทนา โดยวิเคราะห์ความสามารถทั้ง 3 ด้าน จากประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่าตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้าน ส่งเสริมการรับรู้และให้ความรู้กับนักศึกษาที่เรียนแบบออนไลน์ ไม่ต่างกับนักศึกษาที่เรียนในชั้นเรียนปกติ การเรียนในสภาพแวดล้อมแบบห้องสนทนาโดยใช้ตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้านช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา ประสิทธิภาพทางปัญญาของนักศึกษาเพิ่มขึ้นได้ จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การนำกิจกรรมออนไลน์มาประยุกต์ใช้โดยคำนึงถึงตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา

R. McKerlich and Anderson (2007) ศึกษาชุมชนสืบสอบ และสภาพการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์สร้างสิ่งแวดล้อม คำถามในการวิจัยนี้ คือ ชุมชนสืบสอบ มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบการใช้คอมพิวเตอร์สร้างสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีประสิทธิภาพการเรียนบนพื้นฐานของชุมชนสืบสอบ ในสภาพการเรียนแบบการใช้คอมพิวเตอร์สร้างสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่าตัวชี้วัดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญญา ด้านสังคม และด้านการเรียนการสอนบนพื้นฐานของชุมชนสืบสอบ สร้างความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์สร้างสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้น

Larotta (2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสืบสอบความรู้ในชั้นเรียนผู้ใหญ่: ประสบการณ์การอ่านออกเขียนได้ในการศึกษาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ซึ่งได้ศึกษาในกลุ่มผู้เรียนผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 17 - 43 ปี ที่เข้ามาฝึกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เป็นใช้กิจกรรมกลุ่มครึ่งละ 2 ชั่วโมง จำนวน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นเวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ โดยผู้ศึกษาได้ศึกษากระบวนการสืบสอบความรู้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) สร้างคำถาม 2) ระบุแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้า 3) ทำรายงานขั้น ตอนความก้าวหน้าเบื้องต้น 4) นำเสนอด้วยตนเองผ่านผลการศึกษาด้วยโปสเตอร์ และ 5) เข้าสู่คำถามการสืบสอบความรู้ เพื่อที่จะเริ่มค้นคว้าใหม่ (New cycle)

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนใช้กระบวนการสืบสอบความรู้ในการเรียนภาษาอังกฤษ อาทิ ไวยากรณ์ และคำศัพท์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในหัวข้อนั้น ๆ นอกจากนั้นแล้ว วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่แท้จริง นอกจากนี้บทบาทหน้าที่ของผู้สอนในฐานะผู้จัดเตรียมบรรยากาศในการเรียนรู้ และเสนอแนะกลวิธีในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เต็มเต็มการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการ และนำทางผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่เขาต้องการ วิธีการนี้เป็นการส่งเสริมให้ทั้งระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วยตนเอง ได้ใช้วิธีการอภิปรายในเนื้อหาสาระที่เรียน และการส่งผ่านสิ่งที่ผู้เรียนได้จากการเรียนรู้ในบทเรียนไปสู่ชีวิตจริง นอกจากนั้นแล้วนักการศึกษาผู้ใหญ่ควรส่งเสริมลักษณะของผู้เรียนผู้ใหญ่โดยสนับสนุนกิจกรรมในชั้นเรียนมากกว่าเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเสริมสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนผู้ใหญ่ได้เรียนรู้อย่างอิสระ

McDonald and Loch (2008) ศึกษาการประยุกต์ใช้ชุมชนสืบสอบ กับสภาพแวดล้อมการเรียนคณิตศาสตร์แบบออนไลน์ การศึกษานี้ใช้แนวคิดชุมชนสืบสอบ ที่ใช้ในการอภิปรายแบบต่างเวลากัน ใช้กับการสนทนาเวลาตรงกันในวิชาคณิตศาสตร์ระดับปริญญาตรี โดยกำหนดขอบเขตการแสดงผลออก 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหา สังคม และการเรียนการสอนตามแนวคิดของชุมชนสืบสอบ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์บทสนทนาของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าประเภทและตัวชี้วัดที่ออกแบบมาสำหรับการอภิปรายต่างเวลากันควรปรับปรุงเมื่อนำไปใช้กับสภาพแวดล้อมใหม่

Akyol et al. (2009) ศึกษาการเรียนแบบออนไลน์และแบบผสมผสานโดยใช้ชุมชนสืบสอบ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีการในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนสืบสอบ ในเรียนแบบออนไลน์และการเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ผ่านรูปแบบการเรียนแบบออนไลน์และแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลโดยการหาระดับการพัฒนาของผู้เรียน 3 ประการ ได้แก่ ด้านสังคม ด้านปัญหา และด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีการพัฒนาที่ดีทั้ง 3 ด้านจากการเรียนทั้งสองแบบ การเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานส่งเสริมการสร้างการพัฒนาในด้านสังคมและปัญญามากกว่าการเรียนแบบออนไลน์

Aleksic-Maslac, Magzan, and Juric (2009) ศึกษาบทบาทของกระดานอภิปรายกับชุมชนสืบสอบ การวิจัยนี้เน้นศึกษาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการออกแบบการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้เรียน สิ่งสำคัญสำหรับประสบการณ์การเรียนรู้จากสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับสังคม คือ การสังเกตผ่านทางกระดานอภิปราย ในการเรียนรายวิชาใหม่ 2 วิชา ประสิทธิภาพในการสื่อสารผ่านทางกระดานอภิปรายวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบระดับการสนทนาของผู้เรียนในแต่ละหัวข้อ ผลการวิจัยพบว่าการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนบนพื้นฐานของการสร้างปัญหาทางสังคมและการสร้างองค์ความรู้เกิดขึ้นโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ของผู้เรียน

Martorell, Medrano, Sole, Vila, and Cabeza (2009) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้แบบสืบสอบหาความรู้เป็นฐานสำหรับผู้ใหญ่ (Older people) ในมหาวิทยาลัยในสเปน ได้ทำการศึกษาแบบตัดขวาง (Transversal study) ใช้ระยะเวลาศึกษาเป็นเวลา 2 ปี โดยใช้กลุ่มผู้ใหญ่ในมหาวิทยาลัย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษียณอายุไปแล้ว กลุ่มกำลังจะเกษียณอายุ และกลุ่มอื่น ๆ ซึ่ง ศึกษาทั้ง 3 กลุ่มผ่านการศึกษาดังวิธีการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry Learning) ผ่านทาง 2 หลักสูตร คือ วิชาพลังงานทางเลือก (Alternative Energies) และวิชาห้องปฏิบัติการพลังงานทางเลือก (Alternative Energies Laboratory) ซึ่งเป็นวิชาเก่า ทั้งนี้ได้ใช้รูปแบบ 5 ขั้นตอน คือ 1) ตั้งคำถามที่จะศึกษา 2) ศึกษาและตั้งสมมติฐาน 3) วางแผนการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล 4) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา และ 5) ร่างข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนผู้ใหญ่มีความพึงพอใจในสังคมที่ได้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง อีกทั้ง ผู้เรียนยังได้บูรณาการความรู้ที่ได้กับการเรียนแบบสืบสอบ (Inquiry Learning) ผู้เรียนยังได้พัฒนาความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดรวบยอดและกระบวนการ

ในการจัดการกับปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่มีความซับซ้อนได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิชาเก่าและวิชาพลังงานทางเลือก ซึ่งวิธีการที่นำเสนอทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ช่วยผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่สามารถสร้างองค์ความรู้ และเกิดการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

Rozenszayn and Assaraf (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือภายใต้วิธีการสืบสอบทางนิเวศวิทยา “When Collaborative Learning Meets Nature: Collaborative Learning as a Meaningful Learning Tool in the Ecology Inquiry Based Project” พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นเกรด 12 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบภาคสนามในสถานการณ์จริง มีประสิทธิภาพทางการเรียนที่ดีกว่าการจัดการเรียนการสอนภายในห้องทดลองหรือจากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ โดยที่ครูมีบทบาทเป็นผู้นำการอภิปรายที่อยู่บนพื้นฐานการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองของนักเรียน และครูต้องทำหน้าที่แบ่งสัดส่วนการอภิปรายอย่างทั่วถึงเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยวิธีการสืบสอบ

Fayer (2010) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ของครูและนักเรียนในการใช้การฝึกการสืบสอบหาความรู้ (Inquiry) ในการเรียนรู้วิชาปฏิบัติการชีววิทยา (Biology Survey Laboratory) โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบระดับของการสืบสอบหาความรู้ ซึ่งมุ่งศึกษาผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่พัฒนามาจากตารางระดับการสืบสอบหาความรู้ของ Buck, Bretz, and Towns (2008) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูและผู้เรียน จำนวน 192 คน โดยเครื่องมือดังกล่าวประกอบไปด้วย 36 ข้อ มี 5 ระดับ อีกทั้งหลังจากวิเคราะห์ผลที่ได้จากเครื่องมือแล้ว มีการสัมภาษณ์ผู้สอนโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. ทักษะโดยธรรมชาติของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วย การสังเกต การทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การวางแผนการเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผลที่ได้ การสร้างแนวทางการสรุปผลการศึกษาที่ได้ และความสามารถในการนำเสนอข้อมูลหรือข้อค้นพบที่ได้แก่บุคคลทั่วไป

2. กลยุทธ์ในการสร้างการสืบสอบหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน ประกอบไปด้วย การสร้างความรู้ใหม่ การพัฒนาระดับของคำถามในการสืบสอบหาความรู้ การเรียนรู้ในการตอบปัญหาหรือคำถามปลายเปิด การเรียนรู้ที่จะเติมเต็มประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง การสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ที่จะตอบปัญหาหรือคำถาม โดยปราศจากผู้สอน หรือผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และการสร้างความสามารถในการแก้ไขปัญหา

ผลการจากสถิติพื้นฐานวิจัย พบว่า ตามการรับรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนได้ดีด้วยกระบวนการที่ ระดับ 2 Open inquiry และระดับ 3 Authentic inquiry ในขณะที่ตามการรับรู้ของผู้สอน การเรียนรู้วิชาชีววิทยาจะเรียนรู้ผ่าน ระดับ 1 ระดับ Guided และระดับ 2 Open inquiry

ผลการวิจัยจากสถิติอ้างอิง พบว่า ผู้เรียนต้องการการสนับสนุนในการเรียนรู้ กล่าวคือ ต้องการการอำนวยความสะดวกจากผู้สอนเพื่อที่ความต้องการที่จะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นและผลการวิจัยจากข้อมูลด้านสถานการณ์ (Phenomenological) พบว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีหากเป็นชั้นเรียนเล็ก ๆ ผู้เรียนไม่มาก

Patrick (2010) ศึกษาการพัฒนาชุมชนสืบสอบ ในประเทศอังกฤษ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและประเมินผลการพัฒนาด้านชุมชนสืบสอบ สำหรับการสอนวิชาปรัชญาในประเทศอังกฤษ โดยใช้การสนทนาเป็นหลัก การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สังเกตลักษณะสำคัญจากอดีต 2) หาคำตอบจากคำถามที่ว่าผู้เรียนควรได้รับการสอนให้คิดด้านปรัชญาหรือไม่ 3) การสนทนาเรื่องการสอนแนวคิดด้านปรัชญาในอังกฤษ และ 4) สร้างโครงสร้างบทสนทนาสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาเพื่อวัดพัฒนาการด้านชุมชนสืบสอบ ในกลุ่มตัวอย่างจากบทสนทนา ผลการวิจัยพบว่าการหาเหตุและผลด้านปรัชญาของผู้เรียนเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานกับการสร้างชุมชนสืบสอบ การจัดการเรียนผ่านเว็บแบบผสมผสานโดยนำกระบวนการสร้างชุมชนสืบสอบ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนและช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

R. McKerlich, et al. (2011) ศึกษาการรับรู้ในการแสดงออกด้านการเรียนการสอนสังคมและปัญญาของผู้เรียนในโลกเสมือนจริง งานวิจัยเน้นถึงการแสดงตนหรือการมีความรู้สึกและมีส่วนร่วม ในการศึกษานี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การรับรู้ของผู้เรียนในการแสดงตนด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมและด้านปัญญาในโลกเสมือนจริง ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีการรับรู้และแสดงออกผ่านสังคมปัญญา และการเรียนการสอนในโลกเสมือนจริง

สุจิตรา เขียวศรี (2550) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบสอบบนเว็บวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การช่วยเสริมศักยภาพเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้เนื้อหาของบทเรียน 2) ขั้นตอนการเรียนการสอนเป็นการเรียนตามขั้นตอนการสืบสอบ โดยแบ่งขั้นตอนการเรียนการสอนออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) เสนอปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) รวบรวมข้อมูล 4) อธิบายและลงข้อสรุป 5) ประเมินและมีการจัดการช่วยเสริมศักยภาพ 2 ลักษณะ คือ การช่วยเสริมศักยภาพโดยผู้สอน และการช่วยเสริมศักยภาพโดยระบบ สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งผลการทดลองการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับสถานศึกษาต้องทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิด ด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 43 วรรค 2 กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ที่ต้องการระดมความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัวชุมชน เอกชน สถาบันต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในส่วนของโรงเรียนต้องมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย ในการจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพคำว่า “การมีส่วนร่วม” นั้น มีหลายคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน เช่น การมีส่วนร่วม (Participation) การร่วมมือ (Collaboration) การมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) หรือความผูกพัน (Commitment) หรือ การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ซึ่งนักการศึกษาที่ใช้คำเหล่านี้อาจมีจุดมุ่งหมายย่อยเพื่อแสดงถึงระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วม ซึ่งคำต่างๆ เหล่านี้ ต่างมีนัยเดียวกันทั้งสิ้น คือ “การมีส่วนร่วม” ในความหมายของการวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเกิดจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544)

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีผู้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ไว้ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับครูกับโรงเรียน ในการสร้างสรรค์และพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพจากความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังกล่าว สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตน รวมทั้งให้แก่ตนเองด้วย ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ 2 แบบ คือ การมีส่วนร่วมที่บ้าน และการมีส่วนร่วมที่โรงเรียน

White (1982) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่า หมายถึง กามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

G. S. Morrison (2009) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าเป็น กระบวนการที่มุ่งช่วยให้ผู้ปกครองได้ค้นพบและพัฒนาจุดเด่น สมรรถภาพสูงสุด และความสามารถพิเศษของตนเอง ในการที่จะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและบุตรหลาน

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว (2546) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนว่า หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรม หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาหรือการเรียนรู้ให้กับลูกหลานหรือเด็กในอุปการะของตนกับโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็น กระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน/ปฏิบัติ การ ร่วมมือกันพบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง การร่วมมือกันพบความสำเร็จ และ การร่วมกันชื่นชมยินดีภาคภูมิใจในความสำเร็จในงานนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ระบุไว้ว่า การมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึง การเน้นให้ผู้ปกครองเป็นครูของเด็กของตนเอง และมีบทบาทในการ ตัดสินใจว่าสิ่งใดควรสอนและสอนโดยใคร โดยมีเป้าหมายในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือ ให้ ผู้ปกครองมีความเข้าใจดีขึ้น เรื่องความต้องการและลักษณะของเด็กรวมทั้งการให้การศึกษาที่ดีและ ถูกต้องเหมาะสมกับเด็ก

J. L. Epstein (2002) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า หมายถึง การที่ ผู้ปกครองเข้ามาในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนโรงเรียน ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อ พัฒนาการศึกษานักเรียน รวมทั้งเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือครู ผู้บริหาร หรือเด็กตลอดจน กิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียน

Rockwell, Andre, and Hawley (1996) ได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองไว้ว่า เป็นการสนับสนุนให้ผู้ปกครองและครอบครัวมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาทั้งที่บ้าน และโรงเรียน โดยมีการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ และมีการกำหนด บทบาทของผู้ปกครองและครู

สุมาลี คุ่มชัยสกุล (2543) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของบุคคลในแต่ละฝ่ายใน การจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

1. ในแง่ของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเส้นทางใดก็ตาม ด้วยการสื่อสาร 2 ทางที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมี ความพร้อมและมีศักยภาพ เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียน พร้อมเปิดรับด้วยความจริงใจและ ให้เกียรติต่อกัน การที่ส่วนร่วมของผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้มีบทบาทและความรับผิดชอบใน กระบวนการของกิจกรรมใด ๆ นั้น ตลอดจนกระบวนการนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนกระทั่งถึงจุดสิ้นสุด จนถึงขั้นตอนการประเมินและตรวจสอบ

2. ในส่วนของครู การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ความร่วมมือในกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับนักเรียนในระดับการเรียนการสอน

3. ในด้านผู้บริหารถือว่า ผู้ปกครองเป็นเสมือนบุคลากรของโรงเรียน จึงเป็นผู้รับนโยบายและแนวปฏิบัติจากทางโรงเรียน การประสานงานจึงเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับระบบราชการ ส่วนภาคเอกชนนั้น จะให้ความหมายต่อการดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า เป็นงานบริการอย่างหนึ่งที่เป็นบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนโดยตรง ผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับบริการเช่นเดียวกับนักเรียน ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทางโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงาน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมกับครูและนักเรียน ด้วยกระบวนการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2.2 หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่เพียงแต่จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงความก้าวหน้าในอนาคตของเด็กด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม เพราะผู้ปกครองถือเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ ดังนี้

อภิญา เวชยชัย (2544) กล่าวว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม ทักษะ ความเชื่อ และการสื่อสารของผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน การที่ผู้ปกครองไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากนัก เนื่องจากต้องทำงานนอกบ้าน เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวและผู้ปกครองกลุ่มนี้คิดว่าตนเองไม่มีความรู้เพียงพอที่จะสอนลูกได้ สอดคล้องกับ Chavkin and William (1989) ที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ส่วนใหญ่สะท้อนว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคทำให้ไม่ยากเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนคือ ความรู้สึกที่ว่าตัวเองช่วยอะไรเด็กไม่ได้ ไม่มีเวลา และไม่มีทั้งความรู้และทักษะที่จะสอน หรือเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนอย่างไรก็ตาม

Drake (2000) ได้แสดงความคิดเห็นว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรม สังคม ทักษะ ความเชื่อ และการสื่อสารของผู้ปกครอง ไม่ได้ส่งผลสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพราะว่ามีส่วนทำนายนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับทางโรงเรียนเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น นั่นคือ ถ้าผู้ปกครองที่ฐานะยากจนได้รับการโน้มน้าวจากทางโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับความสามารถของตนก็มีความเป็นไปได้ที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และยิ่งทางโรงเรียนให้การต้อนรับที่อบอุ่นและให้ความสำคัญก็ยิ่งทำให้ผู้ปกครองต้องการเข้ามามีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ความสามารถกับทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ J. L. Epstein (2002) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญที่จะโน้มน้าวให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากหรือน้อย เนื่องจากถ้ามีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองอาจทำให้เกิดอคติทั้งผู้ปกครองและโรงเรียน ดังนั้น การสื่อสารควรเป็นลักษณะทั้งการสื่อสารทางเดียวและการสื่อสารสองทาง โดยโรงเรียนควรมุ่งจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าหรือปัญหาของเด็ก ในขณะที่ผู้ปกครองก็ควรมีความรู้และทักษะในการซักถามโรงเรียนเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว

ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต (2543) แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ทฤษฎีนี้เน้นการเป็นตัวแทนของผู้นำและถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้เป็นหลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับและการประชุมปรึกษาหารือประจำปี จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ารับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามแนวความคิดของทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมไม่เฉพาะวัตถุประสงค์ต้องเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้คำปรึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมือง และการกระทำทางสังคมให้เด็กมีความรับผิดชอบ นั่นคือ การไม่ยอมให้มีส่วนร่วม ถือว่าเป็นการคุกคามเสรีภาพ

Rasinski (2000) กล่าวว่า โรงเรียนควรเป็นฝ่ายเริ่มต้นประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองได้มีกิจกรรมหรือโครงการความร่วมมือเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ดังนี้

1. โรงเรียนหรือผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองค้นพบและพัฒนาจุดเด่นหรือความสามารถพิเศษของตนเองที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง เช่น จัดให้มีการประชุมเชิงสร้างสรรค์ร่วมกันในช่วงวันเปิดเทอมวันแรก หรือจัดกีฬาภายในโรงเรียนระหว่างผู้ปกครอง ครู และเด็กเพื่อกระชับความสัมพันธ์ทั้งภายในครอบครัวและภายในโรงเรียน

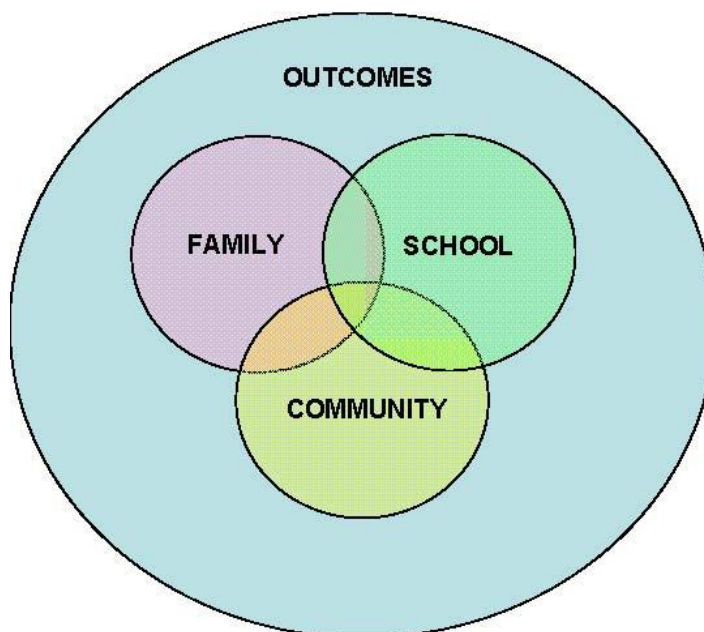
2. การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบและแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมของโรงเรียน ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้เป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตร เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

กำหนดนโยบายหรือแผนการดำเนินงานภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตร เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก หรือจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเองได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนความรู้หรือทัศนคติในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

3. การสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองในลักษณะที่เหมาะสม เป็นสิ่งโน้มน้าวให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น ควรมีลักษณะทั้งการสื่อสารทางเดียวและการสื่อสารสองทาง ครูควรใช้วิธีการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมและภาษาที่เข้าใจง่ายไม่จำเป็นต้องเป็นทางการมากนัก ครูควรพยายามติดต่อพูดคุยกับผู้ปกครองโดยตรงและทำอย่างต่อเนื่อง หรือถ้าทำไม่ได้เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กในห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป ก็อาจจะใช้วิธีการอื่นๆ เช่น การฝากจดหมายหรือข้อความต่างๆ ผ่านเด็กไป อีกทั้ง ครูควรให้ความเป็นกันเองกับผู้ปกครอง และผู้บริหารควรลดบทบาทของตนเองเพื่อเข้าหาผู้ปกครองให้มากขึ้น

ความสำเร็จของการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มิได้เกิดขึ้นง่ายๆ ในบางครั้งยังอาจพบความขัดแย้งเล็กๆ น้อยๆ ในระหว่างการทำงานได้ เนื่องจากความรู้สึกและความคาดหวังของผู้ปกครองและครูที่มีต่อการมีส่วนร่วมมักแตกต่างกันเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว (Berger, 2006) การสร้างการมีส่วนร่วมเป็นบทบาทหน้าที่ของครู และโรงเรียนที่จะประสานแนวคิดระบบการศึกษาสู่ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ดังนั้น จึงได้มีนักวิชาการได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้หลากหลาย โดยส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วม (Theory of Overlapping Spheres of Influence) ในช่วงปี ค.ศ. 1980 Joyce L. Epstein และคณะจากมหาวิทยาลัย John Hopkins ได้พัฒนาทฤษฎีที่เรียกว่า ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วมโดยมีรากฐานมาจากทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory) ของ Bronfenbrenner ซึ่งกล่าวถึงอิทธิพลร่วมกันของบริบทสำคัญ 3 บริบท คือ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน บริบทเหล่านี้อาจถูกผลักให้แยกออกจากกัน หรือถูกดึงให้เข้าหากันด้วยแรงต่างๆ ซึ่งอาจเป็นปรัชญา ทัศนคติ ความเชื่อ ภูมิหลัง แนวปฏิบัติของครู แนวปฏิบัติของผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมมากหรือน้อยในกิจกรรมระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน โดยปฏิสัมพันธ์ของทั้งสามบริบทดังกล่าวจะเกิดขึ้นทับซ้อนกันซึ่งจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ดังแผนภูมิที่ 1 ชุมชน ครอบครัว โรงเรียน

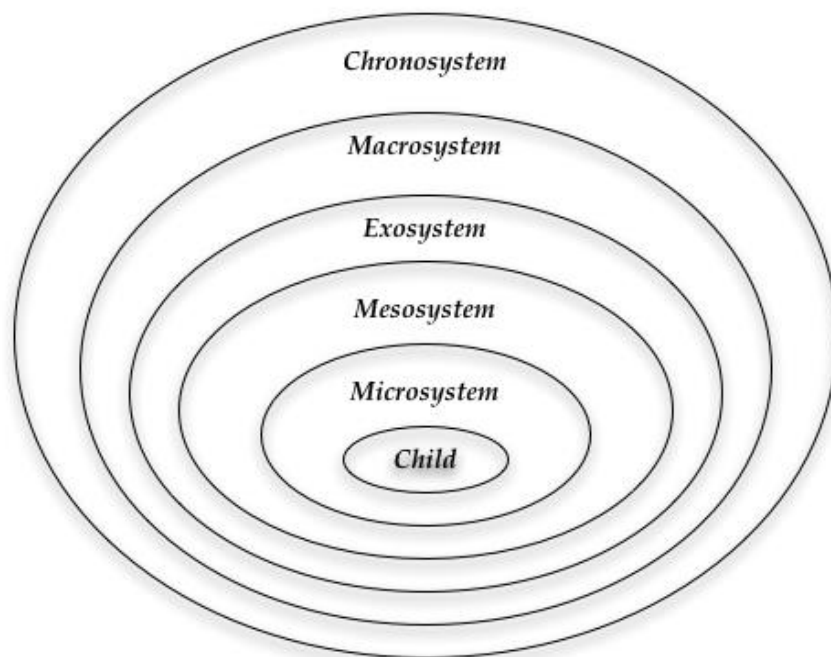
ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วม (J. L. Epstein, 2002)

Epstein ได้ใช้ประโยชน์จากทฤษฎีนี้กล่าวถึงพื้นที่ที่มีการทับซ้อนในการศึกษาหาแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เพื่อช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน การมีส่วนร่วมของแต่ละองค์ประกอบดังกล่าวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้แต่ละองค์ประกอบได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างหลากหลายมากน้อยเพียงใด ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วมของ Epstein แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว ได้ส่งผลเชิงบวกต่อครอบครัว ครูและเด็ก เช่น แนวปฏิบัติการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครอบครัว ถ้าโรงเรียนให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับแนวการปฏิบัติเพื่อโน้มน้าวให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองก็มีแนวโน้มปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินั้น แม้แต่ผู้ปกครองที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของโรงเรียนได้ก็มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นสำหรับสังคมไทยนั้น แม้ว่าการปฏิรูปการศึกษาได้พยายามโน้มน้าวให้เกิดการมีส่วนร่วมและดำเนินงานตามแนวคิดพื้นฐานที่สอดคล้องกับทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วมของ Epstein แต่ทว่าในทางปฏิบัติจริง จะพบว่า ผู้ปกครองยังไม่ได้แสดงบทบาทของตนอย่างเต็มตามศักยภาพ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และด้านทรัพยากรที่มาสสนับสนุนวิชาการและงบประมาณในการจัดกิจกรรม (ลักษณะ ฤทธาคนี, 2547)

2. ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)

Bronfenbrenner (1979) อ้างถึงใน Sheldon (2002) ได้พัฒนาทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบนิเวศของตัวเด็กที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็ก โดยมีแนวคิดที่ว่าเด็กอยู่ในศูนย์กลางของระบบนิเวศวิทยาที่มี

ระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ก่อตัวเป็นสภาพแวดล้อมของเด็กซึ่งสภาพแวดล้อมในที่นี้แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ 1) Microsystem 2) Mesosystem 3) Exosystem 4) Macrosystem และ 5) Chronosystem แต่ละชั้นมีความซับซ้อนและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของชั้นนั้นๆ จะส่งผลกระทบต่อชั้น อื่นๆ ซึ่ง สภาพแวดล้อมในชั้นต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 2.3 ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา

ชั้นที่ 1 Microsystem เป็นชั้นของระบบนิเวศวิทยาที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด ชั้นนี้ประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ ที่ติดต่อเชื่อมโยงกับเด็กโดยตรง เช่น ครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น โครงสร้างเหล่านี้จัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กได้โดยตรง (Immediate Surrounding) ในขณะเดียวกันก็ได้รับผลกระทบจากตัวเด็กด้วย เช่น ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรมของเด็ก ในทางกลับกัน เด็กก็มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรมของผู้ปกครอง ซึ่งความสัมพันธ์นี้เรียกว่า เป็นอิทธิพลสองทิศทาง (Bi-Directional Influences) และในชั้น Microsystem นี้ อิทธิพลสองทิศทางมีความเข้มแข็งมากที่สุดและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กมากที่สุด

ชั้นที่ 2 Mesosystem เป็นชั้นที่แสดงถึงความสัมพันธ์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างต่างๆ ที่มีอยู่ในชั้น Microsystem ตัวอย่างเช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครู

การทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครูความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ย่อมมีผลกระทบต่อความเชื่อและพฤติกรรมของเด็กด้วย

ชั้น ที่ 3 Exosystem เป็นชั้นของสภาพแวดล้อมที่ประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ ที่ขยายออกจากโครงสร้างที่อยู่ในชั้น Microsystem เช่น สถานที่ทำงานของผู้ปกครอง ศูนย์ให้บริการสุขภาพของชุมชน สื่อต่างๆ เป็นต้น โครงสร้างเหล่านี้ไม่สัมพันธ์กับตัวเด็กโดยตรง แต่จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กผ่านการปฏิสัมพันธ์กับโครงสร้างที่อยู่ในชั้น Microsystem เช่น ถ้าสถานที่ทำงานของผู้ปกครองกำหนดเวลาทำงานที่ยืดหยุ่นก็จะทำให้ผู้ปกครองมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนมากขึ้น และมีโอกาสในการดูแลการเรียนของเด็กได้ ตัวอย่างเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างต่างๆ ในชั้น Exosystem ได้ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในชั้น Microsystem เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพ

ชั้น ที่ 4 Macrosystem เป็นชั้นที่อยู่ภายนอกสุดของระบบนิเวศวิทยาและเป็นชั้นที่ประกอบด้วยโครงสร้างที่เป็นความเชื่อ ค่านิยมทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และกฎหมาย อิทธิพลของโครงสร้างนี้สามารถส่งผ่านไปยังโครงสร้างต่างๆ ซึ่งอยู่ในแต่ละชั้นได้ ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่น ถ้าสังคมเชื่อว่าการเลี้ยงดูลูกเป็นความรับผิดชอบของผู้ปกครองเท่านั้น สังคมนั้นๆ ก็ไม่จำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรหรือพัฒนาเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ปกครอง ซึ่งความเชื่อเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กด้วยเช่นกัน

ชั้น ที่ 5 Chronosystem เป็นชั้น ที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบมิติของเวลาหรือเงื่อนไขความเป็นมาของสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น เด็กจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไปตามวัยของเด็ก เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะมากขึ้น ก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อตนเองได้มากขึ้นทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ

Bronfenbrenner แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองและสภาพแวดล้อมของเด็กมีอิทธิพลต่อเด็กโดยตรง ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจัง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองของเด็กในระบบ Microsystem เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่องจะทำให้เด็กมีประสบการณ์ไม่เพียงพอที่จะนำไปแก้ปัญหาหรือเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ อันจะส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีพฤติกรรมหลักหนีหรือต่อต้านสังคมและไม่สามารถนำตนเองได้ถูกทาง

3. แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)

การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพหรือความสามารถของบุคคลในการที่จะเผชิญกับสิ่งเร้าต่างๆ หรือป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายจิตใจ พฤติกรรม หรืออารมณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น พฤติกรรมที่แสดงถึงพลังอำนาจในระดับขั้นตอนของการ

ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในชีวิต และในระดับจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกซึ่งปรากฏอยู่ในตัวของทุกคนและเป็นความสามารถที่จะมีอิทธิพลกับสิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นกับตนเอง

Gibson (1991) ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจว่าหมายถึงกระบวนการภายในตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตนเองในการที่จะใช้ความรู้ ใช้ความสามารถใช้ทรัพยากร หรือใช้แหล่งประโยชน์ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การสอนการสนับสนุน การให้ความรู้ เป็นต้น เพื่อให้มีการจัดการควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองรวมทั้งสามารถที่จะจัดการ ควบคุม สิ่งที่มากระทบกับตนเองได้ โดยลดการพึ่งพาผู้อื่น

Stewart (2001) ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ว่าหมายถึง กระบวนการที่เสริมสร้างให้บุคคล องค์กรมีพลังอำนาจในการควบคุมชีวิตของตน เป็นกระบวนการทางสังคมที่แสดงถึงการยอมรับ การชื่นชม การคิดเชิงบวก การส่งเสริม การช่วยเหลือการชี้แนะให้บุคคลเกิดความสามารถที่จะดำเนินการตอบสนองความต้องการของตนเองแก้ปัญหาของตนเอง และใช้ทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความรู้สึกสามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้

Griffith (1995) ที่ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจที่ใช้ในเชิงกระบวนการว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลช่วยเหลือให้บุคคลได้พัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเอง สอดคล้องกับ Stewart (2001) ที่ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจในเชิงกระบวนการว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการแข่งขันอำนาจ หรือการใช้อำนาจร่วมกันระหว่างบุคคลช่วยให้บุคคลได้พัฒนาศักยภาพในตนเองในการควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเองเป็นการร่วมมือระหว่างบุคคล ในการมีส่วนร่วมตัดสินใจต่างๆ ซึ่งพลังอำนาจ หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถ ความมีอิทธิพล หรือมีอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจที่ใช้ในการปฏิบัติการนั้นหมายความถึงกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการควบคุมองค์ประกอบที่มีผลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการตอบสนองความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือชีวิตของตนได้

ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ (2540) ได้ให้ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจว่าหมายถึงการกระทำในรูปแบบต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาให้เกิดศักยภาพหรือความสามารถความมีประสิทธิภาพแก่บุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ความสามารถ ความแกร่ง ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญในการทำกิจกรรมหรือการดำรงชีวิต เป็นการใช้ในเชิงกระบวนการความสัมพันธ์ ที่ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้นข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการในการเพิ่มศักยภาพส่วนบุคคลให้เกิดสัมพันธภาพ

ระหว่างบุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมุ่งเน้นในการเสริมสร้างความสามารถ ความมีประสิทธิภาพ แก่บุคคลให้เพิ่มขึ้นเป็นการกระตุ้นให้เห็นคุณค่าในตัวเองเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

Gibson (1995) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจมีสองมุมมองคือเป็นทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นการเพิ่มความมีคุณค่าและเพิ่มความมีศักยภาพในตนเอง จึงเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกในตัวบุคคล การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นแนวคิดเชิงบวกที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการแก้ปัญหา มากกว่าที่ตัวปัญหา เป็นการเพิ่มความเข้มแข็งและความสามารถของบุคคลมากกว่าการมองหาข้อจำกัดและความต้องการเฉพาะของตัวบุคคลการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นแนวคิดที่มีความซับซ้อนและกว้างขวางจึงพบว่ามีควมยากลำบากในการจำกัดความ เนื่องจากความหมายของการสร้างพลังอำนาจจะแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มบุคคลและบริบทที่ต่างกัน ทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจที่นำมาใช้ในปัจจุบันมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของการมีส่วนร่วมเพื่อการสร้างพลัง เป็นการเน้นให้บุคคลพัฒนาความสามารถในการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง เกิดความนับถือเชื่อมั่น ในความสามารถของตนเอง การสร้างพลังนี้จะเน้นให้บุคคลมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคล ให้แต่ละบุคคลระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ วิพากษ์วิจารณ์ในเชิงบวก มีวิสัยทัศน์มองเห็นภาพในอนาคตได้ สามารถพัฒนากลวิธีที่จะแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ไข ปัญหาได้ (Gibson, 1991)

กระบวนการสร้างพลังนี้นอกจากจะเป็นการพัฒนาเฉพาะบุคคลแล้ว ยังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับกลุ่มสังคมด้วย การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นแนวคิดที่อธิบายกระบวนการทางสังคม การแสดงถึงการยอมรับและชื่นชม การส่งเสริม การพัฒนา การเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนได้ (Stewart, 2001) นอกจากนี้การเสริมสร้างพลังอำนาจยังเป็นการช่วยให้บุคคลมีความรู้สึกมั่นคงในตนเองและในความสามารถทางการตัดสินใจ และจัดการกับงานของตนเองได้จนประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้ (Chandler, 1992) Bowen and Lawler (1995) กล่าวถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจว่าเป็นการทำงานร่วมกันของบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร ชุมชน หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การได้รับข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ชุมชน หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
2. การได้ผลตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานภายในองค์กรชุมชน หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

3. การให้ความรู้ซึ่งช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร ชุมชน หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

4. การให้อำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิบัติ

Griffith (1995) ได้กล่าวถึงกระบวนการซึ่งเป็นปัจจัยในการสร้างพลังอำนาจให้บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย เช่น การจัด Focus Group Discussion การให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการปฏิบัติ เป็นต้น ซึ่งมีกระบวนการที่นำมาใช้ในการดำเนินการ 2 ลักษณะคือ

1. การระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ปัญหาเป็นที่ตั้ง (Problem Solving)

2. การระดมสมองสู่การพัฒนาที่สูงขึ้นโดยใช้แนวคิด A-I-C (Appreciation-Influence-Control)

สรุปได้ว่าการสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในชุมชนหรือองค์กรซึ่งจะต้องร่วมคิดร่วมทำในการระบุปัญหาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณ์ญาณ การมองภาพสังคมที่ควรจะเป็นในสภาพตามความเป็นความจริง และพัฒนากวิธีที่จะแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะทำให้ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเกิดพลังในตนเองและในกลุ่ม มีพลังที่จะสามารถควบคุมและร่วมมือกันแก้ไขเปลี่ยนแปลงชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ซึ่งสอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน การสร้างพลังอำนาจจึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เป็นทางเลือกในการกระตุ้นให้บุคคลมองเห็นข้อดีของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพทั้งด้านความคิดและการกระทำ

Short and Greer (1997) ได้รวบรวมผลการศึกษาค้นคว้าของบุคคลต่างๆ พบว่า หลักการพื้นฐานของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ประกอบด้วยหลักสำคัญ 2 ประการได้แก่ 1) การทำให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ ซึ่งเป็นพลังความสามารถที่มีอยู่ในตัวเอง และ 2) การให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ ซึ่งเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวเอง สอดคล้องกับ Gibson (1991) ที่กล่าวถึงหลักการเสริมสร้างพลังอำนาจว่าประกอบด้วย 1) การให้บุคคลมีอำนาจและมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด 2) การสนับสนุนช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็นต่อการทำกิจกรรมต่างๆ และ 3) การขจัดปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นปราศจากอุปสรรคการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของ Gibson (1995) ซึ่งทำการศึกษาระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในระดับบุคคลของมารดาที่บุตรมีปัญหาสุขภาพด้านการเจ็บป่วยเรื้อรัง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม บันทึกและสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 12 เดือน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจได้มาโดยการอาศัย พันธะสัญญา ความผูกพัน และ

ความรัก เป็นแรงผลักดันให้บุคคลเกิดพลัง มีกำลังใจ เห็นคุณค่า ความสามารถ และศักยภาพของตนเองในการกระทำทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทักษะคติ ประสพการณ์ส่วนบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม การสนับสนุนทางสังคม และเป้าหมายชีวิต โดยมีความคับข้องใจ ความขัดแย้ง ปัญหาหรืออุปสรรค

ปัจจัยที่ทำให้บุคคลเข้าสู่ขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ และการที่บุคคลจะสามารถเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคคลได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคคลนั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายในตัวบุคคล และ ปัจจัยระหว่างบุคคล

1. ปัจจัยภายในบุคคล (intrapersonal factor) ประกอบด้วย

1.1 ความเชื่อ การที่บุคคลจะมีความเชื่อที่ดี จะส่งผลให้บุคคลเกิดความหวัง มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในทางที่ดี ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเกิดพลังในการที่จะแสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้รับสิ่งที่ดีที่สุด

1.2 ค่านิยม เกี่ยวกับความรับผิดชอบในการดูแลตนเอง มีความรักในตนเอง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเกิดกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ

1.3 เป้าหมายในชีวิต การมีเป้าหมายในชีวิตทำให้บุคคลมีพลังความเข้มแข็งและมีแรงจูงใจ ช่วยผลักดันให้บุคคลมีพลังที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยกระทำทุกอย่างให้ดีที่สุดแม้จะมีอุปสรรค

1.4 ประสพการณ์ส่วนบุคคล ซึ่งประสพการณ์ที่ผ่านมาของบุคคลก็เป็นสิ่งสำคัญต่อกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ รวมถึงประสพการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา และประสพการณ์ที่บุคคลได้จากการศึกษา อ่านจากตำรา วารสารวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีแนวทางสำหรับการจัดการควบคุมสถานการณ์

2. ปัจจัยระหว่างบุคคล (interpersonal factor) ประกอบด้วย

2.1 การสนับสนุนทางสังคม ซึ่งมาจากหลายๆ แหล่งตั้งแต่บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความสำคัญต่อชีวิต รวมถึงบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้องเพื่อนสนิท

2.2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นสัมพันธภาพที่ตั้งอยู่บนความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ยอมรับซึ่งกันและกัน การให้คุณค่า เคารพในสิทธิและความเป็นส่วนตัวระหว่างกัน ทำให้เกิดความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจ

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่ดี ความช่วยเหลือ ความรัก และความปรารถนาดีต่อกัน มุ่งให้ฝ่ายที่ด้อยอำนาจได้พัฒนาความสามารถและพัฒนาอำนาจในตนเองได้

2.4 ปัจจัยด้านบุคคล บุคคลต้องยอมรับในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และกฎระเบียบซึ่งเป็นสิ่งยึดมั่น ในการปฏิบัติร่วมกัน

2.5 ปัจจัยด้านเวลา กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง และสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา มีการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต่อเนื่อง การพัฒนาอำนาจและความสามารถของแต่ละบุคคลจึงจำเป็นต้องอาศัยเวลา

2.6 ปัจจัยด้านปรัชญาและความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ต้องมีความเชื่อในความเท่าเทียมกันต้องมีการปลดปล่อย ยึดถือในความอิสระเสรี ยึดถือในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีความเชื่อถือในศักยภาพของบุคคลด้วย

Griffith (1995) ได้กล่าวถึงกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจว่ามี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การค้นพบสถานการณ์จริง เป็นขั้นตอนของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ในขั้นนี้จะทำให้บุคคลค้นพบและยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับตนเองตามสถานการณ์จริง จะมีการตอบสนองของบุคคล 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญาการรับรู้และด้านพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 การสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเมื่อบุคคลสามารถค้นพบปัญหาและเกิดความคับข้องใจมากขึ้นก็จะส่งผลให้บุคคลได้พัฒนาคุณค่าและศักยภาพของตนเองมากขึ้น ช่วยให้กลับมามองปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุ ประเมินผล และคิดพิจารณาถึงสถานการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดในแง่มุมต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในขั้นนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาความรู้สึกมีพลังอำนาจในการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการเสริมสร้างพลังอำนาจอันจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม และช่วยให้บุคคลมีการรับรู้ถึงพลังอำนาจในตนเอง

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม เมื่อบุคคลมีความตระหนักในความเข้มแข็ง เชื่อมั่น ในความรู้ของตนเอง การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อควบคุมจัดการกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้คือ การส่งเสริม การเรียนรู้ปัญหา การเรียนรู้ในการคงพฤติกรรม การเจรจาต่อรอง และการสร้างความรู้สึกร่วมกัน

ขั้นที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติตนที่มีประสิทธิภาพ เป็นขั้นตอนที่บุคคลมีความสามารถในตนเอง มีความเชื่อมั่นรู้สึกร่วมกันพลังอำนาจในการจัดการสิ่งต่างๆ ที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และจะคงไว้ซึ่งพฤติกรรมในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ขั้นตอนแต่ละขั้นดังกล่าวในกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความสามารถ เกิดความเชื่อมั่นในพลังอำนาจที่จะทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างบรรลุเป้าหมาย ซึ่งการที่แต่ละบุคคลจะสามารถผ่านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเช่นกัน

Schernerhorn, Hunt, and Osborn (2000) ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจไว้ 3 ข้อคือ 1) การมอบอำนาจให้แก่บุคคลต้องทำให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย 2) การวางแผนมอบอำนาจต้องประสานสอดคล้องกันทุกระดับตั้งแต่ระดับขั้นสู่ระดับบน และ 3) ในทุกระดับต้องมีการสื่อสารที่ดี เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันสรุปได้ว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นการเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพของบุคคลในการใช้ความรู้ความสามารถในการควบคุมและจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ ที่ต้องเผชิญ ตลอดจนการตัดสินใจเลือกปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เหมาะสมต่อตนเองอย่างมี คุณค่าตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยระหว่างบุคคลผลจาก แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ผู้ปกครองจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กโดยตรง แต่ ทั้งนี้สภาพแวดล้อมของเด็กก็มีอิทธิพลต่อตัวเด็กด้วยเช่นกันเมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในโรงเรียนแล้วครุควรรู้จักเด็กอย่างรอบด้านเป็นรายบุคคลเพื่อจะได้ทำงานร่วมกับผู้ปกครองของเด็กได้ดี การที่ครูหรือโรงเรียนชักชวนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็กหรือกิจกรรมในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้ง การสร้างความเข้าใจร่วมกันและการสื่อสารที่ดีระหว่างครูและ ผู้ปกครอง จะช่วยเอื้อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองเกิดความตระหนักในคุณค่า ความสามารถและศักยภาพของตนเองที่มีต่อการพัฒนาเด็ก ร่วมกับครู อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้ปกครองได้รับความรู้และทักษะในการพัฒนาการเรียนรู้อันของเด็ก ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าทุกฝ่ายได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมด้วยกันทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ครู โรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง

จากหลักการและแนวคิดข้างต้น พบว่า หลักการสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วม (Theory of Overlapping Spheres of Influence) ที่ เป็นการอธิบายถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในการพัฒนา ปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory) ที่อธิบาย ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบนิเวศของตัวเด็กที่มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการของเด็ก โดยชั้นที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดคือ ชั้นที่ 1 Microsystem ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และในชั้นที่ 2 Mesosystem เป็นชั้นที่แสดงถึงความสัมพันธ์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว แลกโรงเรียนเช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครู การทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้าง ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ย่อมมีผลกระทบต่อ ความเชื่อและพฤติกรรมของเด็กด้วย และแนวคิดแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในชุมชนที่จะต้องร่วมคิดร่วมทำในการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณ์ญาณ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้บุคคล มองเห็นข้อดีของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพทั้งด้านความคิดและการกระทำ

2.3 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่ง ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานทางสังคม อันได้แก่ ชุมชน วัด ตลอดจนผู้แทนและผู้รู้ทั้ง ภาครัฐและเอกชน ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และตระหนักถึงหน้าที่ รวมทั้งปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้สอดคล้องกับฝ่ายอื่นๆ

2.3.1 การมีส่วนร่วมของครู

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง การเป็นครูที่ดีต้องมีความรู้ดี มีคุณธรรมและมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี มีคุณภาพ ความรู้ทางวิชาการของครูต้องเป็นความรู้ที่เป็นจริง ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยที่ครูจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในวิชาการให้ถ่องแท้ก่อนลงมือสอนหรือลงมือปฏิบัติ รวมถึงการเข้าใจปัจจัยในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกเหนือจากหน้าที่การสอนแล้ว ครูยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมตัดสินใจ เป็นนักพัฒนา นักปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและร่วมพัฒนาโรงเรียนอย่างกระตือรือร้น อีก

ทั้งหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและบ้าน โดยครูจะทำหน้าที่ในการประสานงาน ให้ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ดังที่ สุมาลี คัมชัยสกุล (2544) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูดังนี้

1. ครูต้องออกแบบกิจกรรมและวางแผนกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด มีส่วนร่วมในระดับใด ลักษณะใด มากน้อยเพียงไร
2. ครูต้องประสานแผนและข้อมูลไปสู่ผู้ปกครองให้เกิดความชัดเจน ครูจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารและการจัดการที่ดี โดยผ่านสื่อที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพในลักษณะการสื่อสาร 2 ทาง จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองได้ปรับความคิด ความเข้าใจ และความคาดหวังให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน
3. ครูต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ต้องเป็นผู้สังเกตการณ์และผู้ฟังที่ดี ในขณะเดียวกันต้องเป็นผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการมีส่วนร่วม
4. ครูต้องเป็นนักวิจัยและสามารถใช้และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานในแต่ละบทบาททั้งในส่วนของผู้ปกครองและของตนเองเพื่อนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และเด็กนักเรียน

5. การทำหน้าที่ของโรงเรียน โรงเรียนควรมีนโยบายและบรรยากาศที่เปิดกว้างเอื้อเพื่อและเป็นมิตรกับผู้ปกครอง ในการปฏิรูปการศึกษาผู้ปกครองมีบทบาทมากในฐานะผู้มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ยิ่งผู้ปกครองรวมตัวกันได้เข้มแข็งเท่าใดก็จะมีประโยชน์ต่อการศึกษาเท่าที่นั้นครูถือเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ บทบาทการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนก็เป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญที่ครูต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนอย่างแท้จริง

2.3.2 บทบาทผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้ระบุบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ทุกคนเข้าใจคุณค่าของตนและนำคุณค่านั้น มาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองย่อมมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่เด็ก เช่น ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เข้ามาร่วมกำหนดนโยบายการจัดการกระบวนการเรียนรู้ หรือเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

Epstein (1995) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ 6 รูปแบบ

1. การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) คือ การช่วยผู้ปกครองให้ได้รับการพัฒนาทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการพัฒนาทักษะความรู้ในการเตรียมตัวลูกให้พร้อมเข้าโรงเรียนและมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การเสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อมบ้านที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละระดับชั้น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูในแต่ละช่วงอายุและระดับชั้นการศึกษา การให้ความรู้ผู้ปกครอง การฝึกอบรมผู้ปกครอง การจัดโปรแกรมการสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวเกี่ยวกับด้านสุขภาพอนามัยโภชนาการและบริการอื่นๆ และการเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวไม่จำเป็นต้องกำหนดตายตัวว่าต้องจัดขึ้นเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น แต่สามารถทำได้หลายแนวทาง เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงดูบุตรกระจายไปสู่ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง บทบาทของครู คือ ครูต้องมีความเข้าใจในพื้นฐานความเป็นอยู่ วัฒนธรรมความรู้สึก การให้ความสำคัญ เป้าหมาย ความต้องการของผู้ปกครองและมุมมองของเด็ก เคารพนับถือในความแข็งแกร่งและความพยายามของครอบครัว เข้าใจในความแตกต่างอย่างหลากหลายของเด็ก และตระหนักถึงความรู้และทักษะของตนเองในการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก บทบาทของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองต้องเข้าใจและเชื่อมั่นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเปลี่ยนแปลงของเด็กที่บ้าน ตระหนักถึงความสามารถของตนเองและของผู้ปกครองและ รู้สึกได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนและผู้ปกครองอื่นๆ บทบาทของเด็ก คือ การได้รับ

ความรู้ภายใต้การกำกับดูแลของครอบครัว ทำให้เกิดผลบวกในด้านต่างๆ ได้แก่ นิสัย ความเชื่อและค่านิยมตามที่ได้รับ การอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำกิจกรรมอื่นและการทำการบ้าน ส่งผลให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและโรงเรียน

2. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) คือ การรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องหลักสูตร โครงการต่างๆ ของโรงเรียนและความก้าวหน้าเรื่อง การเรียนของเด็ก โดยเป็นการสื่อสารแบบสองทาง คือ จากโรงเรียนไปยังครอบครัวและจากครอบครัวไปยังโรงเรียน วิธีการติดต่อสื่อสารควรใช้หลายวิธีที่แตกต่างกันตามแต่เวลา โอกาส และสถานการณ์ โดยโรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและพัฒนาการเด็ก การติดต่อสื่อสารนี้รวมถึงจดหมาย ประกาศต่างๆ ตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่จะสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การประชุมกับผู้ปกครองอย่างน้อยปี ละหนึ่งครั้ง และมีการติดตามผลความคืบหน้าการส่งแฟ้มสะสมผลงานเด็ก เป็นรายสัปดาห์หรือเป็นรายเดือน เพื่อผู้ปกครองจะได้รับรู้ ทบทวน และเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก การแจ้งเตือนข่าวสาร โดยใช้สมุดบันทึก โทรศัพท์ จดหมายข่าวและการสื่อสารอื่น ๆ เป็นต้น บทบาทครู คือ ครูต้องเพิ่มและใช้การสื่อสารอย่างหลากหลายวิธีกับครอบครัวและรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการสื่อสารอย่างชัดเจน ชื่นชมและเห็นคุณค่าของเครือข่ายผู้ปกครองในการสื่อสาร เพื่อเพิ่มความสามารถในความเข้าใจมุมมองของครอบครัวต่อโปรแกรมและความก้าวหน้าของเด็ก บทบาทผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจโปรแกรมและนโยบายของโรงเรียน เพื่อควบคุมดูแลและรับรู้ถึงความก้าวหน้าของเด็ก สามารถปฏิบัติและตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อปัญหาของเด็กและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู จะส่งผลให้การติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนและครูง่ายขึ้น บทบาทเด็ก คือ การได้รับรู้ถึงความก้าวหน้าและการปรับปรุงผลการเรียนของตนเอง มีความเข้าใจในกฎระเบียบและนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับความประพฤติ และตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน

3. การเป็นอาสาสมัคร (Volunteering) คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครด้วยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครอง รวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยครูผู้บริหารโรงเรียน และเด็กในห้องเรียนหรือภายในบริเวณโรงเรียน กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดตั้ง โปรแกรมอาสาสมัครเพื่อช่วยครู ผู้บริหาร เด็กและผู้ปกครองคนอื่นๆ จัดให้มีครอบครัวเพื่องานอาสาสมัคร การประชุมพบปะกันและการจัดแหล่งบริการสำหรับครอบครัว เป็นต้น บทบาทครู คือ การมีความพร้อมที่จะใช้วิธีการใหม่ เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทั้งผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครและไม่ได้เป็น โดยการตระหนักถึงความสามารถพิเศษและความสนใจของผู้ปกครองต่อโรงเรียนและเด็ก และให้สนใจให้ความดูแลความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล

บทบาทผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองมีความเข้าใจงานของครูมากขึ้น จึงทำให้เกิดความสะดวกสบายในโรงเรียนเพิ่มขึ้น และดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนที่บ้านได้ มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการทำงานในโรงเรียนและกับเด็ก หรือสามารถใช้ขั้น ตอนนั้น ๆ ในการเพิ่มความรู้ของตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีคุณค่าต่อโรงเรียน บทบาทเด็ก คือ การมีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใหญ่ รับรู้และเพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้หรือที่ได้รับการสอนหรือให้ความสนใจดูแลพิเศษจากอาสาสมัคร

4. การส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning at home) คือการให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่บ้านให้แก่เด็ก รวมถึงคำแนะนำจากครูหรือผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการช่วยเหลือการเรียนรู้ของเด็ก โดยโรงเรียนให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองในการกำกับดูแลและช่วยเหลือเด็กในการทำการบ้าน ความรู้เรื่องหลักสูตรและสิ่งที่เด็กต้องเรียนรู้ในแต่ละระดับ ตลอดจนการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียน เพื่อความประสบความสำเร็จในด้านการเรียนของเด็ก กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่เด็กควรมีตามที่หลักสูตรกำหนดในแต่ละระดับชั้น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการให้การบ้านของทางโรงเรียน และการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการทำการบ้าน การทำปฏิทินการบ้านของนักเรียน เป็นต้น บทบาทครู คือ การได้รับการพัฒนาในการออกแบบการบ้านได้ดีขึ้น เคารพเวลาของครอบครัวรับรู้และดำเนินการให้ความช่วยเหลือของผู้ปกครองในแต่ละประเภท อย่างเท่าเทียมกัน และมีพึงพอใจในการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง บทบาทผู้ปกครอง คือ การได้รับทราบถึงวิธีการสนับสนุน ให้กำลังใจ และวิธีการช่วยเหลือเด็กที่บ้าน การสนทนาเกี่ยวข้องกับโรงเรียนงานในห้องเรียนและการบ้าน มีความเข้าใจโปรแกรมการเรียนการสอนในแต่ละปีและจากสิ่งที่เด็กจะเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง และเห็นคุณค่าในทักษะการเรียนการสอน บทบาทเด็ก คือ การพัฒนาทักษะในการสื่อสารกับผู้ใหญ่ ได้ทำการบ้านได้จนเสร็จ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีมุมมองเห็นว่าผู้ปกครองมีความคล้ายคลึงไปในทิศทางเดียวกับครู และบ้านมีคล้ายคลึงกับโรงเรียน และมองตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถในการเรียนรู้

5. การตัดสินใจ (Decision making) คือ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาผู้ปกครองที่เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองอื่นซึ่งการตัดสินใจเป็นกระบวนการของกัลยาณมิตรในการแลกเปลี่ยนทัศนะและการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู กรรมการที่ปรึกษาหรือกรรมการฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียน คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้นำหรือตัวแทนของผู้ปกครองการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะกรรมการการบริหาร สมาคมผู้ปกครองและครูกับครอบครัวนักเรียนทุกคน เป็นต้น บทบาทครู

คือ การรู้มุมมองของผู้ปกครองเป็นปัจจัยในการพัฒนานโยบายและการตัดสินใจ และเห็นบทบาทที่เท่าเทียมกันของตัวแทนผู้ปกครองในคณะกรรมการและในบทบาทผู้นำ บทบาทผู้ปกครอง คือ การตระหนักถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจร่วมกับโรงเรียน การแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันและเชื่อมต่อกับครอบครัวอื่น ๆ และการตระหนักถึงนโยบายของโรงเรียน เขตการศึกษาและของรัฐ บทบาทเด็ก คือ การรับรู้ถึงการมีผู้แทนของครอบครัวในการร่วมตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียน รับรู้ถึงการใช้สิทธิของนักเรียนที่ได้รับความคุ้มครอง

6. การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community) คือ การนำทรัพยากรและการบริการที่มีในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากองค์กรและหน่วยงานในชุมชน กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การให้บริการข่าวสารข้อมูลสำหรับเด็กและครอบครัวเกี่ยวกับ บริการสุขภาพ วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริการสังคมสงเคราะห์ในชุมชน การให้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การประสานงานระหว่างองค์กรและหน่วยงานในชุมชนเพื่อช่วยเหลือและบริการครอบครัวนักเรียนในทุกด้าน การบริการสังคมโดยเด็ก ผู้ปกครอง และโรงเรียน ร่วมกันจัดขึ้นในการช่วยเหลือชุมชน การมีส่วนร่วมของศิษย์เก่าเพื่อนักเรียนปัจจุบัน เป็นต้น บทบาทครู คือ การตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรในชุมชนการเปิดกว้างและใช้ทักษะในการให้คำปรึกษาแก่อาสาสมัครชุมชนและอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กด้านต่างๆ ครูต้องมีความรู้ เพื่อนำไปแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์และให้บริการที่จำเป็นต่อเด็กและครอบครัว บทบาทผู้ปกครอง คือ การได้รับความรู้และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถหรือเพื่อขอรับบริการที่จำเป็น การมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวอื่นๆ ในการร่วมกิจกรรมของชุมชนและตระหนักถึงบทบาทของโรงเรียนในชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน บทบาทเด็ก คือ การเพิ่มพูนทักษะและความสามารถมากขึ้น ผ่านประสบการณ์ในหลักสูตรและนอกหลักสูตร การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและของตัวเลือกสำหรับการศึกษาในอนาคตและการทำงานและได้รับประโยชน์เฉพาะต่อการเชื่อมโยงไปโปรแกรม การบริการ แหล่งข้อมูล และโอกาสที่เชื่อมต่อกับชุมชน

จากรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมและผลที่คาดว่าจะได้รับต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แนวทางการจัดกิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) และผลที่คาดว่าจะได้รับต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

รูปแบบการมีส่วนร่วม	กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ		
		ต่อนักเรียน	ต่อผู้ปกครอง	ต่อครู
1. ด้านการอบรมเลี้ยงดู	<p>การจัดอบรม สัมมนา ผู้ปกครองที่โรงเรียน หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การ จัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองเพื่อ - ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์เกี่ยวกับการเลี้ยงดู ลูกไปถึงผู้ปกครองทุก ครอบครัว - กระตุ้นให้ครอบครัวของ นักเรียนให้ข้อมูล ตลอดจน อุปนิสัยและความสามารถ พิเศษของนักเรียนแต่ละคน - ตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับว่า ถูกต้องและเป็นประโยชน์</p>	<p>- เกิดความตระหนักใน ความรักและการเลี้ยงดู ของครอบครัว - มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ - เห็นคุณค่าของการไป โรงเรียน</p>	<p>- มีความรู้ ความ เข้าใจ และความ มั่นใจในการอบรม เลี้ยงดูเด็ก</p>	<p>- มีความรู้และความ เข้าใจภูมิหลังของผู้เรียน แต่ละคน - เข้าใจถึงความ หลากหลายและความ แตกต่างของผู้เรียน - ได้รับความสามารถของ ตนเองในการกระจาย ความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาการของนักเรียน</p>
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	<p>การติดต่อสื่อสารกับ ผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน และ พัฒนาการของนักเรียน ได้แก่ การส่งจดหมาย ประกาศต่าง ๆ สมุดรายงานประจำตัว นักเรียน การติดต่อทาง โทรศัพท์ การประชุม ผู้ปกครอง</p>	<p>- ทราบและตระหนักถึง พัฒนาการและ ความก้าวหน้าของ ตนเอง - มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบายของ โรงเรียนและแนวทาง ปฏิบัติตนของนักเรียน - มีความรู้เกี่ยวกับ โปรแกรมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น - ตระหนักในบทบาท ของนักเรียนเองในการ ติดต่อสื่อสารระหว่าง โรงเรียนกับบ้าน</p>	<p>- มีความรู้ความ เข้าใจในนโยบาย และโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียน - ได้ติดตามดูแล และรับทราบถึง พัฒนาการของ นักเรียน - สามารถ ตอบสนองและ แก้ไขปัญหาที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน อย่างทัน่วงทีและ เหมาะสม - มีความสัมพันธ์ อันดีต่อกันระหว่าง ครูและทาง โรงเรียน</p>	<p>- เพิ่มพูนความ หลากหลายพัฒนาและ ความสามารถในการ ติดต่อสื่อสารกับ ครอบครัวของนักเรียน - มีความอบอุ่นใจในการ ติดต่อสื่อสารกับ ผู้ปกครองนักเรียน - มีประสบการณ์และ ความสามารถที่จะ เข้าใจทัศนคติของ ครอบครัวนักเรียน</p>

ตารางที่ 2.2 แนวทางการจัดกิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) และผลที่คาดว่าจะได้รับต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และครู (ต่อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วม	กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ		
		ต่อนักเรียน	ต่อผู้ปกครอง	ต่อครู
3. ด้าน อาสาสมัคร	<ul style="list-style-type: none"> - โปรแกรมอาสาสมัคร เพื่อช่วยครู ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครองคนอื่น ๆ - จัดให้มีห้องสำหรับอาสาสมัครหรือศูนย์ครอบครัว เพื่องานอาสาสมัคร การประชุม พบปะกัน และแหล่งบริการสำหรับครอบครัวนักเรียน - การสำรวจความสามารถของผู้ปกครอง เวลาและแหล่งของอาสาสมัคร - จัดให้มีผู้ปกครองร่วมห้อง เพื่อจะช่วยให้ข้อมูลซึ่งกัน - ตั้งกรรมการดูแลความปลอดภัย หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะช่วยให้มีความปลอดภัยในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการสื่อสารกับผู้ใหญ่ - ได้รับความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญที่อาสาสมัครเข้ามาช่วย - ตระหนักถึงทักษะและความรู้ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ และการช่วยเหลือของผู้ปกครองและอาสาสมัครคนอื่น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจงานของครูดียิ่งขึ้น - มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่ทำงานในโรงเรียนกับครู และนักเรียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง - ตระหนักว่าโรงเรียนยินดีต้อนรับครอบครัวของนักเรียน ให้มีส่วนร่วมร่วมกับทางโรงเรียน - ได้รับความรู้และทักษะใหม่ในการทำงานอาสาสมัคร 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความพร้อมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรม - อาสาสมัคร ตลอดจนผู้ปกครองที่ไม่ใช่อาสาสมัคร - ตระหนักถึงความสามารถและความสนใจของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและนักเรียน - สามารถให้ความสนใจต่อนักเรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น โดยการช่วยเหลือของผู้ปกครองอาสาสมัคร
4. ด้านการ เรียนรู้ที่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่นักเรียนควรจะมีตามหลักสุตรกำหนดในแต่ละระดับชั้น - การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการให้ที่บ้านของทางโรงเรียน และการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการทำการบ้าน - การทำปฏิทินการบ้านนักเรียนและกำหนดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในเรื่องการเรียนของนักเรียน - การทำปฏิทินกิจกรรมทางบ้านที่นักเรียนกับครอบครัวมีส่วนร่วมร่วมกัน - กิจกรรมทางวิชาการที่ครอบครัวของนักเรียนสามารถทำร่วมกันได้ที่โรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะ ความรู้ความสามารถในการเรียน ที่จะส่งผลดีต่อคะแนนและการเรียนของนักเรียน - ทำการบ้านเสร็จเรียบร้อย - มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและการทำงาน - มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองและครูโดยเห็นว่าครูและผู้ปกครองมีความคล้ายคลึงกัน - มีความคิดว่าตนเองมีความสามารถในการเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้วิธีที่จะสนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเหลือนักเรียนที่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ - มีโอกาสพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องโรงเรียน การเรียนและการบ้าน - มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอน และหลักสูตรในแต่ละปีของนักเรียน - มีความพึงพอใจในทักษะการสอนนักเรียน - มีความตระหนักว่านักเรียนเป็นผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาการคิดค้นและวางแผนการบ้านที่มีประสิทธิภาพ - เห็นคุณค่าและความสำคัญของเวลาในครอบครัวนักเรียน - เห็นถึงการช่วยเหลือของผู้ปกครองที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน - ได้รับความชื่นชมและพึงพอใจในการมีส่วนร่วมและสนับสนุนของผู้ปกครอง

ตารางที่ 2.2 แนวทางการจัดกิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) และผลที่คาดว่าจะได้รับต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และครู (ต่อ)

รูปแบบการมีส่วนร่วม	กิจกรรมการมีส่วนร่วม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ		
		ต่อนักเรียน	ต่อผู้ปกครอง	ต่อครู
5. ด้านการตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู กรรมการที่ปรึกษาหรือกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน - คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียน - การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้นำหรือตัวแทนของผู้ปกครอง - การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะกรรมการบริหารสมาคมผู้ปกครองและครู กับครอบครัวนักเรียนทุกคน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงการมีตัวแทนของครอบครัว และผู้ปกครองนักเรียนในการตัดสินใจของโรงเรียน - เข้าใจถึงสิทธิและการปกป้องสิทธิของนักเรียน - ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการของสมาคมผู้ปกครองและครู - ตามนโยบายที่ได้วางไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในนโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียน - มีความรู้สึกเป็นเจ้าของหรือส่วนหนึ่งของโรงเรียน - ตระหนักในความสำคัญของความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจของโรงเรียน - ได้แบ่งปันประสบการณ์และมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและครอบครัวนักเรียนคนอื่น ๆ - ตระหนักถึงนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อนโยบายและการตัดสินใจของโรงเรียน - ได้เห็นบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองที่มาร่วมเป็นคณะกรรมการและเป็นผู้แนะนำของผู้ปกครอง
6. ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - การให้บริการข่าวสารข้อมูลสำหรับนักเรียนและครอบครัวนักเรียน เกี่ยวกับบริการสุขภาพ วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริการสังคม สงเคราะห์ต่าง ๆ ในชุมชน - การให้ข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมต่าง ๆ - การประสานงานระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือและบริการครอบครัวนักเรียนในทุกด้าน - การมีส่วนร่วมของศิษย์เก่าเพื่อนักเรียนปัจจุบัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้เรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร - ตระหนักถึงอาชีพต่าง ๆ ที่หลากหลายในชุมชนและทางเลือกต่าง ๆ ในการศึกษาต่อระดับสูงต่อไป - ได้รับประโยชน์จากองค์กรและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และเป็นโอกาสที่จะได้เกี่ยวข้องกับชุมชนโดยตรง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้เกี่ยวกับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะประโยชน์สำหรับครอบครัวของนักเรียน - มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียนคนอื่น ๆ ในการร่วมกิจกรรมในชุมชน - ตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของโรงเรียนต่อชุมชนและการช่วยเหลือของชุมชนต่อโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนที่จะช่วยเสริมหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น - คณะครูจะเปิดใจกว้างและมีทักษะในการใช้ทรัพยากรในชุมชน ในการจัดการเรียนการสอน - ครูจะมีความรู้ดีเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรในชุมชน

Sumption and Yvonne (1966) กล่าวว่าบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาคือ การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยการสนับสนุนด้านความคิดเห็น การตัดสินใจ สละแรงงานและเวลาให้โรงเรียนในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การประเมินผลการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การแก้ปัญหา การพัฒนา และสนับสนุนด้านการเงินการประเมินผลการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการ คือ การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างอิสระ มีส่วนร่วมอย่างไม่มีการระเบียบ ประเพณี และข้อตกลงรองรับ การมีส่วนร่วมอย่างไม่เป็นทางการโดยปัจเจกบุคคลคือ การเกี่ยวข้องกับเฉพาะเรื่องที่ตนมีความถนัดหรือสนใจ เช่น การเป็นวิทยากรพิเศษให้แก่โรงเรียนในฐานะผู้เชี่ยวชาญพิเศษในสาขาอาชีพของตนเอง

2. การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ คือ การมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมาย ระเบียบ ประเพณี และข้อตกลงร่วมกัน การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยปัจเจกบุคคล คือ การได้รับเลือกเป็นตัวแทนและเกี่ยวข้องโดยตรง การมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการโดยกลุ่มบุคคล เช่นสมาคมผู้ปกครองและครู เครือข่ายผู้ปกครอง

Cohen and Uphoff (1980) แบ่งบทบาทการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. บทบาทการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการบ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. บทบาทการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้น ในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งบุคคลและสังคม

4. บทบาทการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง จะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

E. W. Morrison (1995) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้ประโยชน์มากมายทั้งต่อผู้ปกครอง ครู และเด็ก แต่อาจมีผู้ปกครองบางคนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีกับทางโรงเรียน ดังนั้น บรรยาการในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจึงต้องเป็นไปด้วยบรรยากาศที่ดี ซึ่ง ครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างน้อย 4 วิธี ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบการทำงาน (Task approach) เป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครอง ได้แก่ การเป็นผู้ช่วยครูการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การเป็นผู้ช่วยธุรการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะค่อนข้างเป็นเอกเทศ

2. การมีส่วนร่วมแบบกระบวนการ (Process approach) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครองจะเป็นผู้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน เป็นต้น วิธีการนี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เพราะทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนและตัดสินใจร่วมกัน ผู้ปกครองและบุคลากรจะต้องเตรียมตัวและหาข้อมูลเพื่อมาแลกเปลี่ยนกัน ทำให้กระบวนการที่เกิดขึ้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การมีส่วนร่วมแบบการพัฒนา (Development approach) เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก วิธีการนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรง เนื่องจากผู้ปกครองจะได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัวลักษณะการมีส่วนร่วมแบบนี้จะพบในโครงการความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนสหกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

4. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Comprehensive approach) เป็นการประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกระบวนการและการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน โดยเฉพาะวิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมรูปแบบที่เน้นไปที่การพัฒนาครอบครัวและเด็กอย่างต่อเนื่อง วิธีการนี้ไม่เพียงเสริมสร้างการมีส่วนร่วมแต่เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มีความเข้มแข็ง มีพลัง และมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

Rasinski (2000) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมระหว่างบ้านกับที่โรงเรียนไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์ เป็นระดับที่ต่ำที่สุดของการมีส่วนร่วม ผู้ปกครองจะเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารและสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนผ่านการพูดคุยกับเด็ก การอ่านจดหมายข่าว หรือเอกสารต่างๆ ที่เป็นการสื่อสารทางเดียวที่ส่งไปที่บ้าน

ระดับที่ 2 ผู้ปกครองเป็นผู้ให้ข้อมูล ผู้ปกครองสื่อสารข้อมูลกับครูในลักษณะของการสื่อสารสองทางผ่านโทรศัพท์ สมุดสื่อสาร จดหมาย และการประชุมผู้ปกครอง

ระดับที่ 3 ผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น หรือเข้ามาเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน

ระดับที่ 4 ผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุน เป็นระดับที่สูงที่สุดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูทำงานร่วมกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร การให้คำแนะนำแก่ครูเป็นแกนนำในการสร้างกลุ่มผู้ปกครองในโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความไว้วางใจและการประสานสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างสูง

Crowe (2000) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนไว้ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมในการดูแลกิจกรรมที่ทำประจำ คือ การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนช่วยครูในการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำประจำขณะที่เด็กอยู่ที่โรงเรียน เช่น การช่วยเหลือเด็กในการรับประทานอาหาร การช่วยเหลือครูในการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การสอน การเป็นอาสาสมัครในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาของเด็ก

2. บทบาทการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ปกครองและครู คือ การที่ผู้ปกครองได้มีโอกาสให้หรือรับข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนร่วมกับครูประจำชั้น ในเรื่องเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน การเรียนรู้ของเด็ก หรือความเจ็บป่วย ครูและผู้ปกครองควรตระหนักว่าข้อมูลต่างๆ ที่ให้หรือรับควรเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

3. บทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับครูในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เป็นการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น ระหว่างครอบครัวและโรงเรียน

อรุณี หรดาล (2536) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาใน 3 รูปแบบดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติ เป็นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู ผู้ช่วยครูในเรื่องพื้นฐานทั่วไปในห้องเรียน ซึ่งมักจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระงานประจำของครู หรือในกิจกรรมประจำที่ทาง โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เช่น การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนการเป็นอาสาสมัครของโรงเรียน การช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องเรียน การร่วมดูแลเด็กในการออกไปศึกษานอกสถานที่หรือทัศนศึกษาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัตินี้มักจะพบเห็นกันค่อนข้างมากในโรงเรียนแบบปฐมวัยหรือในชั้นเรียนของเด็กอนุบาล ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กวัยนี้ยังช่วยตนเองไม่ได้มากนักและต้องการ การช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด ประกอบกับพ่อแม่ ผู้ปกครองมักจะห่วงใยลูกหลานในวัยก่อนนี้ค่อนข้างมาก จึงเข้ามาให้ความดูแลเป็นพิเศษจากการศึกษาโครงการความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในหลายประเทศพบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองส่วนมากให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากที่สุด ในช่วงที่ลูกยังอยู่ในวัยเด็กเล็ก หรือในชั้นเรียนอนุบาล-ประถมศึกษา และจะค่อย ๆ ห่างไปเมื่อลูกโตขึ้นและช่วยตนเองได้มากขึ้นจากกรณีตัวอย่างของการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในระดับปฏิบัติ แสดงให้เห็นถึงบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่น่าสนใจดังนี้

1.1 บทบาทในการเป็นครูร่วมสอน (Co-Instructor) การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าไปเป็นครูร่วมสอน มีสาระสำคัญมากกว่าการเป็นอาสาสมัครช่วยสอนทั่วไปเพราะเป็นการแลกเปลี่ยนบทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครอง จากการดำเนินงานตามนักวิชาชีพครู นักการศึกษา มาสู่การมีส่วนร่วมกำหนดบทเรียนและกิจกรรมด้านการเรียนการสอนร่วมกัน บทบาทนี้ยกระดับการทำงานของครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองมีโอกาสกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

เนื่องจากบางครั้งครูจำนวนมากเป็นผู้มาใหม่ที่ย้ายมาจากแหล่งอื่น ซึ่งอาจจะไม่เข้าใจความเป็นมาของท้องถิ่นได้ดี เท่ากับพ่อแม่ ผู้ปกครองที่อยู่มานานแล้ว ในการเป็นครูร่วมสอนพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูจะต้องมีการวางแผนหลักสูตร กำหนดกิจกรรมในการนำไปใช้และประเมินผลหลักสูตรร่วมกัน ทั้งนี้พ่อแม่ ผู้ปกครองอาจจะได้รับการฝึกอบรมด้านทักษะ วิธีการสอนเพิ่มเติมเพื่อสร้างความมั่นใจในการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ ตลอดจนสามารถคิดค้นและสร้างสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกันกับครู

1.2 บทบาทในการร่วมให้ข้อมูลเสริมบทเรียนต่าง ๆ พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความหลากหลายและมีประสบการณ์แตกต่างกันในด้านอาชีพการงาน ความรู้ความชำนาญเฉพาะ การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งมีความรู้เฉพาะด้านมาร่วม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมจะช่วยครูในการสร้างหลักสูตรที่มีความลึกซึ้งขึ้น ตั้งแต่ข้อมูลด้านกฎหมาย กระบวนการดำเนินงานของแพทย์ กระบวนการวินิจฉัยปัญหาของตำราวิทยุวิธีของการตัดสินใจ และการทำงานที่ต้องการความช่วยเหลือแบบเร่งด่วนกระบวนการในด้านวางแผนการใช้จ่ายเงินขิงนักบัญชี ความพยายามในการพิทักษ์สิทธิของผู้ปฏิบัติงานในสายสิทธิมนุษยชนทั้งนี้ครูอาจเป็นผู้สรุปให้นักเรียนได้เรียนรู้บทเรียนของการประสานงานและการทำงานร่วมกับวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งจะให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องราวของสังคมในสถานการณ์จริงที่มีความลึกซึ้งขึ้น

1.3 บทบาทในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มพ่อแม่ด้วยกัน การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้ทำงานร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมเป็นอีกบทบาทที่ พ่อแม่มีโอกาสร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก อาจจะเป็นในรูปแบบของค่าย การทำโครงการบางอย่างร่วมกัน เป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่เป็นทางการ และไม่ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการแข่งขันเอาชนะ แต่ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นความร่วมมือ การช่วยเหลือพึ่งพากัน กิจกรรมลักษณะนี้จะทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าร่วมได้มากกว่าเป็นกิจกรรมที่เน้นการแข่งขัน เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กที่ผลการเรียนไม่ดีนั้น อาจจะไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนี้

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมให้กลุ่มพ่อแม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมจะช่วยสร้างบรรยากาศมากกว่าการประชุมร่วมกันที่เป็นทางการ เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นทีมรูปแบบ กิจกรรมควรเริ่มต้นจากกิจกรรมที่มีความบันเทิง มีความสนุกสนานมากกว่าเป็นกิจกรรมที่ต่างฝ่ายต่างแยกกันไปทำหลักการในการจัดกิจกรรมควรเน้นความร่วมมือ การคิดและตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในระยะยาว

1.4 บทบาทในการเยี่ยมบ้าน/การช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีความเข้มแข็ง อ่อนแอไม่เท่ากัน ครอบครัวที่อ่อนแออาจมีลักษณะชั่วคราว เช่น อยู่ในภาวะที่ครอบครัวกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤต เช่น หัวหน้าครอบครัวประสบอุบัติเหตุ การเสียชีวิตของสมาชิกในครอบครัว การที่ครอบครัวตกงาน ฯลฯ เป็นต้น สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ครอบครัว

และเด็ก ๆ ต้องเผชิญกับปัญหาโดยไม่คาดฝัน การที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีโอกาสร่วมแสดงความช่วยเหลือ การเยี่ยมบ้านเพื่อแสดงน้ำใจและเก็บข้อมูลปัญหาและความต้องการของครอบครัวที่กำลังเผชิญ ปัญหาเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่จะระดมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

1.5 บทบาทในการช่วยงาน/สนับสนุนงานในห้องสมุด ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นอีกแห่งหนึ่งที่มีจะมีความต้องการสนับสนุนและช่วยเหลืออยู่เสมอ ความต้องการนั้นเป็นได้ทั้งในด้านเงินทุนเพื่อจัดหาหนังสือเพิ่มเติม อาสาสมัครช่วยซ่อมแซม อาสาสมัครช่วยจัดชั้นหนังสือการทำความสะอาด การจัดทำบัตรรายการและจัดหมวดหมู่หนังสือ ปกติแล้วเจ้าหน้าที่มักจะทำงานประจำเป็นด้านหลัก ไม่มีเวลาพอที่จะพัฒนาระบบงานและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นความจำกัดของกำลังคน แม้โรงเรียนหลายแห่งจะได้ระดมความช่วยเหลือจากนักเรียนมาช่วยแล้วก็ไม่เพียงพอ และนักเรียนก็มักจะมาช่วยงานไม่สม่ำเสมอ เพราะมีงานอื่น ๆ ที่ต้องทำดังนั้นการที่ผู้ปกครองจะมาช่วยงานในห้องสมุดในด้านต่าง ๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่งและยังสามารถดำเนินการได้ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมออีกด้วย

1.6 บทบาทในการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน ปัจจุบันการดำเนินงานของโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรภายนอกมากมาย แต่ความร่วมมือดังกล่าวอาจอยู่ในแวดวงจำกัดเพราะแต่ละโรงเรียน ต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่อง เฉพาะด้าน การที่พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนจะติดต่อขอความร่วมมือได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็น และเป็นการขยายวงความร่วมมือให้กว้างขวางมากขึ้น ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรควรเป็นทั้งทรัพยากรด้านองค์การ ทรัพยากรด้านบุคคล ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ซึ่งในกรณีที่ทางโรงเรียนมีความจำเป็นจะใช้ประโยชน์ ก็จะสามารถใช้ได้ทันเวลาที่ขึ้น เช่น ข้อมูล ด้านแพทย์-จิตแพทย์นักวิชาการที่มีความรู้ความชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ และระบบอิเล็กทรอนิกส์นักรักการศึกษาเฉพาะด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในระดับนโยบายและการบริหาร บทบาทคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนปกติแล้วพ่อแม่ ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งจะได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมครู ผู้ปกครอง อยู่แล้วแต่อาจจะ มีพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้เข้ามาร่วมงานของโรงเรียนในด้านนี้การที่ โรงเรียนจะเชิญพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามาเป็นคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ ร่วมกับคณะครูในโรงเรียนมากขึ้น น่าจะเป็นบทบาทที่ช่วยงานโรงเรียนได้อย่างกว้างขวางขึ้น เช่น คณะกรรมการศึกษา วางแผนและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมและจำเป็น เพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมคิดร่วมวางระบบให้มีความโปร่งใส และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนต่อ การฝึกการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเป็นต้นเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วม มากขึ้นในการบริหาร

จัดการกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และวางทิศทางในระดับนโยบายได้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการกำหนดเป้าหมายและภารกิจโรงเรียนการแจ้งข่าวเกี่ยวกับตำแหน่งว่าง หรือโอกาสในการเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการโรงเรียนชุดต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองและคนในชุมชน การพัฒนาผู้นำในกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มีโอกาสเข้าร่วมในการวางแผน การจัดการการดูแลการใช้งบประมาณ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลการประเมินผล การให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ทางโรงเรียน หรือมาร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นการจัดตั้งสภาผู้ปกครอง หรือ สมาคมผู้ปกครองและครูขึ้นหากยังไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อนให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือทางวิชาการด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

การจัดเตรียมการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกันเป็นทีมและทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ทักษะการจัดการกับปัญหาพฤติกรรมบางอย่างของนักเรียนวัยรุ่น เป็นต้น การกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจสภาผู้ปกครอง หรือสมาคมผู้ปกครองและครูในการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายของโรงเรียน ตรวจสอบพัฒนาการความก้าวหน้าของนักเรียนและดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ เป็นต้น

3. บทบาทของพ่อแม่ในฐานะผู้พิทักษ์สิทธิ บทบาทของพ่อแม่ในด้านนี้ คือการที่พ่อแม่จะเข้าร่วมในการตรวจสอบการทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงให้แก่กลุ่มเด็กนักเรียน กลุ่มพ่อแม่ด้วยกัน หรือกลุ่มครูในโรงเรียนหากพบว่า นโยบาย และกฎหมายบางด้านจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มดังกล่าว หรือทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อเพิ่มเติมหรือทักท้วงการปฏิบัติงานที่มีความไม่ชอบธรรมเกิดขึ้น หน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการเป็นผู้พิทักษ์สิทธิ คือ การทำงานที่ต้องเชื่อมโยงกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ชุมชน จนถึงระดับชาติ และเป็นการสร้างแนวร่วมให้เกิดเครือข่าย การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศกลุ่มพ่อแม่ต้องประสานกับกลุ่มพลังทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพลังร่วมในการคัดค้านหรือผลักดันให้เกิดผลตามเป้าหมายภาระหน้าที่เน้นหนัก คือ การทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ ทักท้วง หรือคัดค้านในกรณีที่นโยบาย มาตรการดำเนินการบางอย่างส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา หรือผู้เรียนโดยพ่อแม่ผู้ปกครองจะคำนึงถึงสิทธิของเด็กว่าได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสมหรือไม่ คำนึงถึงนโยบายที่เน้นความเป็นธรรมในการพัฒนาการศึกษา การกระจายทรัพยากรที่เหมาะสม การจัดการสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนและสถานศึกษา

อภิญญา เวชยชัย (2544ก) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการร่วมมือกับทางโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาแก่บุตรหลาน ดังนี้

1. บทบาทการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ซึ่งครอบครัวได้ดำเนินการอยู่แล้ว โดยผ่านกระบวนการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทักษะต่างๆ ในการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป แต่ปัจจุบันพบว่าบทบาทของครอบครัวเปลี่ยนไปมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจทำให้

ครอบครัวจำนวนมากไม่สามารถสร้างพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ดีได้และเลยต่อบทบาทในส่วนนี้ของตน โดยคาดหวังให้โรงเรียนทำหน้าที่นี้แทน ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะต้องเป็นบทบาทร่วมที่ไม่อาจแยกจากกันได้ระหว่างครอบครัวและโรงเรียน

2. บทบาทการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เป็นบทบาทความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียน โดยผู้ปกครองจะเป็นฝ่ายเข้าหาครูเพื่อถามคำถาม ขอข้อมูลแลกเปลี่ยนปัญหาทัศนคติต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กๆ รวมทั้งปัญหาในการเรียนของเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปกครองที่มีลูกวัยก่อนเรียนและระดับประถมศึกษา บทบาทของผู้ปกครองในระดับปฏิบัติเป็นบทบาทในวงกว้างที่สามารถระดมความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมได้อย่างกว้างขวาง ตามเงื่อนไขเวลาและความพร้อมของผู้ปกครอง

3. บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมพิจารณาปัญหา ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม จนถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมิน

4. บทบาทในการแก้ปัญหาเชิงสังคมและพัฒนาจริยธรรมของเด็ก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเด็ก เช่น การปฏิเสธโรงเรียน การก้าวร้าว การใช้ความรุนแรงในโรงเรียน ทั้งนี้โดยทั่วไปเป็นบทบาทที่หลายประเทศต่างให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือทั้งต่อเด็กและครอบครัวของเด็ก

5. บทบาทในการขยายความร่วมมือด้านเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นบทบาทในการขยายการรวมกลุ่มของผู้ปกครองให้มีความเข้มแข็ง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองจัดตั้งกลุ่ม ชมรม หรือเครือข่ายเพื่อให้เกิดการสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหลายด้าน ทั้งในด้านข้อมูลทรัพยากรด้านงบประมาณ กองทุน การพัฒนาบุคคล การแลกเปลี่ยนทักษะการทำงาน ความรู้ ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและบทเรียนต่างๆ เพื่อเสริมพลังองค์กรเครือข่ายของผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองไว้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้เลี้ยงดูเด็กเกิดมาด้วยพื้นฐานกำเนิดต่างกัน การเรียนรู้ต่างกัน แต่สิทธิของเด็กคือต้องได้รับการเลี้ยงดูเท่ากัน เด็กต้องการการส่งเสริมการเจริญเติบโตด้วยการสนองตอบความต้องการทางร่างกายทั้งอาหาร การพักผ่อน นอนหลับ เครื่องนุ่งห่มการได้รับภูมิคุ้มกันโรค การยอมรับทางจิตใจ การปรับตัวเข้ากับสังคมรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทางสติปัญญา

2. บทบาทของผู้ส่งเสริมพัฒนาการ ผู้ปกครองเป็นผู้เลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ให้การยอมรับเด็กและสนองตอบเด็กด้วยกำลังใจ นับเป็นผู้สร้างสรรค์อารมณ์ของเด็กได้ดี ผู้ปกครองมีหน้าที่ทำให้เด็กที่เลี้ยงนั้นเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการให้ประสบการณ์ที่ดีเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างครอบคลุม

3. บทบาทของผู้ให้การศึกษา ผู้ปกครองคือครูคนแรกของเด็ก การเลี้ยงดูและส่งเสริมเป็นงานส่วนหนึ่งนับแต่ฝึกถ่ายปัสสาวะ อุจจาระ การแต่งตัวด้วยตนเอง การอบรมมารยาทสังคม การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อเพื่อน และการปรับตัวเข้ากับสังคม ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ทั้งโดยการเลียนแบบและการสั่งสอน บทบาทของผู้ปกครองมีความสำคัญกับเด็กมาก ผู้ปกครองต้องใส่ใจต่อบทบาทผู้ให้การศึกษาแก่เด็กและดำเนินบทบาทให้ถูกต้อง เด็กจะมีความสุขช่วยเหลือตนเองได้ ควบคุมตนเองได้เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีความมั่นใจสูงในทางตรงกันข้าม หากผู้ปกครองไม่สามารถทำบทบาทของตนให้ดี อาจมีผลก็คือเด็กโกรธง่าย มีอารมณ์ขี้ดแย้งก้าวร้าวและไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น หรือไม่มีความสุขร่างกายไม่ดี หรืออาจมีพฤติกรรมไม่ถูกต้องเพราะไม่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ปกครอง

จากบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถสรุปบทบาทของครู และผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทของครู ได้แก่ เป็นผู้ออกแบบกิจกรรม วางแผนและกำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วม ทำหน้าที่ในการสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้ปกครอง โดยครูต้องเป็นสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง เอื้อเฟื้อและเป็นมิตรกับผู้ปกครอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีความสามารถในการใช้และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมร่วมกัน

2. บทบาทของผู้ปกครอง จากการศึกษาแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980); Crowe (2000); E. W. Morrison (1995); Rasinski (2000); Sumption and Yvonne (1966); กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551); อภิญญา เวชยชัย (2544ข); อรุณี หรดาล (2536) สรุปบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ 3 ชั้น ดังนี้

2.1 บทบาทในการร่วมตัดสินใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา

2.2 บทบาทในการร่วมดำเนินการ ได้แก่ การเป็นผู้สังเกตการณ์ การเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นประโยชน์กับการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา

2.3 บทบาทในการร่วมประเมินผล ได้แก่ ทำหน้าที่ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็นต่อผลการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาที่เกิดขึ้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

S. E. Foster (1993) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง ประเภทของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับผลต่ออัตราการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียนแยกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและอาสาทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภาที่ปรึกษาของโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองประเภทนี้จะมีผลต่อ

นักเรียนในทางอ้อม และผู้ปกครองประเภทที่สอง เป็นประเภทที่ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยการช่วยนักเรียนทำการบ้านหรือช่วยหาโครงการให้กับนักเรียน

Minke and Anderson (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางบวกของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนในการช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น ตามกระบวนการโดยมุ่งเน้นความสำคัญของการศึกษาเด็กเป็นเป้าหมายหลัก ความสัมพันธ์ของครูและผู้ปกครองในการทำกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและการพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนับสนุนระหว่างผู้ปกครองและครูให้มีความเข้าใจกันดีขึ้น และพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อทักษะเพื่อให้ประสบความสำเร็จที่สนับสนุนผลของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาที่ดีขึ้น

Henderson and et. al. (2007) ได้ศึกษาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและสถานศึกษามีส่วนเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน จากการสังเคราะห์ผลงานวิจัย และสามารถสรุปผลค้นพบหลัก ได้ดังนี้ คือ 1) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และการศึกษาของนักเรียนจะมีคะแนนในการเรียนดีกว่า จบการศึกษามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม 2) เมื่อครอบครัวให้ความสนใจว่านักเรียนกำลังเรียนอะไรอยู่นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีพฤติกรรมที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) เด็ก ๆ จะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุด ถ้าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทต่าง ๆ ของการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยเหลือที่บ้าน อาสาสมัครที่สถานศึกษาวางแผนสำหรับอนาคตของเด็ก ๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหลัก ๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) ถ้าผู้ปกครองนักเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย ยังมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง จะสามารถปรับตัวในการเลื่อนชั้นได้ดีกว่าผลงานมีคุณภาพ และพัฒนาแผนงานสำหรับอนาคต ไว้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง 5) เด็กจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันจะมีผลการเรียนดีถ้าหากครอบครัวและบุคลากร สถานศึกษาร่วมกันลดช่องว่าง ระหว่างบ้านและสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาที่ให้ความสำคัญ ต่อการเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครอง จะได้รับความนับถือ และไว้วางใจ จากชุมชน จากบุคลากรของสถานศึกษา และครอบครัวสถานศึกษา ที่ดำเนินการให้เกิดความเป็นหุ้นส่วนของครอบครัว และสถานศึกษา มักจะมีบุคลากรที่มีกำลังใจดี และได้รับการชื่นชมจากครอบครัวสูง สถานศึกษาเหล่านี้ ยังได้รับการสนับสนุน จากครอบครัว มีชื่อเสียงดีในชุมชน และประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

นภเนตร ธรรมบวร (2541) ได้ศึกษาวิจัยเด็กจำนวน 5,000 คน พบว่าการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษาของลูกมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับการประสบความสำเร็จของลูกมากกว่าคุณภาพโรงเรียน กล่าวได้ว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็ก ถ้า

ครอบครัวประสบความล้มเหลวในการทำหน้าที่ดังกล่าว โรงเรียนก็ไม่อาจทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อนุพล มานะสารวุฒิ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษาทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านปรากฏว่าผู้ปกครองมากกว่าร้อยละ 50 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอน คือ ร่วมรับฟัง ร่วมคิด ร่วมประชุม ปัญหาและความต้องการของชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ร่วมจัดกลุ่มการเรียนรู้วิชาต่างๆ ร่วมจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ร่วมหาทุนและอุปกรณ์การเรียนการสอนสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร่วมรับรู้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกิจกรรมและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินการร่วมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้แก่กิจกรรม ร่วมติดตามตรวจสอบการจัดกิจกรรม รับรู้รับทราบ ร่วมคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชน ร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน ร่วมแนะนำทรัพยากรในชุมชนแก่โรงเรียน ร่วมตรวจสอบติดตามการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงโรงเรียน และพบว่าปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจ ไม่ทราบในเรื่องต่างๆ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมหรือมีภาระมาก กิจกรรมบางอย่างขัดกับความเชื่อทางศาสนาสถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมกีฬา โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยและชุมชนไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียน ขาดความร่วมมือระหว่างองค์กร ส่วนข้อเสนอแนะปรากฏว่าผู้ปกครองเสนอให้จัดการประชุมปรึกษาหารือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง หรือมีการแจกเอกสารแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนผู้ปกครอง สภาพสังคม และชีวิตประจำวัน ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากหรือหลากหลายและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างโรงเรียน บ้านชุมชนให้มากขึ้น

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว (2546) ได้ศึกษากิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนก ประถมพบว่ากิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 กิจกรรมได้แก่ 1) โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและจัดระบบอาสาสมัครเพื่อช่วยงานโรงเรียนที่ชัดเจน และ 2) ผู้ปกครองควรมีเวลารับฟังและช่วยแก้ปัญหาให้เด็กทุกครั้งที่เด็กต้องการ และ กิจกรรมที่มีฉันทามติจากพหุคุณลักษณะกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 กิจกรรมได้แก่ 1)โรงเรียนควรจัดให้มีการพบปะระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง และ 2) ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่โรงเรียนเปิดโอกาส ส่วนกิจกรรมที่มีพิสัยสูงที่สุดมี 2 กิจกรรมได้แก่ 1) ผู้ปกครองควรดูแลเด็กให้ทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ และ 2) ผู้ปกครองควรให้ข้อมูลหรือเชื่อมโยง

แหล่งข้อมูลหรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ให้โรงเรียนและกิจกรรมที่มีพิสัยต่ำสุดได้แก่โรงเรียนควร ปฐมนิเทศและฝึกอบรมผู้ปกครองที่เป็น อาสาสมัครให้เหมาะกับงานนั้นๆ ในขณะที่กิจกรรมที่มีส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานสูงที่สุดได้แก่ ผู้ปกครองควรให้ข้อมูลหรือเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลหรือแหล่งเรียนรู้ของ ชุมชนให้โรงเรียน

กมลรัตน์ ก่อกาญจนวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการประเมิน พัฒนาการโดยใช้บริบทเป็นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก วัยอนุบาล พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการในด้านการพัฒนา ด้านการทำงาน และด้านกระบวนการหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก โดยผู้ปกครองมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม การส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากที่สุด

สราวดี เฟิงศรีโคตร และ จันทร์ชลิ มาพุทธ (2554) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาปฐมวัย มี 5 องค์ประกอบดังนี้ 1.1) หลักการและแนวคิด ได้แก่ การส่งเสริมความ เป็นหุ้นส่วนและการมีข้อตกลงร่วมกันในการทำงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง 1.2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาผู้ปกครองและพัฒนาโรงเรียน 1.3) ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มี 2 แบบ ได้แก่ แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ 1.4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ ร่วม ตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผล 5) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 6 ด้านได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่ บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการร่วมมือกับชุมชน 2) ผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า รูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การรู้สารสนเทศ (Information Literacy)

แนวทางการจัดการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทิศทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การรู้สารสนเทศมีความสำคัญและถือเป็นสมรรถนะหลักของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี ข้อมูล ข่าวสารหรือสารสนเทศ เป็นหัวใจสำคัญและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อน หรือปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการ ปรับเปลี่ยนในสังคม มีความสำคัญทั้งต่อการศึกษาและการดำรงชีวิต ในด้านการศึกษา การรู้ สารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการศึกษาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาทางไกล การรู้

สารสนเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม การสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ไขปัญหาในระดับโลกและการปกครองตนเอง (Australian Library and Information Association, 2000)

การสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้สารสนเทศนั้นจำเป็นต้องเริ่มดำเนินการปูพื้นฐาน ตั้งแต่การศึกษา ระดับต้นและต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยครูบรรณารักษ์มีบทบาทสำคัญยิ่งร่วมกับครูผู้สอน ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ ผู้ออกแบบการเรียนรู้ และพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็น

3.1 ความหมายของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ (information literacy) หรือคำแปลภาษาไทยอื่นๆ เช่น ทักษะสารสนเทศ ความรู้ความสามารถด้านสารสนเทศ ความรู้พื้นฐานสารสนเทศ การรู้เท่าทันสารสนเทศ ล้วนแล้วแต่มีนิยามความหมายไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

Doyle (1994) ได้ให้ความหมายการรู้สารสนเทศ ว่าหมายถึง ความสามารถในการเข้าถึง ประเมิน และใช้สารสนเทศที่หลากหลายจากแหล่งต่างๆ

American Library Association (2000) ได้ให้ความหมายของการรู้สารสนเทศไว้ดังนี้ การรู้สารสนเทศหมายถึง ความรู้และความสามารถของบุคคลในการระบุความต้องการสารสนเทศของตนเอง ความสามารถในการค้นหา ประเมินคุณค่าและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม

Association of College and Research Libraries (2000) ให้ความหมายไว้ว่า การรู้สารสนเทศหมายถึง กลุ่มความสามารถในการกำหนดขอบเขตความต้องการสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ การคัดเลือกสารสนเทศเพื่อสร้างเป็นความรู้ การใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะ และความเข้าใจในเศรษฐกิจ กฎหมาย และประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ ตลอดจนการใช้สารสนเทศถูกต้องตามจริยธรรมและกฎหมาย

CAUL (2001) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศเป็นกลุ่มความสามารถและความเข้าใจของบุคคลในการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของตน รวมทั้งความสามารถในการกำหนดแหล่งสารสนเทศ การประเมินและใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเรียกบุคคลดังกล่าวนี้ว่าผู้รู้สารสนเทศ และผลสัมฤทธิ์จากการรู้สารสนเทศถือได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Partnership for 21st Century Skills (2003) ให้ความหมาย การรู้สารสนเทศ คือ ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประเมินสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและเหมาะสม การใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญ และการจัดการสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย รวมถึงการประยุกต์ใช้ความเข้าใจพื้นฐานทางจริยธรรมและกฎหมายในการเข้าถึงและใช้สารสนเทศ

Horton (2007) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศ หมายถึง กลุ่มทักษะและความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับการรู้ความต้องการสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ การกำหนดคำค้นและภาษาที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ ความสามารถในการสืบค้นและค้นคืนสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตีความและทำความเข้าใจสารสนเทศได้ การจัดระบบ การประเมินความน่าเชื่อถือและความเกี่ยวข้องของสารสนเทศได้ การสื่อสารและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

สุจิน บุตรดีสุวรรณ (2546) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศ หมายถึง ทักษะความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะบอกได้ว่าต้องการสารสนเทศอะไร สามารถค้นหา ประเมิน และใช้สารสนเทศที่ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพ การรู้สารสนเทศจึงเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลทุกกลุ่ม

แววตา เตชาทวิวรรณ (2548) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะของบุคคลในการเข้าถึง ประเมิน และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

วราภรณ์ สีนถาวร (2553) ให้ความหมายของการรู้สารสนเทศไว้ว่า ความรู้ความสามารถในการตระหนักรู้ว่าข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็น กำหนดขอบเขตการค้นคว้า ความสามารถในการสืบค้น ประเมิน และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารข้อมูลสารสนเทศได้ในรูปแบบที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่มีประโยชน์และสร้างสรรค์ และยอมรับในจริยธรรมของข้อมูลและสารสนเทศต่างๆที่จะนำมาใช้

จากความหมายดังที่กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.2 ความเป็นมาและความสำคัญของการรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ เป็นคำที่เริ่มใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ราวศตวรรษ 1970 เมื่อ ค.ศ. 1974 โดยนายพอล ชูร์ คาวสกี (Paul Zurkowsky) อดีตนายกสมาคมอุตสาหกรรมสารสนเทศ (Information Industry Association: IIA) ได้กล่าวในรายงานที่ เสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติ สหรัฐอเมริกาว่าด้วยเรื่องห้องสมุดและบริการสารสนเทศ (Zurkowski, 1974) และตีพิมพ์ใน หนังสือชื่อ “The information service environment relations and practices” โดยเสนอแนวคิดว่า

การรู้สารสนเทศเป็นความสามารถในการใช้แหล่งสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวัน และต้องการให้ตระหนักถึงความจำเป็นของทักษะการรู้สารสนเทศในสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีแนวโน้มเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเน้นถึงความสามารถ ของประชาชนในการใช้สารสนเทศ การดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้เสนอ แนวคิดของการรู้สารสนเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดเตรียมให้บุคคลเป็นผู้ใช้ สารสนเทศที่ประสบความสำเร็จ และยังได้กล่าวถึงบทบาทของบรรณารักษ์ต่อการรู้สารสนเทศ ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งสารสนเทศและความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ 14 ซึ่งแนวคิดนี้ถูกนำมาใช้ทั้งในและนอกสาขาบรรณารักษศาสตร์และไม่เพียงแต่ใช้ในสหรัฐอเมริกา เท่านั้น แต่ยังได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก (แวนดา เตซาทวิวรรณ, 2551; สมฤดี หัตถาพงษ์, 2547)

ในช่วงทศวรรษ 1980 ความสนใจในเรื่องการรู้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้น โดยนักการศึกษา ในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจในด้านการสอนทักษะเหล่านี้ให้กับนักเรียนเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแข่งขันกับผู้อื่นได้ในป็นี่เองได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ มาแทนเครื่องพิมพ์ดีด และเครื่องคิดเลข รายการบรรณานุกรมออนไลน์เคเบิลทีวีซีดีรอม เป็นต้น การสอนการรู้สารสนเทศช่วงนี้ จะเน้นการสอนการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดจนได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการรู้สารสนเทศกับการรู้ ทักษะทางคอมพิวเตอร์โดยการรู้สารสนเทศมีความแตกต่างจากการรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์เพราะ ผู้ที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์อาจไม่มีความสามารถในการเข้าถึง ค้นหา และประเมินสารสนเทศได้ อย่างไรก็ตาม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการช่วยให้ผู้รู้สารสนเทศสามารถ เข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีปริมาณมากมายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และช่วยให้การจัดการและการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ค้นหาได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลังจากปี ค.ศ. 1980 ได้มีการบรรจุการฝึกทักษะสารสนเทศลงในหลักสูตรการศึกษา โดยบรรณารักษ์เป็นผู้สอนการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้และได้ให้คำจำกัดความของการเป็นผู้รู้ สารสนเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย หมายถึง ผู้ที่สามารถตระหนักได้ว่าเมื่อไรที่สารสนเทศมีความจำเป็นสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ประเมินและใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ในทศวรรษ 1990 ถึงปัจจุบัน การรู้สารสนเทศเข้ามามีบทบาทในแวดวงการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา และห้องสมุดเพิ่มขึ้นตามลำดับ เนื่องจากห้องสมุดและ สถาบันการศึกษารวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นของ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้การรู้สารสนเทศทำให้ประชาชนในประเทศมี ความเข้มแข็งและพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน

การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันมากมายหลายประการ ดังมีนักการศึกษากล่าวไว้มากมาย ดังนี้

1. การรู้สารสนเทศช่วยสร้างทักษะการประเมินสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ในรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ กราฟิก เสียง ข้อความ และภาพเคลื่อนไหว ก่อให้เกิดปัญหาการเลือกใช้สารสนเทศในการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากสารสนเทศอาจไม่ได้รับการกลั่นกรอง ขาดความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ก่อให้เกิดปัญหาในการประเมินสารสนเทศที่ต้องการ

2. การรู้สารสนเทศช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิต การรู้สารสนเทศมีความสำคัญกับทุกกลุ่มบุคคลและทุกสาขาอาชีพ เพราะทุกคนต้องอาศัยสารสนเทศในการทำงานและดำเนินชีวิตประจำวัน การรู้สารสนเทศช่วยให้ข้อมูลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ เช่น การซื้อสินค้า การเลือกสถานศึกษา การจ้างพนักงาน การลงทุน การเลือกผู้แทน และอื่นๆ รวมถึงเป็นพื้นฐานของเสียงในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีผลต่อการยกระดับหรือปรับปรุงคุณภาพชีวิต

3. การรู้สารสนเทศช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน การรู้สารสนเทศเป็นทักษะที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ เนื่องจากการสอนและการเรียนรู้ในปัจจุบันเกิดขึ้นได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และสารสนเทศได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาจารย์และนักศึกษาไม่จำเป็นต้องดำเนินการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรืออยู่ในสถานที่และเวลาเดียวกัน การเรียนรู้รูปแบบนี้ต้องอาศัยทักษะการรู้สารสนเทศของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอน

4. การรู้สารสนเทศช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานของบัณฑิต หน่วยงานหลายหน่วยงานในทุกสาขาวิชา ยังให้ความสำคัญกับการรู้สารสนเทศ โดยได้กำหนดให้การรู้สารสนเทศเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (Saunders, 2011) นอกเหนือจากความรู้ในวิชาชีพและความสามารถทางวิชาการ และทักษะเฉพาะตัวแล้ว ผู้จ้างงานส่วนใหญ่ยังต้องการบัณฑิตที่มีทักษะการรู้สารสนเทศด้วย บัณฑิตที่มีทักษะการรู้สารสนเทศจึงมีโอกาสมากที่จะได้รับการจ้างงาน (Association of College and Research Libraries, 2000; Howard, 2012; Rockman & associate, 2004; Virkus, 2011; Welsh & Wright, 2010)

5. การรู้สารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาก้าวเข้าสู่การทำงาน ทักษะการรู้สารสนเทศจะช่วยฝึกปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ Association of College and Research Libraries (2000) จึงถือได้ว่าการรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Virkus, 2011; ชูติมา สัจจานนท์, 2550)

6. การรู้สารสนเทศช่วยส่งเสริมเสรีภาพในการเรียนรู้ การรู้สารสนเทศของบุคคลจะช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงสารสนเทศจากทั่วทุกมุมโลก และสามารถนำสารสนเทศออกเป็น

ความรู้ เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นการส่งเสริมเสรีภาพในการเรียนรู้ของทุกคนอย่างแท้จริง

ซูติมา สัจจามันท์ (2544) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการสร้างสังคมสารสนเทศและสังคมความรู้ เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นในสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยเหตุผลและปัจจัยที่สำคัญดังนี้

1. สารสนเทศ เป็นทรัพยากรหลักในสังคมและถือเป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็นสินค้าที่มีค่า มีราคา และงอกงามใช้ได้ไม่หมดสิ้น สารสนเทศเป็นแกนกลางของกิจกรรมทั้งมวลในการดำรงชีวิต การตัดสินใจ การเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการดำเนินงาน การสร้างมาตรฐานและการแข่งขัน ความต้องการ การเข้าถึงและการใช้สารสนเทศของประชาชนทุกหมู่เหล่าทุกสาขาอาชีพกว้างขวางเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน การปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และการเป็นพลเมืองตามสิทธิพื้นฐานของบุคคลซึ่งมีการพัฒนาการเข้าถึงสารสนเทศ มีความโปร่งใส และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศคือ อำนาจ สามารถชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรได้ ปัจจุบันปริมาณของสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก่อให้เกิดภาวะการณ์ “ทะลักทะลายน” หรือ การท่วมท้นของสารสนเทศ (Information Explosion)

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies : ICT) ทำให้การสื่อสารเป็นไปโดยไร้พรมแดน โอกาสและช่องทางการสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวางหลากหลายรวดเร็ว ขยายโอกาสถึงประชาชนจำนวนมาก มีปริมาณและอัตราการกระจายของสารสนเทศสูง สื่อต่างๆ มีปริมาณและบทบาทมาก การเข้าถึงสารสนเทศและการเชื่อมโยงด้วยสารสนเทศทำให้กิจกรรมทุกอย่างด้านถูกเชื่อมโยงกันทั่วโลก มีการพึ่งพาการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการดำเนินธุรกิจ การประกอบกิจการ การดำเนินชีวิต สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม ก่อเกิดกระแสโลกาภิวัตน์แผ่ถึงกัน

2. อินเทอร์เน็ต เป็นชุมทรัพย์ความรู้ และสารสนเทศจำนวนมากมหาศาลที่มีเครือข่ายกว้างขวางเชื่อมโยงทั่วโลก อินเทอร์เน็ตเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการศึกษาและวิจัย การพัฒนาธุรกิจ และการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะเว็ลด์ไวด์เว็บได้ก่อให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่เปิดกว้างในเรื่องของสารสนเทศ ความรู้ ความคิดเห็นสร้างวัฒนธรรมของความร่วมมือ การวิพากษ์วิจารณ์ เสรีภาพในการพูด การสื่อสาร เชื่อกันว่าอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมที่ยิ่งใหญ่มีศักยภาพสูงสุดในการเปลี่ยนแปลงสังคม

3. การปฏิรูปการศึกษา การศึกษาอยู่ในกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงและเงื่อนไขการแข่งขันของสังคมโลกมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อปรับบทบาทของการศึกษาให้ขึ้นนำสังคม แนวทางการศึกษามุ่งสู่การศึกษาสำหรับทุกคน การศึกษาตลอดชีวิตและการเรียนรู้ในปัจจุบันเปลี่ยนจากเน้น

เนื้อหาไปสู่การเรียนรู้ วิธีการเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ การเรียนรู้โดยอิงแหล่งวิทยากร และบทบาทของผู้สอนได้เปลี่ยนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้

การรู้สารสนเทศเป็นทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและกระบวนการอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต และช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้สารสนเทศและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคมปัจจุบันในด้านต่างๆดังนี้ (ชุตินา สัจจามันท์, 2544)

1. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้คอมพิวเตอร์พื้นฐานเป็นองค์ประกอบสำคัญของการรู้สารสนเทศโดยเฉพาะในกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศและการค้นคืนสารสนเทศ จากฐานข้อมูลรายการสารานุกรม หรือ โอแพค (OPAC) ของห้องสมุดจากอินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ

2. ด้านภาษา ความรู้และทักษะด้านภาษามีความสำคัญ เช่น ในขั้นตอนการค้นคืนสารสนเทศ ต้องมีการกำหนดคำค้น คำสำคัญหรือหัวเรื่อง ในการใช้สารสนเทศ โดยเฉพาะสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต และการนำเสนอสารสนเทศผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. ด้านความคิด การพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิด มีความสามารถในการวิเคราะห์เป็นกระบวนการสำคัญในการสอนเรื่องสารสนเทศ การสร้างผู้รู้สารสนเทศให้รู้จักคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีระบบและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่ได้รับเสริมสร้างทุกขั้นตอน ตั้งแต่การแสวงหา การเข้าถึง การประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศนั้น ถือได้ว่าความคิดเป็นแกนสำคัญของกระบวนการรู้สารสนเทศสำหรับผู้เรียน

4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ การสร้างผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มีความสำคัญและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การรู้สารสนเทศช่วยสร้างเสริมและเน้นย้ำให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหา การเข้าถึง การใช้ เช่น การนำข้อความหรือแนวคิดของผู้อื่นมาใช้ในงานของตน จำเป็นต้องได้รับการอ้างอิงถึงเรื่องลิขสิทธิ์ และการใช้สารสนเทศโดยชอบอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม

Arp (1990) กล่าวถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศไว้ดังนี้

1. การรู้สารสนเทศช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมสารสนเทศและสังคมเทคโนโลยีได้อย่างมีความสุข

2. การรู้สารสนเทศช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างรวดเร็ว

3. การรู้สารสนเทศช่วยให้ทำนายอนาคตสำหรับบุคคลรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การรู้สารสนเทศช่วยให้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการรู้สารสนเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ผู้รู้สารสนเทศจึงเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถที่สำคัญคือ รู้ความ

ต้องการสารสนเทศ สามารถค้นหาและประเมินคุณค่าสารสนเทศ สามารถคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสัมฤทธิ์ผลสำคัญของการรู้สารสนเทศ นอกจากนี้ยังสามารถสื่อสารสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรมในการใช้สารสนเทศด้วย นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสังคมยุคปัจจุบัน เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษา ด้านความคิด ด้านคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณของผู้ใช้สารสนเทศ

3.3 มาตรฐานการรู้สารสนเทศ

ในปี 1998 สมาคมห้องสมุดโรงเรียนอเมริกัน (The American Association of School Libraries) (AASL) และสมาคมการสื่อสารและเทคโนโลยีทางการศึกษา (The Association of Educational Communication and Technology) (AECT) ได้ตีพิมพ์มาตรฐานพลังสารสนเทศ (Information is power: Information Literacy Standards for Student Learning) ซึ่งเป็นมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับผู้เรียนระดับโรงเรียนประถมและ มัธยมศึกษา ในปีค.ศ. 2000 สมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัย The Association of College and Research Libraries (ACRL) ได้ตีพิมพ์มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการศึกษาระดับสูง (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศและแพร่หลายไปยังต่างประเทศ โดย มาตรฐานนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาสเปน ภาษากรีก เป็นต้น ในปี 2001 ACRL ได้เผยแพร่วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนการรู้สารสนเทศ ตัวแบบสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัย (Objectives for Information Literacy Instruction : A Model Statement for 15 Academic Librarians) เพื่อใช้เป็นคู่มือจัดการเรียนการสอนและจัดบริการสอนการรู้สารสนเทศ แก่ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

Michael B. Eisenberg, Lowe, and Spitzer (2004) กล่าวถึงมาตรฐานการรู้สารสนเทศที่ American Library Association (1989) ได้ร่วมกันกำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับผู้เรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็น 9 มาตรฐาน และ 29 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การรู้สารสนเทศ

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มี 5 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 ตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศของตน

ตัวชี้วัดที่ 2 ตระหนักว่าการตัดสินใจที่ชาญฉลาดต้องอาศัยสารสนเทศที่ถูกต้องและครอบคลุมเป็นพื้นฐาน

ตัวชี้วัดที่ 3 รู้จักกำหนดคำถามความต้องการสารสนเทศของตนได้

ตัวชี้วัดที่ 4 รู้จักแหล่งของสารสนเทศอย่างหลากหลายที่อาจเป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการ

ตัวชี้วัดที่ 5 สามารถคิดและใช้กลยุทธ์ในการสืบค้นสารสนเทศได้อย่างมีเหตุผล
 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ สามารถประเมินสารสนเทศได้อย่างมี
 วิจารณ์ญาณและชำนาญ มี 4 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 สามารถตัดสินใจว่าสารสนเทศที่ได้นั้นมีความถูกต้อง ความเกี่ยวข้อง
 และครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องการหรือไม่

ตัวชี้วัดที่ 2 สามารถจำแนกได้ว่าสารสนเทศใดที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นแง่คิด หรือ
 เป็นความเห็นส่วนบุคคล

ตัวชี้วัดที่ 3 สามารถบอกได้ว่าสารสนเทศใดมีข้อมูลไม่ถูกต้องหรือทำให้เข้าใจผิด

ตัวชี้วัดที่ 4 รู้จักเลือกสารสนเทศที่เหมาะสมกับปัญหาและคำถามของตน
 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ สามารถใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องและ
 สร้างสรรค์ มี 4 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 มีทักษะในการจัดการระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 2 รู้จักบูรณาการสารสนเทศที่ได้มาเข้ากับความรู้เดิมของตน

ตัวชี้วัดที่ 3 สามารถใช้สารสนเทศในกระบวนการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 4 สามารถสร้างและนำเสนอสารสนเทศรวมทั้งแนวคิดของตนได้ใน
 รูปแบบที่เหมาะสม

ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้รู้สารสนเทศและแสวงหาสารสนเทศที่ตรงกับ
 ความสนใจของตนเองได้ มี 2 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 สามารถค้นหาสารสนเทศที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตที่ดีของบุคคลใน
 ด้านต่าง ๆ ได้ เช่น อาชีพที่สนใจ การมีส่วนร่วมในชุมชน สาระเกี่ยวกับสุขอนามัย และการพักผ่อน
 หย่อนใจที่เหมาะสม

ตัวชี้วัดที่ 2 สามารถออกแบบ พัฒนา และประเมิน สื่อสารสนเทศและข้อมูลต่าง ๆ
 ในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของตนได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้รู้สารสนเทศ เข้าใจถึงคุณค่าของ
 วรรณกรรมและสารสนเทศที่สร้างสรรค์ต่าง ๆ มี 3 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน และรักในการอ่าน

ตัวชี้วัดที่ 2 เข้าใจคุณค่าของสารสนเทศที่นำเสนออย่างสร้างสรรค์ในสื่อประเภทต่างๆ

ตัวชี้วัดที่ 3 สามารถนำคุณค่าของสารสนเทศมาสร้างเป็นผลงานในรูปแบบต่าง ๆ
 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่ใช้สารสนเทศและมุ่งมั่นให้เกิดความชำนาญ
 ชำนาญในการค้นหาสารสนเทศและการเพิ่มพูนความรู้ มี 2 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 สามารถประเมินคุณภาพกระบวนการค้นหาสารสนเทศ และผลการค้น
 ของตน

ตัวชี้วัดที่ 2 รู้จักคิดหากลยุทธ์ เพื่อการแก้ไข และปรับปรุงความรู้ของตนให้มีความ
 ทันสมัยอยู่เสมอ

ประเด็นที่ 3 การรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนผู้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสังคมโดยทั่วไป เป็น
 ผู้ที่ใช้สารสนเทศ และตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศที่มีต่อสังคมประชาธิปไตย มี 2 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นผู้รู้จักแสวงหาสารสนเทศจากแหล่ง บริบท สาขาวิชา และ
 วัฒนธรรมที่หลากหลาย

ตัวชี้วัดที่ 2 ยอมรับหลักของความเสมอภาคในการเข้าถึงสารสนเทศ

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนผู้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสังคมโดยทั่วไปเป็น
 ผู้ที่ใช้สารสนเทศ และเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ มี 3 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 เคารพในหลักการของเสรีภาพทางความคิด

ตัวชี้วัดที่ 2 เคารพในสิทธิของทรัพย์สินทางปัญญา

ตัวชี้วัดที่ 3 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีความรับผิดชอบ

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนผู้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือชุมชนแห่งการเรียนรู้ และสังคมโดยทั่วไป เป็น
 ผู้ที่ใช้สารสนเทศ และมีส่วนร่วมกับกลุ่มต่าง ๆ ในการสืบค้นสารสนเทศ และเพิ่มพูนความรู้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ มี 4 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 แลกเปลี่ยนความรู้และสารสนเทศกับผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 2 เคารพในความคิดและภูมิหลังของผู้อื่น ตลอดจนซาบซึ้งต่อการมีส่วนร่วม
 ร่วมในการสร้างประโยชน์แก่ชุมชนของผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 3 ร่วมมือกับผู้อื่น ทั้งด้วยตนเองและผ่านทางเทคโนโลยี เพื่อแยกแยะ
 ปัญหาทางสารสนเทศ และค้นหาวิธีแก้ไข

ตัวชี้วัดที่ 4 ร่วมมือกับบุคคลอื่น ทั้งด้วยตนเองและผ่านทางเทคโนโลยีในการ
 ออกแบบ พัฒนา และประเมิน สื่อสารสนเทศ และวิธีการแก้ไขปัญหา

Association of College and Research Libraries (2000) ได้กำหนดมาตรฐานซึ่งใช้เป็น
 กรอบหรือแนวทางสำหรับประเมินไว้ 5 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 สามารถกำหนดสารสนเทศที่ต้องการได้ สำคัญ คือความสามารถในการระบุความต้องการสารสนเทศ การกำหนดหัวข้อการศึกษาวิจัย การสำรวจทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการปัจจุบัน รายละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศได้รับการจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล จึงจำเป็นต้องทราบวิธีการใช้ฐานข้อมูลเพื่อให้สามารถสำรวจทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการได้

มาตรฐาน 2 สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำคัญ คือ สามารถเลือกวิธีการที่เหมาะสม สำหรับเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ สามารถกำหนดกลยุทธ์ในการสืบค้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้วิธีการหลากหลายในการค้นคืนสารสนเทศแบบออนไลน์ สามารถสรุปย่อ บันทึก จัดการสารสนเทศได้

มาตรฐาน 3 สามารถประเมินสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และนาสารสนเทศมาประยุกต์กับความรู้เดิมได้ ได้แก่ การสามารถสรุปสาระสำคัญจากสารสนเทศที่ได้ประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้ สังเคราะห์ใจความสำคัญเพื่อสร้างความคิดใหม่ เปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อหามูลค่าเพิ่มเติม และสามารถแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นเกี่ยวกับสารสนเทศที่ค้นได้

มาตรฐาน 4 สามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การที่สามารถประยุกต์สารสนเทศในการวางแผน สามารถปรับปรุงกระบวนการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้

มาตรฐาน 5 ต้องเข้าใจบริบททางสังคม กฎหมาย และเศรษฐกิจของสารสนเทศและใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย คือ เข้าใจจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ การใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในบริบททางเศรษฐกิจและสังคม

Council of Australian State Libraries (2006) มาตรฐานการเรียนรู้สารสนเทศของประเทศออสเตรเลียได้จัดทำขึ้นในปี 2001 โดย Council of Australian University Librarian (CAUL) โดยยึดมาตรฐานของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก และใช้มาตรฐานหลัก (Core Standard) ในการสร้างมาตรฐานการเรียนรู้สารสนเทศที่แตกต่างออกไป ประเทศออสเตรเลียใช้มาตรฐานหลักทั้ง 6 ด้านคือ การตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ, การเข้าถึง, การประเมิน, การจัดการสารสนเทศ, การประยุกต์หรือสร้าง และการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามวัฒนธรรม จริยธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย สังคม และสภาพแวดล้อม มาตรฐานนี้มุ่งให้การรู้สารสนเทศเกิดขึ้นกับบุคคลทั่วไป โดยใช้คำ Information Literate Person แทนคำว่า Information Literate Student (Bundy, 2004) หลังจากนั้น ได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้สารสนเทศของ CAUL เป็นมาตรฐานการเรียนรู้สารสนเทศสำหรับระดับอุดมศึกษา (Information Literate Standards for Higher Education) แบ่งออกเป็น 7 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้รู้สารสนเทศต้องตระหนักถึงความจำเป็นของสารสนเทศและกำหนดสารสนเทศที่ต้องการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่และใฝ่ที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถรู้แหล่งสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 สามารถลำดับความจำเป็นของสารสนเทศภายใต้บริบท

มาตรฐานที่ 2 ผู้รู้สารสนเทศต้องเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตัวบ่งชี้ 1 สามารถจัดลำดับกลยุทธ์เพื่อการได้มาซึ่งสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการค้นเพื่อให้ได้มาสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เช่น หัวเรื่อง คำสำคัญ เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถค้นสารสนเทศที่ต้องการให้แคบลงได้

มาตรฐานที่ 3 ผู้รู้สารสนเทศต้องสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างวิจารณ์ญาณและสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่เลือกมาได้เข้ากับความรู้เดิมได้อย่างระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถสร้างและใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมในการประเมินแหล่งสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 เข้าใจการใช้สารสนเทศ กลั่นกรอง และเลือกได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 อธิบายสารสนเทศโดยจำแนกจากความคิดเป็นหลัก สรุป บันทึก ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานที่ 4 ผู้รู้สารสนเทศต้องสามารถแบ่งกลุ่ม จัดเก็บ ใช้ และตรวจสอบสารสนเทศที่จะสะสมหรือที่จะเผยแพร่ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถใช้การบันทึก จัดการ และนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลาย

มาตรฐานที่ 5 ผู้รู้สารสนเทศต้องสามารถสื่อสารและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่โดยบูรณาการองค์ความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ที่ได้จากคนอื่น ๆ หรือสมาชิกในกลุ่ม

ตัวบ่งชี้ 1 เข้าใจกระบวนการค้นหาสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 เข้าใจการบูรณาการสารสนเทศใหม่เข้าในความรู้เดิมได้

มาตรฐานที่ 6 ผู้รู้สารสนเทศเข้าถึงและใช้สารสนเทศได้อย่างมีจริยธรรม ถูกต้องตามกฎหมายและมีความรับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ การลอกความคิดของผู้อื่น และจริยธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถใช้สารสนเทศได้อย่างมีความรับผิดชอบ

มาตรฐานที่ 7 ผู้รู้สารสนเทศต้องตระหนักว่าการรู้สารสนเทศคือพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถระบุและใช้สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 เข้าใจคุณค่าของสารสนเทศในสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 รู้ถึงคุณค่าของสารสนเทศว่าช่วยสนับสนุนการดำเนินชีวิตตลอดไป

3.4 คุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศ

นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงมุมมองเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนที่มีความรู้ความสามารถทางสารสนเทศไว้หลากหลาย ดังนี้

Doyle (1994) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศว่ามีคุณลักษณะ 10 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักว่าข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและสมบูรณ์เป็นพื้นฐานการตัดสินใจที่ชาญฉลาด
2. ตระหนักถึงความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
3. ตั้งคำถามบนพื้นฐานของความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
4. ระบุแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
5. พัฒนายุทธวิธีในการค้นคว้าที่ประสบความสำเร็จ
6. เข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
7. ประเมินข้อมูลสารสนเทศ
8. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อประยุกต์ใช้
9. ผสมผสานหรือบูรณาการข้อมูลสารสนเทศใหม่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อน
10. ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหาและคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Goad (1995) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักถึงความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
2. ตระหนักว่าข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและสมบูรณ์คือพื้นฐานของการตัดสินใจ
3. การตั้งคำถามบนพื้นฐานของความต้องการของข้อมูลสารสนเทศ
4. ระบุแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่สามารถเป็นไปได้
5. พัฒนายุทธวิธีในการค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศที่ได้ผล
6. เข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
7. ประเมินข้อมูลสารสนเทศ
8. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อประยุกต์ใช้
9. ผสมผสานบูรณาการ
10. ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหาและคิดอย่างมีวิจารณญาณ

A. Smith (1999) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักรู้ว่าเมื่อมีปัญหาและระบุปัญหา
2. กำหนดคำถามเกี่ยวกับปัญหา
3. ระบุข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการแก้ปัญหา
4. ค้นหาข้อมูลสารสนเทศ
5. ประเมินข้อมูลสารสนเทศ
6. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
7. สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้แก้ปัญหา

University of California Los Angeles Instructional Service Advisory Committee (2001) ได้กำหนดองค์ประกอบความรู้และทักษะด้านสารสนเทศ ไว้ 5 ประการ เพื่อประเมินนักศึกษาและพัฒนาทักษะในการใช้ห้องสมุด

1. ความสามารถในการกำหนดหัวข้อการวิจัยหรือความต้องการสารสนเทศ
2. การพัฒนาวิธีการสืบค้นที่เหมาะสม
3. การระบุแหล่งและการค้นคืนสารสนเทศ
4. การประเมินสารสนเทศและวิธีการสืบค้น
5. การจัดการระบบและการใช้สารสนเทศ

ในบริบทของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ความรู้ความสามารถทางสารสนเทศ ได้รับการพิจารณาโดยให้ความสำคัญกับความสามารถหลัก ไว้ 5 ประการ ดังนี้ (School of Library and information Science, 2000)

1. ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
2. รู้ว่าจะเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างไร
3. เข้าใจว่าจะประเมินข้อมูลสารสนเทศได้อย่างไร
4. รู้ว่าสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างไร
5. สามารถสื่อสารข้อมูลสารสนเทศได้

American Library Association (2000) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักรู้ว่าสารสนเทศที่ถูกต้องสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
2. รู้ว่าตนเองมีความต้องการสารสนเทศประเภทใด
3. สามารถตั้งคำถามหรือระบุความต้องการสารสนเทศของตนเองได้
4. สามารถระบุหรือชี้แหล่งสารสนเทศที่จะค้นหาได้
5. สามารถพัฒนากลวิธีการค้นคืนสารสนเทศได้

6. สามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศทั้งที่จัดเก็บอยู่ในสื่อคอมพิวเตอร์และสื่อรูปแบบอื่นๆได้
7. สามารถประเมินคุณค่าสารสนเทศได้
8. สามารถจัดกลุ่มหรือหมวดหมู่สารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้
9. สามารถบูรณาการสารสนเทศใหม่ๆเข้ากับองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมได้
10. สามารถใช้สารสนเทศในการคิดเชิงวิเคราะห์และใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาได้

Association of College and Research Libraries (2000) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้
2. ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ความสามารถใช่วิชาญาณในการประเมินสารสนเทศและเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้กับความรู้เดิมที่มีอยู่
4. ความสามารถใช้สารสนเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
5. มีความเข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม กฎหมาย และการเมืองเกี่ยวกับการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ

CAUL (2001) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ
2. การเข้าถึงสารสนเทศ
3. การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ
4. การจัดระบบสารสนเทศ
5. การขยายกรอบแนวคิดและการสร้างความรู้ใหม่
6. การเข้าใจประเด็นทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคม
7. การตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการรู้สารสนเทศ

สุจิน บุตรดีสุวรรณ (2546) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. สามารถกำหนดด้านความต้องการสารสนเทศของตนเองได้ว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด
2. สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. สามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้
4. สามารถประมวลและสังเคราะห์สารสนเทศได้
5. สามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

6. มีความเข้าใจสารสนเทศในบริบทด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย และสังคม โดยตระหนักถึงจริยธรรมและกฎหมายในการใช้สารสนเทศ

วราภรณ์ สีนถาวร (2553) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ตระหนักถึงความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
2. ตั้งคำถามบนพื้นฐานของความจำเป็นของข้อมูลสารสนเทศ
3. ระบุแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
4. เข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
5. ประเมินข้อมูลสารสนเทศ
6. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อประยุกต์ใช้
7. สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ
8. ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหา

จากศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศและสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ (Association of College and Research Libraries, 2000; Council of Australian Universities Libraries, 2001; Doyle 1994; Goad, 1995; School of Library and information Science, 2000; A. Smith, 1999) ได้แก่

1. ตระหนักถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ
2. สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ
3. มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ
4. มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
5. สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ
6. สังเคราะห์บูรณาการสารสนเทศ
7. มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

3.5 รูปแบบกระบวนการการรู้สารสนเทศ

M. B. Eisenberg and Johnson (2002) ได้เสนอแนวคิดทักษะหลัก 6 ประการทักษะการรู้ (Big six skills) ซึ่งเป็นทักษะการรู้สารสนเทศเพื่อการแก้ปัญหาประกอบด้วยทักษะของการรู้สารสนเทศที่ผู้เรียนควรรู้ แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ได้ 6 ทักษะดังนี้คือ

ทักษะที่ 1 การกำหนดความต้องการสารสนเทศ (Task definition) เป็นขั้นตอนสำคัญที่มักเป็นปัญหาหลักสำหรับนักศึกษาที่ไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องทำโดยการกำหนดปัญหาและระบุ

สารสนเทศที่ต้องการ ดังนั้นจำเป็นจะต้องให้เขาพิจารณาว่าต้องการจะทำอะไร ควรทำออกมาในรูปแบบใด และข้อมูลอะไรที่จะนำมาใช้ เช่น รูปภาพ ข้อมูลทางสถิติ ความคิดเห็น รวมทั้งต้องรู้ว่าต้องการข้อมูลมากเพียงใดจึงจะเพียงพอต่อความต้องการ

ทักษะที่ 2 การใช้กลยุทธ์ในการสืบค้นสารสนเทศ (Information seeking strategies) เป็นขั้นตอนระดมความคิดเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เป็นไปได้ทั้งหมดและเลือกแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุด โดยการระดมความคิดเพื่อสรรหาแหล่งข้อมูลที่เป็นไปได้ เลือกสรรข้อมูลนั้นอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุด

ทักษะที่ 3 การกำหนดแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ (Location and access) จุดมุ่งหมายของขั้นตอนนี้คือการเข้าถึงและสามารถค้นคืนแหล่งข้อมูลซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาเลือกไว้เองได้ พร้อมทั้งนำข้อมูลสารสนเทศออกมาจากแหล่งสารสนเทศนั้นได้ สำหรับการค้นคืนสารสนเทศสามารถทำได้หลายวิธี เช่น สืบค้นจากหนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุทัศน์ อินเทอร์เน็ต

ทักษะที่ 4 การใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (Use of information) เป็นขั้นตอนการพิจารณาสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศและกลั่นกรองคัดเลือกสารสนเทศให้มีความสัมพันธ์กัน นักศึกษาจะนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการค้นคว้ามาอ่าน ฟัง ทบทวนทำความเข้าใจ และตัดสินใจว่าข้อมูลสารสนเทศใดมีความสำคัญที่จะนำมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการได้ และการพิจารณาคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญเหล่านั้นออกมาซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่ยากและใช้เวลาค่อนข้างมาก

ทักษะที่ 5 การสังเคราะห์สารสนเทศ (Synthesis) เป็นการรวบรวมนำสารสนเทศที่ได้ทั้งหมดจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายมาเรียบเรียงใหม่ในรูปแบบและภาษาของตนเองและนำเสนอออกมาโดยใช้รูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายพร้อมทั้งสื่อสารความคิดที่มีออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะที่ 6 การประเมินสารสนเทศ (Evaluation) เป็นการประเมินประสิทธิภาพของสารสนเทศที่ค้นคืนได้โดยผู้ที่ค้นคืนสารสนเทศต้องเป็นผู้ประเมินเองว่าสารสนเทศนั้นตรงกับความต้องการหรือไม่

อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2550) กล่าวถึง ทักษะการรู้สารสนเทศหมายถึง ทักษะทางด้านการค้นคว้า การประเมินความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ อีกทั้งยังต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับการสื่อสาร การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา และเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งความสามารถในการใช้สารสนเทศให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากในยุคศตวรรษที่ 21 การรู้สารสนเทศมิได้ถูกให้จำกัดอยู่ในรูปแบบของสื่อประเภทหนังสือ สิ่งพิมพ์ วิทยุ วารสาร นิตยสาร หรือบุคคล เท่านั้น สารสนเทศได้ถูกขยายขอบเขตไปยังสื่อที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ อินเทอร์เน็ต มัลติมีเดีย และ

เอกสารในรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น จากที่กล่าวมาดังนั้นการสอนทักษะของการรู้สารสนเทศตามหลักการ NET มี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดภารกิจ หมายถึง การตระหนักถึงความจำเป็นในสารสนเทศ ตระหนักถึงความถูกต้องและความสมบูรณ์ของสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ กำหนดคำถามบนพื้นฐานความจำเป็นในสารสนเทศ

2. ตรงจุดเข้าถึงแหล่ง หมายถึง การระบุนโยบายหลากหลายของแหล่งข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาและใช้วิธีการต่างๆ เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างประสบความสำเร็จ ระบุนโยบายสารสนเทศที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและครอบคลุม

3. ประเมินสารสนเทศ หมายถึง การแยกแยะระหว่างความจริง และความคิดเห็น เลือกข้อมูลสารสนเทศให้เหมาะกับปัญหาและคำถามที่ตั้งไว้ ระบุนโยบายสารสนเทศที่ไม่ถูกต้องและมีอคติได้ พิจารณาความแม่นยำ ความเกี่ยวข้องและความครอบคลุมของสารสนเทศได้

4. บูรณาการวิธีการใช้งาน หมายถึง การจัดการข้อมูลสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ ผสมผสานข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับใหม่เข้ากับความรู้เดิมของตน ผลิตและสื่อสารข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดในรูปแบบที่เหมาะสม ประเมินคุณภาพของกระบวนการและผลผลิตของการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศ สื่อความหมายของสารสนเทศที่นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย ใช้สารสนเทศอย่างมีจรรยาบรรณและถูกกฎหมาย

Kuhlthau (1989) พัฒนารูปแบบการค้นหาสารสนเทศ (Information Search Model หรือ Kuhlthau Model) เป็นรูปแบบกระบวนการค้นหาสารสนเทศมีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ริเริ่มภาระงาน (Task initiation) เป็นขั้นตอนที่ผู้ค้นรู้ชัดถึงสารสนเทศที่ต้องการใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือทราบายงาน

ขั้นที่ 2 เลือกหัวข้อ (Topic selection) เป็นการแยกแยะและคัดเลือกหัวข้อที่ศึกษาหรือวิธีการดำเนินการ

ขั้นที่ 3 สำรวจสารสนเทศเบื้องต้น (Process exploration) เป็นขั้นตอนของการสำรวจสารสนเทศทั่วไป เพื่อช่วยให้เข้าใจหัวข้อที่ศึกษายิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 วางประเด็นสำคัญของเนื้อหาหรือการจำกัดประเด็นของเรื่องที่จะค้นคว้า (Focus Formulation) เป็นการคิดคำถามและกำหนดคำให้เฉพาะเจาะจงกับสารสนเทศที่ต้องการ ซึ่งถ้าเข้าใจหัวข้อก็สามารถค้นหาสารสนเทศ ได้ตรงกับความต้องการ

ขั้นที่ 5 รวบรวมสารสนเทศ (Information collection) เป็นขั้นตอนของการรวบรวมสารสนเทศให้สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุด

ขั้นที่ 6 สิ้นสุดกระบวนการค้นหาหรือการนำเสนอ (Search closure or presentation) เมื่อได้ผลการค้นหาที่สมบูรณ์ นาสารสนเทศที่ได้ไปเขียนรายงาน และการยุติการค้นหาเพราะถึงกำหนดส่งงาน

Washington Library Media Association (2002) พัฒนารูปแบบทักษะที่จำเป็นเพื่อการรู้สารสนเทศ (Essential Skills for Information Literacy) ได้กำหนดทักษะที่จำเป็น เพื่อการรู้สารสนเทศไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้ชัดถึงความต้องการใช้สารสนเทศ ได้แก่ การตั้งคำถามสารสนเทศ ปัญหาสารสนเทศ

ขั้นที่ 2 กำหนดกลยุทธ์เพื่อระบุแหล่งที่อยู่ของสารสนเทศ โดยการระบุประเภทของสารสนเทศที่ต้องการ พิจารณาถึงแหล่งที่จะให้สารสนเทศ กำหนดค่าสำคัญหรือหัวเรื่อง

ขั้นที่ 3 ระบุแหล่งที่อยู่และประเมินสารสนเทศ โดยรู้ชัดถึงระบบการจัดการแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ใช้ตรรกะในการระบุแหล่ง

ขั้นที่ 4 ประเมินและกลั่นกรองสารสนเทศ ได้แก่ การประเมินและคัดเลือกข้อความหรือข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งสารสนเทศได้

ขั้นที่ 5 จัดการและประยุกต์สารสนเทศให้เกิดประโยชน์ โดยการจัดระบบและสังเคราะห์แนวคิดสำคัญที่ได้จากแหล่งสารสนเทศหลาย ๆ แหล่ง และสามารถนำเสนอสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 6 ประเมินกระบวนการทางสารสนเทศและผลงานที่ทำ

จากการวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการการรู้สารสนเทศมีแนวทางดังนี้ กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษา ระบุสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศที่เหมาะสม กำหนดกลยุทธ์การเข้าถึงสารสนเทศ กลั่นกรองสารสนเทศ รวบรวมและประมวลเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา

3.6 การประเมินการรู้สารสนเทศ

Jones and Gardner (1999); Maughan (2001) กล่าวว่า แนวทางการประเมินการรู้สารสนเทศ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนสามารถทำได้ทั้งก่อนและหลังเรียน การประเมินก่อนเรียนเป็นการประเมินเบื้องต้นว่าผู้เรียนรู้อะไรมาบ้าง และรู้อะไรมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่มหรือแต่ละระดับ ถือว่าเป็นการดำเนินงานโดยใช้วิธีการตลาดเข้ามาช่วย ทำให้ตอบสนองกลุ่มผู้เรียนและหรือกลุ่มผู้ใช้บริการ ส่วนการประเมินหลังเรียนนั้นเป็นการประเมินว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตรหรือรายวิชาที่สอนหรือไม่ ผู้เรียนได้รับความรู้จากสิ่งที่เรียนเพียงใด เพื่อใช้ในการปรับปรุงการสอนและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนต่อไป

Lannuzzi, Mangrumil, and Strichart (1999); Maughan (2001); Paush and Popp (1999) กล่าวว่า การประเมินการรู้สารสนเทศ สามารถประเมินโดยใช้วิธีการเหล่านี้

1. การประเมินอย่างเป็นทางการ ได้แก่

1.1 การประเมินในห้องเรียน อาจใช้วิธีระบุไว้ชัดเจนในประมวลรายวิชา พิจารณาจากผลงานหรือกระบวนการที่นักศึกษาค้นคว้า ตามงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การประเมินจากบรรณานุกรมการวิเคราะห์ขั้นตอนการค้นคว้าของนักศึกษา การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นเอง หรือการทดสอบปากเปล่า เป็นต้น

1.2 การประเมินจากสมรรถนะของผู้เรียน และความสามารถพื้นฐาน อื่น ๆ เช่น การประเมินความสามารถในการใช้ห้องสมุด ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศ ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตหรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

1.3 การประเมินโดยผู้จ้างงาน

1.4 การสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน นอกจากนี้สามารถใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Focus group interview) โดยถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ เจตคติ และวิธีที่ใช้ในการสอน

2. การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่

2.1 การประเมินความสามารถด้วยตนเอง (Self-Assessment)

2.2 การสังเกตพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมการค้นหาข้อมูล วิธีการแก้ไขปัญหา

2.3 การประเมินจากรายงาน ผลงาน หรือการบ้านที่นักศึกษาทำส่งอาจารย์

2.4 การประเมินโดยใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบบนเว็บ เช่น แบบประเมินการรู้สารสนเทศที่พัฒนาโดยสมอลเลย์ แห่งวิทยาลัยคาบริลโล (Cabrillo College) (Smalley, 2001) แบบสำรวจทักษะพื้นฐานของฟอสเตอร์และซูซาน มหาวิทยาลัยแห่งชาร์เลสตัน (University of Charleston) (H. Foster & Susan, 2002)

จากการวิเคราะห์แนวทางการประเมินการรู้สารสนเทศมีดังนี้ 1) ประเมินอย่างเป็นทางการ คือ การประเมินโดยในห้องเรียนจากผลงาน หรือจากแบบทดสอบ 2) ประเมินอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรม จากรายงาน หรือจากการบ้านที่ผู้เรียนทำส่งหรือจากผู้เรียนประเมินตนเอง

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

Brown and Krumhoiz (2002) ศึกษาการบูรณาการการรู้สารสนเทศในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ โดยบรรณารักษ์ร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนวิชาจุลชีววิทยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอคลาโฮมา จำนวน 12 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจและ

แบบทดสอบการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ซึ่งใช้มาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของ ACRL ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 11 มีสมรรถนะการรู้สารสนเทศสูง ขึ้น โดยเฉพาะด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศที่ได้และความสามารถในการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาระบบว่ายังขาดทักษะในการกำหนดคำสำหรับค้นหาสารสนเทศ และมักประสบความล้มเหลวในการคัดเลือกแหล่งสารสนเทศที่เหมาะสม

Lee, Hong, and Jun (2003) พัฒนาระบบฝึกฝนการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Cultivation System) ใช้ในประเทศเกาหลี เมื่อ ค.ศ. 2003 โดยออกแบบระบบให้สามารถฝึกฝนการรู้สารสนเทศแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านอารมณ์ (Emotionally Disturbed Students) ระบบจะปรับเหมาะ (Adaptive) ต่อผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนรู้ต่างกัน ซึ่งผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความเหมาะสมของตน นอกจากนี้ระบบได้ออกแบบให้มีเครื่องมือช่วยเหลือในการฝึกฝนการรู้สารสนเทศแก่เด็กนักเรียนดังกล่าวด้วย ระบบฝึกฝนการรู้สารสนเทศนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนให้เลือกระดับการเรียนรู้ซึ่งให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มต้น (Primary) และระดับก้าวหน้า (Intermediate) 2) ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ส่วนของเนื้อหาบทเรียน และ 3) ส่วนช่วยเหลือ ได้แก่ เว็บบอร์ด (Bulletin Board) คำถามและคำตอบ (Q & A) และส่วนผู้ปกครอง (Parents) ซึ่งได้แก่ช่องทางการสื่อสารที่อนุญาตให้พ่อแม่ของผู้เรียนสามารถเข้าสู่ระบบเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนในขณะที่เรียนได้ ระบบดังกล่าวถูกนำมาทดลองใช้และพบว่าได้ผลดี เนื่องจากการเลือกระดับการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถเรียนในบทเรียนที่เหมาะสมกับตนเองและระบบอำนวยความสะดวกของเด็กเข้ามาช่วยเหลือเด็กได้

Azmi (2006) พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยและต้องการให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การสืบค้นข้อมูลในระบบออนไลน์ และการเลือกทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิจัยทำให้ได้โครงร่างรายวิชาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ แหล่งทรัพยากรสารสนเทศและความสามารถในการสืบค้น ที่มีเนื้อหาครอบคลุมรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ 1) การกำหนดขอบเขตของงาน จากปัญหาและกำหนดสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ 2) กลยุทธ์การค้นหาสารสนเทศ โดยการกำหนดและเลือกแหล่งสารสนเทศที่ดีที่สุดได้ 3) การเข้าถึงสารสนเทศ โดยการใช้ระบบโอแพค (OPACs) การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ การใช้ดัชนีและสาระสังเขป การใช้เครื่องมือช่วยค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ การพัฒนากลยุทธ์การสืบค้น และการสืบค้นข้อมูลขั้นสูง 4) ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลเต็มรูปแบบ และสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต 5) การประเมินค่าแหล่งสารสนเทศ และ 6) การใช้และการสังเคราะห์สารสนเทศ ได้แก่ การคัดสรรสารสนเทศ การจัดการการนำเสนอผลงานและการเผยแพร่ผลงาน

Corrall (2008) พบว่ากลยุทธ์ทั้งหมดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการรู้สารสนเทศเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการที่พบโดยทั่วไปได้แก่การประยุกต์มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาวิธีการใหม่ในการส่งผ่านองค์ความรู้ รวมไปถึงการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวไม่เพียงมุ่งพัฒนาผู้เรียนเท่านั้นยังรวมถึงพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วย การศึกษาสรุปได้ว่าเครื่องมือกลยุทธ์ขององค์กร เช่น การทำแผนภาพ การทำวิเคราะห์เพิ่มผลงาน ช่วยเสริมสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการรู้สารสนเทศ การวิจัยในอนาคตอาจจะทดสอบการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ดังกล่าวเพื่อความก้าวหน้าของกลยุทธ์การพัฒนาการรู้สารสนเทศในการศึกษาที่สูงขึ้น

Duke and Ward (2009) ได้สังเคราะห์งานวิจัย จากงานวิจัยทั้งหมด 39 บทความ พบว่ามี 29 บทความที่เป็นบทความเชิงประจักษ์ และมีเพียง 10 บทความที่นำมาสังเคราะห์อภิปรายงานวิจัยครั้งนี้ ข้อค้นพบจากการวิจัยทั้ง 10 ในการสังเคราะห์อภิปรายครั้งนี้ได้แก่ 1) ครูฝึกสอนและครูปฏิบัติการยังขาดทักษะการรู้สารสนเทศ ได้แก่ ความสามารถในการระบุแหล่งสารสนเทศ การวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศ การใช้งานวิจัยทางการศึกษา และครูส่วนมากยังไม่สามารถเตรียมการสอนแนวความคิดการรู้สารสนเทศให้กับผู้เรียนได้ 2) การสอนการใช้ห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ระดับทักษะการรู้สารสนเทศของครูฝึกสอนสูงขึ้น การสอนการใช้ห้องสมุดจะมีประสิทธิภาพสูงเมื่อเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและบรรณารักษ์ 3) ในการเสริมทักษะการรู้สารสนเทศนั้น ไม่ใช่มีความจำเป็นเฉพาะครูฝึกสอนเท่านั้น ครูปฏิบัติการและบรรณารักษ์ก็ต้องได้รับการเสริมทักษะการรู้สารสนเทศเพื่อนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกันด้วย

จากข้อค้นพบดังกล่าวสามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 5 หมวด คือ 1) ทักษะการรู้สารสนเทศ, การศึกษาและระบอบประชาธิปไตย 2) การสอนการรู้สารสนเทศ 3) การทำงานร่วมกัน 4) การรู้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 5) มาตรฐานการรู้สารสนเทศ

Probert (2009) พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดการรู้สารสนเทศ โดยมองการรู้สารสนเทศว่าเป็นแนวความคิดการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ ในแง่ของการสอนทักษะการรู้สารสนเทศพบว่าครูส่วนมากยังไม่มีการสอนทักษะการรู้สารสนเทศให้กับผู้เรียน จากข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถอธิบายปัญหาที่ครูยังไม่มีการสอนทักษะการรู้สารสนเทศว่าสืบเนื่องมาจากเรื่องของเวลา และครูไม่ทราบว่าผู้เรียนของตนต้องการกลยุทธ์หรือทักษะในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง จากผลการวิจัยส่งผลให้เกิดนโยบายและแผนการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศอย่างแพร่หลายซึ่งไม่เฉพาะกับการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักเรียนเท่านั้นแต่มุ่งเน้นที่การพัฒนาการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครู

Heinrichs and Lim (2010) ได้ทำการศึกษาการรู้สารสนเทศและสมรรถภาพของเครื่องมือที่ใช้กับเกณฑ์มาตรฐาน (ALA) มาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 4 ของ American Library Association standards คำถามการวิจัยครั้งนี้คือ ปัจจัยที่กำหนดการรับรู้ และสมรรถนะที่ต้องการในการใช้โปรแกรมประมวลผลและโปรแกรมนำเสนอประกอบไปด้วยอะไรบ้าง และจะสามารถพัฒนาสมรรถนะเหล่านั้นได้อย่างไร

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามแบบลิเคิร์ตสเกล 5 อันดับ สอบถามเกี่ยวกับ โปรแกรมประมวลผล และโปรแกรมนำเสนอ วิเคราะห์ความแปรปรวนและสมการถดถอยหาความแตกต่างระหว่างสารสนเทศของปัจจัยที่กำหนดการรับรู้ และสมรรถนะที่ต้องการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนบรรณารักษ์และบริหารธุรกิจจำนวน 256 คน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการรับรู้และสมรรถนะที่ต้องการในการใช้โปรแกรมประมวลผลและโปรแกรมนำเสนอ สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน (ALA) และมีข้อค้นพบสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้คือ ความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมสมรรถนะในการทำงานร่วมกัน (collaboration competency) ของผู้เรียน

Samson (2010) พบความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ทักษะการรู้สารสนเทศกับหลักสูตรวิชาการรู้สารสนเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีผลงานที่ดีขึ้นจากมาตรฐานของการสอนการใช้ห้องสมุดที่สูงขึ้นในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา และการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างชั้นปีแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการระบุและประเมินแหล่งสารสนเทศขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ ซึ่งพบความสัมพันธ์ทางสถิติในประเด็นของระดับความต้องการในการใช้ข้อมูล ซึ่งไม่ใช่ในประเด็นของความสามารถในการระบุและอ้างอิงแหล่งที่มาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรวิชาการรู้สารสนเทศนั้นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการเลือกใช้ข้อมูลและจริยธรรมในการใช้ข้อมูลของผู้เรียน

Anderson and May (2010) พบว่า ทักษะของผู้เรียนก่อนและหลังเข้าร่วมการทดลองไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเพราะว่าผู้เรียนที่เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมาก่อนที่จะเข้าร่วมการทดลองในครั้งนี้ทำให้ผลการทดสอบก่อนและหลังไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังไม่พบความแตกต่างของทักษะของผู้เรียนจากการใช้วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน หมายความว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการรู้สารสนเทศได้ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ แต่ในทางตรงกันข้ามการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานมีประสิทธิภาพสูงกว่าการเรียนแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ความสำคัญของการทำงานร่วมกันของบรรณารักษ์และครูเป็นหัวใจสำคัญในการสอนทักษะการรู้สารสนเทศ

Shenton and Hay-Gibson (2011a) สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสารสนเทศกับการรู้สารสนเทศในการสอนแบบบูรณาการแบบข้ามวิชา เพื่ออธิบายวิธีการสอนแบบบูรณาการข้าม

วิชา ศักยภาพของวิธีการสอนแบบบูรณาการข้ามวิชา ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าของงานด้านสารสนเทศ บทความนี้พิจารณาถึงทักษะการถ่ายโอนความรู้ การเรียนรู้ร่วมกันในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ปรากฏการณ์ที่มีผลกระทบต่อความคิดจากการเรียนรู้แบบบูรณาการองค์ความรู้และการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่าการสอนแบบบูรณาการแบบข้ามวิชามีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมสารสนเทศและการรู้สารสนเทศ

Korobili and Malliar (2011) พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง E-source นอกจากนี้ยังพบว่าครูเพศชายครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ใช้แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์บ่อยกว่า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งที่มา E-source ดังนั้นจึงเป็นข้อเสนอแนะว่าครูควรเข้าร่วมการสัมมนาฝึกอบรมการรู้สารสนเทศเพื่อให้มีทักษะการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

Pinto (2011) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและความสามารถของตนในการเรียนรู้การรู้สารสนเทศ กล่าวคือ การที่จะเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้การรู้สารสนเทศนั้นจะต้องทำให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศมากขึ้น และการสร้างแรงจูงใจควรทำไปพร้อมๆกับการให้ความรู้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้งานวิจัยยังพบว่า แรงจูงใจและความสามารถของตนในการเรียนรู้การรู้สารสนเทศของผู้เรียนในด้านเทคโนโลยียังมีระดับต่ำ ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาในเรื่องของการใช้โปรแกรมฐานข้อมูล การใช้โปรแกรมในการเขียนแหล่งอ้างอิง การใช้โปรแกรมทางสถิติ รวมไปถึงปัญหาในการลงโปรแกรม และข้อค้นพบจากงานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาควรบรรจุ การรู้สารสนเทศ เข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษา

Baro and Keboh (2012) พบว่า บุคลากรที่ทำงานในห้องสมุดในแอฟริกามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเข้าฝึกอบรมของแต่ละบุคคล ได้แก่ ความรู้จากการฝึกอบรมตามมาตรฐานของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และความรู้ตามมาตรฐานของสมาคมบรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์แห่งชาติของแอฟริกาใต้ โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยเห็นว่ามาตรฐานของสมาคมบรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์แห่งชาติของแอฟริกาใต้มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศสำหรับแอฟริกา ข้อค้นพบเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศได้แก่ ปัจจัยด้านเงิน เทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน ทักษะของบุคลากร และความเฉื่อยชาขององค์กร จากการศึกษาวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

Diekema and Olsen (2012) พบว่า ความต้องการข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการ (relevance) ของครูจะซับซ้อนและสอดคล้องกับหลักสูตรและนโยบายโรงเรียน ครูมีการแสวงหาทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและมีการเพิ่มโอกาสหรือช่องทางในการแสวงหาข้อมูล มีการแสวงหาทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศที่ดีโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลสารสนเทศกับเพื่อนร่วมงาน การเลือกใช้ทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศมักจะเป็นการเลือกข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนและตรงตามหลักสูตร แต่ยังมีประเด็นที่น่าสนใจว่าครูมีการเลือกใช้ข้อมูลโดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย สิ่งที่ยืนยันถึงการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความสอดคล้องกับความต้องการ (relevance) ของครู ได้แก่ พฤติกรรมการจัดเก็บ การจัดการ และการดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นเพื่อใช้ในอนาคต

Kokic (2012) พบว่า หลักสูตรการศึกษาสำหรับครูระดับประถมศึกษาทั้ง 4 หลักสูตรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีความแตกต่างกัน แต่ทั้ง 4 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการรู้สารสนเทศ โดยสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการรู้สารสนเทศเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้คือ การประเมินสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ ความสามารถในการระบุสารสนเทศ และจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศ และเป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการรู้สารสนเทศที่พบมากที่สุดได้แก่ เป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินสารสนเทศ เป้าหมายนี้จะเกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การวิเคราะห์แบบตรรกะ รองลงมาได้แก่เป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเข้าถึงสารสนเทศ เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล ถัดมาได้แก่เป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการใช้สารสนเทศ เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศที่มีอยู่และการสื่อสารกับผู้อื่น ถัดมาเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศ และลำดับสุดท้ายได้แก่เป้าหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานการระบุสารสนเทศเป็นเรื่องของความสามารถในการระบุสารสนเทศที่ต้องใช้ซึ่งต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่าเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาสำหรับครูระดับประถมศึกษาส่วนมากมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการรู้สารสนเทศและมุ่งเน้นพัฒนาครูให้มีความสามารถในการประเมินสารสนเทศ

J. K. Smith (2013) พบว่า ในการให้คำนิยามการรู้สารสนเทศครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศโดยเมื่อให้ครูให้คำนิยามการรู้สารสนเทศครูจะมองการรู้สารสนเทศว่าเป็นเพียงการมีความสามารถที่จะค้นหาข้อมูลสารสนเทศว่าจะหาได้จากที่ใด และจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ได้อย่างไร ในด้านการรับรู้ของครูเกี่ยวกับทักษะที่มีความจำเป็นต่อผู้เรียนครูทุกคนที่เข้าร่วมโครงการมีความเห็นตรงกันว่าทักษะการรู้สารสนเทศมีความจำเป็นต่อผู้เรียน แต่ครูยังไม่สามารถที่จะเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมที่จะพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของผู้เรียนได้ และครูมองว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรู้สารสนเทศของผู้เรียน ในด้านการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของผู้เรียน ครูผู้สอนมีการรับรู้ว่ามีนักเรียนของพวกเขาจะมีการ

พัฒนาการรู้สารสนเทศโดยมีพื้นฐานมาจากแรงจูงใจของตนเอง ซึ่งครูผู้สอนเห็นว่าแม้ผู้เรียนจะมีความต้องการทักษะการรู้สารสนเทศเหมือนกันแต่วิธีการในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศจะแตกต่างกันไปตามความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่งรวมไปถึงประสบการณ์ ค่านิยมและทัศนคติของผู้เรียน ซึ่งจากประสบการณ์ของครูในการเข้าอบรมเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศนั้นจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเป็นส่วนมาก ซึ่งความรู้เหล่านี้ยังไม่เพียงพอและครูก็ไม่สามารถนำไปสอนผู้เรียนเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศได้ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในการจัดการศึกษาสำหรับครูนั้นควรบรรจุความรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้สารสนเทศเข้าไว้ด้วย

อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2550) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศ สำหรับสังคมไทย เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้หลักการพัฒนารูปแบบการรู้สารสนเทศตามแนวคิดหลักการ NET (Networking Edutainment Tailor-made) Networking ได้แก่ เครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มบุคคลและองค์กร Edutainment ได้แก่ การนำกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ ความสนุกสนาน Tailor-made ได้แก่ การจัดรูปแบบการเสริมสร้างการรู้สารสนเทศให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละคน ผลการวิจัย พบว่า ระดับการรู้สารสนเทศของผู้เรียนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมต้น คะแนนการรู้สารสนเทศหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีสหพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการรู้สารสนเทศของผู้เรียนมัธยมปลายมีคะแนนการรู้สารสนเทศหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองเล็กน้อย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการรู้สารสนเทศก่อนและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนบูรณาการวิธีการใช้งานก่อนและหลังการทดลองมีสหพันธ์ทางบวกระดับต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนจากข้อสอบปรนัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีสหพันธ์ทางบวกระดับปานกลางค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ปาริชาติ เสารยะวิเศษ และคณะ (2553) พบว่า โครงสร้างการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยประกอบด้วย 3 องค์ ประกอบหลัก 18 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ จำนวน 7 องค์ประกอบย่อย ด้านการประเมิน สารสนเทศ จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย และด้านการนำสารสนเทศไปใช้ จำนวน 5 องค์ประกอบย่อย ซึ่งโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นกรอบสำหรับใช้วัดการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งขั้นตอนการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นนี้ ประกอบไปด้วย

1. ประชากร ได้แก่

1.1 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20,257 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558)

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 688 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 392 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบยามานะ (Yamane) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าค่าความคลื่อน \pm ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป เพื่อให้ได้จำนวนครูผู้สอนตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนเท่ากับขนาดกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน คือ 392 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้จำนวนผู้ปกครองตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบยามานะ (Yamane) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าค่าความคลื่อน \pm ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 โรงเรียน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนละ 1 คน ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ เพื่อให้ได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ 253 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นครูเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขอบเขตการวิจัยและขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และกำหนดขอบข่ายข้อคำถาม ออกแบบข้อคำถามให้ครอบคลุมแนวคิดชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย

1.1.1 แบบสอบถามครูผู้สอน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง 30 ข้อ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ 12 ข้อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน 15 ข้อ ได้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวนทั้งสิ้น 57 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด

1.1.2 แบบสอบถามผู้ปกครอง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง 15 ข้อ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ 12 ข้อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ 5 ข้อ ได้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวนทั้งสิ้น 32 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบคำถามปลายเปิด

1.1.3 แบบสอบถามผู้บริหาร ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง 25 ข้อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ 10 ข้อ ได้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นจำนวนทั้งสิ้น 35 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด

1.2 นำร่างแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนในการใช้ภาษา และความเหมาะสม ความครอบคลุมของรูปแบบคำถาม

1.3 นำร่างแบบสอบถามที่ได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Content Validity) และการใช้ภาษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

จากนั้นผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้มาพิจารณาแต่ละข้อแล้วนำคะแนนไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ให้มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 หากข้อคำถามใดมีค่าความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้วิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ จึงถือได้ว่าแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ต่อไป

1.5 นำร่างแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 30 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และผู้บริหารจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคำถาม หลังการทดลองใช้ผู้วิจัยจะปรับแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เมื่อนำแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's ได้ค่าเท่ากับ .972, .882 และ .992 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (มากกว่า 0.7) จึงนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ให้กับครูผู้สอน จำนวน 450 ฉบับ ผู้ปกครอง จำนวน 450 ฉบับ และผู้บริหาร จำนวน 300 ฉบับ โดยผู้วิจัยแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2559 ถึง วันที่ 17 ธันวาคม 2559 รวมเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 60 วัน

ผู้วิจัยได้รับตอบกลับคืนแบบสอบถามครูผู้สอน จำนวน 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 แบบสอบถามผู้ปกครอง 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33 และแบบสอบถามผู้บริหาร 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น ได้แบบสอบถามครูผู้สอน 392 ฉบับ ผู้ปกครอง 392 ฉบับ และผู้บริหาร 253 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ การวิเคราะห์และการตีความหมายข้อมูล (Analysis and Interpretation of Data)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สร้างต้นแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่สร้างขึ้นนี้ได้มาจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ที่ศึกษาในขั้นตอนที่ 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบตามลำดับขั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสืบสอบ การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการรู้สารสนเทศ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มาพิจารณาและสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ (1) บุคคล (2) เป้าหมายชุมชน (3) กระบวนการสืบสอบ และ (4) เทคโนโลยี

1.2.2 ขั้นตอนของรูปแบบ ได้แก่ (1) ขั้นเตรียมความพร้อม (2) ขั้นวางแผนหาความร่วมมือ (3) ปฏิบัติ (4) ขั้นกำหนดสถานการณ์ปัญหา (5) ขั้นการรวบรวมสารสนเทศ (6) ขั้นสร้างข้อมูลสารสนเทศ (7) ขั้นประเมินผลสารสนเทศ (8) ขั้นประเมินผลการดำเนินงาน และ (9) ขั้นการเผยแพร่สารสนเทศ

1.3 สร้างแบบประเมินคุณภาพความตรงตามโครงสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด ประกอบไปด้วย

1.3.1 หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

1.3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

1.3.3 องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

1.3.4 ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบและรับรองคุณภาพร่างรูปแบบ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและขั้นตอน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective Congruence) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

+1 หมายถึง องค์ประกอบและขั้นตอนมีความสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้ององค์ประกอบและขั้นตอนมีความสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

-1 หมายถึง องค์ประกอบและขั้นตอนไม่มีความสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้น มีความเหมาะสม หากข้อคำถามใดมีค่าความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้วิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.4 นำต้นแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและความตรงตามโครงสร้างของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

1.4.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1.4.2 เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านการบริหารการศึกษา

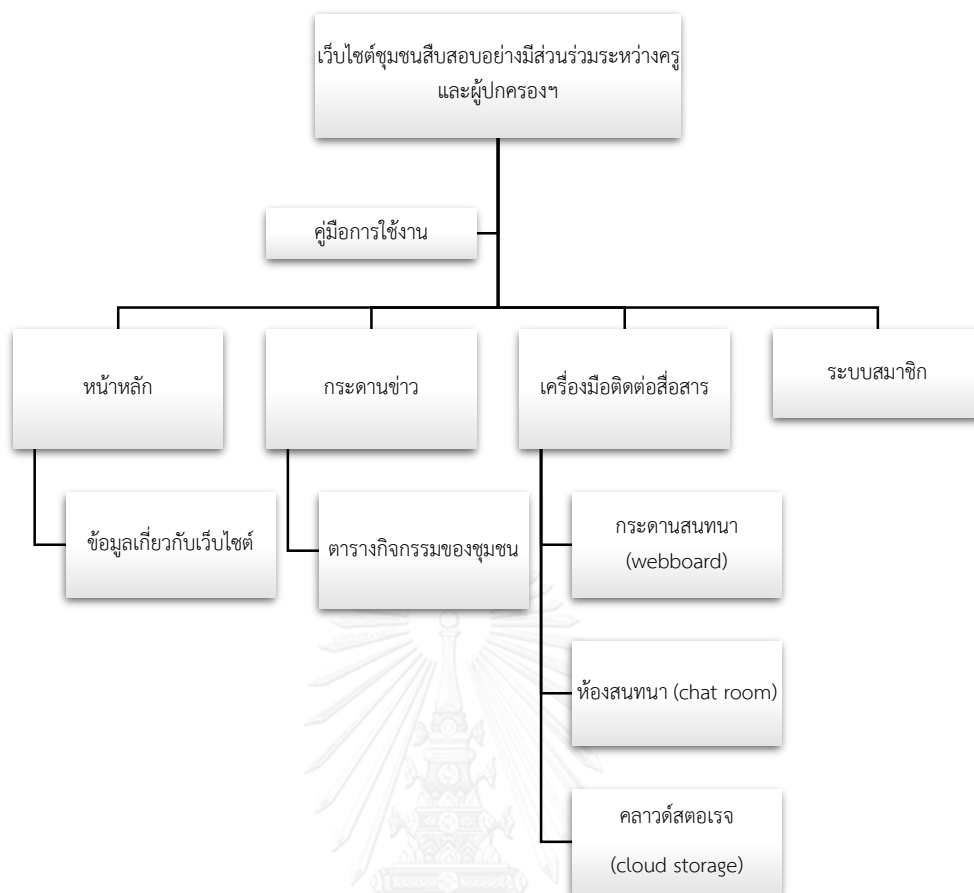
โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนในด้านความเหมาะสมของหลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ รวมทั้งข้อเสนอแนะและข้อควรปรับปรุงอื่นๆ

1.5 นำแบบประเมิน ข้อเสนอแนะและข้อควรปรับปรุงของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2. สร้างเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยสร้างเว็บไซต์ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ และคู่มือการใช้เว็บไซต์ โดยนำผลจากการศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการและทฤษฎี การศึกษาสภาพทั่วไปและความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างเว็บไซต์ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

2.1 ออกแบบแผนผัง (Diagram) ของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ทฤษฎีระบบ และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ และเครื่องมือที่ใช้ในสนับสนุนชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการและวัตถุประสงค์การใช้งาน จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยมีรายละเอียดของแผนผังของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 แผนผังของเว็บไซต์ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ

2.2 สร้างเว็บไซต์สำหรับการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเว็บไซต์ www.ptpcommunity.com สำหรับการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยใช้โปรแกรม ATOM เป็นโปรแกรมที่ใช้เขียนเอกสารประเภทโค้ด ใช้ในการสร้างแก้ไขข้อความตัวอักษรซึ่งเป็นคำสั่งต่างๆ ของโค้ดที่สร้างเว็บไซต์ โดยใช้ภาษา PHP HTML JAVA Javascript CSS SQL ในการเขียนระบบ การจัดการหน้าตาของเว็บไซต์และการทำฐานข้อมูล ตัวภาษาคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้จะทำให้ระบบภายในเว็บสามารถเชื่อมโยงถึงกันและลดทรัพยากรในการใช้เนื้อที่ในการเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สร้างคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน สำหรับกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ทั้งแบบเผชิญหน้าและออนไลน์ ตลอดระยะเวลา

6 สัปดาห์ โดยแบ่งเนื้อหาของคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.3.1 คู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย ความสำคัญและความเป็นมาของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กำหนดการดำเนินการจัดกิจกรรม ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการจัดกิจกรรม

2.3.2 คู่มือการใช้เว็บไซต์สำหรับการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.4 สร้างแบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัตินี้ ประกอบด้วย การประเมินลักษณะเว็บไซต์ และการประเมินเนื้อหาสาระของคู่มือแนวทางปฏิบัติ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective Congruence) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

+1 หมายถึง คุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติมีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติมีความเหมาะสม

-1 หมายถึง คุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติมีความไม่เหมาะสม

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้น มีความเหมาะสม หากข้อคำถามใดมีค่าความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 ผู้วิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัตินี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

2.5 นำเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพตามแบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติมีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีประเด็นการประเมิน 3 ด้าน คือ การออกแบบเว็บไซต์ การออกแบบระบบนำทางและการเข้าถึงข้อมูล

เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ แสดงว่าเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนนั้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปทดลองใช้ได้

2.6 ผู้วิจัยนำเว็บไซต์ไปทดลองใช้งาน (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องความสามารถในการใช้งานของครูว่าใช้งานได้สะดวก คล่องแคล่วเหมาะสมหรือไม่ และสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งพบว่า ครูสามารถเข้าใช้งานระบบได้ สามารถสร้างโปรไฟล์แนะนำตนเองได้ และสามารถใช้งานกระดานสนทนา (Webboard) และห้องสนทนา (Chat) ได้ ส่วนปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาการแบ่งปันข้อมูลโดยการใช้งาน google drive ที่ครูเสนอแนะว่าควรคำแนะนำการใช้งาน google drive เพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเพิ่มเติมไว้ในคู่มือการใช้งาน ก่อนนำไปใช้จริงต่อไป

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบ

3.1 แบบวัดการรู้สารสนเทศ สำหรับแบบวัดการรู้สารสนเทศนั้น ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้รู้สารสนเทศและสังเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ (Association of College and Research Libraries, 2000; Council of Australian Universities Libraries, 2001; Doyle 1994; Goad, 1995; School of Library and information Science, 2000; A. Smith, 1999) ได้แก่ 1) ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ 2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ 3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ 6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และ 7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

3.1.2 ผู้วิจัยใช้มาตรฐานการประเมินผลการรู้สารสนเทศของ สมาคมบรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยและการวิจัย (Association of College and Research Librarian : ACRL) ที่ได้กำหนดมาตรฐานความสามารถในการรู้สารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อการประเมินความสามารถด้านการรู้สารสนเทศของนักศึกษาหรือผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ (Association of

College and Research Libraries, 2000) มาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และมาตรฐานการเรียนรู้สารสนเทศของประเทศออสเตรเลีย (Council of Australian Universities Libraries, 2001) ประยุกต์เข้ากับกระบวนการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางสังเคราะห์ข้อคำถามแบบวัดการรู้สารสนเทศ

คุณลักษณะของการรู้สารสนเทศ	มาตรฐานการประเมินผล การรู้สารสนเทศ	ข้อคำถาม
1. ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ	- ตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่และใฝ่ที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม - ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ	1. ท่านสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน 2. ท่านสามารถพิจารณาประโยชน์ที่จะได้รับจากสารสนเทศที่ต้องการ 3. ท่านตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่และใฝ่ที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม
2. สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ	- สามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ - สามารถรู้แหล่งสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ - สามารถลำดับความจำเป็นของสารสนเทศภายใต้บริบท	4. ท่านสามารถกำหนดศัพท์ที่จะใช้ในการอธิบายถึงสารสนเทศที่ตนต้องการได้ 5. ท่านสามารถระบุและปรับปรุงสารสนเทศให้สอดคล้องกับสารสนเทศที่ตนต้องการได้ 6. ท่านสามารถกำหนดคำถามที่จะนำไปสู่สารสนเทศที่ต้องการจะใช้ได้ 7. ท่านสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้
3. มีกลยุทธ์เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ	- สามารถจัดลำดับกลยุทธ์เพื่อการได้มาซึ่งสารสนเทศ - สามารถใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการค้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เช่น หัวเรื่อง คำสำคัญ เป็นต้น - สามารถค้นสารสนเทศที่ต้องการให้แคบลงได้	8. ท่านสามารถคัดเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสมเพื่อเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการใช้ 9. ท่านปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศหรือบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้ทราบถึงเครื่องมือค้นหาสารสนเทศที่หลากหลายขึ้น 10. ท่านสามารถใช้ระบบการสืบค้นที่หลากหลายเพื่อค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบที่แตกต่างกันได้ 11. ท่านสามารถกำหนดปัญหาในการสืบค้นสารสนเทศและตัดสินใจปรับปรุงกลยุทธ์การสืบค้นใหม่ได้ 12. ท่านสามารถกำหนดคำสำคัญ คำพ้อง หรือ คำที่สัมพันธ์กับสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้

ตารางที่ 3.1 ตารางสังเคราะห์ข้อความแบบวัดการรู้สารสนเทศ (ต่อ)

คุณลักษณะของ การรู้สารสนเทศ	มาตรฐานการประเมินผล การรู้สารสนเทศ	ข้อความ
4. มีการรวบรวม สารสนเทศอย่างเป็นระบบ	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถติดต่อขอความ บันทึก และจัดการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ - สามารถระวังรักษาระบบ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆของระบบ 	<p>13. ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการสารสนเทศที่ได้รับการคัดเลือกและถูกจัดระบบไว้แล้วได้</p> <p>14. ท่านสามารถคัดลอก บันทึกและจัดการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้</p> <p>15. ท่านสามารถบันทึกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เพื่อใช้สำหรับการอ้างอิงในอนาคต</p> <p>16. ท่านสามารถจัดการกับเอกสาร รูปภาพ และข้อมูลที่เป็นดิจิทัลที่ต้องการ โดยเปลี่ยนรูปลักษณ์เหล่านั้นจากรูปแบบ และตำแหน่งเดิมไปเป็นเนื้อหาแบบใหม่ได้</p> <p>17. ท่านเคารพสิทธิต่างๆของผู้ใช้ทุกคน และไม่ทำทรัพยากรสารสนเทศเสียหาย</p> <p>18. ท่านระมัดระวังที่จะไม่แพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์</p>
5. สามารถประเมินแหล่ง สารสนเทศได้	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถสร้างและใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมในการประเมินแหล่งสารสนเทศ - เข้าใจการใช้สารสนเทศ กลั่นกรองและเลือกได้อย่างเหมาะสม - อธิบายสารสนเทศโดยจำแนกจากความคิดเป็นหลัก สรุปรูป บันทึกข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง 	<p>19. ท่านสามารถจำแนกประเภทและรูปแบบของแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้</p> <p>20. ท่านสามารถสรุปใจความสำคัญที่ได้มาจากสารสนเทศที่รวบรวมมาได้</p> <p>21. ท่านสามารถสรุปประเด็นสำคัญของเอกสารด้วยสำนวนของตนเองและเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง</p> <p>22. ท่านสามารถแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในสารสนเทศได้</p> <p>23. ท่านสามารถระบุสารสนเทศที่ไม่ถูกต้องและที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้</p> <p>24. ท่านสามารถเลือกสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาและตอบคำถามได้</p> <p>25. ท่านมีเข้าใจการใช้สารสนเทศ กลั่นกรองและเลือกได้อย่างเหมาะสม</p> <p>26. ท่านสามารถแบ่งกลุ่ม จัดเก็บ ใช้ และตรวจสอบสารสนเทศที่จะสะสมหรือที่จะเผยแพร่ได้</p>

ตารางที่ 3.1 ตารางสังเคราะห์ข้อความแบบวัดการรู้สารสนเทศ (ต่อ)

คุณลักษณะของ การรู้สารสนเทศ	มาตรฐานการประเมินผล การรู้สารสนเทศ	ข้อความ
6. สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - มีทักษะในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ - รู้จักบูรณาการสารสนเทศที่ได้มาเข้ากับความรู้เดิมของตน - สามารถสร้างและนำเสนอสารสนเทศรวมทั้งแนวคิดของตนได้ในรูปแบบที่เหมาะสม 	<p>27. ท่านสามารถสังเคราะห์สารสนเทศในขั้นแรกได้และตั้งสมมุติฐานได้ว่าควรจะศึกษาหรือหาสารสนเทศเพิ่มเติมหรือไม่</p> <p>28. ท่านสามารถเปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้น สิ่งที่ขัดแย้งกัน และลักษณะเฉพาะอื่นๆของสารสนเทศได้</p> <p>29. ท่านสามารถใช้สารสนเทศที่มีอยู่เดิมและสารสนเทศที่ได้มาใหม่ในการวางแผนและสร้างสารสนเทศขั้นใหม่ได้</p> <p>30. ท่านสามารถตัดสินใจเพิ่มหรือลดประเด็นของสารสนเทศที่ต้องการได้</p> <p>31. ท่านสามารถทำความเข้าใจและตีความสารสนเทศเพื่อการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้</p> <p>32. ท่านสามารถนำสารสนเทศที่ผลิตใหม่ไปสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>33. ท่านสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ และใช้แก้ปัญหาได้</p> <p>34. ท่านสามารถสร้างและนำเสนอสารสนเทศหรือความคิดในรูปแบบที่เหมาะสมได้</p> <p>35. ท่านสามารถนำเสนอสิ่งที่ได้จากสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบที่หลากหลาย</p>
7. มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ การลอกความคิดของผู้อื่น และจริยธรรม - สามารถใช้สารสนเทศได้อย่างมีความรับผิดชอบ 	<p>36. ท่านมีความเข้าใจในการที่จะไม่คัดลอกผลงานของบุคคลอื่นโดยไม่ได้อ้างอิงหรือแอบอ้างคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นของตนเอง</p> <p>37. ท่านมีความเข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายลิขสิทธิ์ และการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามลิขสิทธิ์</p> <p>38. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม กฎหมาย และเศรษฐกิจ สังคม เกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>39. ท่านจัดหา จัดเก็บ และเผยแพร่ อักษร ข้อมูลรูปภาพ และเสียง อย่างถูกกฎหมาย</p> <p>40. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น มารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต</p>

3.1.3 นำข้อคำถามมาสร้างเป็นแบบวัดการรู้สารสนเทศ โดยใช้เป็นแบบวัดระดับของลิเคิร์ท (Likert scale) ซึ่งคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เพื่อตรวจสอบว่าผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ มากน้อยเพียงใด โดยมีความหมายดังนี้

5 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับมาก

3 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับน้อย

1 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับน้อยที่สุด

การพิจารณาแปลผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

4.50-5.00 การรู้สารสนเทศระดับมากที่สุด

3.50-4.49 การรู้สารสนเทศระดับมาก

2.50-3.49 การรู้สารสนเทศระดับปานกลาง

1.50-2.49 การรู้สารสนเทศระดับน้อย

1.00-1.49 การรู้สารสนเทศระดับน้อยที่สุด

3.1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดการรู้สารสนเทศนี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากนั้นนำแบบวัดการรู้สารสนเทศไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพตามแบบวัดการรู้สารสนเทศ มีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

3.1.5 เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ โดยภาพรวมมีค่า IOC = 1 แสดงว่าแบบวัดการรู้สารสนเทศ สามารถ

นำไปใช้ระดับการรู้สารสนเทศของครูจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

3.1.6 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำแบบวัดการรู้สารสนเทศที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน โดยเป็นครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม และหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 แสดงว่าแบบวัดการรู้สารสนเทศมีความเชื่อถือได้มาก เพราะค่าที่ได้เป็นบวกและมีค่าใกล้ 1 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

3.2 แบบประเมินผลงาน

แบบประเมินผลงาน เป็นแบบประเมินที่ใช้ในการพิจารณาการให้คะแนนผลงานของทีม ซึ่งประกอบด้วย 1) คุณภาพของผลงาน 2) ด้านกระบวนการพัฒนา และ 3) ด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

3 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ในระดับดี

2 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ในระดับพอใช้

1 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ในระดับควรปรับปรุง

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538)

2.34-3.00 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ระดับสูง

1.67-2.33 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ในระดับปานกลาง

1.00-1.66 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพของผลงานตามเกณฑ์ในระดับควรปรับปรุง

ผู้วิจัยนำแบบประเมินผลงานนี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้น

จากนั้นนำแบบประเมินผลงานไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพตามแบบประเมินผลงานมีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ โดยภาพรวมมีค่า IOC = 1 แสดงว่าแบบประเมินผลงานสามารถนำไปใช้ประเมินผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำแบบประเมินผลงาน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งประกอบด้วย เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective Congruence)

3.3 แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ เพื่อบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กระบวนการทางสารสนเทศ ได้แก่ การนำความรู้ ความเข้าใจทางสารสนเทศ ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เช่น การแสวงหาสารสนเทศได้ตรงตามความสนใจของตนเอง อ่านและพิจารณาผลงานการสร้างสรรค์สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ มีความพยายามในการค้นหาและสร้างความรู้ สร้างและนำเสนอสารสนเทศ ประเมินผลงานและกระบวนการทำงานของตนได้ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ โดยแบ่งพฤติกรรมเป็น 4 ด้าน คือ การกำหนดสถานการณ์ปัญหา การรวบรวมสารสนเทศ การบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ การประเมินผลสารสนเทศ ซึ่งกำหนดให้ครูเป็นผู้บันทึกรายการตามพฤติกรรมที่แสดงออก มีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินด้วยรูบริคส์ 3 ระดับ คือ

- ระดับ 1 มีพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศในระดับพอใช้
- ระดับ 2 มีพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศในระดับดี
- ระดับ 3 มีพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศในระดับดีมาก

ผู้วิจัยนำบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศนี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้น

จากนั้นนำบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพตามแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศมีวิธีเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

- +1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ แสดงว่าแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศสามารถนำไปใช้ประเมินผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งประกอบด้วย เป็นอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์หรือผลงานวิชาการหรืองานวิจัยในด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective Congruence)

3.4 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่มีต่อรูปแบบเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชนสืบสอบตามแนวคิดของ Eisenkraft (2003); Garrison and Vaughan (2008); Office of Learning Technologies (1998); Owens and Wang (1996); Porter (2004); Preece (2000); Splitter and Sharp (1995); สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามแนวคิดของ J. L. Epstein (2002); Lyons et al. (1983); G. S. Morrison (2009); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2546) จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538)

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนฯ นี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

จากนั้นนำแบบคุณลักษณะความเป็นชุมชนฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพตามแบบประเมินตนเอง เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ แสดงว่า สามารถนำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรัฐสภาระสเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้ได้

3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้รูปแบบฯ โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการร่างข้อคำถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบฯ ประกอบไปด้วยการสอบถามสมาชิกในชุมชนในด้านข้อมูลทั่วไปของสมาชิก ความเหมาะสมของรูปแบบและขั้นตอนการทำกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538)

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจนี้ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (Index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) มีเกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวัตถุประสงค์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินนั้นๆ มีความเหมาะสม

จากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสารสนเทศ จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษาและความเหมาะสมของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective Congruence) ตรวจสอบคุณภาพตามแบบสอบถามความคิดเห็น เมื่อพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ แสดงว่า สามารถนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้ได้

3.6 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง เพื่อนำมาใช้ในการบันทึกการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองเข้าร่วมการทำกิจกรรมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยการจดบันทึก และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ในการเก็บข้อมูลโดยออกแบบรายการบันทึกให้สอดคล้องตามขั้นตอนของกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้ (1) ความความคิดเห็นต่อกิจกรรม (2) ปัญหาหรืออุปสรรค และ (3) คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง ไปให้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อความ และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นก่อนนำไปใช้ในการบันทึกพฤติกรรมจริง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครู และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนเป็นครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 20,257 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูโรงเรียนเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน เลือกโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

2. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 เว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครู และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.2 แบบประเมินการรู้สารสนเทศ

2.3 แบบประเมินผลงานสารสนเทศ

2.4 แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

2.5 แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.6 แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้รูปแบบฯ

2.7 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง

3. การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและ ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design (Campbell & Stanley, 1973) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้ วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Informal interview) และการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) ซึ่งใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) และการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) แล้วนำเสนอ ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา (Description) และพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical description) มีวิธีการ ดำเนินการทดลอง ดังนี้

3.1 การวางแผนก่อนดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนัดหมายกับผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบ แนวทางการจัดกิจกรรม ศึกษาคู่มือการใช้งานและเพื่อจัดเตรียมทรัพยากรและเครื่องมือที่ใช้ในการทำกิจกรรมตามรูปแบบ

รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนและคัดเลือกครูผู้สอนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ

ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้น ใช้เวลาในการดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงรายละเอียดกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างต้องปฏิบัติในแต่ละสัปดาห์

สัปดาห์	รายละเอียดกิจกรรม
1	ระยะเวลาที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ
2-5	ระยะเวลาที่ 2 ร่วมสืบสอบ ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ
6	ระยะเวลาที่ 3 ประเมินผลชุมชน ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้แบบประเมินการรู้สารสนเทศก่อนและหลังของการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t โดยใช้ t -test Dependent ทั้งนี้ได้ทดสอบการแจกแจงของคะแนนโดยใช้ Shapiro-Wilk Test (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2543) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มี 12 คน

3.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลงาน
สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล

3.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ โดยหา
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

3.3.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็น
เกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครู
โรงเรียนเอกชน

3.3.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนและร้อยละของ
การเข้าร่วมกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและ
ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

3.3.6 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่
เข้าร่วมกิจกรรม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction)
การจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) เขียนเรียบเรียงเพื่อหาความสัมพันธ์ให้เห็น
ภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญต่างๆ นำเสนอข้อมูลโดยวิธีพรรณนา (Description) และพรรณนา
วิเคราะห์ (Analytical description) (สุภางค์ จันทวานิช, 2552)

**ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริม
การรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน**

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการ
รู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้
สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง
ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการ
พิจารณา คือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้สารสนเทศ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่
กำหนด

1.2 เครื่องมือที่ใช้

1.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีประเด็นการพิจารณา ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ 3) องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ 4) ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ 5) วิธีการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินดัชนีความสอดคล้องแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า ประเด็นต่างๆ มีความเหมาะสม ไม่น่าใจ หรือไม่เหมาะสม และใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective Congruence) (กรมวิชาการ, 2545) ดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่

$$IOC = \sum R / N$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการตรวจสอบ

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ

+1 คือ แนใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบมีความเหมาะสม

0 คือ ไม่น่าใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบมีความเหมาะสม

1 คือ แนใจว่าประเด็นที่ตรวจสอบไม่มีความเหมาะสม

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าประเด็นที่ประเมินมีความเหมาะสม

1.2.2 นำแบบรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อความ แล้วนำข้อเสนอที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

1.3 การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

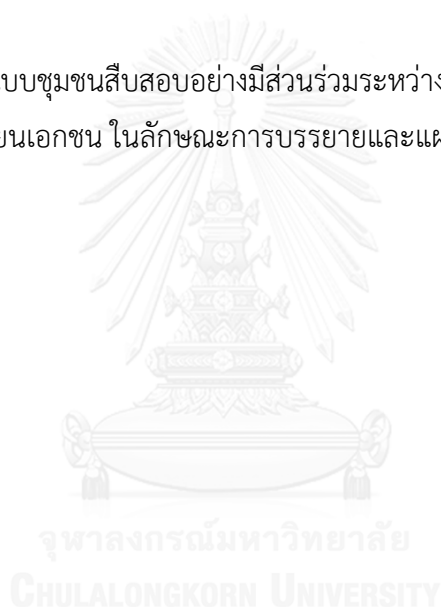
1.3.1 ผู้วิจัยนำแบบรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรอง

1.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินและรับรองมาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิโดยถือเกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงยอมรับว่ารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ มีความเหมาะสม นำข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์โดยสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ และนำเสนอในลักษณะบรรยาย

2. การนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับข้อมูลข้อค้นพบจากการศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ มาสรุป แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ที่สุด

2.2 นำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในลักษณะการบรรยายและแผนภาพ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมีวัตถุประสงค์การวิจัยเฉพาะ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน 2) เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน 3) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 4 ผลการประเมินเพื่อรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

การศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย การสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนประกอบไปด้วย
 - 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน
 - 1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์
 - 1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์
 - 1.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ
 - 1.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนประกอบไปด้วย
 - 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน
 - 2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์
 - 2.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์
 - 2.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ
 - 2.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนประกอบไปด้วย
 - 3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน
 - 3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
 - 3.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นครูเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน ประกอบไปด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N=392)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	36	9.20
เพศหญิง	356	90.8.
รวม	392	100.00
อายุ		
20 - 30 ปี	87	22.20
31 - 40 ปี	157	40.10
41 - 50 ปี	74	18.90
50 ปีขึ้นไป	74	18.90
รวม	392	100.00
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	35	8.90
ปริญญาตรี	341	87.00
ปริญญาโท	14	3.60
ปริญญาเอก	2	0.50
รวม	392	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1 -5 ปี	62	15.80
6 - 10 ปี	164	41.80
11 - 15 ปี	51	13.00
มากกว่า 15 ปี	115	29.30
รวม	392	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N=392)

(ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาระวิชาที่สอน		
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	63	13.50
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	92	19.70
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	37	7.90
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	81	17.30
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	42	9.00
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	55	11.80
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	44	9.40
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	53	11.30
รวม	467	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 90.80 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 9.20 กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.10 ลำดับรองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.20 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี และ ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 18.90 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.00 รองลงมาเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.90 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 3.60 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.50 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมามีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.30 ประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.80 และประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สอนในกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 19.70 รองลงมาสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 17.30 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.50 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.80 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.30 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 9.40 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 9.00 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 7.90 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	Mean	S.D.
1. โรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	3.59	0.73
2. โรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์	3.61	0.77
3. ท่านร่วมกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	3.48	0.76
4. ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาหรือนำเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ร่วมกัน	3.46	0.77
5. ท่านใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	3.39	0.83
6. โรงเรียนของท่านมีการตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ บทบาทความรับผิดชอบของสมาชิกเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของชุมชน	3.61	0.77
7. ท่านมีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	3.48	0.76
8. ท่านมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	3.56	0.78
9. ท่านได้รับกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในระหว่างการทำกิจกรรมเสมอ	3.59	0.76
10. ท่านสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ	3.62	0.76
11. ท่านมักได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกโดยการสะท้อนความคิดเห็นเสมอ	3.53	0.81
12. ท่านได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	3.64	0.76

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	Mean	S.D.
13. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน	3.31	0.80
14. ท่านตระหนักยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	3.51	0.80
15. ท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	3.48	0.79
16. ท่านนำข้อมูลที่ค้นหาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก	3.43	0.74
17. ท่านนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับเพื่อนสมาชิกเสมอ	3.37	0.78
18. ท่านสามารถรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ	3.37	0.79
19. ท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผล วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา ร่วมกับเพื่อนสมาชิก	3.35	0.75
20. ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้	3.41	0.74
21. ท่านและสมาชิกมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันเสมอ	3.44	0.75
22. ถ้าเราสมาชิกร่วมกันลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	3.55	0.81
23. ท่านและสมาชิกนำเสนอผลงาน ความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน	3.50	0.77
24. ท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา	3.53	0.78
25. ชุมชนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	3.59	0.79
26. โรงเรียนของท่านผู้ปกครองใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	3.53	0.84
27. โรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน	3.40	0.77
28. ท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ ๆ จากผู้ปกครอง	3.48	0.78
29. โรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน	3.44	0.78
30. โรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน	3.40	0.77
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	3.49	0.59

ตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 (S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 (S.D. = 0.76) รองลงมาคือ ท่านสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูล และสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 (S.D. = 0.76) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D. = 0.80)

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์	Mean	SD
1. ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์	3.56	0.78
2. บทเรียนออนไลน์ (Study Online)	3.40	0.79
3. การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google	3.77	0.87
4. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (ผู้ใช้เข้าถึงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย)	3.43	0.85
ภาพรวมของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์	3.54	0.70

ตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 (S.D. = 0.87) รองลงมาคือ ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 (S.D. = .78) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.79)

1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร และการทำงานร่วมกันออนไลน์	Mean	SD
1. กระดานข่าว (New Forum)	3.40	0.88
2. กระดานอภิปราย (Discussion)	3.29	0.84
3. การประชุมทางไกล (Video conferencing)	3.07	0.85
4. ห้องสนทนา (Chat room)	3.32	0.92
5. การรับส่งข้อความ (Instant messaging)	3.52	0.89
6. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	3.44	0.91
7. เว็บบล็อก (Weblog)	3.24	0.87
8. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ	3.71	0.91
ภาพรวมของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและ การทำงานร่วมกันออนไลน์	3.37	0.74

ตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 (S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 (S.D. = 0.91) รองลงมาคือ การรับส่งข้อความ (Instant messaging) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D. = 0.89) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประชุมทางไกล (Video conferencing) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 (S.D. = 0.85)

1.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเอกชนเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	Mean	S.D.
1. ความสามารถในการระบุปัญหาในการทำงาน	3.46	0.67
2. ความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องการเพื่อการแก้ปัญหา	3.40	0.72
3. ความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการค้นหาสารสนเทศ	3.37	0.71
4. ความสามารถในการระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ	3.39	0.75
5. ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ	3.51	0.76
6. ความสามารถในการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้	3.50	0.78
7. ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสารสนเทศที่ต้องการนำไปใช้พัฒนา งานได้	3.46	0.77
8. ความสามารถในการประเมินคุณภาพสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ	3.44	0.73
9. ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ	3.41	0.75
10. ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งในเวลา เดียวกัน	3.38	0.78
11. ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้ สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน	3.31	0.74
12. ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน	3.45	0.77
13. ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการ พัฒนาผลงานทางวิชาการ	3.45	0.78
14. ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการ พัฒนาผลงานทางวิชาการ	3.40	0.73
15. ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.43	0.76
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	3.42	0.62

ตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 (S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D. = 0.79) รองลงมาคือ ความสามารถในการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 (S.D. = 0.78) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D. = 0.74)

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูเอกชนประกอบไปด้วย

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 392)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	120	30.60
เพศหญิง	272	69.40
รวม	392	100.00
อายุ		
20 – 30 ปี	28	7.10
31 – 40 ปี	200	51.00
41 – 50 ปี	134	34.20
50 ปีขึ้นไป	30	7.70
รวม	392	100.00
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	114	29.10
ปริญญาตรี	246	62.80
ปริญญาโท	27	6.90
ปริญญาเอก	25	1.30
รวม	392	100.00

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (n = 392)
(ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	37	9.40
ธุรกิจส่วนตัว	127	32.40
พนักงานบริษัทเอกชน	136	34.70
แม่บ้าน	61	15.60
รับจ้าง	15	3.80
อื่น ๆ	16	4.10
รวม	392	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 69.40 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 30.60 กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.00 ลำดับรองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 -50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.20 ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 7.70 และช่วงอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.10 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.80 รองลงมาเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.10 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.90 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 1.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 32.40 แม่บ้าน ร้อยละ 15.60 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 9.40 อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 4.10 และอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 3.80 ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	Mean	S.D.
1. ท่านคิดว่าครูมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	3.26	0.74
2. ท่านได้รับการสื่อสารและการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน	2.97	0.87
3. ท่านและครูมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์	3.06	1.02
4. ท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	2.82	0.89
5. ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาหรือนำเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ร่วมกัน	2.75	0.87
6. ท่านใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chatroom) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	2.90	1.06
7. ท่านได้รับแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	2.88	0.86
8. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน	2.54	0.89
9. ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	3.01	0.89
10. ท่านสนับสนุนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน	3.14	0.92
11. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับสมาชิกของชุมชนเสมอ	2.58	0.95
12. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอวิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาร่วมกับสมาชิกของชุมชน	2.58	0.96
13. ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับสมาชิกของชุมชนได้	2.77	0.91
14. ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแนวทางแก้ปัญหายังไม่ได้ข้อสรุปของชุมชน	2.64	0.92
15. ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	2.82	1.01
ภาพรวมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	2.85	0.69

ตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านสนับสนุนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 (S.D. = 0.92) รองลงมา คือ ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 (S.D. = 0.89) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 (S.D. = 0.89)

2.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้าง ความรู้ออนไลน์	Mean	SD
1. ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์	3.31	0.93
2. บทเรียนออนไลน์	3.35	0.96
3. การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google	3.83	0.96
4. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (ผู้ใช้เข้าถึงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย)	3.57	0.99
ภาพรวมของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือ สร้างความรู้ออนไลน์	3.52	0.83

ตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 (S.D. = 0.96) รองลงมาคือ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 (S.D. = 0.99) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D. = 0.93)

2.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์	Mean	SD
5. กระดานข่าว (New Forum)	3.27	0.96
6. กระดานอภิปราย (Discussion)	3.09	0.94
7. การประชุมทางไกล (Video conferencing)	2.92	0.98
8. ห้องสนทนา (Chat room)	3.28	1.02
9. การรับส่งข้อความ (Instant messaging)	3.47	1.01
10. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	3.44	1.10
11. เว็บบล็อก (Weblog)	3.09	0.98
12. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ	3.77	1.05
ภาพรวมของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์	3.29	0.84

ตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 (S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 (S.D. = 1.05) รองลงมาคือ การรับส่งข้อความ (Instant messaging) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 (S.D. = 1.01) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประชุมทางไกล (Video conferencing) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 (S.D. = 0.98)

2.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ	Mean	S.D.
1. ท่านสามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ	3.40	0.87
2. ท่านสามารถค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ	3.58	0.88
3. ท่านสามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์	3.64	0.89
4. ท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ	3.78	0.88
5. ท่านพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู	3.79	0.85
ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ	3.40	0.87

ตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด พร้อมทั้งจะช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 (S.D. = 0.85) รองลงมา คือ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 (S.D. = 0.88) สามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 (S.D. = 0.89) สามารถค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 (S.D. = 0.88) และสามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ ต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.87)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชนประกอบไปด้วย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 253)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	111	43.90
เพศหญิง	142	56.10
รวม	253	100.00

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 253)
(ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 – 30 ปี	7	2.80
31 – 40 ปี	26	10.30
41 – 50 ปี	106	41.90
50 ปีขึ้นไป	114	45.10
รวม	253	100.00
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ปริญญาตรี	167	66.00
ปริญญาโท	80	31.60
ปริญญาเอก	6	2.40
รวม	253	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	66	26.10
รองผู้อำนวยการ	64	25.30
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	56	22.10
อื่น ๆ	67	26.50
รวม	253	100.00
ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน		
1 -5 ปี	14	5.50
6 – 10 ปี	38	15.00
11 – 15 ปี	87	34.40
มากกว่า 15 ปี	114	45.10
รวม	253	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.10 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 43.90 กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.10 ลำดับรองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.9 ช่วงอายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.30 และช่วงอายุ 20 -30 ปี จำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.80 กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษา

ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมาเป็นระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 31.60 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 2.40 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งอื่น ๆ ได้แก่ ผู้จัดการ ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากลุ่ม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 26.50 รองลงมาตำแหน่งผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 25.30 และผู้ช่วยผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 22.10 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาลงมีประสบการณ์ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.40 ประสบการณ์ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.00 และ 1- 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูเอกชน

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	Mean	S.D.
1. ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	3.38	0.99
2. ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์	3.30	1.01
3. ครูในโรงเรียนของท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	3.44	1.02
4. ครูในโรงเรียนของท่านมีปฏิสัมพันธ์กันในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดใหม่ ๆ ร่วมกัน	3.55	1.07
5. ครูในโรงเรียนของท่านใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chatroom) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	3.28	0.92
6. ครูในโรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	3.57	0.97
7. ครูในโรงเรียนของท่านมีความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	3.30	0.90
8. ครูในโรงเรียนของท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ	3.48	0.94
9. ครูในโรงเรียนของท่านได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	3.76	0.66

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	Mean	S.D.
10. ครูในโรงเรียนของท่านมีความตระหนักรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	3.47	0.90
11. ครูในโรงเรียนของท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	3.36	1.01
12. ครูในโรงเรียนของท่านนำข้อมูลที่ค้นหามาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก	3.51	0.90
13. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ	3.39	1.01
14. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผล วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาร่วมกับเพื่อนสมาชิก	3.32	0.85
15. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้	3.42	0.89
16. ครูในโรงเรียนของท่านมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน	3.16	0.91
17. ครูในโรงเรียนของท่านร่วมการลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	3.40	1.01
18. ครูในโรงเรียนของท่านมีการนำเสนอผลงานความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน	3.54	0.85
19. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา	3.60	0.74
20. ครูในโรงเรียนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน	3.61	0.98
21. ครูและผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chatroom) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	3.17	0.86
22. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน	3.22	0.96
23. ครูในโรงเรียนของท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ๆจากผู้ปกครอง	3.38	0.96
24. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน	3.19	0.72
25. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน	3.25	0.94
ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	3.40	0.82

ตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 (S.D. = 0.98) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 (S.D. = 0.91)

3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	Mean	S.D.
1. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรับรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ	3.66	0.62
2. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถกำหนดคำถามตามความจำเป็นของสารสนเทศ	3.68	0.66
3. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถระบุแหล่งสารสนเทศ	3.65	0.63
4. ครูโรงเรียนของท่านสามารถค้นหา-เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ	3.47	0.69
5. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ	3.31	0.81
6. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวมสารสนเทศ สังเคราะห์บูรณาการสารสนเทศ	3.34	0.81
7. ครูในโรงเรียนของท่านสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.40	0.82
8. โรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศของครู	3.81	1.11
9. โรงเรียนมีนโยบายที่ช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศของครู	3.88	1.05
10. โรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการรู้สารสนเทศ	3.95	0.91
ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	3.62	0.70

ตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.615 (S.D. = 0.704) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการ

รู้สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 (S.D. = 0.905) รองลงมาคือ โรงเรียนมีนโยบายที่ช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศของครู อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 (S.D. = 1.051) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D. = 0.81)

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

การสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนประกอบไปด้วย 1) การสร้างต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และ 2) การตรวจสอบคุณภาพต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผลการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนโดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบ และขั้นตอนของรูปแบบ ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 บุคคล

บุคคล คือ สมาชิกของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครู และผู้ปกครอง

1.2 เป้าหมายของชุมชน

เป้าหมายของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และ สร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน

1.3 กระบวนการสืบสอบ

กระบวนการสืบสอบ หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกร่วมกันค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ของชุมชน

1.4 เทคโนโลยี

เทคโนโลยีของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน ได้แก่ เว็บไซต์ กระดานระดมความคิด (Webboard) คลาวด์สตอเรจ (cloud storage) ห้องสนทนา (Chat) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email)

2. ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนประกอบด้วย 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม เป็นขั้นของการชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานและการกำหนดบทบาทของสมาชิกของชุมชนในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ เป็นขั้นของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ เป็นขั้นการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและผู้ปกครอง ทำความเข้าใจแนวทางการทำกิจกรรมร่วมกันและฝึกทักษะการใช้งานเทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นของการร่วมกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชนซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียน โดยครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาและเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด และระบุสารสนเทศที่ต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ เป็นขั้นของการค้นหาสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม โดยครูและผู้ปกครองจะต้องประเมินแหล่งสารสนเทศก่อนนำสารสนเทศไปใช้โดยการแบ่งปันสารสนเทศให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

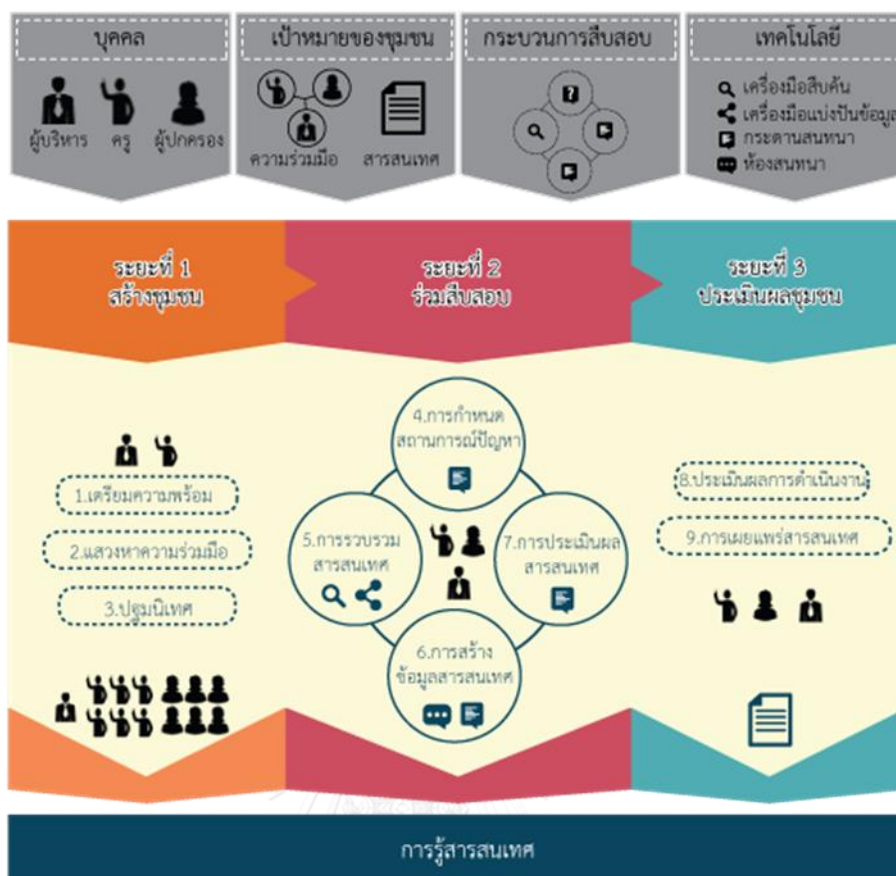
ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ เป็นขั้นที่ครูศึกษาสารสนเทศที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแบ่งปันและร่วมกันวิเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ สรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศเพื่อที่ใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ เป็นขั้นของการประเมินสารสนเทศที่ได้ โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครอง และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และนำไปเผยแพร่ในชุมชนสืบสอบ

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน เป็นขั้นของการสรุปและประเมินผลการทำงานกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ เป็นขั้นของการเผยแพร่สารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ภาพที่ 4.1 ต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพต้นแบบโดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีคะแนนความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 แสดงว่า

องค์ประกอบและขั้นตอนนั้นสามารถนำไปใช้เป็นรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน รายละเอียด ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

รายละเอียดร่างรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ						
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
1.2 หลักการการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1
1.3 หลักการการรู้สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	+1	0	+1	+1	+1	.8
3. องค์ประกอบของร่างรูปแบบ						
3.1 บุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.2 เป้าหมายชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.3 กระบวนการสืบสอบ	+1	+1	0	+1	+1	.8
3.4 เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. ขั้นตอนของรูปแบบ						
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 3 ปฏิรูประบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 6 การบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผลการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

จากตารางที่ 4.14 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้

สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสม โดยมีคะแนนความสอดคล้อง สูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

จากการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบ่งเป็น 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
 2. ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง
 3. ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง
 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อมูลที่ได้จากบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ
 5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง
 6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากความคิดเห็นในการใช้รูปแบบ
 7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละตอนมีดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนตัว (N=12)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	12	100
อายุ		
20 - 30 ปี	2	16.67
31 - 40 ปี	4	33.33
41 - 50 ปี	3	25.00
51 ปีขึ้นไป	3	25.00
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	12	100
ปริญญาโท	0	0
ปริญญาเอก	0	0
ประสบการณ์การสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	3	25.00
6 - 10 ปี	3	25.00
11 - 15 ปี	2	16.67
16 ปีขึ้นไป	4	33.33
สอนระดับชั้น		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	6	50.00
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	6	50.00

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุ 41-50 ปีและ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวนเท่ากัน และอายุระหว่าง 20-30 คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีประสบการณ์สอนในระดับปฐมศึกษาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 มีประสบการณ์สอนในระดับปฐมศึกษา 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และมีประสบการณ์สอนในระดับปฐมศึกษา

11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวนเท่ากัน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มี 12 คน จึงได้ทำการทดสอบการแจกแจงของคะแนนโดยใช้ Shapiro-Wilk Test (กาลยา วานิชย์บัญชา, 2543) พบว่า คะแนนมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติที่ระดับนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ T-test ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง (N = 12)

คุณลักษณะการรู้สารสนเทศ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	Sig. (1-tailed)
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ	4.17	0.41	4.72	0.34	5.38*	0.0001
สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ	4.02	0.57	4.44	0.44	3.35*	0.0032
มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ	4.03	0.51	4.45	0.41	4.30*	0.0006
มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	4.23	0.50	4.69	0.29	3.54*	0.0023
สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้	3.96	0.54	4.46	0.41	4.69*	0.0003
สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ	4.03	0.47	4.72	0.32	4.38*	0.0006
มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง	4.33	0.62	4.73	0.32	2.57*	0.0130
ภาพรวม	4.09	0.45	4.57	0.31	6.49*	0.0000

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยของระดับการรู้สารสนเทศหลังการทดลอง เท่ากับ 4.57 โดยสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองซึ่งเท่ากับ 4.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่างจากการทำกิจกรรมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้ประเมินคือ ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครอง จำนวน 13 ท่าน ลงคะแนนตามประเมินผลงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ แสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมต้น

รายการตัวบ่งชี้	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2			t	Sig. (1-tailed)
	Mean	S.D.	ระดับ คุณภาพ	Mean	S.D.	ระดับ คุณภาพ		
1. ด้านคุณภาพของผลงาน								
1.1 ด้านคุณภาพของผลงาน	2.14	0.38	ปานกลาง	2.43	0.53	สูง	1.55	0.0862
รวม	2.14	0.38	ปานกลาง	2.43	0.53	สูง	1.55	0.0862
2. ด้านกระบวนการพัฒนา								
2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาผลงาน	2.29	0.49	ปานกลาง	2.71	0.49	สูง	2.12*	0.0391
2.2 ความน่าเชื่อถือได้ของผลงาน	2.00	0.00	ปานกลาง	2.71	0.49	สูง	3.87*	0.0041
รวม	2.14	0.18	ปานกลาง	2.71	0.39	สูง	5.00*	0.0012
3. ด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ								
3.1 การแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	2.14	0.38	ปานกลาง	2.57	0.53	สูง	2.12*	0.0391
3.2 การนำไปใช้	2.57	0.79	ปานกลาง	3.00	0.00	สูง	1.44	0.0998
รวม	2.36	0.48	ปานกลาง	2.79	0.27	สูง	1.87	0.0556
รวมทั้งหมด	2.23	0.18	ปานกลาง	2.69	0.30	สูง	3.06*	0.0111

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานในครั้งที่ 2 อยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 (S.D.=0.30) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 (S.D.=0.18) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 (S.D.=0.53) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 (S.D.=0.38) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนา ในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.39) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 (S.D.=0.18) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 (S.D.=0.30) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 (S.D.=0.18) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมปลาย

รายการตัวบ่งชี้	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2			t	Sig. (1-tailed)
	Mean	S.D.	ระดับ คุณภาพ	Mean	S.D.	ระดับ คุณภาพ		
1. ด้านคุณภาพของผลงาน								
1.1 ด้านคุณภาพของ ผลงาน	1.71	0.49	ปาน กลาง	2.00	0.00	ปาน กลาง	1.55	0.0862
รวม	2.71	0.49	สูง	3.00	0.00	สูง	1.55	0.0862
2. ด้านกระบวนการพัฒนา								
2.1 วัตถุประสงค์และ เป้าหมายของการพัฒนา ผลงาน	2.57	0.53	สูง	2.86	0.38	สูง	1.55	0.0862
2.2 ความน่าเชื่อถือได้ ของผลงาน	2.57	0.53	สูง	3.00	0.00	สูง	2.12*	0.0391
รวม	2.57	0.35	สูง	2.93	0.19	สูง	2.50*	0.0233
3. ด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ								
3.1 การแก้ปัญหาหรือ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	2.43	0.53	สูง	2.86	0.38	สูง	2.12*	0.0391
3.2 การนำไปใช้	2.43	0.53	สูง	2.86	0.38	สูง	2.12*	0.0391
รวม	2.43	0.53	สูง	2.86	0.24	สูง	2.52*	0.0226
รวมทั้งหมด	2.34	0.36	สูง	2.71	0.11	สูง	2.77*	0.0162

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประณมพลาย พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานในครั้งที่ 2 อยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.11) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 (S.D.=0.36) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 (S.D.=0.00) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.49) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 (SD=0.19) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 (S.D.=0.35) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 (S.D.=0.24) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 (S.D.=0.53) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากข้อมูลที่ได้จากบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศ (N = 12)

พฤติกรรม	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2			t	Sig. (1-tailed)
	Mean	S.D.	ระดับคุณภาพ	Mean	S.D.	ระดับคุณภาพ		
1. การกำหนดสถานการณ์ปัญหา	1.50	0.52	พอใช้	2.00	0.00	ดี	3.32	0.0034
2. การรวบรวมสารสนเทศ	1.17	0.39	พอใช้	1.92	0.29	พอใช้	5.74	0.0001
3. การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ	1.58	0.51	พอใช้	2.25	0.45	ดี	3.55	0.0023
4. การประเมินผลสารสนเทศ	1.75	0.62	พอใช้	2.17	0.39	ดี	2.80	0.0086
ภาพรวม	1.50	0.30	พอใช้	2.08	0.22	ดี	12.41	0.0000

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมความสามารถด้านสารสนเทศ เกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศในครั้งที่ 2 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง (N = 24)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง	Mean	S.D.	ระดับคุณลักษณะ
1. ท่านได้เข้าร่วมกลุ่มกับสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเดียวกัน	4.75	0.44	มากที่สุด
2. ท่านได้แนะนำตนเองต่อสมาชิก	4.67	0.48	มากที่สุด
3. ท่านยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น	4.88	0.34	มากที่สุด
4. ท่านเข้าร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ	4.96	0.20	มากที่สุด
5. ท่านสนทนากับสมาชิกในกลุ่มทั้งแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์	4.71	0.46	มากที่สุด
6. ท่านและเพื่อนสมาชิกทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย	4.79	0.41	มากที่สุด
7. ท่านซักถาม แสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะด้วยความสุภาพ	4.63	0.49	มากที่สุด
8. ท่านกล่าวชมเชย ยกย่อง และให้กำลังใจเพื่อนสมาชิกเสมอ	4.67	0.48	มากที่สุด
9. ท่านเริ่มสนทนากับเพื่อนสมาชิกด้วยการกล่าวคำทักทาย และเรียกชื่อเพื่อนสมาชิกเสมอ	4.54	0.51	มากที่สุด
10. ท่านมีการใช้สรรพนามแทนชื่อกลุ่มเสมอ	4.46	0.51	มากที่สุด
11. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนสมาชิก	4.58	0.50	มากที่สุด
12. ท่านและเพื่อนสมาชิกในกลุ่มตระหนักถึงปัญหาต่างๆของนักเรียนว่าเป็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขร่วมกัน	4.71	0.46	มากที่สุด
13. ท่านมีการตั้งเป้าหมาย แบ่งหน้าที่ร่วมกับเพื่อนสมาชิก	4.58	0.50	มากที่สุด
14. ท่านมีส่วนในการลงมติเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม	4.67	0.48	มากที่สุด
15. ท่านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมสมองกับเพื่อนสมาชิก	4.67	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง เกี่ยวกับคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง (N = 24) (ต่อ)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง	Mean	S.D.	ระดับคุณลักษณะ
16. ท่านมีส่วนในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่ม	4.67	0.48	มากที่สุด
17. ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลในการแก้ปัญหาของกลุ่ม	4.63	0.49	มากที่สุด
18. ท่านมีความพึงพอใจที่ได้แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ ต่อเพื่อนสมาชิก	4.79	0.41	มากที่สุด
19. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสนใจที่จะค้นหา วิธีการใหม่ๆสำหรับตนเองด้วย	4.88	0.34	มากที่สุด
20. ท่านมีวิธีการเข้าถึงความรู้จากการแบ่งปันความรู้ และ ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	4.71	0.46	มากที่สุด
21. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ ท่านสามารถ แนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้กับเพื่อนสมาชิกได้	4.63	0.49	มากที่สุด
22. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ ท่านสามารถใช้ เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นหาความรู้ และนำมาแบ่งปันระหว่างเพื่อน สมาชิก	4.75	0.44	มากที่สุด
23. ท่านสามารถนำความรู้ที่เพื่อนสมาชิกแบ่งปันมาสร้างเป็น ผลงานได้	4.71	0.46	มากที่สุด
24. ท่านและเพื่อนสมาชิกได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างองค์ ความรู้ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ของกลุ่ม	4.63	0.49	มากที่สุด
25. ท่านสามารถค้นหาวิธีแก้ปัญหาแบบเฉพาะเจาะจง	4.50	0.59	มากที่สุด
26. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น เว็บบล็อก กระดาน สนทนา ห้องสนทนา อีเมล และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ใน กิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ	4.50	0.51	มากที่สุด
27. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน สร้างปฏิสัมพันธ์กับสมาชิก	4.67	0.48	มากที่สุด
28. ท่านสามารถสะท้อนความคิดของตนเอง เพื่อให้เกิดความ เข้าใจต่อเพื่อนสมาชิก	4.54	0.51	มากที่สุด
29. ท่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จาก สมาชิกในกลุ่มไปประยุกต์ใช้ได้	4.63	0.49	มากที่สุด
30. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของสมาชิกหรือกลุ่ม ภาพรวม	4.63	0.49	มากที่สุด
	4.67	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ในภาพรวมของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง อยู่ในระดับ มากที่สุด (Mean = 4.67) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้ง 30 ข้อ โดยคุณลักษณะที่ค่าสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ท่านเข้าร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ (Mean = 4.96) ท่านยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีคะแนนเท่ากับท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสนใจที่จะค้นหาวิธีการใหม่ๆ สำหรับตนเองด้วย (Mean = 4.88) และท่านและเพื่อนสมาชิกทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย เท่ากันกับ ท่านมีความพึงพอใจที่ได้แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ต่อเพื่อนสมาชิก (Mean = 4.79)

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากความคิดเห็นในการใช้รูปแบบ

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบฯ (N = 24)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบฯ	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น
ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ			
ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม	4.54	0.51	มากที่สุด
ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ	4.54	0.51	มากที่สุด
ขั้นที่ 3 ปฏิมนิเทศ	4.67	0.48	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระยะที่ 1	4.58	0.37	มากที่สุด
ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ			
ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา	4.63	0.49	มากที่สุด
ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ	4.67	0.56	มากที่สุด
ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ	4.54	0.51	มากที่สุด
ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ	4.67	0.48	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระยะที่ 2	4.63	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบฯ (N = 24) (ต่อ)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบฯ	Mean	SD	ระดับความคิดเห็น
ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน			
ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน	4.63	0.49	มากที่สุด
ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ	4.54	0.51	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระยะที่ 3	4.58	0.43	มากที่สุด
โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรม	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	4.61	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.21 ในภาพรวมของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.61, SD = .35) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โดยความคิดเห็นที่มีค่าสูงสุด คือ การปฐมนิเทศ (Mean = 4.67, SD = .48) การรวบรวมสารสนเทศ (Mean = 4.67, SD = .56) การประเมินผลสารสนเทศ (Mean = 4.67, SD = .48) โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.71, SD = .46)

7. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม

ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมโดยสังเกตความสอดคล้องของกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง รวมถึงสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ และเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยได้จัดบันทึกการสัมภาษณ์โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนของการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้น ดังนี้ 1) ความคิดเห็นต่อกิจกรรมในแต่ละขั้น 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ และ 3) คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ ประกอบไปด้วย **ขั้นเตรียมความพร้อม** **ขั้นแสวงหาความร่วมมือ** และ **ขั้นปฐมนิเทศ**

ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นของการชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานและการกำหนดบทบาทของสมาชิกของชุมชนในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งพบว่าครูมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายของชุมชนคือการแก้ปัญหาของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมมีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ และน่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของครูในเรื่องการรู้สารสนเทศ ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนร่วมกันกับผู้ปกครอง ซึ่งถ้าเกิดความร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่ายจะทำให้ปัญหาของนักเรียนถูกแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว สอดประสานกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู และ ผู้ปกครองอีกด้วย

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ กลุ่มตัวอย่างอาจจะยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการและขั้นตอนการทำกิจกรรมอย่างถ่องแท้

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ทำการอธิบายชี้แจงและแนะนำเป็นรายบุคคล

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“กิจกรรมนี้น่าสนใจดีค่ะ เพราะอาจจะทำให้เข้าใจการรู้สารสนเทศมากขึ้น”

“การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาของเด็กนักเรียนได้อย่างรวดเร็วจะทำให้แก้ปัญหาเด็กนักเรียนได้เร็วและถูกจุด”

“ความเข้าใจในปัญหาที่ถูกต้อง ตรงกัน ระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จะช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้ดีเลยคะ”

“กิจกรรมดีมีประโยชน์คะ อยากให้เริ่มเร็วๆคะ”

“ถ้าทำกิจกรรมนี้ได้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายคะ”

ขั้นแสวงหาความร่วมมือ เป็นขั้นของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยครูจะเป็นผู้เชิญชวนผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้นให้เข้าร่วมกิจกรรมโดยครู 1 คนจะต้องนำเสนอ

รายชื่อผู้ปกครอง 1 คนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ให้กับผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ซึ่งพบว่าครูสามารถประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงแนวทางการทำกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งพบปัญหาว่าในการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการติดต่อเพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม แต่เมื่อได้รับการชี้แจงก็ทำให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจและสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองชั้นแสดวงหาความร่วมมือ มีความเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเพราะปัจจุบันการที่ผู้ปกครองจะเข้าถึงโรงเรียนและพูดคุยกับครูทำได้ยาก เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ค่อยมีเวลา กิจกรรมนี้สามารถทำได้จากที่บ้านและสามารถทำได้ทั้งที่เวลาตรงกันหรือไม่ตรงกันก็ได้ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกัน และแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาร่วมกันกับเด็กนักเรียนคนอื่นๆ ซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกันมากขึ้น ซึ่งน่าจะสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมที่จะสนับสนุนในกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลของการทำกิจกรรมไปแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกัน

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ผู้ปกครองบางคนเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการถูกเชิญให้เข้าร่วมกลุ่มนั้นบุตรหลานของท่านผู้ปกครองกำลังเกิดปัญหาขึ้น จึงถูกเชิญเข้าร่วมกิจกรรม

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ อธิบายเป็นรายบุคคลเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจว่าวัตถุประสงค์การทำกิจกรรมคือการแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกันอาจจะเป็นปัญหาที่เคยเกิดขึ้น หรือกำลังเกิดขึ้น หรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ก็ได้

ซึ่งผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“เรื่องการติดต่อมาช่วงแรกที่จะให้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำโครงการค่ะ เราก็คิดว่าลูกเราเป็นตัวปัญหาจริงรีบตอบตกลง แต่พอเข้ามาประชุมนี้เทศฟังรายละเอียดแล้วจึงเข้าใจแต่ก็เต็มใจมานะค่ะ”

“ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมโครงการค่ะ”

“ไม่มั่นใจว่าจะสามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงมัย แต่จะพยายามค่ะ เพื่อลูก”

“ยินดีเข้าร่วมค่ะ น่าจะเป็นประโยชน์มากๆ เพราะบางครั้งเกิดปัญหาก็ก็นั่นใจว่าควรจะไปปรึกษาใครค่ะ”

“ถ้าสามารถพูดคุย แก้ปัญหานักเรียน ในช่วงเวลาทีสะดวก ดีมากเลยค่ะ เพราะบางครั้งรู้สึกเกรงใจครู เพราะบางทีกลัวเราจะเลิกงาน และงานบ้าน คุณครูคงเข้านอนแล้ว”

ขั้นปฐมนิเทศ เป็นขั้นการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการปฐมนิเทศให้กับกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองรวมถึงแนะนำเว็บไซต์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ฝึกทักษะการใช้งานเทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งจากการทำกิจกรรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองต่างทำความรู้จักคุ้นเคยกันและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายของการทำกิจกรรม และมีการช่วยเหลือกันในการฝึกใช้เทคโนโลยีของชุมชน และพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเข้าระบบ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็จะช่วยเหลือกัน รวมถึงผู้บริหารที่เป็นผู้นำชุมชนก็จะเข้าช่วยเหลือจนสมาชิกทุกคนสามารถใช้งานระบบได้ นอกจากนี้ผู้บริหารได้ชี้แจงขอบเขตสถานการณ์ปัญหาของชุมชนได้แก่ ปัญหาของผู้เรียนด้านพฤติกรรมและด้านการเรียน ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครองที่ต้องการติดตาม ดูแลและแก้ปัญหาของบุตรหลานของตนเองในประเด็นดังกล่าว

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมขั้นปฐมนิเทศ มีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมขั้นปฐมนิเทศนั้นทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ในกิจกรรมได้ดีขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เผชิญหน้ากัน ได้มีโอกาสซักถามพูดคุยข้อสงสัยต่างๆ ในกิจกรรม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้แนะนำตนเองให้ในสมาชิกในกลุ่มรู้จักกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และยังได้รู้จักเครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมนี้ ซึ่งเครื่องมือหลักคือเว็บไซต์ ได้ทดลองระบบการลงทะเบียน และทดลองใช้เครื่องมือต่างๆ ในเว็บไซต์ ตลอดจนเรียนรู้ขั้นตอนกิจกรรมต่างๆ

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าระบบได้ เพราะยังไม่เข้าใจในวิธีการลงทะเบียนและการใช้งานเว็บไซต์

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ให้คำแนะนำกับครูและผู้ปกครองที่ยังไม่สามารถเข้าระบบและเข้าใช้งานเว็บไซต์เป็นรายบุคคล

ซึ่งผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ที่แรกตอนที่คุณครูโทรศัพท์ไปชวนก็ยังไม่ค่อยเข้าใจดี
มากนัก แต่พอปฐมนิเทศแล้วก็เข้าใจดีค่ะ น่าสนใจดีค่ะ เพราะเป็น
สิ่งแปลกใหม่”

“การเข้าสู่โปรแกรมในช่วงแรกๆ จะมีปัญหาเพราะเข้า
ระบบค่อนข้างยากเนื่องจากอาจยังไม่ค่อยเข้าใจ”

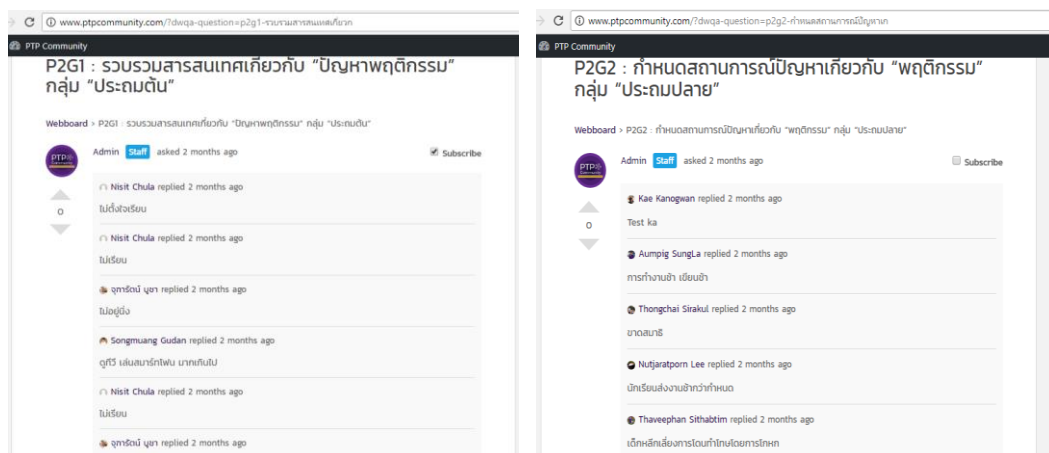
“ในช่วงแรกๆที่เริ่มทำก็น่าจะเป็นปัญหาการเข้าระบบที่ยังไม่ค่อยเข้าใจก็ได้คุณครูช่วยเหลือและอธิบายค่ะ”

“ปัญหาในช่วงแรกคือเข้าระบบไม่ได้ค่ะ อีกทั้งเวลาเราไม่ตรงกัน แต่โดยส่วนตัวยินดีและดีใจที่ทางโรงเรียนติดต่อไปให้เข้าร่วมโครงการนี้ค่ะ”

“ได้รู้จักเพื่อนผู้ปกครองใหม่ ขอขอบคุณโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้เข้าร่วมโครงการนี้ค่ะ”

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ ประกอบไปด้วย ขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา ขั้นการรวบรวมสารสนเทศ ขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ และขั้นการประเมินผลสารสนเทศ

ขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นของการร่วมกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียน โดยครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหา และเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด และระบุสารสนเทศที่ต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองต่างร่วมกันนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยครั้งที่ 1 เป็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน และครั้งที่ 2 เป็นปัญหาด้านการเรียน หลังจากร่วมกันนำเสนอปัญหาตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มจะทำการสรุปรวบรวมประเด็นปัญหาและคัดเลือกปัญหาที่มีการความเห็นตรงกันมากที่สุดมาเป็นปัญหาของกลุ่มที่จะร่วมกันจัดทำสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาเหล่านั้น พบว่าในช่วงแรกทั้งครูและผู้ปกครองจะมีการนำเสนอปัญหาเป็นประโยคสั้นๆ แต่เมื่อเริ่มคุ้นเคยก็เริ่มมีการขยายความประเด็นปัญหาที่ตนเองนำเสนอมากขึ้น ซึ่งพบว่าผู้ปกครองจะนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของบุตรหลานของตนเอง ในกิจกรรมขั้นตอนนี้มีปัญหาในเรื่องของความเข้าใจในการใช้งานเครื่องมือในการระดมปัญหาในช่วงแรกที่กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองเข้าใจว่า จะต้องรอให้ทุกคนมาพร้อมกันจึงจะเริ่มพูดคุยกัน แต่ก็ได้มีการชี้แจงจากผู้บริหารทำให้ทั้งครูและผู้ปกครองได้เริ่มนำเสนอปัญหาของตนเองได้ ดังตัวอย่างในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่ได้ร่วมกิจกรรมขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา มีความเห็นว่าในขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากอีกขั้นตอนหนึ่ง เพราะจะได้สถานการณ์ปัญหาต่างๆ จากเด็กนักเรียนไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาด้านการเรียน ในมุมมองของทั้งครูและผู้ปกครอง ร่วมกันคิดร่วมกันสะท้อนปัญหาเหล่านั้นออกมา และนำมาจัดลำดับความสำคัญว่า ปัญหาใดที่ปัญหาเร่งด่วนควรเร่งรีบดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นก่อน

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองไม่สามารถมาตรงเวลาที่นัดหมาย ในการร่วมสรุปและเลือกประเด็นปัญหากันในกระดานระดมความคิด (Webboard)

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ปรับเพิ่มระยะเวลาในขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา และจัดให้มีตัวแทนของกลุ่มทำหน้าที่สรุปและบันทึกการไหลออกจากสมาชิกโดยไม่ต้องรอให้สมาชิกมาลงความเห็นในเวลาเดียวกัน

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ช่วงเวลาที่เราไม่ตรงกันซึ่งในตอนปฐมนิเทศตอนแรก สมาชิกได้ทำการตกลงว่าจะเข้าระบบพร้อมกันในเวลา 19.00 น. แต่ในความเป็นจริงค่ะ คุณแม่อาจจะยังทำภารกิจในครอบครัวไม่เสร็จ แต่ก็ติดตามนะค่ะว่าแต่ละคนไปถึงไหนกันแล้วค่ะ ซึ่งถ้าจะให้ว่างจริง ๆ ก็ 4 -5 ทุ่ม จึงคิดว่าช่วงเวลาก็เป็นอุปสรรคค่ะ”

“อีกหนึ่งปัญหาก็คือช่วงเวลาที่เราไม่ตรงกันอย่างที่คุณแม่ท่านแรกบอกในเวลา 19.00 น. พอเอาเข้าจริงๆ มันไม่ว่างแต่ก็จะ

เข้าตามติดตามว่าสมาชิกถึงขั้นตอนไหนแล้วก็สามารถดำเนินการ
ต่อได้ค่ะ”

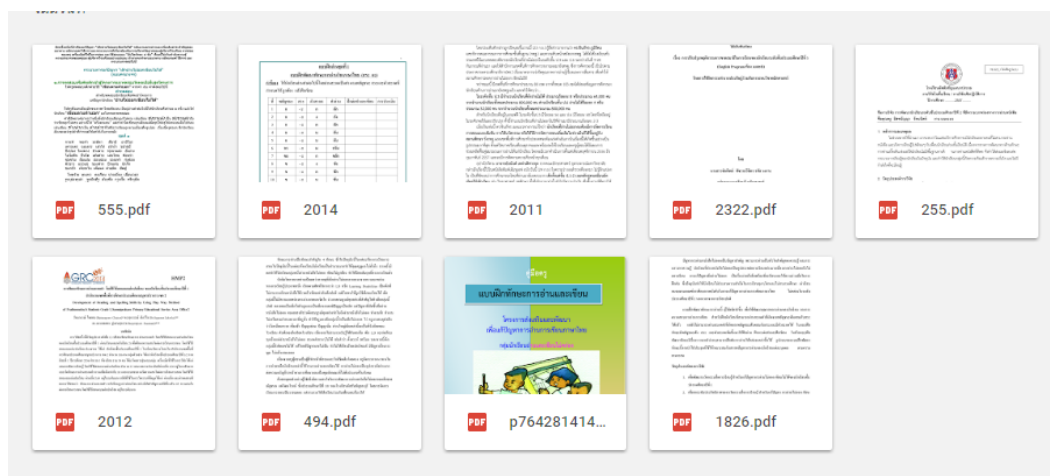
“ปัญหาในช่วงแรกที่เข้าระบบไม่ได้ค่ะ อีกทั้งเวลาไม่เรา
ไม่ตรงกัน แต่โดยส่วนตัวยินดีและดีใจที่ทางโรงเรียนติดต่อไปให้
เข้าร่วมโครงการนี้ค่ะ”

“การกำหนดปัญหาซึ่งปัญหาของนักเรียนในระดับประถม
ปลายมีหลายๆปัญหาที่เป็นปัญหาที่สำคัญเร่งด่วน จึงต้องใช้เวลา
ในการคัดเลือกมากค่ะ”

“เวลาที่ปรึกษาหารือไม่ตรงกันและมีหลากหลายหัวข้อที่
ต้องคัดกรองทำให้เสียเวลาในการเลือกปัญหาที่จะนำมาแก้ไขค่ะ”

“ครู ผู้ปกครอง ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา ดีค่ะ จะได้
เห็นได้ตรงประเด็นกัน และได้เห็นหลายๆปัญหา ซึ่งปัญหาเหล่านั้น
อาจจะเกิดขึ้นแล้ว หรืออาจกำลังจะเกิดจะได้หาทางรับมือค่ะ”

ขั้นการรวบรวมสารสนเทศ เป็นขั้นของการค้นหาสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหา
ของกลุ่ม โดยครูและผู้ปกครองจะต้องประเมินแหล่งสารสนเทศก่อนนำสารสนเทศไปใช้โดยการ
แบ่งปันสารสนเทศให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองช่วยกันเสนอแนะถึง
แหล่งข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม ทั้งกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองช่วยกันค้นหา
สารสนเทศที่เห็นว่าสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่มได้ และนำมาแบ่งปันกันใน Google
drive เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเข้าไปร่วมกันศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนกลุ่มจะทำการบันทึก
ข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดที่แบ่งปันกันลงในแบบบันทึกข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้นำ
ข้อมูลเหล่านั้นไปวิเคราะห์สารสนเทศร่วมกันในขั้นตอนต่อไป ซึ่งพบว่าผู้ปกครองได้สนับสนุนข้อมูล
สารสนเทศที่เป็นประโยชน์และจำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างในภาพ
ที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการรวบรวมสารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมขั้นการรวบรวมสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหานั้นหากร่วมกันค้นคว้า ค้นหาแนวทางแก้ปัญหาเหล่านั้นจากหลายๆแหล่ง และหลายๆคน ทั้งครูและทั้งผู้ปกครองร่วมกันค้นหาแนวทางแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาทางการเรียน แนวทางและวิธีแก้ปัญหาด้านพฤติกรรม เราก็จะได้แนวทางและวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการและตรงกับปัญหาของนักเรียนแต่ละบุคคล อีกทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นไว้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและการทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ สมาชิกในกลุ่ม เสนอสารสนเทศที่หลากหลายและไม่ตรงประเด็น บางครั้งเสนอเป็นสารสนเทศที่เป็นแบบฝึกหัด จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แต่ไม่มีแนวทางแก้ปัญหาซึ่งก็จะไม่ตรงประเด็นในขั้นรวบรวมสารสนเทศ

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ตลอดจนหัวหน้ากลุ่ม ช่วยแนะนำสมาชิกในกลุ่มในรวบรวมสารสนเทศในตรงประเด็น และสามารถนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“เมื่อเพื่อนครูและผู้ปกครองช่วยกันคิดคำค้นข้อมูล และนำเสนอเว็บไซต์ต่างๆ ที่ใช้ในการหาข้อมูล ทำให้สามารถค้นข้อมูลได้เร็วขึ้น”

“การทำตารางบันทึกข้อมูลสารสนเทศทำให้ได้ตรวจสอบ
ข้อมูลที่ได้มาและทำให้ได้เห็นภาพรวมของข้อมูลทั้ง ง่ายต่อการ
เลือกใช้”

“ได้ข้อมูลในการการแก้ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่
หลากหลายดีค่ะ”

“พอข้อมูลมากๆ คุณแม่ก็เริ่มงง เหมือนกันค่ะเพราะ ลัง
เยอะมากค่ะ”

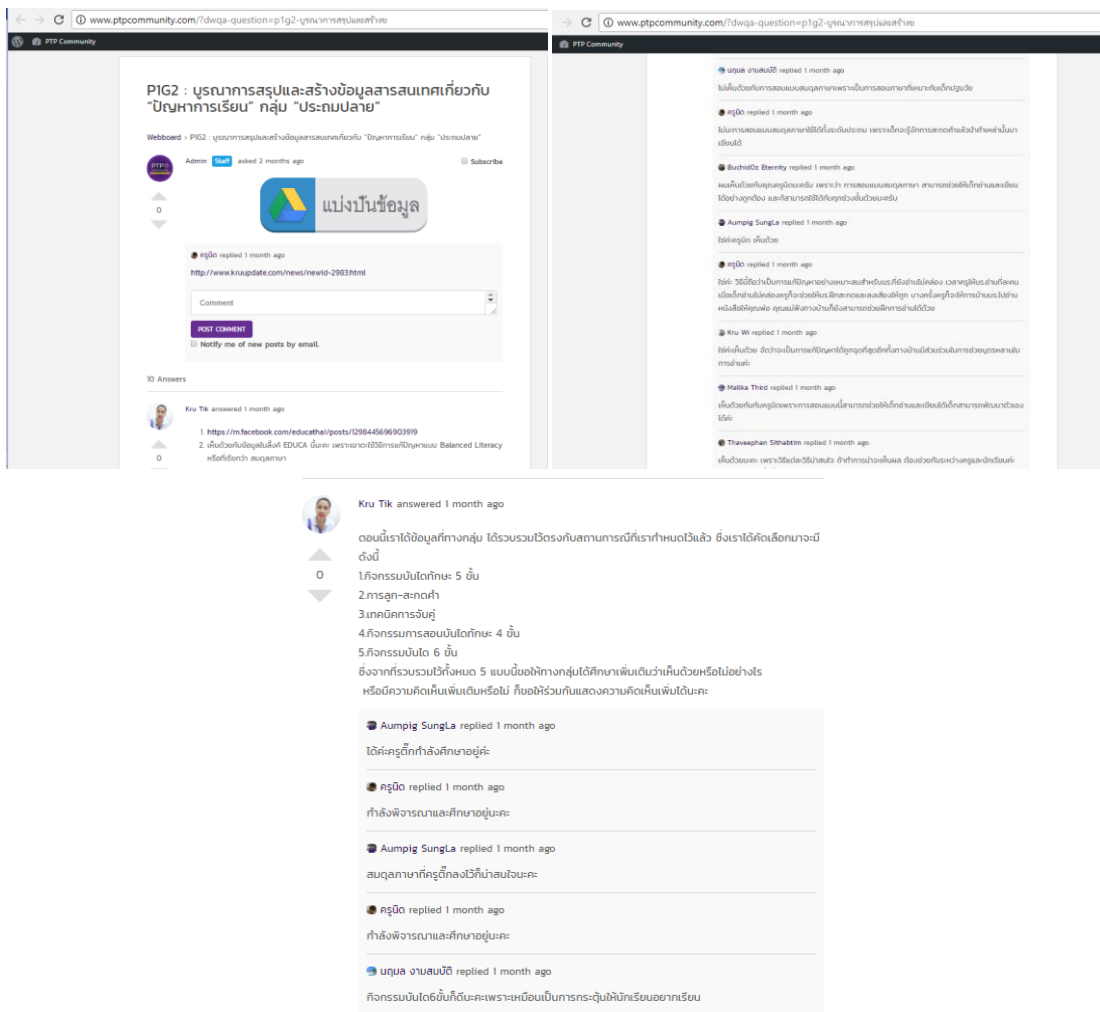
“เข้า google drive ไม่ได้ค่ะ ในช่วงแรก แต่พอทำได้เริ่ม
ที่จะสนุก และพยายามทำให้ตรงประเด็นกับปัญหาค่ะ”

“หลายๆความคิด หลายๆแรงช่วยกัน จะได้ได้แนวทางที่ดี
ที่สุดสำหรับแก้ปัญหาให้ลูกค่ะ”

“google drive พอใช้เป็นสะดวกดีค่ะ และยังเก็บ
รวบรวมได้ง่าย ดูง่ายด้วยค่ะ”

“ข้อมูลสารสนเทศที่ได้มากมายค่ะ สามารถรวบรวมเก็บ
ไว้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้ด้วยค่ะ”

ขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ เป็นขั้นที่ครูศึกษาสารสนเทศที่สมาชิกใน
กลุ่มร่วมกันแบ่งปันและร่วมกันวิเคราะห์และบูรณาการสนเทศ สรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศเพื่อที่
ใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม โดยมีการปรึกษากันผ่านทางกระดานความคิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะไป
ศึกษาสารสนเทศของกลุ่มใน Google drive และเลือกสารสนเทศที่ตนสนใจมานำเสนอในกระดาน
ระดมความคิด (Webboard) โดยสมาชิกทุกคนทั้งกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็น
ซึ่งมีทั้งการเห็นด้วยและการเห็นต่างกัน แต่ก็จะมีการหาข้อสรุปร่วมกันระหว่างสมาชิกได้ ทั้งนี้
ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็นบนกระดานระดมความคิด (Webboard)
โดยเป็นผู้สะท้อนความคิดในมุมมองของผู้ปกครองซึ่งทำให้ครูได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นถึงความ
เป็นไปได้ในการนำสารสนเทศหรือแนวทางที่ได้ไปแก้ไขปัญหาของชุมชน ดังตัวอย่างในภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างกิจกรรมขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ร่วมกิจกรรมขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่า สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมมาได้ และหลังจากที่สังเคราะห์แล้ว ต้องร่วมกันบูรณาการสารสนเทศที่ได้ ซึ่งเราจะได้วิธีการต่างๆ ในรูปแบบต่างๆ ที่ให้ตรงกับสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม และร่วมกันจัดทำผลงานสารสนเทศ ซึ่งได้แก่ โปสเตอร์วิชาการ และนำเสนอผลงานผ่านกระดานความคิด (Webborad)

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ในช่วงแรกของกิจกรรมขั้นการบูรณาการสมาชิกในกลุ่มยังมีความไม่เข้าใจจะนำเสนอผลงานในรูปแบบใด จะต้องสร้างเป็นชิ้นงานที่เป็นนวัตกรรมหรือไม่

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการควรอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับขอบเขตของการนำเสนอผลงาน ตลอดจนรูปแบบของผลงาน

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“ตอนแรกเข้าใจว่าการบูรณาการคือการสังเคราะห์ และต้องทำออกมาให้รูปสื่อการสอนและนวัตกรรม แต่พอได้รับคำอธิบายเพิ่มเติมถึงขอบเขตก็เข้าใจดีค่ะ”

“ในช่วงแรก ส่วนใหญ่จะใช้ทักษะการสอนของตนเองในการแก้ปัญหา แต่เมื่อระดมความคิด และสังเคราะห์จากสารสนเทศ ทำให้ได้ ความรู้ใหม่ในการแก้ปัญหาค่ะ”

“ขั้นนี้ทำให้ทัศนคติเปลี่ยนไป เนื่องจากข้อมูลได้จาก สสนเทศมีแหล่งอ้างอิงและน่าเชื่อถือ”

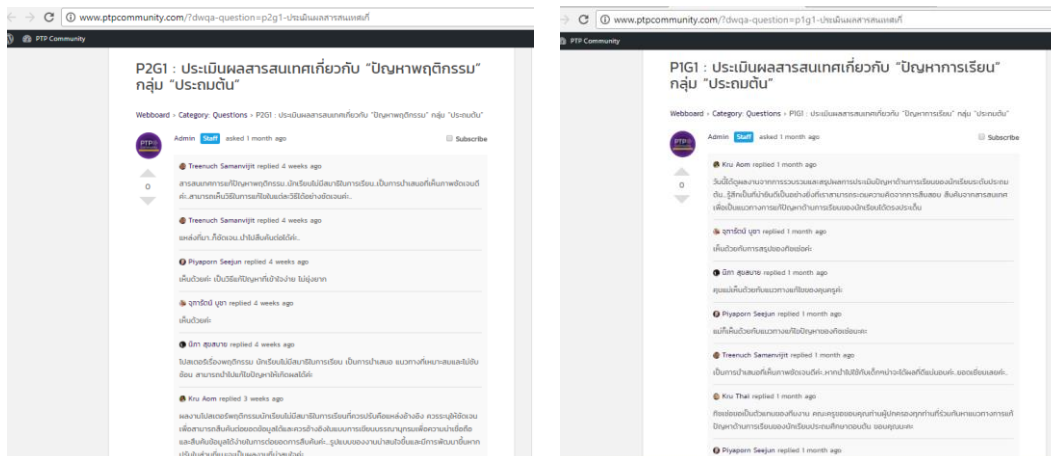
“จากที่สังเคราะห์สารสนเทศไม่ค่อยได้ ก็ทำได้ค่ะ”

“บางครั้งคิดต่างแต่บทสรุปเรายอมรับฟังเสียงส่วนใหญ่ และไม่มีอคติค่ะ”

“ในการสรุปข้อมูลที่ได้และสร้างเป็นผลงานในครั้งแรกก็มี ความสับสนอยู่มาก แต่เมื่อได้รับฟีดแบคก็เข้าใจมากขึ้น”

“ผลงานที่ครูทำมีความน่าสนใจ นำไปทดลองใช้กับลูก แล้วได้ผลดีขึ้น”

ขั้นการประเมินผลสารสนเทศ เป็นขั้นของการประเมินสารสนเทศที่กลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันสร้างขึ้น โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลงาน พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้ร่วมกันสร้างสารสนเทศที่มีลักษณะเป็นโปสเตอร์และนำเสนอในกระดานระดมความคิด (Webboard) จากนั้นผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้ส่งแบบประเมินผลงานพร้อมเกณฑ์การประเมินให้กับผู้ปกครอง และผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นผู้รวบรวม สรุปผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และนำไปเผยแพร่ในชุมชนสืบสอบ ซึ่งพบว่า ผู้ปกครองได้เข้าไปแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในกระดานระดมความคิดต่อผลงานของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมจากการประเมินด้วยแบบประเมินผลงาน ทำให้กลุ่มตัวอย่างคือครูได้ข้อมูลป้อนกลับเพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงผลงานเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้จริง ดังตัวอย่างในภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างกิจกรรมชั้นการประเมินผลสารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมชั้นการประเมินผลสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่าการประเมินผลถือว่าเป็นกระบวนการอีกกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ เพราะทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ทราบส่วนที่ดี และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขของผลงานสารสนเทศของแต่ละกลุ่ม และนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงแก้ไขผลงานสารสนเทศให้ถูกต้อง ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินล่าช้า ทำให้ปรับปรุงแก้ไขของผลงานได้ช้ากว่าที่กำหนด

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรทำการรวบรวมผลการประเมินจากผู้ปกครองและทำการสรุป ให้ข้อมูลป้อนกลับกับกลุ่มตัวอย่างให้ทันกำหนดเวลาและมีเวลาให้กลุ่มตัวอย่างในการแก้ไขผลงาน

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“เมื่อทราบผลการประเมินและข้อเสนอแนะทำให้มีความ
เข้าใจในกิจกรรมมากขึ้นและมีแนวทางในการแก้ไขผลงานให้ดีขึ้น”

“ได้ทำแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการ
สารสนเทศทำให้ได้ทบทวนกิจกรรมต่างๆ ที่ทำมาและมีความ
เข้าใจมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการทำกิจกรรมต่อไปค่ะ”

“การประเมินจะทำให้ทราบข้อผิดพลาดต่างๆค่ะ”

“ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งอ้างอิงที่ทำมาค่ะ น่าจะต้อง
ปรับการอ้างอิงค่ะ”

“ดีมากเลยคะ ที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมิน ค่ะ”

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน ประกอบไปด้วย ขั้นตอนประเมินผลการดำเนินงาน และ ขั้นตอนเผยแพร่สารสนเทศ

ขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงาน เป็นขั้นของการสรุปและประเมินผลการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในขั้นตอนนี้กลุ่มตัวอย่างได้นำเสนอผลงานแบบเผชิญหน้า โดยมีผู้บริหารและผู้ปกครองร่วมฟังการนำเสนอผลงาน พบว่า การนำเสนอผลงานแบบเผชิญหน้าเป็นการนำเสนอผลงานที่ทำในครั้งที่ 2 เป็นหลักซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจกระบวนการสารสนเทศมากขึ้น และขั้นตอนการเผยแพร่สารสนเทศ เป็นขั้นของการเผยแพร่สารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ดังตัวอย่างในภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างกิจกรรมขั้นเผยแพร่สารสนเทศ

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมขั้นประเมินการดำเนินงาน มีความคิดเห็นว่า ในขั้นนี้ทุกคนได้กลับมาพูดคุย แต่ละกลุ่มนำผลงานออกมาอภิปรายสะท้อนผลงานของกลุ่ม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ปกครองแบบเผชิญหน้า ซึ่งสามารถทำให้เข้าใจและเห็นข้อบกพร่องต่างๆในงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะ ข้อดี และข้อควรพิจารณาปรับปรุงในการทำกิจกรรมในครั้งนี้ และเมื่อปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ก็พร้อมนำผลงานเผยแพร่ในโรงเรียนและในเว็บไซต์ของสถานศึกษาต่อไป

ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ คือเรื่องของเวลาของผู้ปกครองที่มักจะมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้เกิดความล่าช้าในขั้นนี้

คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ควรนัดหมายเวลาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์ และอาจใช้ช่วงเวลาที่เป็นวันหยุด เสาร์ อาทิตย์

ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“เป็นโครงการที่ดี ถ้ามีโอกาสอยากจะให้พัฒนาระบบให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปเพื่อจะได้นำมาใช้แก้ปัญหาให้กับนักเรียนและบุคลากรต่อไปส่วนตัวชอบมากค่ะโครงการนี้”

“เป็นโครงการที่ดี แต่ด้วยช่วงเวลาที่มันน้อยค่ะ ซึ่งจริง ๆ เราพบปัญหาของตัวเด็กค่อนข้างมากแต่เราสามารถทำได้แค่ 2 ปัญหาซึ่งเราก็ต้องมาเลือกกว่าปัญหาไหนที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนมากที่สุดซึ่งเป็นที่เลือกเป็นปัญหาหลักหรือปัญหาเริ่มต้นของอีกหลายๆ ปัญหาที่ตามมาค่ะ โดยส่วนตัวชอบโครงการนี้ค่ะเป็นประโยชน์ต่อลูกๆ ของเรา”

“ในขั้นนี้ทำให้เรารู้ข้อบกพร่อง สิ่งที่จะต้องทำเพิ่มเติมเพื่อให้ผลงานสมบูรณ์มากขึ้นค่ะ”

“โครงการนี้ทำให้เกิดความร่วมมือของผู้ปกครองกับคุณครู ร่วมกันคิดและหาวิธีแก้ปัญหา และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ร่วมวิจารณ์ผลงาน และได้แนวคิดที่หลากหลาย เพื่อที่จะร่วมกันแก้ปัญหาให้เด็กภายในโรงเรียน เป็นโครงการที่ดีมากๆค่ะ”

“โครงการนี้ทำให้ตระหนักถึงความการเลือกและการนำสารสนเทศมาใช้ ทำให้คิดทุกครั้งเมื่อได้รับข้อมูล ข่าวสาร ว่าข้อมูลเหล่านั้นใครเป็นผู้เขียน ข้อมูลจัดทำขึ้นเมื่อไหร่ และการอ้างอิงแหล่งที่มาทุกครั้งเมื่อนำไปใช้”

ตอนที่ 4 ผลการนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ที่ได้ปรับปรุงตามข้อค้นพบภายหลังการทดลองใช้เรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบ แสดงดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การประเมินและรับรองรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

รายละเอียดร่างรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1. หลักการของรูปแบบฯ				
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ	4	1	-	.80
1.2 หลักการการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง	4	1	-	.80
1.3 หลักการการรู้สารสนเทศ	4	1	-	.80
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ	4	1	-	.80
3. องค์ประกอบของรูปแบบฯ				
3.1 บุคคล	5	-	-	1
3.2 เป้าหมายชุมชน	5	-	-	1
3.3 กระบวนการสืบสอบ	5	-	-	1
3.4 เทคโนโลยี	5	-	-	1
4. ขั้นตอนของรูปแบบฯ				
4.1 ขั้นเตรียมความพร้อม	5	-	-	1
4.2 ขั้นแสวงหาความร่วมมือ	5	-	-	1
4.3 ขั้นปฐมนิเทศ	5	-	-	1
4.4 ขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา	5	-	-	1
4.5 ขั้นการรวบรวมสารสนเทศ	5	-	-	1
4.6 ขั้นการบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ	5	-	-	1
4.7 ขั้นการประเมินผลสารสนเทศ	5	-	-	1
4.8 ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน	5	-	-	1
4.9 ขั้นการเผยแพร่สารสนเทศ	5	-	-	1
5. วิธีการใช้รูปแบบฯ	5	-	-	1
6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้รูปแบบฯ	5	-	-	1

จากตารางที่ 4.22 พบว่าผลการประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการรู้สารสนเทศ จำนวน 5 คนพบว่าค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สูงกว่า 0.5 ในทุกข้อ โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดย

รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนนี้ มีความละเอียดชัดเจนดี เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนครูและผู้ปกครอง และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครูได้ โดยมีข้อควรพิจารณาสำหรับการนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนดังกล่าวมาใช้ คือ ผู้บริหารที่เป็นผู้นำรูปแบบฯ ไปใช้ จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ และจะต้องเป็นผู้มีความสามารถทางด้านกระบวนการสารสนเทศหรือมีทักษะการรู้สารสนเทศ เพื่อที่จะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมและคอยให้คำแนะนำและประเมินผลการทำกิจกรรมได้ และในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ควรเป็นการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องและมีการเชิญชวนครูและผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นเพื่อทำร่วมกัน แก้ปัญหาของชุมชนที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ครูและสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีรายละเอียดในการนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.2 หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.1 องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.2 ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 วิธีการและเงื่อนไขการใช้รูปแบบ

3.1 วิธีการนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้

3.2 เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี ข้อมูล ข่าวสารหรือสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อน หรือปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนในสังคม มีความสำคัญทั้งต่อการศึกษาและการดำรงชีวิต สำหรับในด้านการศึกษา ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการบริหารจัด

การศึกษา การจัดการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน ผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ โลกยุคดิจิทัลให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ไร้พรมแดน ไร้ขีดจำกัด ทั้งด้านสภาพแวดล้อม สถานที่และเวลา ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน การพัฒนาการศึกษา สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่ส่งถึงกันอย่างรวดเร็วส่งผลต่อระบบการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถระดับสูงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต คุณภาพของครูเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างคุณภาพการศึกษา

จากแนวทางการจัดการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทิศทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น การรู้สารสนเทศมีความสำคัญและถือเป็นสมรรถนะหลักของบุคคลในศตวรรษที่ 21 การรู้สารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการศึกษาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษาทางไกล การรู้สารสนเทศเป็นข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม การสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจในอนาคต การเรียนรู้ตลอดชีวิต การแก้ไขปัญหาในระดับโลกและการปกครองตนเอง (Australian Library and Information Association, 2000)

การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ, สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ, มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ, มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ, สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้, สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้น ถือได้ว่า เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับสถานศึกษาต้องทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิด ด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 43 วรรค 2 กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ที่ต้องการระดมความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคมตั้งแต่ครอบครัวชุมชน เอกชน สถาบันต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในส่วนของโรงเรียนต้องมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย ในการจัดระบบ

โครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพคำว่า “การมีส่วนร่วม” นั้น มีหลายคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน เช่น การมีส่วนร่วม (Participation) การร่วมมือ (Collaboration) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (Involvement) หรือความผูกพัน (Commitment) หรือ การเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ซึ่งนักการศึกษาที่ใช้คำเหล่านี้อาจมีจุดมุ่งหมายย่อยเพื่อแสดงถึงระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วม ซึ่งคำต่างๆ เหล่านี้ ต่างมีนัยเดียวกันทั้งสิ้น คือ “การมีส่วนร่วม” ในความหมายของการวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเกิดจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้สำเร็จลุล่วง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544) ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อเด็กทั้งต่อการเรียนและความก้าวหน้าในอนาคต และยังส่งผลดีต่อครูและโรงเรียนด้วย

การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน การร่วมมือกันแก้ปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของนักเรียน รวมทั้งเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือครู ผู้บริหาร หรือเด็กตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

“ความเป็นชุมชน” จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพัน ร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน โรงเรียนในฐานะองค์การจะมีความเป็นแบบทางการที่สร้างความรู้สึกห่างเป็นระหว่างบุคคลมีมากยิ่งขึ้น มีกลไกที่บังคับควบคุมมากมาย และมักมีจุดเน้นในเรื่องที่เป็นงานด้านเทคนิคเป็นหลัก ดังนั้น การทำให้โรงเรียนมีลักษณะของความเป็นชุมชนก็จะทำให้บรรยากาศที่ตามมาก็คือ สมาชิกมีการผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ร่วม มีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน การมีอุดมการณ์ร่วมกันหรือรวมถึงมีวิสัยทัศน์ร่วม จะช่วยผูกมัดให้ทุกคนรวมกันเป็นชุมชนและให้การช่วยเหลือต่อกัน มีความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของการต้องดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกันแบบชุมชน ถ้าทั้งคณะครูผู้สอนและผู้บริหารต่างร่วมกันยึดมั่นต่อพันธะผูกพันที่ต้องแสดงพฤติกรรมแบบอย่างที่ดีแล้ว คนเหล่านี้จะต้องสนใจและกระตือรือร้นต่องานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีสอน ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงแค่ผูกพันต่อการพัฒนาเทคนิควิธีสอนใหม่เฉพาะงานส่วนตน แต่ต้องช่วยทำให้ทุกคนในโรงเรียนที่เป็นชุมชนโดยรวมร่วมกันพัฒนาปรับปรุงวิธีสอนและการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นไป ชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยรวมหมายความว่า ครูผู้สอนจะแบ่งปันและแลกเปลี่ยนด้านเทคนิควิธีการสอนระหว่างกันอย่างเปิดเผย มีการเยี่ยมเยียนเพื่อสังเกตการณ์สอนของครูในอีกชั้นเรียนหนึ่งได้อย่างสะดวกใจ ตลอดจนมีการเชิญครูคนอื่นที่เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาสาธิตการสอนให้ครูอื่นๆ ได้ชม ซึ่งนอกจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูแล้ว ชุมชนของโรงเรียนยังมีภารกิจสำคัญของงาน

ในการให้บริการแก่นักเรียน และผู้ปกครอง ความเป็นชุมชนของโรงเรียนจึงครอบคลุมไปถึงผู้ปกครอง และชุมชนด้วย (Luis & Kruse, 1995; Sergiovanni, 1994)

ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเอง ร่วมกับผู้อื่น

กระบวนการชุมชนสืบสอบ หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ประกอบไปด้วย การรวมกลุ่มแก้ปัญหาของ ชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชน การกำหนดบริบทของชุมชนจากประสบการณ์ (Experience) ของสมาชิก ได้แก่ การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา การร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่ การแสวงหาทางเลือก ได้แก่ แสวงหา วิธีการแก้ปัญหาจากสารสนเทศหรือความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการร่วมกันคิดและร่วมอภิปราย การดำเนินการสร้างผลงาน ได้แก่ การสร้างแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติใหม่และ ประเมินผลโดยการร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงาน

การพัฒนาารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้ สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนด้วยแนวคิด ชุมชนสืบสอบและแนวคิดการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

1.2 หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้ สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 2 หลักการ คือ

1.2.1 ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหา ความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของ ตนเองร่วมกับผู้อื่น

กระบวนการชุมชนสืบสอบ หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้และสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ประกอบไปด้วย การรวมกลุ่มแก้ปัญหาของ ชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชน การกำหนดบริบทของชุมชนจากประสบการณ์ (Experience) ของสมาชิก ได้แก่ การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา การร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ (Information) ได้แก่ การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่ การแสวงหาทางเลือก ได้แก่ แสวงหา วิธีการแก้ปัญหาจากสารสนเทศหรือความรู้ที่มีอยู่เดิมหรือจากผู้เชี่ยวชาญโดยการร่วมกันคิดและร่วม

อภิปราย การดำเนินการสร้างผลงาน ได้แก่ การสร้างแนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการปฏิบัติใหม่และ ประเมินผลโดยการร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงาน

1.2.2 การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน การร่วมมือกันพบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของนักเรียน รวมทั้งเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลือครู ผู้บริหาร หรือเด็กตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

1.2.3 ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการศึกษาของนักเรียน ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกัน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน และร่วมสรุปผล ประเมินจากคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.2.4 การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ, สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ, มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ, มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ, สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้, สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง ประเมินจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพัฒนาขึ้น 3 แนวทาง ดังนี้

- 1) แบบวัดการรู้สารสนเทศ
- 2) แบบประเมินผลงานสารสนเทศ
- 3) แบบประเมินพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

1.3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

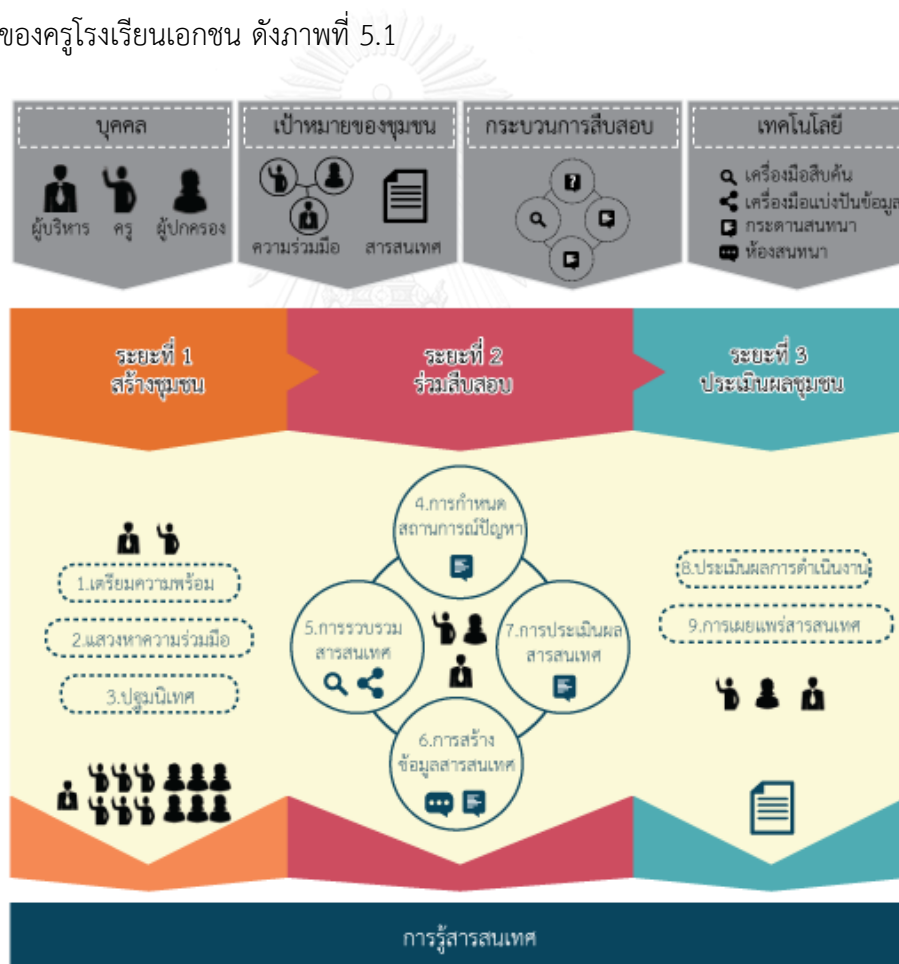
1.3.1 ได้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.3.2 ครูเอกชนสามารถนำการรู้สารสนเทศที่ได้รับการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3.3 ได้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่สามารถประยุกต์ใช้กับครูในสังกัดอื่นๆ เช่น ครูในสังกัด สพฐ.

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 2 ส่วนหลักได้แก่ 1) องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และ 2) ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มี 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่

- 1.1) บุคคล
- 1.2) เป้าหมายของชุมชน
- 1.3) กระบวนการสืบสอบ
- 1.4) เทคโนโลยี

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้วยรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

- ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม
- ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ
- ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

- ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา
- ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ
- ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ
- ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน

- ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน
- ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

1. รายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มี 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ บุคคล สถานการณ์ปัญหา กระบวนการสืบสอบ และเทคโนโลยี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 บุคคล

บุคคล คือ สมาชิกของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครู และผู้ปกครอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบทบาทแตกต่างกันไป ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารหรือผู้ดำเนินกิจกรรม ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง รวมถึงเป็นผู้คอยดูแลประสานงานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง และส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนในทุกขั้นตอน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้ดำเนินกิจกรรม ได้แก่

- 1) มีความรับผิดชอบ เสียสละและกระตือรือร้นในภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ
- 2) มีความเข้าใจและความตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
- 4) มีทักษะในการใช้งานเทคโนโลยี สามารถให้คำปรึกษาและพร้อมช่วยเหลือสมาชิกในชุมชน

บทบาทของผู้บริหารหรือผู้ดำเนินกิจกรรม ได้แก่

- 1) ดำเนินการจัดกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
- 2) ประสานงานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง
- 3) ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เปิดขึ้นในการทำกิจกรรม
- 4) ติดตามบันทึกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ประเมินผลงานและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สมาชิกในชุมชน

1.1.2 ครูหรือสมาชิก หมายถึง สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ปกครอง และร่วมสืบสอบตามขั้นตอนของรูปแบบ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูหรือสมาชิก ได้แก่

- 1) มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2) มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมในการทำกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

3) มีทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีในการแสวงหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารบทบาทของครูหรือสมาชิก ได้แก่

1) รับผิดชอบเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2) เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชน

3) ร่วมสืบสอบเพื่อสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของชุมชน

1.1.3 ผู้ปกครอง หมายถึง สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานและร่วมประเมินผล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูหรือสมาชิก ได้แก่

1) มีความรับผิดชอบ เสียสละ และกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2) มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมในการทำกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

3) มีทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีในการแสวงหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารบทบาทของครูหรือสมาชิก ได้แก่

1) รับผิดชอบเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2) ร่วมสืบสอบเพื่อสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของชุมชน

1.2 เป้าหมายของชุมชน

เป้าหมายของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย

1.2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกระบวนการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนและทำงานร่วมกับโรงเรียน ครู โดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน ร่วมแก้ปัญหา ตลอดจนร่วมประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1.1 ร่วมวางแผน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาของชุมชนและร่วมในตัดสินใจเลือกประเด็นปัญหาของชุมชนเพื่อนำไปสู่การดำเนินงานแก้ไข

1.2.1.2 ร่วมดำเนินการ ได้แก่ ร่วมกันแสวงหาสารสนเทศและนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ บูรณาการและสร้างเป็นสารสนเทศใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน

1.2.1.3 บทบาทในการร่วมประเมินผล ได้แก่ ร่วมประเมินผลสารสนเทศที่ร่วมกันจัดทำขึ้น

1.2.2 สร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน

สารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน ได้แก่ สารสนเทศที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน ประกอบไปด้วย

1.2.2.1 ปัญหาด้านการเรียน

1.2.2.2 ปัญหาทางด้านพฤติกรรม

1.2.3 สร้างการรู้สารสนเทศของครู

การรู้สารสนเทศของครู หมายถึง ความรู้ความสามารถครูในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่

1.2.3.1 ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ

1.2.3.2 สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ

1.2.3.3 มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ

1.2.3.4 มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

1.2.3.5 สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้

1.2.3.6 สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ

1.2.3.7 มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

1.3 กระบวนการสืบสอบ

กระบวนการสืบสอบ หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกร่วมกันค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ของชุมชน ประกอบไปด้วย

1.3.1 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา ได้แก่ การร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชนโดยมีขอบเขตของประเด็นปัญหา คือ เป็นประเด็นปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาทางการเรียนและปัญหาทางด้านพฤติกรรม

1.3.2 การรวบรวมสารสนเทศ ได้แก่ การแสวงหา การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัย และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและหรือสร้างแนวทางใหม่

1.3.3 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ การร่วมกันคิดและร่วมอภิปรายเพื่อสรุปและสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน

1.3.4 การประเมินผลสารสนเทศ ได้แก่ การร่วมกันสะท้อนผลและประเมินผลงานสารสนเทศ

1.4 เทคโนโลยี

เทคโนโลยีของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน ได้แก่

1.4.1 เว็บไซต์ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและทำงานร่วมกัน (Communication and Collaboration Tools) ได้แก่

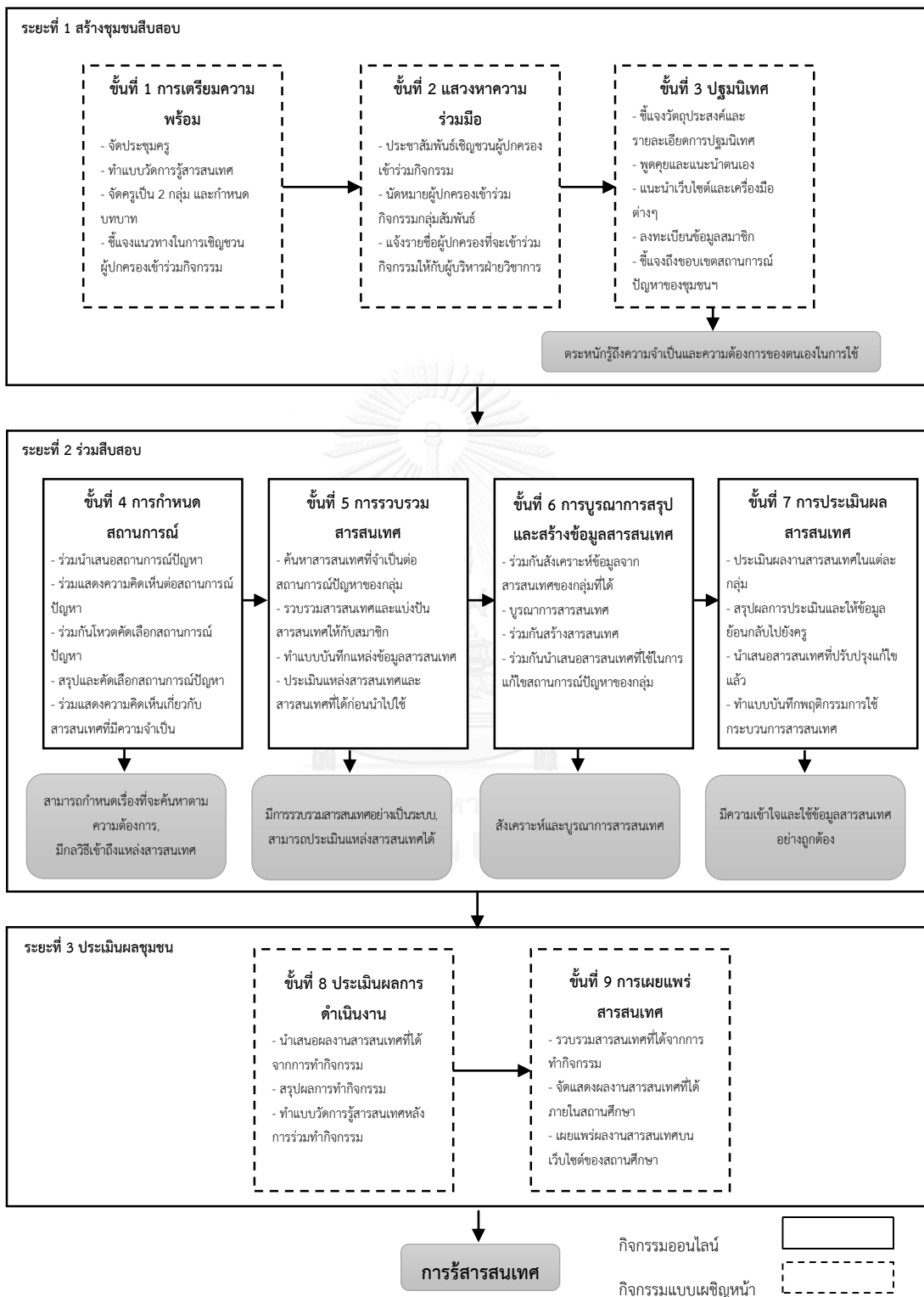
1.4.1.1 กระดานระดมความคิด (Webboard) เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สมาชิกใช้ในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นแบบไม่ประสานเวลา

1.4.1.2 คลาวด์สตอเรจ (cloud storage) ระบบบริการการจัดเก็บข้อมูล ที่มีอุปกรณ์จำพวกสื่อบันทึกข้อมูลจำนวนมากที่อยู่บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยมีระบบกระจายข้อมูลต่างๆ ผ่านทางสื่อกลางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive

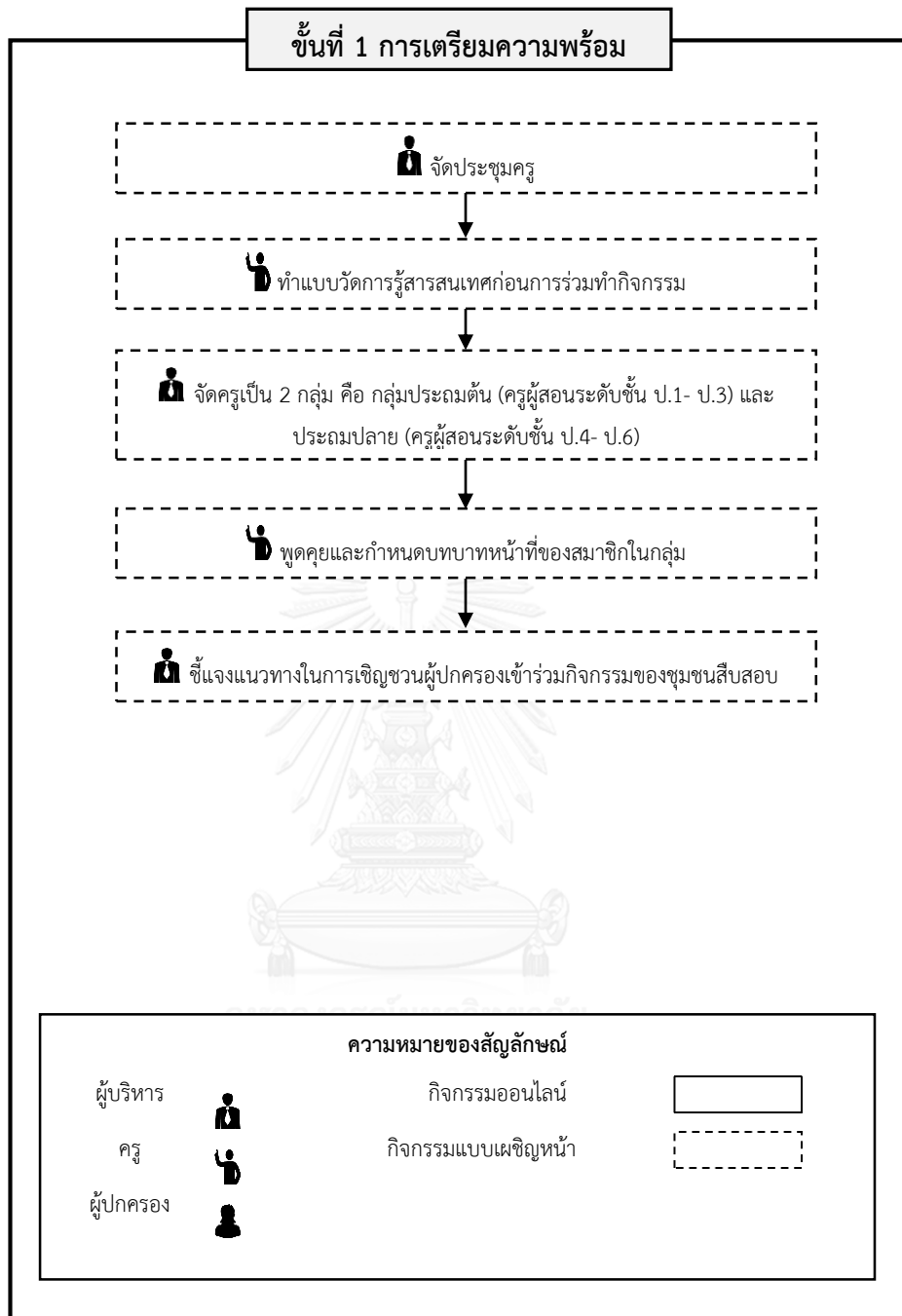
1.4.1.3 ห้องสนทนา (Chat) เป็นเครื่องมือที่สมาชิกหลายคนสามารถสื่อสารร่วมกันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยเน้นการพิมพ์ข้อความ วิดีโอหรือเสียงผ่านไปยังหน้าจอคอมพิวเตอร์ของคู่สนทนาซึ่งเป็นการสื่อสารแบบประสานเวลา

1.4.1.4 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการส่งข้อความหรือข่าวสารระหว่างสมาชิกหรือจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นๆ ในรูปแบบของสัญญาณข้อมูลที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย

2. รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้วยรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ภาพที่ 5.2 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมด้วยรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ภาพที่ 5.3 ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

เป็นขั้นของการชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานและการกำหนดบทบาทของสมาชิกของชุมชนในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อกำหนดบทบาทของครูในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

รายละเอียดกิจกรรม

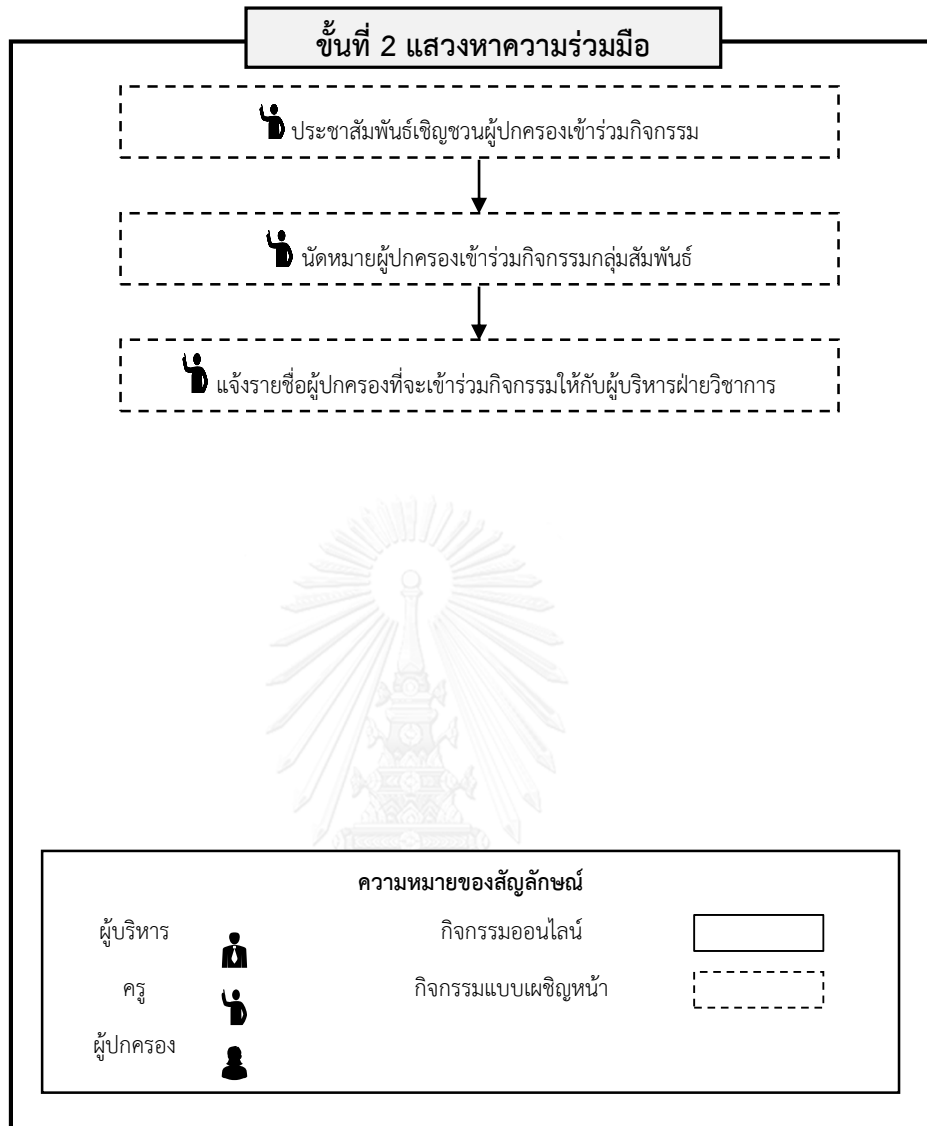
1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. ครูทำแบบวัดการรู้สารสนเทศก่อนการร่วมทำกิจกรรม
3. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการจัดครูเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประถมต้น (ครูผู้สอนระดับชั้น ป.1- ป.3) และประถมปลาย (ครูผู้สอนระดับชั้น ป.4- ป.6)
4. ครูในแต่ละกลุ่มร่วมพูดคุยและกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกเข้าใจวิธีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและบทบาทของตน
5. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการชี้แจงแนวทางในการเชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

เครื่องมือที่ใช้

1. คู่มือแนวทางปฏิบัติกิจกรรม
2. แบบวัดการรู้สารสนเทศ

การประเมินผล

1. การรู้สารสนเทศก่อนดำเนินกิจกรรม

ภาพที่ 5.4 ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ

เป็นขั้นของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์

เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

รายละเอียดกิจกรรม

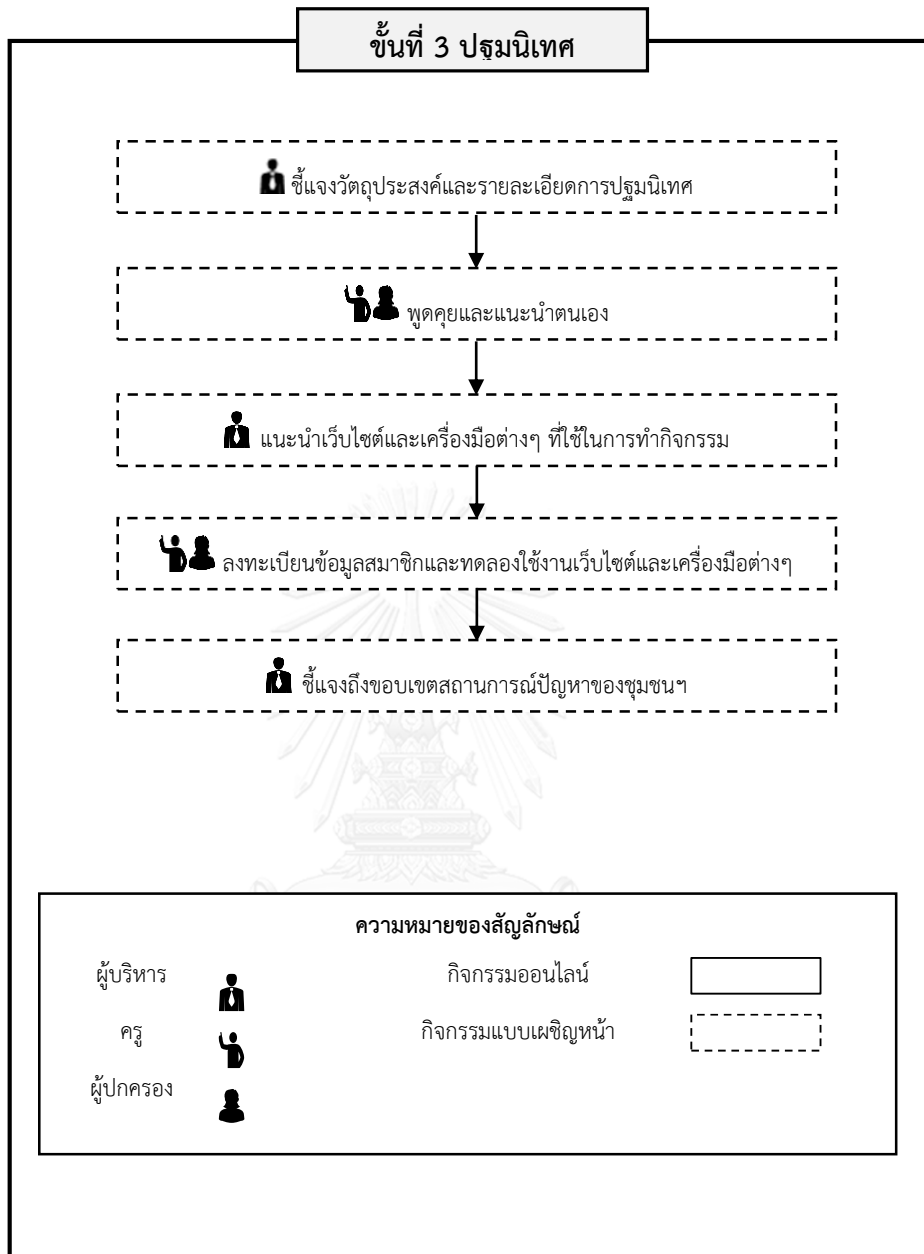
1. ครูประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมต้น 6 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมปลาย 6 คน
2. ครุ่นัดหมายผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
3. ครูแจ้งรายชื่อผู้ปกครองที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนให้กับผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้

1. เอกสารประชาสัมพันธ์ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

การประเมินผล

1. รายชื่อผู้ปกครองที่เข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ภาพที่ 5.5 ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ

เป็นขั้นการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและผู้ปกครอง ทำความเข้าใจแนวทางการทำกิจกรรมร่วมกันและฝึกทักษะการใช้งานเทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและผู้ปกครอง
2. เพื่อฝึกทักษะการใช้งานเทคโนโลยี

รายละเอียดกิจกรรม

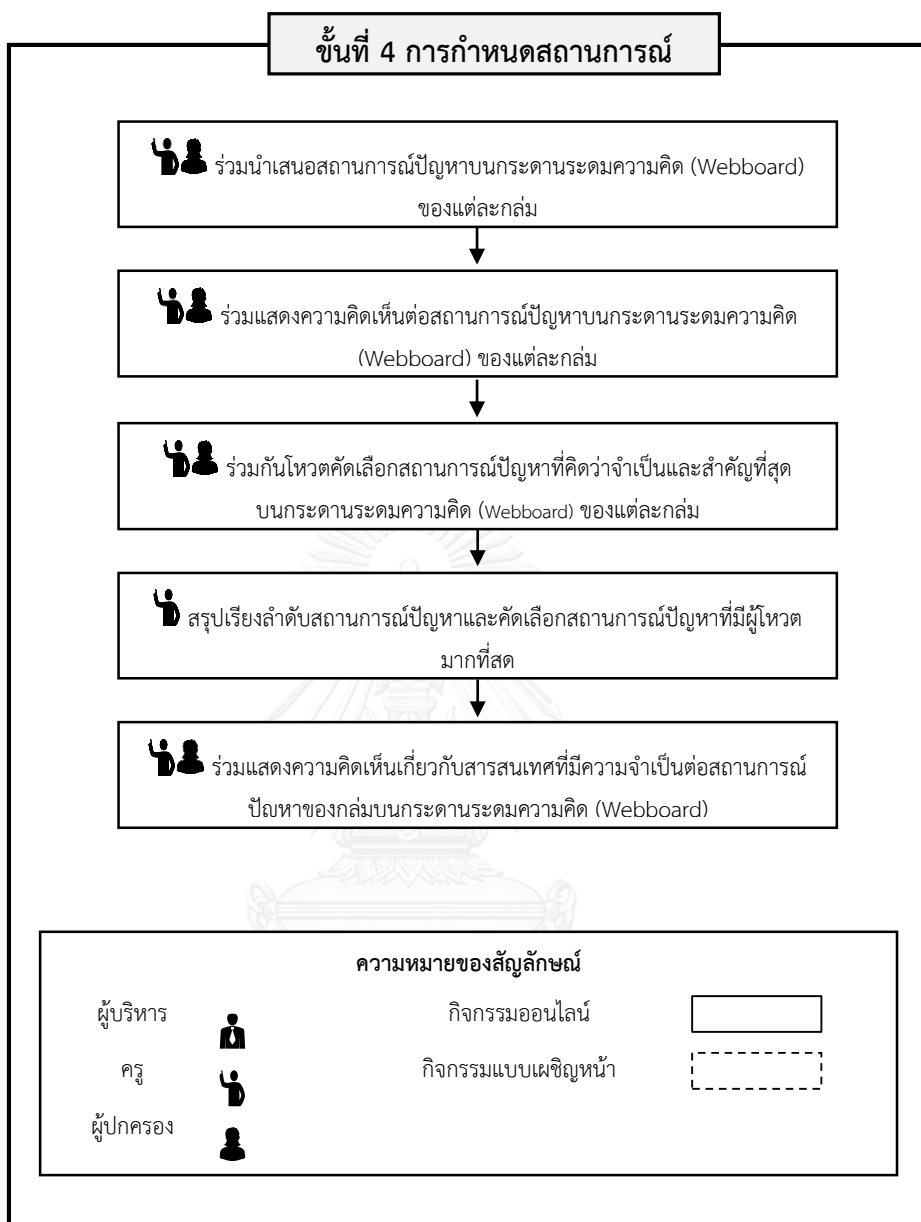
1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการชี้แจงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของชุมชนได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครอง และการสร้างสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยมีเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นหลัก รวมถึงชี้แจงแนวทางการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง
2. เปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองพูดคุยและแนะนำตนเองเพื่อสร้างความคุ้นเคย
3. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการแนะนำเว็บไซต์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
4. ครูและผู้ปกครองลงทะเบียนข้อมูลสมาชิกและทดลองใช้งานเว็บไซต์และเครื่องมือต่างๆ
5. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการชี้แจงถึงขอบเขตสถานการณ์ปัญหาของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการกำหนดขอบเขตสถานการณ์ปัญหา และร่วมกำหนดรูปแบบของสารสนเทศที่จะจัดทำขึ้นในการทำกิจกรรมครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้

1. คู่มือใช้งานเว็บไซต์และเครื่องมือต่างๆ

การประเมินผล

1. ความสามารถในการใช้งานเว็บไซต์และเครื่องมือต่างๆ
2. ผลการลงทะเบียนใช้งานเว็บไซต์

ภาพที่ 5.6 ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา

เป็นขั้นของการร่วมกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชนซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียน โดยครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาและเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด และระบุสารสนเทศที่ต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกำหนดสถานการณ์ปัญหา
2. เพื่อระบุสารสนเทศที่ต้องการ

รายละเอียดกิจกรรม

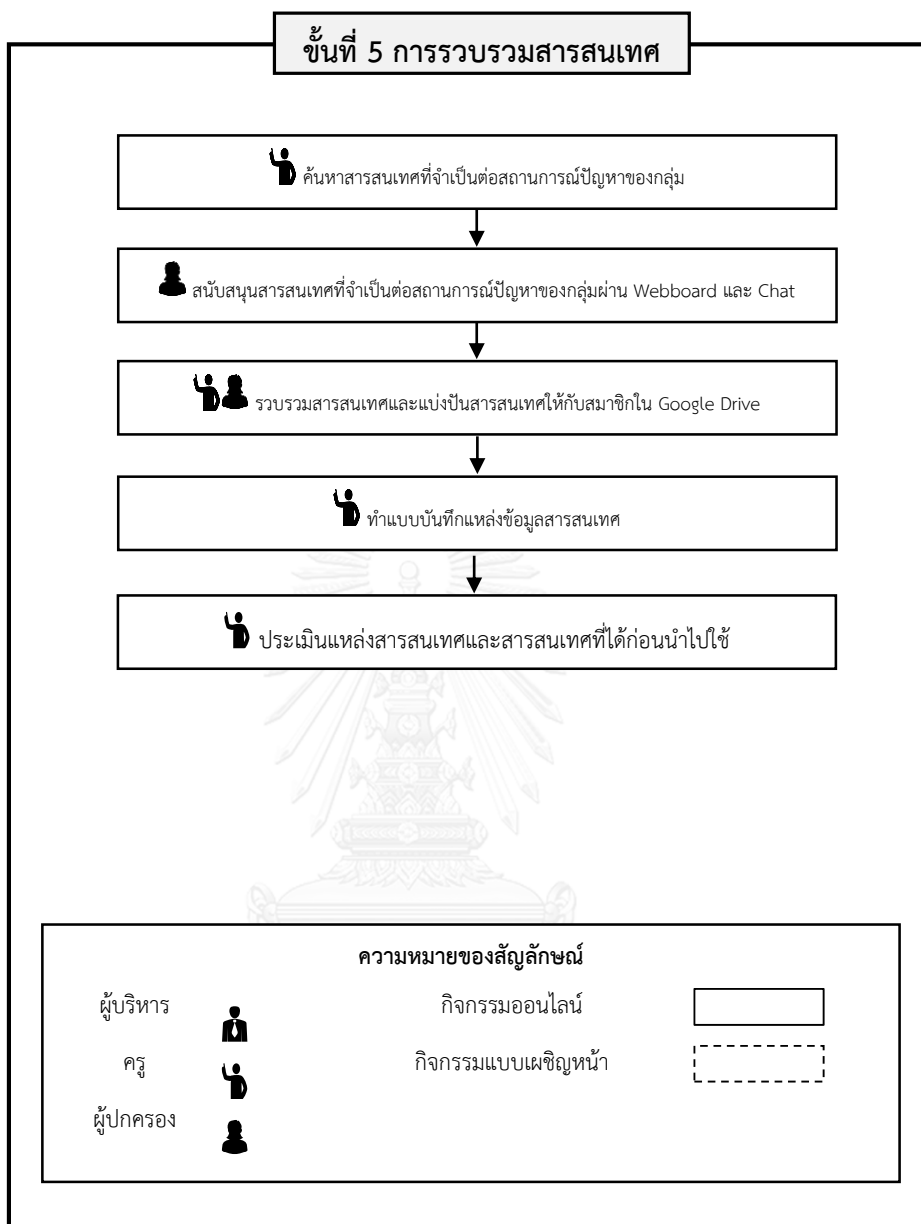
1. ครูและผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอสถานการณ์ปัญหบบนกระดานระดมความคิด (Webboard) ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนตามขอบเขตสถานการณ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยครูและผู้ปกครองสามารถนำเสนอสถานการณ์ปัญหาได้มากกว่า 1 ประเด็นปัญหา
2. ครูและผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ปัญหาที่ได้มีการนำเสนอไว้บนกระดานระดมความคิด (Webboard) และมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในห้องสนทนา (Chat) ของกลุ่ม
3. ครูและผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มร่วมกันโหวตคัดเลือกสถานการณ์ปัญหาที่คิดว่าจำเป็นและสำคัญที่สุด บนกระดานระดมความคิด (Webboard)
4. ครูที่มีบทบาทเป็นหัวหน้ากลุ่มทำการสรุปเรียงลำดับสถานการณ์ปัญหาและคัดเลือกสถานการณ์ปัญหาที่มีผู้โหวตมากที่สุดเป็นเป้าหมายของการสืบสอบ
5. ครูและผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศที่มีความจำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม แหล่งสารสนเทศและแนวทางในการสืบค้นสารสนเทศบนกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat)

เครื่องมือที่ใช้

1. กระดานระดมความคิด (Webboard)
2. ห้องสนทนา (Chat)

การประเมินผล

1. สถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ภาพที่ 5.7 ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ

เป็นขั้นของการค้นหาสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม โดยครูและผู้ปกครองจะต้องประเมินแหล่งสารสนเทศก่อนนำสารสนเทศไปใช้โดยการแบ่งปันสารสนเทศให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหา ประเมินและรวบรวมสารสนเทศที่ต้องการ

รายละเอียดกิจกรรม

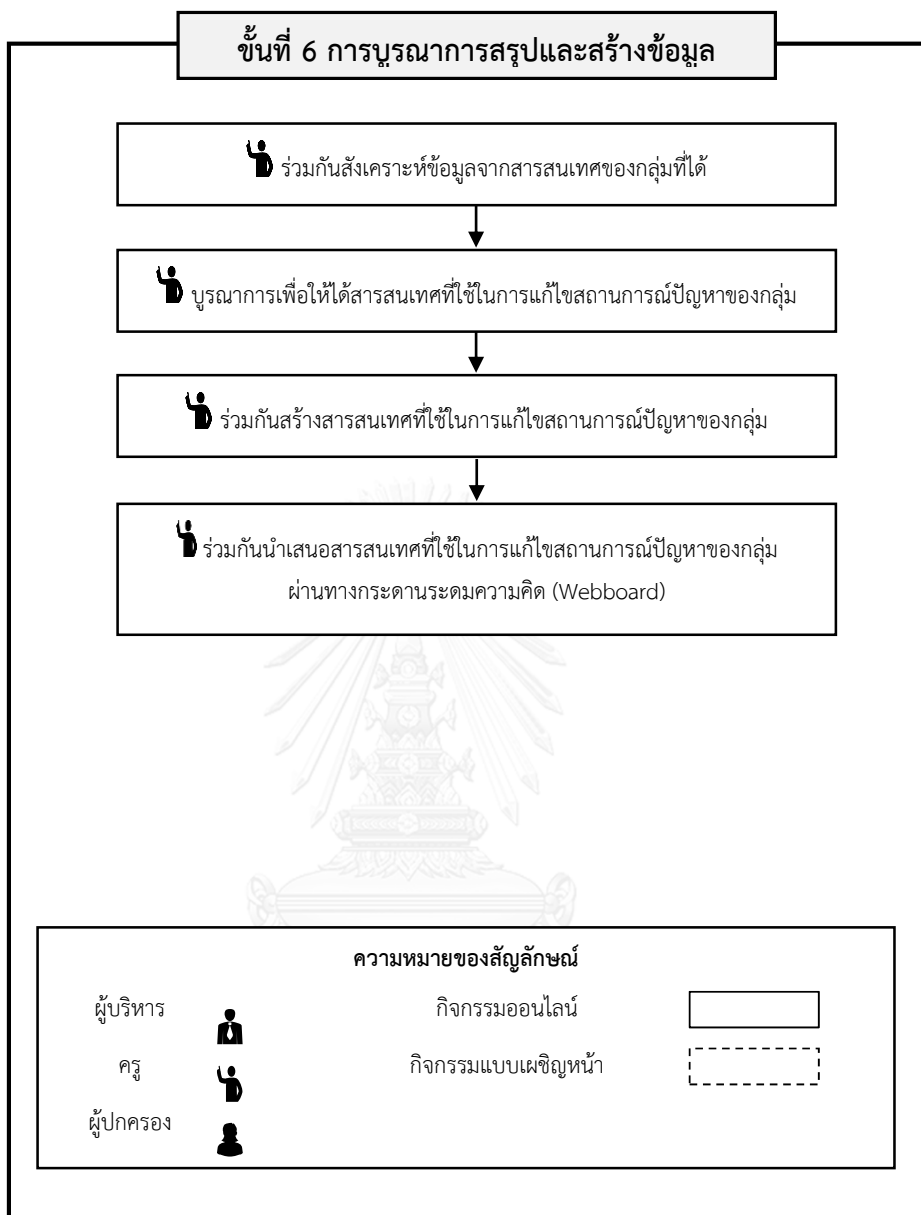
1. ครูค้นหาสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มโดยใช้แนวทางการสืบค้นสารสนเทศจากพุดคุยแลกเปลี่ยนกันในขั้นตอนการกำหนดสถานการณ์ปัญหา
2. ผู้ปกครองสนับสนุนสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มโดยการเสนอแนะแหล่งสารสนเทศ วิธีการสืบค้น หรือสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม ผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat)
3. ครูและผู้ปกครองรวบรวมสารสนเทศและแบ่งปันสารสนเทศให้กับสมาชิกในกลุ่มบนคลาวด์สตอเรจ (cloud storage) ประเภท Google Drive
4. ครูทำแบบบันทึกแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ประกอบไปด้วย ชื่อสารสนเทศ ผู้เขียน ปีที่จัดทำและแหล่งที่มา เพื่อเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศของกลุ่ม
5. ครูประเมินแหล่งสารสนเทศจากแบบบันทึกข้อมูลสารสนเทศและสารสนเทศใน Google Drive ได้ก่อนนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้

1. Google Drive
2. กระดานระดมความคิด (Webboard)
3. ห้องสนทนา (Chat)
4. แบบบันทึกแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การประเมินผล

1. สารสนเทศที่ครูและผู้ปกครองร่วมกันรวบรวม
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ภาพที่ 5.8 ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูล

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

เป็นขั้นที่ครูศึกษาสารสนเทศที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแบ่งปันและร่วมกันวิเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ สรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศเพื่อที่ใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์ บูรณาการและสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม

รายละเอียดกิจกรรม

1. ครูในแต่ละกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศที่ได้ โดยพูดคุยและระดมความคิดเห็นผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat) โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็น

2. ครูในแต่ละกลุ่มนำผลจากการสังเคราะห์สารสนเทศมาบูรณาการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat)

3. ครูในแต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มในรูปแบบของโปสเตอร์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat)

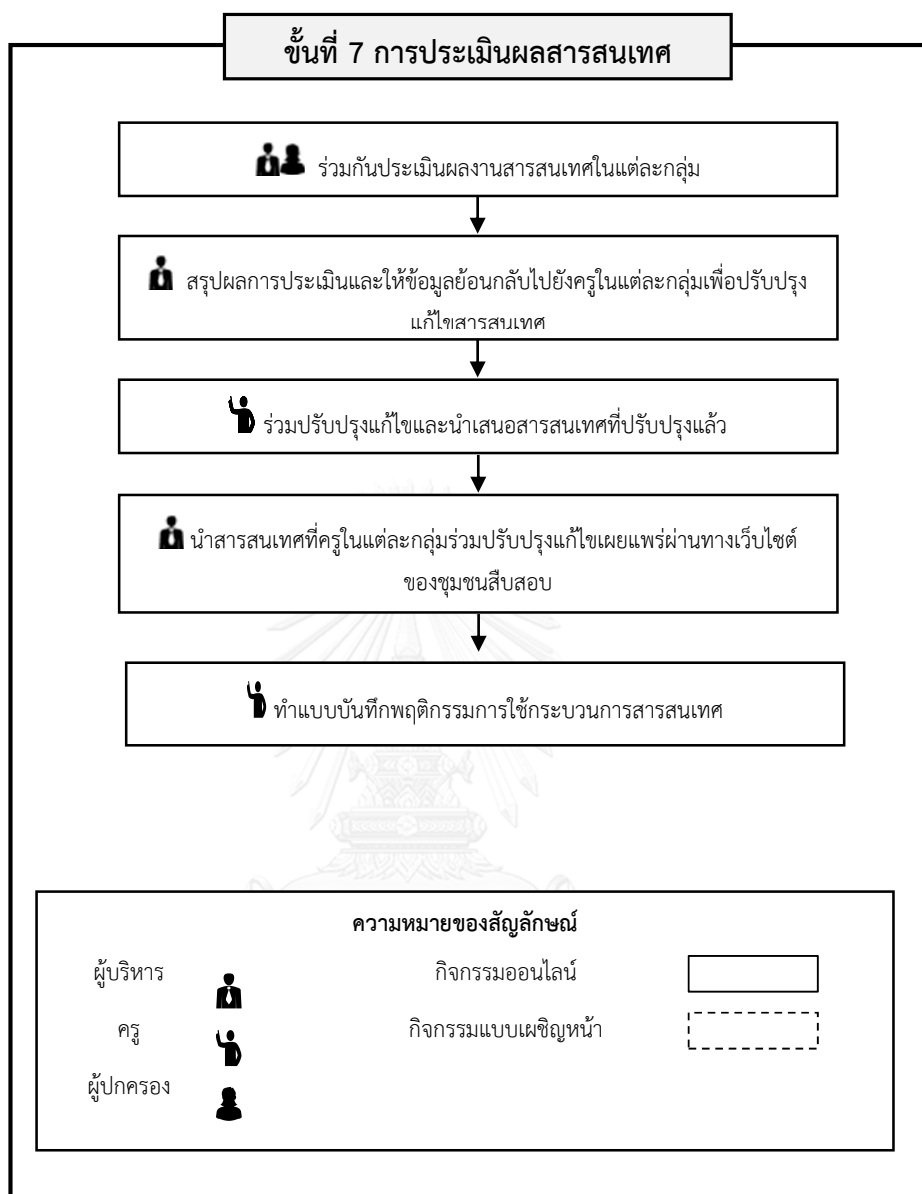
4. ครูในแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่มผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard)

เครื่องมือที่ใช้

1. กระดานระดมความคิด (Webboard)
2. ห้องสนทนา (Chat)
3. ผลงานสารสนเทศ

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ภาพที่ 5.9 ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ

เป็นขั้นของการประเมินสารสนเทศที่ได้ โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครอง และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และนำไปเผยแพร่ในชุมชนสืบสอบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลงานสารสนเทศ

รายละเอียดกิจกรรม

1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครองร่วมกันประเมินผลงานสารสนเทศในแต่ละกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินผลงานสารสนเทศที่มีเกณฑ์ในการประเมิน 3 ด้าน คือ คุณภาพของผลงาน ด้านกระบวนการพัฒนา และด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ

2. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการสรุปผลการประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังครูในแต่ละกลุ่มเพื่อปรับปรุงแก้ไขสารสนเทศผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard)

3. ครูในแต่ละกลุ่มร่วมปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอสารสนเทศที่ปรับปรุงแล้วโดยมีผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานและให้ข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขผ่านทางกระดานระดมความคิด (Webboard) และห้องสนทนา (Chat)

4. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการนำสารสนเทศที่ครูในแต่ละกลุ่มร่วมปรับปรุงแก้ไขเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของชุมชนสืบสอบ

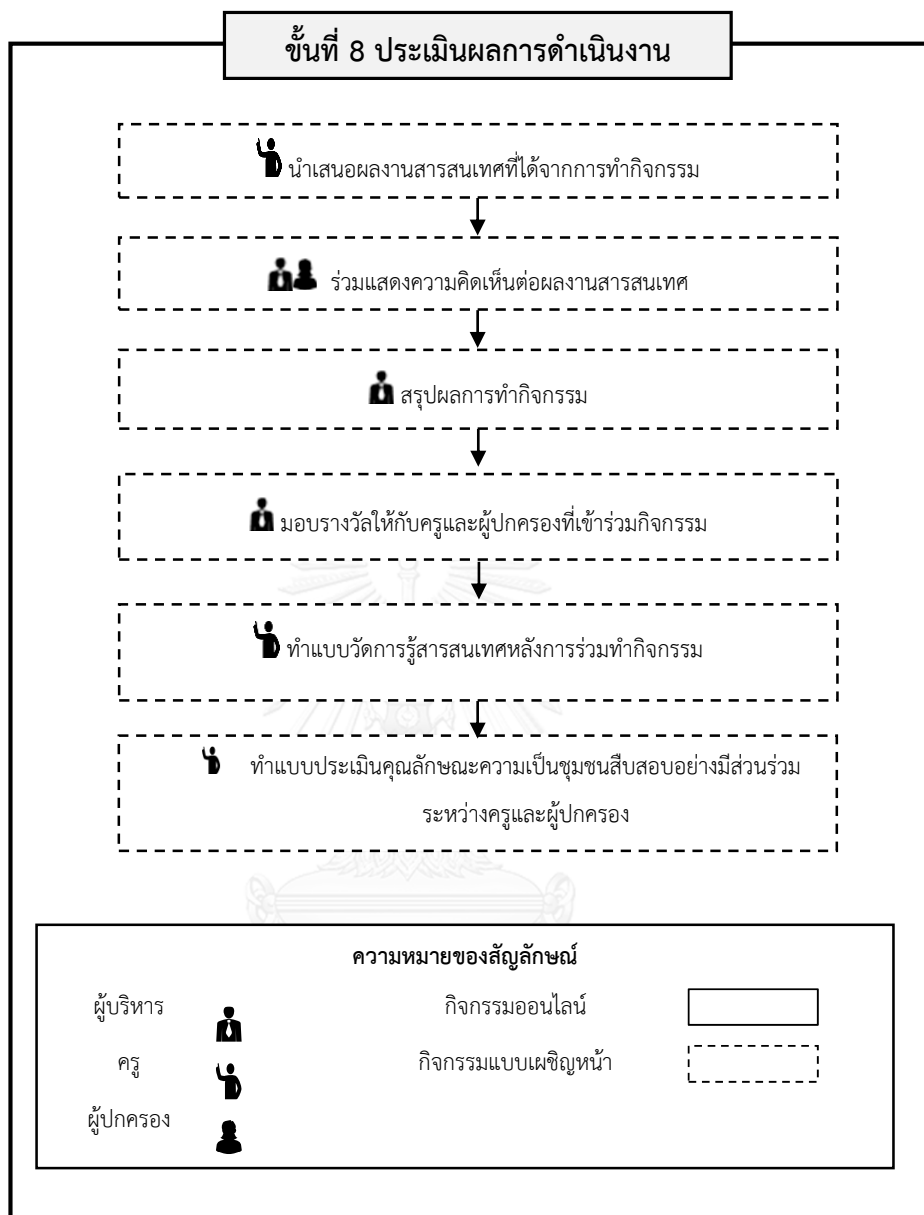
5. ครูทำแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ ประกอบด้วยพฤติกรรมเป็น 4 ด้าน คือ การกำหนดสถานการณ์ปัญหา การรวบรวมสารสนเทศ การบูรณาการสรุป และการสร้างข้อมูลสารสนเทศ การประเมินผลสารสนเทศ

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบประเมินผลงานสารสนเทศ
2. กระดานระดมความคิด (Webboard)
3. ห้องสนทนา (Chat)
4. ผลงานสารสนเทศ
5. แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

การประเมินผล

1. คะแนนผลงานสารสนเทศ
2. พฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ

ภาพที่ 5.10 ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน

เป็นขั้นของการสรุปและประเมินผลการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปผลกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

รายละเอียดกิจกรรม

1. ครูนำเสนอผลงานสารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมให้กับเพื่อนสมาชิกครู ผู้ปกครองและผู้บริหาร ประกอบไปด้วย ประเด็นปัญหาของกลุ่ม หัวข้อสารสนเทศที่จัดทำเพื่อแก้ไขปัญหากลุ่ม เนื้อหาสารสนเทศ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาสารสนเทศ และวิธีการนำสารสนเทศไปใช้

2. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลงานสารสนเทศ

3. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการสรุปผลการทำกิจกรรมและกล่าวขอบคุณครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกท่าน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการทำกิจกรรม

4. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการเชิญผู้อำนวยการมอบรางวัลให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม

5. ครูทำแบบวัดการรู้สารสนเทศหลังการร่วมทำกิจกรรม

6. ครูทำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้

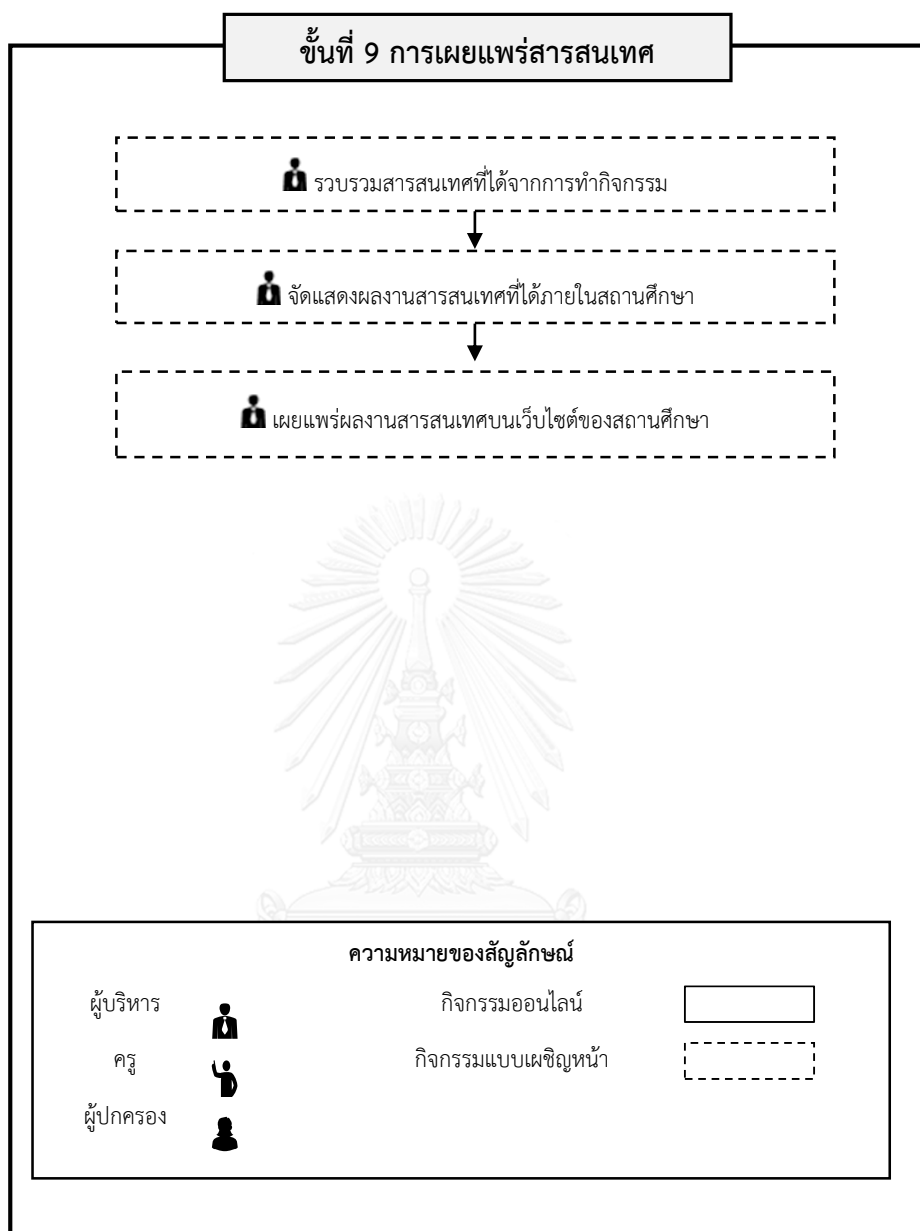
1. แบบวัดการรู้สารสนเทศ

2. แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

การประเมินผล

1. การรู้สารสนเทศหลังดำเนินกิจกรรม

2. คุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

ภาพที่ 5.11 ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

เป็นขั้นของการเผยแพร่สารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่และนำสารสนเทศไปใช้

รายละเอียดกิจกรรม

1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการรวบรวมสารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการจัดแสดงผลงานสารสนเทศที่ได้ภายในสถานศึกษา
3. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการเผยแพร่ผลงานสารสนเทศบนเว็บไซต์ของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้

1. ผลงานสารสนเทศ
2. เว็บไซต์ของสถานศึกษา

การประเมินผล

1. การเผยแพร่สารสนเทศ

ตอนที่ 3 วิธีการและเงื่อนไขการใช้รูปแบบ

1. วิธีการนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้

1.1 สถานศึกษาที่นำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้ ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านเครื่องมือและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นของชุมชน ได้แก่ เทคโนโลยีที่ใช้ในการทำกิจกรรมของชุมชน และควรมีการพัฒนาทักษะความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมในชุมชน ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานเว็บไซต์ของชุมชนและการใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกัน

1.2 สถานศึกษาที่นำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้ ควรมีการปฐมนิเทศ ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการขั้นตอนและกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ให้แก่ ครูและผู้ปกครอง และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรม เพราะการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ให้เกิดประสิทธิภาพจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากครูและผู้ปกครอง

1.3 ผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ในแต่ละองค์ประกอบและวิธีการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ และสามารถสื่อสารให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ผลที่ได้รับบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองฯ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ควรมีการตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในชุมชน และผลงานของครูเป็นระยะๆ ตลอดระยะเวลาเรียนตามรูปแบบฯ เพื่อให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างแท้จริง

2. เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.1 ในการนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรดำเนินการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมองค์ประกอบ ได้แก่ บุคคล เป้าหมายของชุมชน กระบวนการสืบสอบ และเทคโนโลยี และ

ควรดำเนินการตามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน และขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

2.2 รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นเทคโนโลยีและการใช้สารสนเทศ สถานศึกษาที่นำไปใช้ควรมีความพร้อมเทคโนโลยี และผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนควรมีความสามารถทางเทคโนโลยีและการรู้สารสนเทศ

2.3 การดำเนินกิจกรรมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนจะต้องมีการวางแผนการติดตาม มีการประเมินผล การทำกิจกรรมทั้งก่อนการทำกิจกรรม ระหว่างการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม โดยมีผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนคอยให้คำแนะนำและข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงระหว่างการรวบรวม การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบ การมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการรู้สารสนเทศ แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้

สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนในการใช้ภาษา และความเหมาะสม ความครอบคลุมของรูปแบบคำถาม และนำร่างแบบสอบถามที่ได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Content Validity) และการใช้ภาษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ผลการตรวจสอบพบว่า ค่า IOC สูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ จึงมีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ต่อไป จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 392 ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนเท่ากับขนาดกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน คือ 392 คน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ และใช้การตีความสรุปข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้การตีความสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

สร้างต้นแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน จากข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 แล้วนำต้นแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการจัดการความรู้จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงตามเนื้อหาของรูปแบบฯ พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ผลการตรวจสอบโดยรวมค่า $IOC = .98$ แล้วนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพมาปรับปรุงแก้ไขต้นแบบรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสร้างเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และสร้างแบบประเมินเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของเว็บไซต์และคู่มือ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องผลการตรวจสอบโดยรวมค่า $IOC = 1$ และนำเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย แบบวัดระดับการรู้สารสนเทศ แบบประเมินผลงาน แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้รูปแบบฯ และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง

ผู้วิจัยนำแบบประเมินทั้งหมดไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และภาษาที่ใช้ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจากนั้นนำแบบวัดระดับการรู้สารสนเทศ แบบประเมินผลงาน แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และแบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้รูปแบบฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC (index of item objective Congruence) พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ คือ 0.5 ทุกข้อ โดยภาพรวมมีค่า IOC = 1 ทุกฉบับ จึงถือว่ามีเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน เว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบฯ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดระดับการรู้สารสนเทศก่อนทำกิจกรรม (Pre-test) และระหว่างการทำกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ เมื่อจบการทำกิจกรรมขั้นที่ 7 ผู้บริหารและผู้ปกครองร่วมกันประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง และในกิจกรรมขั้นที่ 8 ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดระดับการรู้สารสนเทศหลังทำกิจกรรม (Post-test) และให้กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองทำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบฯ และทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการรู้ สาระสนเทศของกลุ่มตัวอย่างโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังของการดำเนินกิจกรรม โดยใช้สถิติ t-test Dependent หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการประเมินผลงานของกลุ่ม ตัวอย่างรายกลุ่ม และเปรียบเทียบคะแนนผลงานครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 กิจกรรม โดยใช้สถิติ t-test Dependent หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการ ใช้กระบวนการสารสนเทศ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและ ผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อ รูปแบบฯ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วย การนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความ คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย จำแนกชนิดของข้อมูล เขียนเรียบเรียงเพื่อหาความสัมพันธ์ให้เห็นภาพรวม และสรุปประเด็นสำคัญ ต่างๆ นำเสนอข้อมูลโดยวิธีพรรณนา

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้ สาระสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สาระสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินดัชนีความ สอดคล้องโดยถือเกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงยอมรับว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีความ เหมาะสม จากนั้นนำรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้ สาระสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการทดลองระยะที่ 3 แล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินและรับรอง และนำข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จาก ผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ที่สุด และนำเสนอรูปแบบฯที่ได้รับการรับรองแล้วในรูปแบบ แผนภูมิประกอบการอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม วิธีการใช้รูปแบบฯและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จใน การนำรูปแบบฯ ไปใช้

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการ รู้สาระสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ตามวิธีการ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 (S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย=3.64 (S.D.= 0.76) รองลงมาคือ ท่านสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 (S.D.= 0.76) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D.= 0.80)

กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 (S.D.= 0.692) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 (S.D.= 0.865) รองลงมาคือ ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 (S.D.= .781) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ บทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D.= 0.79) และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 (S.D.= 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 (S.D.= 0.911) รองลงมาคือ การรับส่งข้อความ (Instant messaging) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D.= 0.89) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประชุมทางไกล (Video conferencing) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 (S.D.= 0.85)

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 (S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D.= 0.79) รองลงมาคือ ความสามารถในการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 (S.D.= 0.78) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D.= 0.74)

1.2 ผลการศึกษาความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการศึกษาความเห็นของผู้ปกครอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 (S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านสนับสนุนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 (S.D. = 0.916) รองลงมา คือ ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 (S.D. = 0.89) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 (S.D. = 0.89)

กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 (S.D.= 0.96) รองลงมาคือ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 (S.D.= 0.991) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ระบบการบริหารจัดการเนื้อหาเว็บไซต์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D.= 0.93) และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 (S.D.= 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 (S.D.= 1.05) รองลงมาคือ การรับส่งข้อความ (Instant messaging) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 (S.D.= 1.01) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประชุมทางไกล (Video conferencing) อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 (S.D.= 0.98)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด พร้อมทั้งจะช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 (S.D. = 0.85) รองลงมา คือ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 (S.D. = 0.88) สามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆมาใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 (S.D. = 0.89) สามารถค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 (S.D. = 0.88) และ สามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ ต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D. = 0.87)

1.3 ผลการศึกษาความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการศึกษาความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 (S.D.= 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D.= 0.66) รองลงมาคือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 (S.D.= 0.98) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 (S.D.= 0.91)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 (S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการรู้สารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 (S.D.= 0.91) รองลงมาคือ โรงเรียนมีนโยบายที่ช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศของครู อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 (S.D.= 1.05) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 (S.D.= 0.81)

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาความคิดเห็นของความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบ และขั้นตอนของรูปแบบ ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 บุคคล คือ สมาชิกของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย

1.1.1 ผู้บริหารหรือผู้ดำเนินกิจกรรม

1.1.2 ครู

1.1.3 ผู้ปกครอง

1.2 เป้าหมายของชุมชน

1.2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

1.2.2 สร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน

1.2.3 สร้างการรู้สารสนเทศของครู

1.3 กระบวนการสืบสอบ

1.3.1 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา

1.3.2 การรวบรวมสารสนเทศ

1.3.3 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

1.3.4 การประเมินผลสารสนเทศ

1.4 เทคโนโลยี ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ได้แก่เว็บไซต์ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารและทำงานร่วมกัน (Communication and Collaboration Tools) คือ

1.4.1 กระดานระดมความคิด (Webboard)

1.4.2 คลาวด์สตอเรจ (cloud storage)

1.4.3 ห้องสนทนา (Chat)

1.4.4 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email)

2. ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม

ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ

ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ

ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา

ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ

ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ

ผลการตรวจสอบคุณภาพต้นแบบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของต้นแบบรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้ ผลการประเมินพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ทดลองได้

ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อ ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการ ทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้ สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศ หญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุ 41-50 ปีและ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวนเท่ากัน และอายุระหว่าง 20-30 คิดเป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.33 มี ประสบการณ์สอนในระดับปฐมศึกษาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 มีประสบการณ์สอนในระดับ ปฐมศึกษา 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 และมีประสบการณ์สอนในระดับปฐมศึกษา 11 – 15 ปี คิด เป็นร้อยละ 16.67 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวนเท่ากัน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ย ของระดับการรู้สารสนเทศหลังการทดลอง เท่ากับ 4.57 โดยสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองซึ่งเท่ากับ 4.09 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับการรู้สารสนเทศของ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนการ ประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานในครั้งที่ 2 อยู่ใน ระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 (S.D.=0.30) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมของผลงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 (S.D.=0.18) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณารคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานในครั้งที่ 2 มีคะแนน เฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 (S.D.=0.53) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้าน คุณภาพผลงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 (S.D.=0.38) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

(S.D.=0.39) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 (S.D.=0.18) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 (S.D.=0.30) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 (S.D.=0.18) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์คะแนนการประเมินผลงานของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประถมปลาย พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานในครั้งที่ 2 อยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.11) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมของผลงานอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 (S.D.=0.36) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 (S.D.=0.00) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผลงานอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.49) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 (S.D.=0.19) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 (S.D.=0.35) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติในครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ สูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 (S.D.=0.24) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 (S.D.=0.53) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อมูลที่ได้จากบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศในครั้งที่ 2 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของคุณลักษณะความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง อยู่ในระดับ มากที่สุด (Mean = 4.67) และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้ง 30 ข้อ

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากความคิดเห็นในการใช้รูปแบบ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.61, SD = .35) และโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.71, SD = .46)

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมมีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ และน่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของครูในเรื่องการรู้สารสนเทศ ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนร่วมกันกับผู้ปกครอง ซึ่งถ้าเกิดความร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่ายจะทำให้ปัญหาของนักเรียนถูกแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว สอดประสานกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู และ ผู้ปกครอง อีกด้วย ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ กลุ่มตัวอย่างอาจจะยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการขั้นตอนการทำกิจกรรมอย่างถ่องแท้ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ทำการอธิบายซ้ำและแนะนำเป็นรายบุคคล

ความคิดเห็นของผู้ปกครองชั้นแสดวงหาความร่วมมือ มีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เพราะปัจจุบันการที่ผู้ปกครองจะเข้าถึงโรงเรียนและพูดคุยกับครูทำได้ยาก เพราะต่างฝ่ายต่างไม่ค่อยมีเวลา กิจกรรมนี้สามารถทำได้จากที่บ้านและสามารถทำได้ทั้งที่เวลาตรงกันหรือไม่ตรงกันก็ได้ อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกัน และแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาร่วมกันกับเด็กนักเรียนคนอื่นๆ ซึ่งน่าจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกันมากขึ้น ซึ่งน่าจะสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมที่จะสนับสนุนในกิจกรรมในครั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลของการทำกิจกรรมไปแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกัน ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ผู้ปกครองบางคนเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการถูกเชิญให้เข้าร่วมกลุ่มนั้นบุตรหลานของท่านผู้ปกครองกำลังเกิดปัญหาขึ้น จึงถูกเชิญเข้าร่วมกิจกรรม คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ อธิบายเป็นรายบุคคลเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจว่าวัตถุประสงค์การทำกิจกรรมคือการแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกันอาจจะจะเป็นปัญหาที่เคยเกิดขึ้น หรือกำลังเกิดขึ้น หรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ก็ได้

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมชั้นปฐมนิเทศ มีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมชั้นปฐมนิเทศนั้นทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ในกิจกรรมได้ดีขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้เผชิญหน้ากัน ได้มีโอกาสซักถามพูดคุยข้อสงสัยต่างๆในกิจกรรม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้แนะนำตนเองให้ในสมาชิกในกลุ่มรู้จักกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และยังได้รู้จักเครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมนี้ ซึ่งเครื่องมือหลักคือเว็บไซต์ ได้ทดลองระบบการลงทะเบียน และทดลองใช้เครื่องมือต่างๆในเว็บไซต์ ตลอดจนเรียนรู้ขั้นตอนกิจกรรมต่างๆ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าระบบได้ เพราะยังไม่เข้าใจในวิธีการลงทะเบียนและการใช้งานเว็บไซต์ คำแนะนำเพื่อการ

ปรับปรุงแก้ไข คือ ให้คำแนะนำกับครูและผู้ปกครองที่ยังไม่สามารถเข้าระบบและเข้าใช้งานเว็บไซต์ เป็นรายบุคคล

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่ได้ร่วมกิจกรรมขึ้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหา มีความเห็นว่าในขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นที่มีความสำคัญมากอีกขั้นตอนหนึ่ง เพราะจะได้สถานการณ์ปัญหาต่างๆ จากเด็กนักเรียนไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาด้านการเรียน ในมุมมองของทั้งครูและผู้ปกครอง ร่วมกันคิดร่วมกันสะท้อนปัญหาเหล่านั้นออกมา และนำมาจัดลำดับความสำคัญว่า ปัญหาใดที่ปัญหาเร่งด่วนควรเร่งรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นก่อน ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบได้แก่ กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองไม่สามารถมาตรงเวลาที่นัดหมายในการร่วมสรุปและเลือกประเด็นปัญหากันในกระดานระดมความคิด (Webboard) คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ปรับเพิ่มระยะเวลาในขั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหาและจัดให้มีตัวแทนของกลุ่มทำหน้าที่สรุปและบันทึกการโหวตจากสมาชิกโดยไม่ต้องรอให้สมาชิกมาลงความเห็นในเวลาเดียวกัน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่ได้ร่วมกิจกรรมขึ้นการรวบรวมสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่า แนวทางแก้ไขปัญหานั้นหากร่วมกันค้นคว้า ค้นหาแนวทางแก้ปัญหานั้นจากหลายๆแหล่ง และหลายๆคน ทั้งครูและทั้งผู้ปกครองร่วมกันค้นหาแนวทางแก้ปัญหานั้นไม่ว่าจะเป็นแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาด้านการเรียน แนวทางและวิธีแก้ปัญหาด้านพฤติกรรม เราก็จะได้แนวทางและวิธีการแก้ปัญหามากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการและตรงกับปัญหาของนักเรียนแต่ละบุคคล อีกทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นไว้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ สมาชิกในกลุ่ม เสนอสารสนเทศที่หลากหลายและไม่ตรงประเด็น บางครั้งเสนอเป็นสารสนเทศที่เป็นแบบฝึกหัด จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แต่ไม่มีแนวทางแก้ปัญหาก็จะไม่ตรงประเด็นในขั้นรวบรวมสารสนเทศ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ตลอดจนหัวหน้ากลุ่ม ช่วยแนะนำสมาชิกในกลุ่มในรวบรวมสารสนเทศในตรงประเด็น และสามารถนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาก็ได้

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ร่วมกิจกรรมขึ้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่า สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมมาได้ และหลังจากที่สังเคราะห์แล้ว ต้องร่วมกันบูรณาการสารสนเทศที่ได้ ซึ่งเราจะได้วิธีการต่างๆ ในรูปแบบต่างๆ ที่ให้ตรงกับสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม และร่วมกันจัดทำผลงานสารสนเทศ ซึ่งได้แก่ โปสเตอร์วิชาการ และนำเสนอผลงานผ่านกระดานความคิด (Webboard) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบได้แก่ ในช่วงแรกของกิจกรรมขึ้นการบูรณาการสมาชิกในกลุ่มยังมีความไม่เข้าใจจะนำเสนอผลงานในรูปแบบใด จะต้องสร้างเป็นชิ้นงานที่เป็นนวัตกรรมหรือไม่ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการควรอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับขอบเขตของการนำเสนอผลงาน ตลอดจนรูปแบบของผลงาน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่ได้ร่วมกิจกรรมชั้นการประเมินผลสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่าการประเมินผลถือว่าเป็นกระบวนการอีกกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ เพราะทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ทราบส่วนที่ดี และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขของผลงานสารสนเทศของแต่ละกลุ่ม และนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปปรับปรุงแก้ไขผลงานสารสนเทศให้ถูกต้อง ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินล่าช้า ทำให้ปรับปรุงแก้ไขของผลงานได้ช้ากว่าที่กำหนด คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรทำการรวบรวมผลการประเมินจากผู้ปกครองและทำการสรุป ให้ข้อมูลย้อนกลับกับกลุ่มตัวอย่างให้ทันกำหนดเวลาและมีเวลาให้กลุ่มตัวอย่างในการแก้ไขผลงาน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองที่ได้ร่วมกิจกรรมชั้นประเมินการดำเนินงาน มีความคิดเห็นว่าเป็นที่ทุกคนได้กลับมาพูดคุย แต่ละกลุ่มนำผลงานออกมาอภิปราย สะท้อนผลงานของกลุ่ม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ปกครอง แบบเผชิญหน้า ซึ่งสามารถทำให้เข้าใจและเห็นข้อบกพร่องต่างๆในงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะ ข้อดี และข้อควรพิจารณาปรับปรุงในการทำกิจกรรมในครั้งนี้ และเมื่อปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ก็พร้อมนำผลงานเผยแพร่ในโรงเรียนและในเว็บไซต์ของสถานศึกษาต่อไป ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ คือเรื่องของเวลาของผู้ปกครองที่มักจะมีเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงทำให้เกิดความล่าช้าในขั้นนี้ คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข คือ ควรนัดหมายเวลาล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์ และอาจใช้ช่วงเวลาที่เว้นวันหยุดเสาร์ อาทิตย์

ตอนที่ 4 ผลการประเมินเพื่อรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผลการรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบค่าความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ที่ 0.96 จึงถือได้ว่ารูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์เหมาะสม ครอบคลุม มีรายละเอียดและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร การศึกษาความคิดเห็นครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน การสร้าง การทดลองใช้และการนำเสนอรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย แนวคิดชุมชนสืบสอบ แนวคิดการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง แนวคิดการรู้สารสนเทศ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน จากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูผู้สอนมีความเห็นว่าตนเองได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์ผ่านเว็บร่วมกับเพื่อนสมาชิกในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง รองลงมาคือการสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูล และสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ ส่วนด้านน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชนของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ในขณะที่ผู้ปกครองมีความเห็นตนเองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน และมีความตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน ด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอน และในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าครูในโรงเรียนของตนเองได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และเห็นว่าครูมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ส่วนด้านที่ผู้บริหารเห็นว่าครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน และจากการศึกษาระดับความสามารถของครูผู้สอนและผู้ปกครองในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้

การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน พบว่ามีความสามารถในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้เครื่องมือ Search Engine ในการค้นหาข้อมูล และใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) การรับส่งข้อความ (Instant messaging) ในการติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ซึ่งเทคโนโลยีที่ยังมีการใช้น้อยที่สุดได้แก่ บทเรียนออนไลน์ และการประชุมทางไกล (Video conferencing) ซึ่งจากงานวิจัยของ Aleksic-Maslac et al. (2009) ที่ทำการศึกษาบทบาทของกระดานอภิปรายกับชุมชนสืบสอบ ผลการวิจัยพบว่าการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนบนพื้นฐานของการสร้างปัญญาทางสังคมและการสร้างองค์ความรู้เกิดขึ้นโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ของผู้เรียน และผลการศึกษากการพัฒนาชุมชนสืบสอบของ Patrick (2010) พบว่า การสร้างชุมชนสืบสอบผ่านเว็บแบบผสมผสานมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ในด้านการรู้สารสนเทศ ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูผู้สอนมีความเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ได้ตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก รวมถึงการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้ ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน ในขณะที่ผู้บริหาร เล็งเห็นว่าสถานศึกษาของตนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการรู้สารสนเทศและมีนโยบายที่ช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศของครู ทั้งนี้ยังเห็นว่าครูผู้สอนยังต้องพัฒนาความสามารถในการประเมินแหล่งสารสนเทศ ซึ่งจากงานวิจัยของ Diekema and Olsen (2012) พบว่า ครูมีการแสวงหาทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและมีการเพิ่มโอกาสหรือช่องทางในการแสวงหาข้อมูล มีการแสวงหาทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศที่ดีโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลสารสนเทศกับเพื่อนร่วมงาน การเลือกใช้ทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศมักจะเป็นการเลือกข้อมูลที่เป็นต่อการจัดการเรียนการสอนและตรงตามหลักสูตร สิ่งที่ยืนยันถึงการเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความสอดคล้องกับความต้องการ (Relevance) ของครู ได้แก่ พฤติกรรมการจัดเก็บ การจัดการ และการดูแลรักษาข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นเพื่อใช้ในอนาคต และผลการศึกษาความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าผู้ปกครองเล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศและพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู โดยผู้ปกครองเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการและสามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆมาใช้ รวมถึงสามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศได้

2. ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย มีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ตามองค์ประกอบและขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคคลเป้าหมายชุมชน กระบวนการสืบสอบ และเทคโนโลยี มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

(1) **องค์ประกอบด้านบุคคล** บุคคลหรือสมาชิกของชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชุมชนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ บุคคลตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครู และผู้ปกครอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบทบาทแตกต่างกันไป โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง รวมถึงเป็นผู้คอยดูแลประสานงานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง และส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ครู เป็นผู้ทำหน้าที่ในการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ปกครอง และร่วมสืบสอบตามขั้นตอนของรูปแบบ และผู้ปกครองมีหน้าที่ในการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานและร่วมประเมินผลของชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างชุมชนในการชี้แจงเป้าหมายของชุมชนให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมชุมชน แนะนำการใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในชุมชน และในระหว่างการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ผู้บริหารจะคอยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง และคอยให้คำแนะนำและข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการสืบสอบร่วมกันของสมาชิก ในขณะที่ครูทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันโดยมีผู้ปกครองคอยสนับสนุน ข้อมูลสารสนเทศและแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูตลอดการดำเนินกิจกรรม ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองโดยมีผู้บริหารคอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือส่งผลให้บรรลุเป้าหมายของชุมชนที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ J. L. Epstein (2002) แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว ได้ส่งผลเชิงบวกต่อครอบครัว ครูและเด็ก ถ้าโรงเรียนให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับแนวการปฏิบัติเพื่อโน้มน้าวให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองก็มีแนวโน้มปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินั้น แม้แต่ผู้ปกครองที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ

ของโรงเรียนได้ก็มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และ Bronfenbrenner (1979) อ้างถึงใน Sheldon (2002) ที่กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและครู การทำกิจกรรมร่วมกัน และการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครูความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เช่นนี้ย่อมมีผลกระทบต่อความเชื่อและพฤติกรรมของเด็กด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ของ Misanchuk et al. (2000) ที่ระบุว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้จะค่อย ๆ เติบโตขึ้น หรือมีพัฒนาการมาจากสมาชิกและความผูกพันของสมาชิกในชุมชน ยิ่งผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กันและผูกพันกันมากเท่าใดชุมชนก็ยิ่งเติบโตและแข็งแกร่งขึ้น ในการเรียนรู้ของคนในชุมชนการปฏิสัมพันธ์กันเป็นวิธีการทำงานและลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันและเสริมสร้างการทำงานซึ่งกันและกันผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการอภิปรายทั้งในแบบความร่วมมือและเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ในที่สุด และ Daniel (2002) กล่าวว่าความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกเป็นหลักพื้นฐานที่จะทำให้เกิดทุนทางสังคมและเกิดขึ้นอย่างถาวรในชุมชนช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกชุมชน หากปราศจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นได้ยาก

(2) องค์ประกอบด้านเป้าหมายชุมชน มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนารูปแบบฯ เพราะการกำหนดเป้าหมายจะช่วยให้สมาชิกในชุมชนมีแนวทางในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป้าหมายของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบไปด้วย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง การสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน และการสร้างการรู้สารสนเทศของครู การชี้แจงเป้าหมายของชุมชนส่งผลให้สมาชิกของชุมชน ทั้งครู ผู้ปกครองและผู้บริหาร สามารถทำกิจกรรมร่วมกันตามบทบาทหน้าที่และต่างสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้ชุมชนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าจากการที่ผู้บริหารได้แจ้งเป้าหมายของรูปแบบให้กับครูและผู้ปกครองทำให้ครูและผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมชุมชนและร่วมกันกำหนดบทบาทหน้าที่ในชุมชนร่วมกัน ส่งผลให้เกิดลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง อีกทั้งครูและผู้ปกครองสามารถสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนร่วมกันและเมื่อจบการดำเนินกิจกรรมพบว่าครูมีระดับการรู้สารสนเทศที่สูงขึ้น การตั้งเป้าหมายจึงมีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Misanchuk et al. (2000) ที่กล่าวว่า ชุมชนต้องมีเป้าหมาย มีทิศทาง การขับเคลื่อน รูปแบบและการดำเนินงานของชุมชนซึ่งจะส่งผลต่อรากฐานของชุมชน และจากงานวิจัยของ Preece (2000) ที่ระบุว่า การมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและตอบสนองความสนใจและผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชนซึ่งประกอบด้วย การได้รับข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมและบริการหรือการสนับสนุนสำหรับสมาชิก คือปัจจัยความสำเร็จของชุมชน

(3) องค์ประกอบด้านกระบวนการสืบสอบ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชุมชนสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ กระบวนการสืบสอบตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ

ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง กระบวนการที่สมาชิกร่วมกัน ค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ของชุมชน ประกอบไปด้วย การกำหนดสถานการณ์ปัญหา ได้แก่ การร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชนโดยมีขอบเขต ของประเด็นปัญหา คือ เป็นประเด็นปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาทางการเรียน และปัญหาทางด้านพฤติกรรม การรวบรวมสารสนเทศ ได้แก่ การแสวงหา การจัดกลุ่ม วิเคราะห์ วิจารณ์ และตีความข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือสร้างแนวทาง ใหม่ การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ การร่วมกันคิดและร่วมอภิปรายเพื่อสรุป และสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน และการประเมินผลสารสนเทศ ได้แก่ การร่วมกัน สะท้อนผลและประเมินผลงานสารสนเทศ ซึ่งกระบวนการสืบสอบในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ C. Kuhlthau, Maniotes, and Caspari (2007) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่มี ลักษณะเฉพาะในการใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัยด้านสารสนเทศ โดยการเก็บข้อมูลจากผู้เรียน ทดสอบ กลยุทธ์ต่างๆ เช่น ให้อ่านวารสาร ใช้กรณีศึกษา สัมภาษณ์ และติดตามความก้าวหน้าของ ผู้เรียน ซึ่ง วิธีเหล่านี้ทำให้เข้าถึงกระบวนการสืบสอบหาข้อมูลได้เป็นอย่างมาก กระบวนการนี้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเริ่มต้นงาน 2) การเลือกหัวข้อ 3) การสำรวจสารสนเทศ 4) การสร้างกรอบ แนวคิดของเรื่องที่ต้องการ 5) การรวบรวมสารสนเทศ 6) การนำเสนอสารสนเทศ และ การประเมิน กระบวนการสารสนเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ The Information Network for Ohio School (INFOhio, 2010) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนรู้สารสนเทศที่ชื่อว่า DIALOGUE จากกระบวนการ สร้างความรู้ด้วยการสืบสอบ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบจะมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของ ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งแนะนำกลยุทธ์การสอนที่ใช้ควบคู่กับรูปแบบอีก 4 กลยุทธ์ ได้แก่ การตั้งคำถามนำ การจดสรุป การทำงานเป็นกลุ่ม และการสะท้อนความคิด

(4) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี มีความสำคัญต่อการใช้ในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นแบบไม่ประสานเวลา คลาวด์สตอเรจ (Cloud storage) ระบบบริการ การจัดเก็บข้อมูล ที่มีอุปกรณ์จำพวกสื่อบันทึกข้อมูลจำนวนมากที่อยู่บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยที่ มีระบบกระจายข้อมูลต่างๆ ผ่านทางสื่อกลางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น Google Drive ห้องสนทนา (Chat) เป็นเครื่องมือที่สมาชิกหลายคนสามารถสื่อสารร่วมกันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยเน้นการ พิมพ์ข้อความ วิดีโอหรือเสียงผ่านไปยังหน้าจอคอมพิวเตอร์ของคู่สนทนาซึ่งเป็นการสื่อสารแบบ ประสานเวลา และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) คือ เครื่องมือที่ใช้ในการส่งข้อความหรือข่าวสาร ระหว่างสมาชิกหรือจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นๆ ในรูปแบบของสัญญาณข้อมูลที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านทางคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย ซึ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Michael B. Eisenberg et al. (2004) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่มี วิธีการสืบสอบเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้สารสนเทศขึ้นในชื่อ Big Six Skills Model ประกอบด้วยขั้นตอน 6

ขั้น ได้แก่ การกำหนดภาระงาน การกำหนดกลยุทธ์ในการค้นหาสารสนเทศ การระบุแหล่งและเข้าถึงสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ การสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และการประเมินสารสนเทศ โดยเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในขั้นตอนต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้สารสนเทศจากการปฏิบัติตามขั้นตอน รูปแบบนี้เป็นที่ได้รับการยอมรับในการใช้งานอย่างแพร่หลาย ซึ่ง Jonassen, Howland, Moore, and Marra (2003) ที่นำเสนอถึงบทบาทของการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายของผู้เรียนว่า เทคโนโลยีเปรียบเสมือนชุดเครื่องมือสำหรับทำหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูล การนำเสนอความคิด ตลอดจนควบคุม การปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน โดยการออกแบบที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนผู้เรียนเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการคิดและความสามารถในการประยุกต์ความรู้นำไปใช้

ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนที่พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ ซึ่งมี 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ ขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ มี 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ และระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน มี 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ มีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ ซึ่งมี 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม เป็นขั้นของการชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรายละเอียดการดำเนินงานและการกำหนดบทบาทของสมาชิกของชุมชนในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือเป็นขั้นของการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมในชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และขั้นที่ 3 ปฐมนิเทศ เป็นขั้นการสร้าง ความคุ้นเคยระหว่างครูและผู้ปกครอง ทำความเข้าใจแนวทางการทำกิจกรรมร่วมกันและฝึกทักษะการใช้งานเทคโนโลยีของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า ครูและผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมชุมชนโดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจากงานวิจัยของ Minke and Anderson (2005) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางบวกของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนในการช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีขึ้น ตามกระบวนการโดยมุ่งเน้นความสำคัญของการศึกษาเด็กเป็นเป้าหมายหลัก ความสัมพันธ์ของครูและผู้ปกครองในการทำกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและการพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนับสนุนระหว่างผู้ปกครองและครูให้มีความเข้าใจกันดีขึ้น และพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อทักษะเพื่อให้

ประสบความสำเร็จที่สนับสนุนผลของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาที่ดีขึ้น

ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ มี 4 ชั้น คือ ชั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นของการร่วมกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชนซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียน โดยครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาและเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด และระบุสารสนเทศที่ต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านั้น ชั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ เป็นขั้นของการค้นหาสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม โดยครูและผู้ปกครองจะต้องประเมินแหล่งสารสนเทศก่อนนำสารสนเทศไปใช้โดยการแบ่งปันสารสนเทศให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ชั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ เป็นขั้นที่ครูศึกษาสารสนเทศที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแบ่งปันและร่วมกันวิเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ สรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม และชั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ เป็นขั้นของการประเมินสารสนเทศที่ได้ โดยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและผู้ปกครอง และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปสู่การแก้ไข และนำไปเผยแพร่ในชุมชนสืบสอบ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า หลังการทดลองตามขั้นตอนของรูปแบบกลุ่มตัวอย่างมีการรู้สารสนเทศ การพัฒนาผลงานสารสนเทศ และพฤติกรรมตามกระบวนการสารสนเทศที่สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Martorell et al. (2009) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้แบบสืบสอบหาความรู้เป็นฐานสำหรับผู้ใหญ่ (Older people) ผ่านการศึกษาด้วยวิธีการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry Learning) รูปแบบ 5 ขั้นตอน คือ 1) ตั้งคำถามที่จะศึกษา 2) ศึกษาและตั้งสมมติฐาน 3) วางแผนการศึกษา ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล 4) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เรียนได้มา และ 5) ร่างข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนผู้ใหญ่มีความพึงพอใจในสังคมที่ได้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง อีกทั้ง ผู้เรียนยังได้บูรณาการความรู้ที่ได้กับการเรียนแบบสืบสอบ (Inquiry Learning) ผู้เรียนยังได้พัฒนาความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดรวบยอดและกระบวนการในการจัดการกับปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่มีความซับซ้อนได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับวิชาเก่าและวิชาพลังงานทางเลือก ซึ่งวิธีการที่นำเสนอทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ช่วยผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่สามารถสร้างองค์ความรู้และเกิดการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน มี 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน เป็นขั้นของการสรุปและประเมินผลการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน และชั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ เป็นขั้นของการเผยแพร่สารสนเทศที่ได้จากการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ผลจากการวิจัย พบว่าการประเมินผลชุมชนเป็นการสรุปผลการดำเนินงานของชุมชนและประเมินผลงานของสมาชิกในชุมชนตามเป้าหมายของชุมชนเพื่อที่จะนำผลงานไปเผยแพร่และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Watkins (2005) ที่กล่าวว่า ในการเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ผู้เรียนจะต้องนำเสนอผลงานจากการร่วมกันทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการปรับตัวเพื่อ การเรียนรู้ร่วมกันโดยการกำหนดทิศทางแนวปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ต้องสามารถนำเสนอ ความรู้ใหม่ แนวปฏิบัติที่ดี นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และถ่ายโอนความรู้ไปสู่ สมาชิกกลุ่มอื่นๆ จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อ ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน กับกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับการรู้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ระดับการรู้สารสนเทศ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ คะแนนผลงานของกลุ่มตัวอย่างจากเกณฑ์ประเมินแบบรูบริคที่ประเมินในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่า คะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อมูลที่ได้ จากบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้าน สารสนเทศเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสารสนเทศที่ประเมินในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าคะแนน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และผู้บริหาร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครอง อยู่ในระดับ มากที่สุด และมีความคิดเห็นว่ารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุด โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างครูและผู้บริหารเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ในระดับมากที่สุด

จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน สามารถส่งเสริมระดับระดับการรู้ สารสนเทศให้สูงขึ้นได้ภายในระยะเวลา 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายตามคุณลักษณะของ ผู้รู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ (1) ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้ สารสนเทศ (2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ (3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ (4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ (6) สังเคราะห์ และบูรณาการสารสนเทศ และ (7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง ดังนี้

(1) **ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ** จาก ผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้านตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองใน การใช้สารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครูเกิดความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้น โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศเพิ่มขึ้นเกิดจากกิจกรรมในขั้นตอนการเตรียมความพร้อม การแสวงหาความร่วมมือและการปฐมนิเทศ ในระยะการสร้างชุมชน ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินกิจกรรม และทราบถึงขอบเขตของสถานการณ์ปัญหาของชุมชนที่จะร่วมกันแก้ไข และเมื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ ในขั้นตอนการกำหนดสถานการณ์ปัญหา เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาและเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด และระบุสารสนเทศที่ต้องการในการแก้ปัญหาเหล่านั้นส่งผลต่อความตระหนักรู้ถึงความรู้ที่มีอยู่และไฟที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม รวมถึงความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาของเด็กนักเรียนได้
อย่างรวดเร็วจะทำให้แก้ปัญหาเด็กนักเรียนได้เร็วและถูกจุด”

กลุ่มตัวอย่าง

“ความเข้าใจในปัญหาที่ถูกต้อง ตรงกัน ระหว่าง ครู นักเรียน
ผู้ปกครอง จะช่วยแก้ปัญหาของเด็กได้ดีเลยค่ะ”

กลุ่มตัวอย่าง

(2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้านความสามารถในการกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครูมีความสามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการเพิ่มขึ้นเกิดจากขั้นตอนที่ครูและผู้ปกครองร่วมกันกำหนดสถานการณ์ปัญหาและเลือกปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด ทำให้ครูสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้ และกิจกรรมที่ครูและผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสารสนเทศที่มีความจำเป็นต่อสถานการณ์ปัญหาของชุมชนบนกระดานระดมความคิด (Webboard) ส่งผลให้ครูสามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“ครู ผู้ปกครอง ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา ดีค่ะ จะได้เห็นได้ตรง
ประเด็นกัน และได้เห็นหลายๆปัญหา ซึ่งปัญหาเหล่านั้นอาจจะ
เกิดขึ้นแล้ว หรืออาจกำลังจะเกิดจะได้หาทางรับมือค่ะ”

ผู้ปกครอง

(3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้านมีกลวิธี
เข้าถึงแหล่งสารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครูมีกลวิธี
เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเพิ่มขึ้น
เกิดจากการบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและ
ผู้ปกครองพบว่า การพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกในชุมชนในกิจกรรมขึ้นการกำหนด
สถานการณ์ปัญหานั้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้แนวทางในการสืบค้นสารสนเทศ เช่น หัวเรื่องหรือการใช้
คำสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“เมื่อเพื่อนครูและผู้ปกครองช่วยกันคิดคำค้นข้อมูล และนำเสนอ
เว็บไซต์ต่างๆ ที่ใช้ในการหาข้อมูล ทำให้สามารถค้นข้อมูลได้เร็ว
ขึ้น”

กลุ่มตัวอย่าง

(4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้านมี
การรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการ
ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้
ครูมีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการรวบรวม
สารสนเทศอย่างเป็นระบบเพิ่มขึ้นเกิดจากกิจกรรมในชั้นการรวบรวมสารสนเทศที่ครูและผู้ปกครอง
รวบรวมสารสนเทศและแบ่งปันสารสนเทศให้กับสมาชิกในกลุ่มบนคลาวด์สตอเรจ (cloud storage)
ประเภท Google Drive โดยผู้ปกครองทำหน้าที่ในการสนับสนุนสารสนเทศที่จำเป็นต่อสถานการณ์
ปัญหาของกลุ่ม และครูทำแบบบันทึกแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่ได้ ซึ่งการใช้แบบบันทึกนี้จะช่วยให้ครู
มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ให้ความ
คิดเห็น ดังนี้

“google drive พอใช้เป็นสะดวกดีค่ะ และยังเก็บรวบรวมได้ง่าย
ดูง่ายด้วยค่ะ”

กลุ่มตัวอย่าง

(5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้าน สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครู สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถประเมินแหล่ง สารสนเทศได้เพิ่มขึ้นเกิดจากขั้นการรวบรวมสารสนเทศ หลังจากครูทำแบบบันทึกแหล่งข้อมูล สารสนเทศที่ได้จากการร่วมกันรวบรวมสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่มแล้ว ครูจะต้องทำการ ประเมินแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศที่ได้ก่อนนำไปใช้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและ ผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“การทำตารางบันทึกข้อมูลสารสนเทศทำให้ได้ตรวจสอบข้อมูลที่
ได้มาและทำให้ได้เห็นภาพรวมของข้อมูลทั้ง ง่ายต่อการเลือกใช้”

กลุ่มตัวอย่าง

(6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้าน สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครู สามารถสังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศได้ โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถ สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศได้เพิ่มขึ้นเกิดจากขั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูล สารสนเทศ กำหนดให้ครูในแต่ละกลุ่มร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลจากสารสนเทศที่ได้และนำผลจากการ สังเคราะห์สารสนเทศมาบูรณาการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาของกลุ่ม ซึ่งจากผลการประเมินผลงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนผลงานในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 สูงขึ้น ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถสังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ รวมทั้งสร้างและ นำเสนอสารสนเทศรวมทั้งแนวคิดของตนได้ในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“ในการสรุปข้อมูลที่ได้และสร้างเป็นผลงานในครั้งแรกก็มีความ
สับสนอยู่มาก แต่เมื่อได้รับฟีดแบคก็เข้าใจมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่าง

“ผลงานที่ครูทำมีความน่าสนใจ นำไปทดลองใช้กับลูกแล้วได้ผลดี
ขึ้น”

ผู้ปกครอง

(7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง จากผลการวิจัย พบว่า การรู้สารสนเทศด้านมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นเกิดจากในชั้นการประเมินผลสารสนเทศและชั้นประเมินผลการดำเนินงานที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนผลงานและคะแนนพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศที่สูงขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครองได้ให้ความคิดเห็น ดังนี้

“โครงการนี้ทำให้ตระหนักถึงความการเลือกและการนำ
สารสนเทศมาใช้ ทำให้คิดทุกครั้งเมื่อได้รับข้อมูล ข่าวสาร ว่าข้อมูล
เหล่านั้นใครเป็นผู้เขียน ข้อมูลจัดทำขึ้นเมื่อไหร่ และการอ้างอิง
แหล่งที่มาทุกครั้งเมื่อนำไปใช้”

กลุ่มตัวอย่าง

จากผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน สรุปได้ว่า คุณลักษณะการตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ เกิดขึ้นจากขั้นตอนการสร้างชุมชนโดยการรวมกลุ่มของบุคคลอันประกอบไปด้วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูและผู้ปกครองเพื่อสร้างชุมชนสืบสอบและมีการกำหนดเป้าหมายของชุมชน คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง และการสร้างสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชน คุณลักษณะด้านความสามารถในกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการและการมีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเกิดขึ้นจากกระบวนการสืบสอบในชั้นการกำหนดสถานการณ์ปัญหาของชุมชน คุณลักษณะด้านการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบและความสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ เกิดขึ้นจากกระบวนการสืบสอบในชั้นการรวบรวมสารสนเทศ คุณลักษณะด้านการสังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศเกิดขึ้นจากกระบวนการสืบสอบในชั้นการบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ และคุณลักษณะด้านความเข้าใจและใช้ข้อมูล

สารสนเทศอย่างถูกต้องเกิดขึ้นจากกระบวนการสืบสอบในชั้นการประเมินผลสารสนเทศและการประเมินผลของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ในแต่ละองค์ประกอบและวิธีการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ และสามารถสื่อสารให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ผลที่ได้รับบรรลุเป้าหมายของชุมชน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ ต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านระบบเทคโนโลยีให้ใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและทันสมัย พร้อมทั้งมีผู้ดูแลระบบคอยให้ความช่วยเหลือและพร้อมแก้ไขได้ทันที เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารและทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในชุมชน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ในแต่ละองค์ประกอบและวิธีการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ และสามารถสื่อสารให้กับครูและผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ผลที่ได้รับบรรลุเป้าหมายของชุมชน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ จะต้องคัดเลือกครูและผู้ปกครองที่มีทักษะพื้นฐานในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และควรเป็นครูและผู้ปกครองที่มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่บ้าน เพื่อใช้ในการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างสมาชิกในชุมชนทั้งแบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา

1.5 กิจกรรมร่วมสืบสอบที่ประกอบไปด้วย การกำหนดสถานการณ์ปัญหา การรวบรวมสารสนเทศ การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ และการประเมินผลสารสนเทศ เป็นกิจกรรมที่สมาชิกในชุมชนมักประสบปัญหาและต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้

1.6 ในการทำกิจกรรมของรูปแบบฯ นี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือคือกระดานระดมความคิด (Webboard) ห้องสนทนา (Chat) และใช้ระบบบริการการจัดเก็บข้อมูล Google Drive สำหรับ

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้สามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ที่มีคุณสมบัติการทำงานตรงตามหลักการที่ผู้วิจัยระบุไว้ทดแทนกันได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองนี้มุ่งส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการวิจัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสารสนเทศ ความสามารถในการสอนการรู้สารสนเทศของครู

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทำกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ให้มีความเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง

2.3 จากการทำกิจกรรมตามขั้นของรูปแบบฯ พบว่า การบันทึกข้อมูลสารสนเทศ การบันทึกพฤติกรรมตามกระบวนการสารสนเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู การวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาพฤติกรรมการจัดเก็บและการค้นคืนข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากชุมชน

2.4 ควรมีการพัฒนาในรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมทักษะอื่นๆของครูโรงเรียนเอกชน เช่น Digital Literacy หรือ Media Literacy

รายการอ้างอิง

- Akyol, Z., Garrison, D. R., & Ozden, M. Y. (2009). Online and Blended Communities of Inquiry : Exploring the Developmental and Perceptual Differences. *International Review of Research in Open and Distance Learning, 10*, 65-83.
- Aleksic-Maslac, K., Magzan, M., & Juric, V. (2009). *The Role of Discussion Boards in Facilitating Communities of Inquiry : A Case of ICT and Sociology Courses at Zagreb School of Economics and Management*. Paper presented at the 5th WSEAS/IASME International Conference on Educational Technologies.
- American Library Association. (1989). *Presidential committee on information literacy (Final Report)*. Chicago: American Library Association.
- American Library Association. (2000). Information Literacy standard. Retrieved from <http://www.ola.org/acrl.org/nilit1st.html>
- Anderson, K., & May, F. A. (2010). Does the Method of Instruction Matter? An Experimental Examination of Information Literacy Instruction in the Online, Blended, and Face-to-Face Classrooms. *The Journal of Academic Librarianship, 36*(6), 495-500.
- Andrew, M. (2009). The real world?: Lived literacy practices and cultural learning from community placement. Retrieved from <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?>
- Arp, L. (1990). Information literacy or bibliographic instruction: Semantics or philosophy. *RQ, 30*(1), 46-49.
- Association of College and Research Libraries. (2000). Information literacy competency standards for higher education. Retrieved from <http://www.ala.org/acrl/ilstandardlo.html>
- Association of College and Research Libraries. (2003). Information literacy competency standards for higher education. Retrieved from <http://ala.org/acr/guides/objinfolit.html>

- Australian Library and Information Association. (2000). Statement on Information Literacy for the Nation. Retrieved from <http://www.alia.org.au/sigs/infolit/statement.html>
- Azmi, H. (2006). Teaching Information Literacy Skills: A case study of the QU-core program in Qatar University. *Italics*, 5(4), 145-164.
- Baro, E. E., & Keboh, T. (2012). Teaching and Fostering Information Literacy Programmes: A Survey of Five University Libraries in Africa. *Journal of Academic Librarianship*, 38, 311-315.
- Bass, J. (2004). Defining learning communities. Retrieved from <http://www/agcc.cuny.edu/lc/overview/ppt/>
- Berger, E. H. (2006). *Parents as partners in education* (6th ed.). Ohio: Merrill Publishing Company.
- Beyer, H., & Holtzblatt, K. (1998). *Contextual design: defining customer-centered systems*. San Francisco: Elsevier.
- Bowen, D. E., & Lawler, E. E. (1995). *The power of empowerment*. London: D. and kernaghans.
- Brown, C. M., & Krumhoiz, L. R. (2002). Intergrating Information Literacy into the Science Curriculum. *College & Research Libraries*, 63(2), 111-123.
- Buck, L. B., Bretz, S. L., & Towns, M. H. (2008). Characterizing the Level of Inquiry in the Undergraduate Laboratory. *Journal of College Science Teaching*, 38(1), 52-58.
- Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1973). *Experimental and quasi-experiment designs for research*. London, Tilburg, and Copenhagen: Whitechapel Gallery, De Pont Museum of Contemporary Art, and Louisiana Museum of Modern Art.
- CAUL. (2001). *Information literacy standards*. Canberra: Council of Australian University Librarians.
- Chandler, G. E. (1992). The source and process of empowerment. *Nursing Administration Quarterly*, 16, 65-71.
- Chavkin, N. F., & William, D. L. (1989). Low-income parents' attitude toward parent involvement in education. *Journal of sociology & social welfare*, 16, 17-28.

- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World development*, 8, 213-218.
- Corrall, S. (2008). Information literacy strategy development in higher education: An exploratory study. *International Journal of Information Management*, 28, 26-37.
- Council of Australian State Libraries. (2006). Council of Australian State Libraries : Information literacy standards. Retrieved from <http://www.casl.org.au/papers/casl/information.literacy.standards.pdf>
- Council of Australian Universities Libraries. (2001). Information Literacy. Retrieved from <http://www.caul.edu.au/caul-programs/information-literacy>
- Crowe, A. H. (2000). *Connecting parents and schools: an ecological construction of Parent involvement in their children's education*. University of Kentucky.
- Daniel, B. (2002). A Process Model for Building Social Capital in Virtual Learning Communities. Retrieved from <http://www.usask.ca/education/coursework/802paper/daniel>
- Diekema, A. R., & Olsen, M. W. (2012). The notion of relevance in teacher information behavior. *American Society for Information Science and Technology*, 49(1), 1-9.
- Doyle, C. S. (1994). *Information Literacy in formation Society: A Concept for the Information Age*. New York: ERIC Clearinghouse on Information & Technology Syracuse University.
- Drake, D. D. (2000). *Parent and families as partners in the education process: Collaboration for the success of students in public schools*. New York: ERS Spectrum.
- Duke, T. S., & Ward, J. D. (2009). Preparing information literate teachers: A metasynthesis. *Journal of Library & Information Science Research*, 31, 247-256.
- Eisenberg, M. B., & Johnson, D. (2002). Learning and teaching information technology computer skills in context. ERIC Digest. Syracuse University: ERIC Clearinghouse on Information and Technology. Retrieved from <http://ericit.org/digests/EDO-IR-2002-04.shtml>

- Eisenberg, M. B., Lowe, C. A., & Spitzer, K. L. (2004). *Information Literacy :Essential Skills for the Information Age* (2nd ed.). Westport, CT: Libraries Unlimited.
- Eisenkraft, A. (2003). Expanding 5E model. Retrieved from <http://emp.byui.edu/firestone1/bio405/readings/learning%20models/expanding%205e.pdf>
- Epstein. (1995). School/ Family/ Community Partnerships : Caring for theChildren We share. *Delta Kappan*, 56(3), 701-712.
- Epstein, J. L. (2002). *School family and community partnership: your handbook for action*. Thousand oaks, California: Corwin press.
- Fayer, L. (2010). *Student and Instructor Perceptions of the Use of Inquiry Practices in a Biology Survey Laboratory Course*. (Ed.D. Doctoral's Thesis), University of South Dakota. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/749025280?accountid=15637>
- Foster, H., & Susan, M. (2002). Basic Skills Survey. Retrieved from <http://www.uchaswv.edu/library/instruct/skill.html>
- Foster, S. E. (1993). Type of parent involvement:Effects on parent rating of school. *Dissertation Abstracts International*, 57.
- Garrison, D. R., & Anderson, T. (2008). *E-Learning in the 21st Century : A Framework for Research and Practice*. London: Routledge/Falmer.
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2000). Critical inquiry in a text-based environment: Computer conferencing in higher education. *The internet and Higher Education*, 2(2-3), 87-105.
- Garrison, D. R., & Vaughan, N. (2008). *Blended Learning in Higher Education : Framework, Principles, and Guidelines*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gatt, S. (2010). The role of the Community in enhancing learning. *Journal of Educational Sciences / Revista de Stiintele Educatie*, 12(2), 20-28.
- Gibson, C. H. (1991). *A concept analysis of empowerment* (2nd ed.). London: An aspen publication.
- Gibson, C. H. (1995). The process of empowerment in mother of Chronically ill children. *Journal of Advance Nursing*, 21, 356-361.

- Goad, T. W. (1995). Information Literacy: The Essential skill for lifelong learning and workplace success. Retrieved from <http://www.nu.ed/nuri/llconf/conf1995/goad.html>
- Gongla, P., & Rizzuto, C. R. (2001). Evolving Communities of Practice: IBM Global Services Experience. *IBM Systems Journal*, 40, 842-862.
- Graves, L. N. (1992). Cooperative learning communities: Context for a new vision of education and society. *Journal of Education*, 174(2), 57-79.
- Greenbaum, J., & Kyng, M. (1991). *Design at Work: Cooperative Design of Computer Systems* Lawrence Erlbaum Ass. Hillsdale, New Jersey.
- Griffith, J. H. (1995). *A practical guide to health promotion in the workplace: Guideline for alliance building and networking with company*: Cardiff Wales.
- Heinrichs, J. H., & Lim, J.-S. (2010). Information Literacy and Office Tool Competencies: A Benchmark Study. *Journal of education for business*, 85(3), 153-164.
- Henderson, A. T., & et. al. (2007). *Beyond the Bake Sale the Essential Guide to Family School Partnerships*. Boston: The New Press.
- Horton, F. W. (2007). *Understanding Information Literacy: Primer*. Paris: UNESCO.
- Howard, H. (2012). Looking to the future: Developing an academic skills strategy to ensure information literacy thrives in a changing higher education world. *Journal of information literacy*, 6(1), 72-81.
- INFOhio. (2010). INFOhio DIALOGUE Model for 21st Century Skills. Retrieved from <http://www.infohio.org/id/dialogue.html>
- Jakes, D. S., Pennington, M. E., & Knodle, H. A. (2002). Using the internet to promote inquirybased learning. Retrieved from <http://www.biopoint.com/inquiry/ibr.html>
- Jonassen, D. H., Howland, J., Moore, J., & Marra, R. M. (2003). *Learning to solve problems with technology: A constructivist perspective*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Jones, A. J., & Gardner, C. (1999). "Student Learning : Linking Research and Practice," *in Learning and Libraries in an Information Age : Principles and Practice*. Englewood, Colo.: Libraries Unlimited.

- Kielsmeier, J. (2011). Service-learning: The time is now. *The Prevention Researcher*, 18(1), 3-7.
- Kilpatrick, S., Barrett, M., & Jones, T. (2003). *Defining learning communities*. Paper presented at the Joint Conference of the New Zealand Association for Research in Education and the Australian Association for Research in Education, Auckland, New Zealand.
- Kokic, I. B. (2012). Information Literacy for Future Teachers. *World Journal of Education*, 2, 45-54.
- Korobili, S., & Malliari, A. (2011). A paradigm of information literacy for Greek high School teachers. *Journal of Librarianship and information science*, 43(2), 78-87.
- Kowch , E. G., & Schwier, R. A. (1997). Learning Community and Technology. Retrieved from www.usask.ca/education/coursework/802papers/communities/community.PDF
- Kuhlthau. (1989). Information Search Process : A summary of Research and Implication for School Library Media Progra. *School Library Media Quarterly*, 18(1), 19-25.
- Kuhlthau, C., Maniotes, L., & Caspari, A. (2007). *Guided inquiry: Learning in the 21st century*: Greenwood Publishing Group.
- Lannuzzi, P., Mangrumil, C. T., & Strichart, S. S. (1999). *Teaching Information Literacy skills*. Needham Heights: Allyn & Bacon.
- Larrotta, C. (2007). Inquiry in the Adult Classroom: An Esl Literacy Experience. *Adult Learning*, 18(3-4), 25-29.
- Lazar, J., Hanst, E., Buchwater, J., & Preece, J. (2000). Collecting user requirements in a virtual population: A case study. *Internet Technologies, Applications and Issues*.
- Lazar, J., & Preece, J. (1999). Designing and implementing web-based surveys. *Journal of Computer Information System*, xxxix(4), 63-67.
- Lazar, J., Tsoa, R., & Preece, J. (1999). One foot in Cyberspace and the other on the ground: A case study of analysis and design issues in a hybrid virtual and

- physical community. *WebNet Journal: Internet Technologies, Applications and Issues*, 1(3), 49-57.
- Lee, G., Hong, S. K., & Jun, W. (2003). Design and implementation of a web-based information literacy cultivation system for emotionally disturbed students. *Computational Science and Its Applications*, 981.
- Leimeister, J. M., Ebner, W., & Krcmar, H. (2005). Design, implementation, and evaluation of trust-supporting components in virtual communities for patients. *Journal of Management Information System*, 21(4), 101-135.
- Ling, H. L. (2007). Community of Inquiry in an Online Undergraduate Information Technology Course. *Journal of Information Technology Education*, 6, 153-168.
- Luis, K. S., & Kruse, S. D. (1995). *Professional and community: Perspectives on reforming urban schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Lyons, P., Robbins, A., & Smith, A. (1983). *Involving parents: A handbook for participation in schools*. Ypsilanti: High/Scope Press.
- Martorell, I., Medrano, M., Sole, C., Vila, N., & Cabeza, L. F. (2009). Inquiry-based learning for older people at a university in Spain. *Educational Gerontology*, 35(8), 712-731.
- Maughan, P. D. (2001). Assessing information literacy among undergraduate: A www.ssruc.ac.th discussion of the literature and the University of California-Berkeley assessment experience. *College & Research Libraries*, 62(1), 71-85.
- McDonald, C., & Loch, B. (2008). *Adjusting the Community of Inquiry Approach to a Synchronous Mathematical Context*. Paper presented at the ASCILITE 25th Annual Conference of the Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education: Hello! Where Are You in the Landscape of Educational Technology? Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ASCILITE).
- McKerlich, R., & Anderson, T. (2007). Community Inquiry and Learning in Immersive Environments. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 35-52.
- McKerlich, R., et al. (2011). Student Perceptions of Teaching Presence, Social Presence and Cognitive Presence in a Virtual World. *Journal of Online Learning and Teaching*, 7, 324-326.

- Minke, K. M., & Anderson, K. J. (2005). Family-school collaboration and positive Behavior support. *Journal of positive behavior interventions*, 7, 181-185.
- Misanchuk, M., Anderson, T., Craner, J., Eddy, P., & Smith, C. L. (2000). *Strategies for creating and supporting a community of learner*. Paper presented at the Annual Convention of the Association for Education Communications and Technology, Denver, Colorado.
- Morrison, E. W. (1995). Information Usefulness and Acquisition During Organizational Encounter. *Management Communication Quarterly*, 9, 131-155.
- Morrison, G. S. (2009). *Early childhood education* (10th ed.). New Jersey: Merrill Publishing.
- Muller, M. J. (1992). *Retrospective on a year of participatory design using the PICTIVE technique*. Paper presented at the Proc. CHI'92 Human Factors in Computing Systems.
- Mumford, E. (1983). *Designing Participatively*. Manchester, UK: Manchester Business School.
- Norman, D., & Draper, S. (1986). Cognitive engineering *User Centered System Design, New Perspectives on Human-Computer Interaction* (pp. 31-61). Erlbaum, Hillsdale, NJ.
- Office of Learning Technologies. (1998). *Model of Community Learning Network in Canada*. Canada: New Economy Development.
- Owens, T. R., & Wang, C. (1996). "Community-Based Learning: A Foundation for Meaningful Educational Reform". Service Learning, General. Paper 37. Retrieved from <http://digitalcommons.unomaha.edu/slceslgen/37>
- Partnership for 21st Century Skills. (2003). *The road to 21st century learning: A policymakers' guide to 21st century skills*. Washington, DC: Author.
- Patrick, J. M. (2010). Developing Communities of Inquiry in the UK : Retrospect and Prospect. *Analytic Teaching and Philosophical Praxis*, 30, 1-20.
- Paush, L. M., & Popp, M. P. (1999). Assessment of Information Literacy : Lessons from the Higher Education Assessment Movement. Retrieved from <http://www.ala.org/acrl/paperhtml/d30.html>

- Pinto, M. (2011). An Approach to the Internal Facet of Information Literacy Using the IL- HUMASS Survey. *The Journal of Academic Librarianship*, 37(2), 145-154.
- Porter, L. R. (2004). *Developing an Online Curriculum: Technologies and Techniques*. Hershey, PA: Information Science Publishing.
- Preece, J. (2000). *Online Communities: Designing Usability, Supporting Sociability*. Chichester, England: John Wiley & Sons.
- Probert, I. (2009). Information literacy skills: Teacher understandings and practice. *Computers and Education*, 53, 24-33.
- Rasinski, T. V. (2000). *Motivating recreational reading and promoting home-school connections: Strategies from the reading teacher*. Newark, Delaware: International Reading Association.
- Rockman, I. F., & associate. (2004). *Integrating Information Literacy into Higher Education Curricula: Practical Models for Transformation*. A Wiley imprint. San Francisco: Jossey-Bass.
- Rockwell, R. E., Andre, L. C., & Hawley, M. K. (1996). *Parents and teachers as partners*. Florida: Harcourt Brace and Company.
- Rovai, A. P., & Jordan, H. M. (2004). Blended Learning and Sense of Community : A Comparative Analysis with Traditional and Fully Online Graduate Courses. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 5, 1-13.
- Rozenszayn, R., & Assaraf, O. B.-Z. (2009). When Collaborative Learning Meets Nature: Collaborative Learning as a Meaningful Learning Tool in the Ecology Inquiry Based Project. *Research in Science Education*, 41(1), 123-146.
- Samson, S. (2010). Information literacy learning outcomes and student success. *The Journal of Academic Librarianship*, 36(3), 202-210.
- Schernerhorn, J. R., Hunt, J. G., & Osborn, R. N. (2000). *Organize behavior* (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- School of Library and information Science. (2000). Information Literacy Definitions. Retrieved from <http://nosferatu.cas.usf.edu2lis.il2definitions.html>
- Schuler, D., & Namioka, A. E. (1993). *Participatory Design: Principles and Practices*: Lawrence Erlbaum & Associates.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. San Francisco, CA: Jossey.

- Sheldon, S. B. (2002). Parents' social networks and beliefs as predictors of parent involvement. *The Elementary school journal*, 102(4), 301-316.
- Shenton, A. K., & Hay-Gibson, N. V. (2011a). Information behaviour and information literacy: The ultimate in transdisciplinary phenomena. *Journal of Librarianship and information science*.
- Short, P. M., & Greer, T. J. (1997). *Restructuring schools through empowerment, in Restructuring schooling: learning from ongoing efforts*. California: Crowin press.
- Smalley, R. (2001). 'Of Chemistry, Love, and Nanobots'. *Science*, 285, 76-77.
- Smith, A. (1999). Information Literacy. Retrieved from <http://www.inst.qugie.edu/~asmith/infolit.html>
- Smith, J. K. (2013). Secondary teachers and information literacy (IL): Teacher understanding and perceptions of IL in the classroom. *Journal of Library and Information Science*, article in press.
- Splitter, L., & Sharp, A. M. (1995). *Teaching For Better Thinking: The classroom community of inquiry*. Melbourne: ACER.
- Stewart, M. A. (2001). *Theories of power and domination: the politics of empowerment in late modernity*. London: SAGE.
- Sumption, M. R., & Yvonne, E. (1966). *School-community relation: a new approach*. New York: McGraw-Hill.
- Sumption, M. R., & Yvonne, E. (1996). *School-community relation: a new approach*. New York: McGraw-Hill.
- SUNY Council of Library Directors Information Literacy Initiative. (2003). Retrieved from <http://www.sunyconnectsunnyedu/ili/final.htm>
- University of California Los Angeles Instructional Service Advisory Committee. (2001). UCLA library,s information competency survey. Retrieved from <http://www.bol.ucla.edu/%7Ejherscm/project>
- Virkus, S. (2011). Information Literacy as an Important Competency for the 21st Century: Conceptual Approaches. *Journal of the Bangladesh Association of Young Researchers*, 1(2), 15-29.

- Washington Library Media Association. (2002). WLMA and OSPI Essential Skills for Information Literacy. Retrieved from <http://www.wlam.org/Instruction/wlmaospibenchmarks.html>
- Watkins, C. (2005). *Classroom as Learning Community*. New York: Routledge.
- Weiss, G. (2002). Welcome to the (almost) digital hospital. *IEEE Spectrum*, 44-49. doi:10.1109/6.988704
- Welsh, T. S., & Wright, M. S. (2010). *Information literacy in the digital age: An evidence-based approach*. Oxford: Chandos Publishing.
- White, A. T. (1982). *Why Community Participation? A Discussion of the Argument*. *Community Participation : Current Issue and Lesson Learned*: United Nations Children's Fund.
- Zhu, E., & Baylen, D. (2005). From learning community to community learning: pedagogy, technology and interactivity. *Educational Media International*, 42(3), 251-268.
- Zurkowski, P. (1974). *The Information Service Environment Relationships and Priorities*. Washington D.C.: National Commission on Libraries and Information Science.
- กมลรัตน์ ก่อกาญจนวงษ์. (2550). ผลการใช้กระบวนการประเมินพัฒนาการโดยใช้บริบทเป็นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล. (ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2543). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. วารสารการศึกษาปฐมวัย(ตุลาคม), 16-21.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์.
- เกตุสุดข ก้าแพงแก้ว. (2546). การศึกษากิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. (ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุติมา สัจจานนท์. (2550). การรู้สารสนเทศ :การสอนและการวิจัย. วารสารห้องสมุด, 51(2), 27-45.

- ชุติมา สัจจามันท์. (2544). การรู้สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา คนไทยและสังคมไทย. วารสาร
สุโขทัยธรรมธิราช, 14(3), 50-61.
- ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ. (2540). การสร้างพลังอำนาจ: กลยุทธ์ในการควบคุมอาการหายใจลำบากใน ผู้ป่วยโรค
ปอดอุดตันเรื้อรัง. กรุงเทพมหานคร: รามาธิบดีเวชสาร.
- ทรงสิทธิ์ ยืนชีวิต. (2543). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ ของ คณะกรรมการ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.), มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2550). สร้าง E- BOOK ด้วยโปรแกรม FlipAlbum 6.0 Pro. Retrieved from
<http://www.oknation.net/blog/freeday888/2009/09/08/entry-1>
- ประคอง กรรณสุต. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2553). อีเลิร์นนิ่ง (e-learning). วารสารวิทยบริการ, 15(2-3), 1-16.
- ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์. (2544). ผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบชุมชน แห่งการสืบสอบ
เชิงปรัชญาที่มีต่อทักษะการคิดของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. (ปริญญาคุชฎบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ และคณะ. (2553). โครงสร้างการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย
ไทย. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 28(1), 17-31.
- พงษ์ศักดิ์ อภิลักขิตพงศ์. (2552). สร้างเว็บไซต์ในพริบตาด้วย Joomla ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ลักขณา ฤทธาคนี. (2547). ทศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
(ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วราภรณ์ สีนถาวร. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือโดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักใน
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศ และทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏ. (ปริญญาคุชฎบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แววดา เตชาทวิวรรณ. (2548). บทที่ 4 แหล่งสารสนเทศและกลยุทธ์การสืบค้น. In คณาจารย์ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (Ed.), ทักษะการรู้สารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed., pp. 41-
50). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์.
- แววดา เตชาทวิวรรณ. (2551). บทที่ 4 แหล่งสารสนเทศและกลยุทธ์การสืบค้น. In คณาจารย์ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (Ed.), ทักษะการรู้สารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed., pp. 41-
50). กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมฤดี หัตถาพงษ์. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญา นินธ์ ศศ.ม.), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สราวดี เพ็งศรีโคตร และ จันทร์ชลี มาพุทธ. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัย. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 7(1), 42-55.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชน เพื่อการ ปฏิรูปการเรียนรู้เรียนรู้ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). รายงานการศึกษา เรื่อง ความร่วมมือ ระหว่างบ้านและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554, ธันวาคม 2554). คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับ สมบูรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2558). สถิติข้อมูลจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูในโรงเรียน เอกชน จำแนกตามระบบและประเภทโรงเรียน ปีการศึกษา 2558. Retrieved from <http://www.opec.go.th/opec/content.php?page=content&group=statistic>
- สุจิตรา เขียวศรี. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบสอบบนเว็บวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การช่วย เสริมศักยภาพเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (ปริญญาดุขฎิบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิน บุตรดีสุวรรณ. (2546). การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) สำหรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. วารสารสารนิเทศ, 10(1-2), 35-43.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัยในเขต เมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุมาลี คุ่มชัยสกุล. (2544). การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัย. การศึกษาปฐมวัย, 5(1), 12-19.

- อนุพล มาตรฐานสารวุฒิ. (2543). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. (ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิัญญา เวชยชัย. (2544ก). รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อภิัญญา เวชยชัย. (2544ข). รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- อรุณี ทรताल. (2536). ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13 . ในประมวลสารชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา, 8-9. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ. (2550). รายงานการวิจัยการพัฒนารูปแบบการรู้สารสนเทศสำหรับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อำนาจ สุคนเขตร์. (2552). ระบบจัดการเนื้อหาของเว็บไซต์ Content Management System. วารสารวิทยบริการ, 20(1), 83-90.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธร ทรัพย์รวงทอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. อาจารย์ ดร. ดนุชา สลึงศ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
4. อาจารย์ ดร.นภาพรณีย์ ยอดสิน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
5. อาจารย์ ดร.นริศนันท์ เดชสุระ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองเพื่อ
ส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธ์ สติมัน ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธร ทรัพย์รวงทอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกร สงคราม คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาผลของรูปแบบฯ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธ์ สติมัน ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธร ทรัพย์รวงทอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกร สงคราม คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
6. อาจารย์ ดร.สายทิพย์ ยะฟู สาขาวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบคุณภาพสื่อเว็บและคู่มือแนวทางปฏิบัติตามรูปแบบฯ

1. อาจารย์ ดร.ธนัท สมณคุปต์ อาจารย์ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์ ดร.พัชราวดี ศรีบุญเรือง อาจารย์ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตรคณะเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. อาจารย์ ดร.ก้องเกียรติ หิรัญเกิด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
รับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
2. ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. รองศาสตราจารย์ ลัดดา ภูเกียรติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตพัฒนา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นครูโรงเรียนเอกชน
เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับสภาพของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามแต่ละตอนที่กำหนดให้ครบถ้วน และขอความกรุณาส่งคืนผู้วิจัยเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้วจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 20 - 30 ปี 2) 31 - 40 ปี
 3) 41 - 50 ปี 4) 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี
 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 - 10 ปี
 3) 11 - 15 ปี 4) 15 ปี ขึ้นไป

5. กลุ่มสาระวิชาที่สอน

- 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับที่ท่านมีความคิดเห็นต่อชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

“ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเอง ร่วมกับผู้อื่น”

“การมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่าง ครูและผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษาโดยเริ่มจากการร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานและร่วมประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา”

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **มากที่สุด**

4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **มาก**

3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **ปานกลาง**

2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **น้อย**

1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **น้อยที่สุด**

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน			√		

จากตาราง หมายความว่า ท่านเห็นว่าในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน อยู่ในระดับ **ปานกลาง**

- จบตัวอย่าง -

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน					
2	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์					
3	ท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน					
4	ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ร่วมกัน					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น					
6	ในโรงเรียนของท่านมีการตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ บทบาท ความรับผิดชอบของสมาชิกเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของชุมชน					
7	ท่านมีแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก					
8	ท่านมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					
9	ท่านได้รับกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในระหว่างการทำกิจกรรมเสมอ					
10	ท่านสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ					
11	ท่านมักได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกโดยการสะท้อนความคิดเห็นเสมอ					
12	ท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม					
13	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน					
14	ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน					
15	ท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
16	ท่านนำข้อมูลที่ค้นหามาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก					
17	ท่านนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับเพื่อนสมาชิกเสมอ					
18	ท่านสามารถรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ					
19	ท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผล วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาพร้อมกับเพื่อนสมาชิก					
20	ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้					
21	ท่านและสมาชิกมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันเสมอ					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22	ท่านและสมาชิกร่วมกันลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก					
23	ท่านและสมาชิกนำเสนอผลงาน ความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน					
24	ท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา					
25	ชุมชนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
26	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น					
27	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน					
28	ท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ ๆ จากผู้ปกครอง					
29	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน					
30	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรวบรวมสังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน					

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสารของท่าน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์						
1	ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS)					
2	บทเรียนออนไลน์ (Study Online)					
3	การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google					
4	แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (OER, MOOCs, iTunes U)					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์						
5	กระดานข่าว (New Forum)					
6	กระดานอภิปราย (Discussion Forum)					
7	การประชุมทางไกล (Video conferencing)					
8	ห้องสนทนา (Chat room)					
9	การรับส่งข้อความ (Instant messaging)					
10	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)					
11	เว็บบล็อก (Weblog)					
12	เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับการรู้สารสนเทศของท่าน

“การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ 1) ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ 2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ 3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ 6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และ 7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง”

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับการรู้สารสนเทศ				
		5	4	3	2	1
1	ความสามารถในการระบุปัญหาในการทำงาน					
2	ความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องการเพื่อการแก้ปัญหา					
3	ความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการค้นหาสารสนเทศ					
4	ความสามารถในการระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ					
5	ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ					
6	ความสามารถในการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้					
7	ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสารสนเทศที่ต้องการนำไปใช้พัฒนางานได้					
8	ความสามารถในการประเมินคุณภาพสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่างๆ หลังการใช้งาน					
9	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่างๆ					
10	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อเรียกใช้สารสนเทศจากหลายแหล่งในเวลาเดียวกัน					
11	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน					
12	ความสามารถในการนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน					
13	ความสามารถในการบูรณาการสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ และนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม					
14	ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่างๆ เพื่อการพัฒนาผลงานทางวิชาการ					
15	ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและ ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. ท่านคิดว่าชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองมีประโยชน์อย่างไรและจำเป็นหรือไม่ต่อการรู้สารสนเทศของท่าน

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชน
เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับสภาพของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามแต่ละตอนที่กำหนดให้ครบถ้วน และขอความกรุณาส่งคืนผู้วิจัยเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้วจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) 20 - 30 ปี

2) 31 - 40 ปี

3) 41 - 50 ปี

4) 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

2) ปริญญาตรี

3) ปริญญาโท

4) ปริญญาเอก

4. อาชีพ

1) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2) ธุรกิจส่วนตัว

3) พนักงานบริษัทเอกชน

4) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับที่ท่านมีความคิดเห็นต่อชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

“ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น”

“การมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่าง ครูและผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษาโดยเริ่มจากการร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานและร่วมประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา”

เกณฑ์การให้คะแนน

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **มากที่สุด**
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **มาก**
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **ปานกลาง**
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **น้อย**
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน **น้อยที่สุด**

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ท่านคิดว่าครูมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน			✓		

จากตาราง หมายความว่า ท่านเห็นว่าในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน อยู่ในระดับ **ปานกลาง**

- จบตัวอย่าง -

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านคิดว่าครุมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้ โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน					
2	ท่านได้รับการสื่อสารและการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน					
3	ท่านและครุมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์					
4	ท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน					
5	ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดใหม่ๆ ร่วมกัน					
6	ท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น					
7	ท่านได้รับแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก					
8	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน					
9	ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน					
10	ท่านสนับสนุนข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
11	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับสมาชิกของชุมชนเสมอ					
12	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอวิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาร่วมกับสมาชิกของชุมชน					
13	ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับสมาชิกของชุมชนได้					
14	ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปของชุมชน					
15	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก					

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสารของท่าน

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความสามารถ				
		5	4	3	2	1
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์						
1	ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS)					
2	บทเรียนออนไลน์ (Study Online)					
3	การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google					
4	แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (OER, MOOCs, iTunes U)					
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์						
5	กระดานข่าว (New Forum)					
6	กระดานอภิปราย (Discussion Forum)					
7	การประชุมทางไกล (Video conferencing)					
8	ห้องสนทนา (Chat room)					
9	การรับส่งข้อความ (Instant messaging)					
10	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)					
11	เว็บบล็อก (Weblog)					
12	เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับการรู้สารสนเทศของท่าน

“การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ 1) ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ 2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ 3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ 6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และ 7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง”

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านสามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ					
2	ท่านสามารถค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ					
3	ท่านสามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์					
4	ท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ					
5	ท่านพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับสภาพของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามแต่ละตอนที่กำหนดให้ครบถ้วน และขอความกรุณาส่งคืนผู้วิจัยเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้วจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ

1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

1) 20 - 30 ปี 2) 31 - 40 ปี

3) 41 - 50 ปี 4) 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี

3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

1) ผู้อำนวยการ 2) รองผู้อำนวยการ

3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน

1) 1-5 ปี 2) 6- 10 ปี

3) 11-15 ปี 4) มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับที่ท่านมีความคิดเห็นต่อชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

“ชุมชนสืบสอบ หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่ ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกับผู้อื่น”

“การมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่าง ครูและผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษาโดยเริ่มจากการร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงานและร่วมประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา”

เกณฑ์การให้คะแนน

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน มาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน			✓		

จากตาราง หมายความว่า ท่านเห็นว่าในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน อยู่ในระดับ ปานกลาง

- จบตัวอย่าง -

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน					
2	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์					
3	ครูในโรงเรียนของท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน					
4	ครูในโรงเรียนของท่านมีปฏิสัมพันธ์กันในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดใหม่ๆ ร่วมกัน					
5	ครูในโรงเรียนของท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น					
6	ครูในโรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก					
7	ครูในโรงเรียนของท่านมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน					
8	ครูในโรงเรียนของท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ					
9	ครูในโรงเรียนของท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อสมาชิกในกลุ่ม					
10	ครูในโรงเรียนของท่านมีความตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน					
11	ครูในโรงเรียนของท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
12	ครูในโรงเรียนของท่านนำข้อมูลที่ค้นหาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก					
13	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ					
14	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผลวิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาร่วมกับเพื่อนสมาชิก					
15	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
16	ครูในโรงเรียนของท่านมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน					
17	ครูในโรงเรียนของท่านร่วมกันลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก					
18	ครูในโรงเรียนของท่านมีการนำเสนอผลงาน ความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อการนำไปใช้งาน					
19	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา					
20	ครูในโรงเรียนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน					
21	ครูและผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น					
22	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน					
23	ครูในโรงเรียนของท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ ๆ จากผู้ปกครอง					
24	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน					
25	ผู้ปกครองมีส่วนในการรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับความคิดเห็นของท่าน

“การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ 1) ตระหนักรู้ถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ 2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ 3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ 6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และ 7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง”

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ					
2	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถกำหนดคำถามตามความจำเป็นของสารสนเทศ					
3	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถระบุแหล่งสารสนเทศ					
4	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถค้นหา-เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ					
5	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ					
6	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวมสารสนเทศ สังเคราะห์บูรณาการสารสนเทศ					
7	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8	โรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศ ของครู					
9	โรงเรียนมีนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศ ของครู					
10	โรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการรู้ สารสนเทศ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

**แบบประเมิน (ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน**

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของ (ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

คำชี้แจง:

การประเมินความเหมาะสมของ(ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนประกอบด้วยประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับหลักการที่ใช้ในการสร้างรูปแบบฯ วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ โดยท่านสามารถพิจารณารายละเอียดของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ ได้จากเอกสารที่ส่งมาพร้อมกันนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของ (ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

หมายเหตุ: เอกสารทั้งหมดมี 2 ชุด คือ (1) แบบประเมินต้นแบบ

(2) รายละเอียดของรูปแบบชุมชนสืบสอบแบบมีส่วนร่วมฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินรูปแบบ

ชื่อ-นามสกุล ผู้ประเมินรูปแบบ.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก.....อีเมล์.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของ(ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

ค่าคะแนน

ความหมาย

+1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมและใช้ได้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมและใช้ได้

-1 เมื่อรายการประเมินนั้นไม่เหมาะสมและใช้ไม่ได้

ประเด็นการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
	+1	0	-1
1) หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ			
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ			
1.2 หลักการการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง			
1.3 หลักการการรัฐสารสนเทศ			
ข้อเสนอแนะ			
ประเด็นการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
	+1	0	-1
2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ			
ข้อเสนอแนะ			
ประเด็นการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
	+1	0	-1
3) องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ			
1.1 บุคคล			
1.2 เป้าหมายชุมชน			
1.3 กระบวนการสืบสอบ			
1.4 เทคโนโลยี			
ข้อเสนอแนะ			
ประเด็นการพิจารณา	ผลการพิจารณา		
	+1	0	-1
4) ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ			
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม			

ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ			
ขั้นตอนที่ 3 ปฐมนิเทศ			
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา			
ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ			
ขั้นตอนที่ 6 การบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ			
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ			
ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผลการดำเนินงาน			
ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ			
ข้อเสนอแนะ			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้งานรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

จากการประเมินความเหมาะสมของ (ต้นแบบ) รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนเข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

- รูปแบบมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปทดลองใช้ได้
- รูปแบบมีความเหมาะสมแต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้
- รูปแบบยังไม่มี ความเหมาะสม

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ
อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

แบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์
รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์สำหรับทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขเว็บไซต์ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในการจัดกิจกรรม

คำชี้แจง:

การประเมินความเหมาะสมเว็บไซต์สำหรับทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับการออกแบบสื่อ การออกแบบระบบนำทาง การเข้าถึงข้อมูล และคู่มือแนวทางการปฏิบัติ โดยท่านสามารถพิจารณารายละเอียดของระบบการแบ่งปันความรู้ออนไลน์ฯ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมิน

ชื่อ-นามสกุล ผู้ประเมิน.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก..... อีเมล.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์สำหรับทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง 1. สำหรับการประเมิน ผู้ประเมินจะต้อง Log in เข้าสู่ระบบเพื่อดำเนินการประเมินโดยใช้ข้อมูลดังต่อไปนี้

URL: www.ptpccommunity.com

Login name: expert

Password: Expert12345

2. ขอให้ท่านพิจารณาโครงสร้างภายในเว็บ ได้แก่ การออกแบบสื่อ การออกแบบระบบนำทางและการเข้าถึงข้อมูล ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
การออกแบบสื่อ					
1	การออกแบบเว็บไซต์ใช้รูปแบบตัวอักษรที่อ่านง่ายชัดเจนและสม่ำเสมอ				
2	สีพื้นหลัง ภาพประกอบและสีข้อความของเว็บไซต์มีความกลมกลืนกัน				
3	หน้าโฮมเพจ (Site home) ของเว็บไซต์ มีความน่าสนใจ				
4	ความชัดเจนของข้อความในกิจกรรมออนไลน์				
5	รูปแบบการนำเสนอช่วยให้สมาชิกเห็นลำดับความสอดคล้องในการทำกิจกรรมออนไลน์				
6	รูปแบบอักษรมีมาตรฐานทั่วไป แบบอักษรจะไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อแสดงผลบนจอคอมพิวเตอร์และโปรแกรมค้นหาเว็บอื่นๆ (Browser)				
7	การเชื่อมโยงหน้าอื่นหรือไปยังเว็บไซต์อื่นๆ				
การออกแบบระบบนำทาง					
8	เว็บไซต์มีโครงสร้างเนื้อหา เช่น แหล่งทรัพยากร กิจกรรม เครื่องมือการติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกันเพื่อนำทางสมาชิกในการทำกิจกรรม				
9	เว็บไซต์ไม่มีการเชื่อมโยงภายนอกมากเกินไปที่จะส่งผลให้สมาชิกสับสน				
10	เว็บไซต์มีการนำทางเข้าสู่กิจกรรมและเชื่อมโยงไปยังหน้าการนำเสนอต่างๆ ได้อย่างสะดวกหรือไม่				
11	เว็บไซต์มีช่องทางให้สมาชิกค้นหาข้อมูล				
12	กระดานระดมความคิด (Webboard) สำหรับอภิปรายร่วมกัน เข้าถึงได้ง่าย				
13	สมุดบันทึก (Blog) สำหรับบันทึกข้อมูลการทำกิจกรรม เข้าถึงได้ง่าย				

ข้อ	ประเด็นการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
14	ห้องสนทนา (Chat) ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เข้าถึงได้ง่าย และใช้งานสะดวก				
15	ทุกหน้าการนำเสนอกิจกรรมออนไลน์มีการเชื่อมโยงกลับมายังหน้าหลัก				
16	เอกสารคู่มือแนวทางปฏิบัติมีความเหมาะสม				
การเข้าถึงข้อมูล					
17	ความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ				
18	สมาชิกสามารถรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ตำแหน่งใดในกิจกรรมได้โดยไม่ต้องคาดเดาเอาเอง				
19	สมาชิกสามารถเห็นภาพรวมของกิจกรรมออนไลน์ได้อย่างชัดเจน				
20	สมาชิกจำนวนมากสามารถเข้าถึงกิจกรรมได้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้งานเว็บไซต์

.....

จากการประเมินความเหมาะสมของ เว็บไซต์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

- ระบบมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปทดลองใช้ได้
- ระบบมีความเหมาะสมแต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้
- ระบบยังไม่มี ความเหมาะสม

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์
 อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

แบบวัดการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
เพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

แบบวัดการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูได้ประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำจำกัดความ

การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการระบุและเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสม สามารถประเมินและใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้โดยแบบวัดคุณลักษณะการรู้สารสนเทศ 7 ประการ ได้แก่ 1) ตระหนักถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ 2) สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ 3) มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 4) มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้ 6) สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ และ 7) มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง

ชื่อ-นามสกุลของสมาชิก.....

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุดโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับมาก

3 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับน้อย

1 หมายความว่า ผู้ตอบมีระดับการรู้สารสนเทศ ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบคำถาม

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1.	ท่านสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน			✓		

จากตาราง หมายความว่า ท่านสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับ ปานกลาง

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
ตระหนักถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเองในการใช้สารสนเทศ						
1	ท่านสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน					
2	ท่านสามารถพิจารณาประโยชน์ที่จะได้รับจากสารสนเทศที่ต้องการ					
3	ท่านตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่และใฝ่ที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม					
สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ						
4	ท่านสามารถกำหนดศัพท์ที่จะใช้ในการอธิบายถึงสารสนเทศที่ตนต้องการได้					
5	ท่านสามารถระบุและปรับปรุงสารสนเทศให้สอดคล้องกับสารสนเทศที่ตนต้องการได้					
6	ท่านสามารถกำหนดคำถามที่จะนำไปสู่สารสนเทศที่ต้องการจะให้ได้					
7	ท่านสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้					
มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ						
8	ท่านสามารถคัดเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสมเพื่อเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการใช้					
9	ท่านปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศหรือบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้ทราบถึงเครื่องมือค้นหาสารสนเทศที่หลากหลายขึ้น					
10	ท่านสามารถใช้ระบบการสืบค้นที่หลากหลายเพื่อค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบที่แตกต่างกันได้					
11	ท่านสามารถกำหนดปัญหาในการสืบค้นสารสนเทศและตัดสินใจปรับปรุงกลยุทธ์การสืบค้นใหม่ได้					
12	ท่านสามารถกำหนดคำสำคัญ คำพ้อง หรือ คำที่สัมพันธ์กับสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้					
มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ						
13	ท่านสามารถจัดระบบสารสนเทศที่รวบรวมมาได้					
14	ท่านสามารถคัดลอก บันทึกและจัดการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้					
15	ท่านสามารถบันทึกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เพื่อใช้สำหรับการอ้างอิงในอนาคต					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
16	ท่านสามารถจัดการกับเอกสาร รูปภาพ และข้อมูลที่เป็นดิจิทัลที่ต้องการ โดยเปลี่ยนรูปลักษณ์เหล่านั้นจากรูปแบบ และตำแหน่งเดิมไปเป็นเนื้อหาในรูปแบบใหม่ได้					
17	ท่านเคารพสิทธิต่างๆของผู้ใช้ทุกคน และไม่ทำทรยศารสนเทศเสียหาย					
18	ท่านระมัดระวังที่จะไม่แพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์					
สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้						
19	ท่านสามารถจำแนกประเภทและรูปแบบของแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้					
20	ท่านสามารถสรุปใจความสำคัญที่ได้มาจากสารสนเทศที่รวบรวมมาได้					
21	ท่านสามารถสรุปประเด็นสำคัญของเอกสารด้วยสำนวนของตนเองและเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง					
22	ท่านสามารถแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในสารสนเทศได้					
23	ท่านสามารถระบุสารสนเทศที่ไม่ถูกต้องและที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้					
24	ท่านสามารถเลือกสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาและตอบคำถามได้					
25	ท่านมีเข้าใจการใช้สารสนเทศ กลั่นกรองและเลือกได้อย่างเหมาะสม					
26	ท่านสามารถแบ่งกลุ่ม จัดเก็บ ใช้ และตรวจสอบสารสนเทศที่จะสะสมหรือที่จะเผยแพร่ได้					
สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ						
27	ท่านสามารถสังเคราะห์สารสนเทศในขั้นแรกได้และตั้งสมมุติฐานได้ว่าควรจะศึกษาหรือหาสารสนเทศเพิ่มเติมหรือไม่					
28	ท่านสามารถเปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้น สิ่งขัดแย้งกัน และลักษณะเฉพาะอื่นๆของสารสนเทศได้					
29	ท่านสามารถใช้สารสนเทศที่มีอยู่เดิมและสารสนเทศที่ได้มาใหม่ในการวางแผนและสร้างสารสนเทศชิ้นใหม่ได้					
30	ท่านสามารถตัดสินใจเพิ่มหรือลดประเด็นของสารสนเทศที่ต้องการได้					

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
31	ท่านสามารถทำความเข้าใจและตีความสารสนเทศเพื่อการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้					
32	ท่านสามารถนำสารสนเทศที่ผลิตใหม่ไปสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
33	ท่านสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ และใช้แก้ปัญหาได้					
34	ท่านสามารถสร้างและนำเสนอสารสนเทศหรือความคิดในรูปแบบที่เหมาะสมได้					
35	ท่านสามารถนำเสนอสิ่งที่ได้จากสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบที่หลากหลาย					
มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง						
36	ท่านมีความเข้าใจในการที่จะไม่คัดลอกผลงานของบุคคลอื่นโดยไม่ได้อ้างอิงหรือแอบอ้างคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นของตนเอง					
37	ท่านมีความเข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายลิขสิทธิ์ และการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามลิขสิทธิ์					
38	ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม กฎหมาย และเศรษฐกิจ สังคม เกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ					
39	ท่านจัดทำ จัดเก็บ และเผยแพร่ อักษร ข้อมูล รูปภาพ และเสียง อย่างถูกกฎหมาย					
40	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ เช่นมีมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินผลงาน
เพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ชื่อผลงาน.....

ผู้สร้างผลงาน.....

คำชี้แจง

แบบประเมินผลงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลงานที่ครูได้สร้างขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีคุณภาพตามเกณฑ์ระดับดี

ระดับ 2 หมายถึง มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีคุณภาพตามเกณฑ์ในระดับควรปรับปรุง

รายการตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
1. ด้านคุณภาพของผลงาน		
1.1 คุณภาพของผลงาน	ระดับ 3 – นำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปัญหาหรืองานที่กำหนด ได้ครบถ้วนตรงประเด็น	
	ระดับ 2 – นำเสนอผลงานสอดคล้องกับปัญหาหรืองานที่กำหนดได้ครบถ้วนตรงประเด็น	
	ระดับ 1 – นำเสนอผลงานสอดคล้องกับปัญหาหรืองานที่กำหนดแต่ยังไม่ครบถ้วนตรงประเด็น	
2. ด้านกระบวนการพัฒนา		
2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาผลงาน	ระดับ 3 – วัตถุประสงค์และเป้าหมาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ มีความเป็นไปได้และสามารถวัดได้	
	ระดับ 2 – วัตถุประสงค์และเป้าหมาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ และสามารถวัดได้	
	ระดับ 1 – วัตถุประสงค์และเป้าหมาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	
2.2 ความน่าเชื่อถือได้ของผลงาน	ระดับ 3 – เลือกแหล่งข้อมูลได้หลากหลายแหล่งและ สอดคล้องกับความต้องการและมีความเป็นไปได้	

รายการตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	<p>- ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจากหลายแหล่งทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ได้หลากหลายรูปแบบ</p> <p>- เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากหลายแหล่ง และมีเกณฑ์ในการเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน</p> <p>ระดับ 2 - เลือกแหล่งข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการ</p> <p>- ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสิ่งพิมพ์ได้หลากหลายรูปแบบหรือจากแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ได้หลากหลายรูปแบบ</p> <p>- เลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีเกณฑ์ในการเลือกและประเมินสารสนเทศ</p> <p>ระดับ 1 - เลือกแหล่งข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการ</p> <p>- ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์ได้หรือจากแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ได้ แต่ไม่มีความหลากหลายของรูปแบบ</p> <p>- เลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเพียง 1 แหล่งและไม่มีเกณฑ์ในการเลือกและประเมินสารสนเทศ</p>	
3. ด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ		
3.1 การแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	<p>ระดับ 3 – แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง</p> <p>ระดับ 2 – แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย</p> <p>ระดับ 1 – แก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนได้ แต่ไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย</p>	
3.2 การนำไปใช้	<p>ระดับ 3 – มีขั้นตอนการใช้ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้ดี</p> <p>ระดับ 2 – มีขั้นตอนการนำไปใช้ไม่ซับซ้อน แต่มีเงื่อนไขและข้อจำกัด</p> <p>ระดับ 1 – มีขั้นตอนการนำไปใช้ซับซ้อน มีเงื่อนไข และข้อจำกัด</p>	

แบบบันทึกพฤติกรรมการใช้กระบวนการสารสนเทศ
เพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

1. การกำหนดสถานการณ์ปัญหา

- 1.1 ปัญหาที่เลือก.....
- 1.2 รายละเอียดของปัญหา.....
- 1.3 ต้องการรู้ข้อมูลอะไรเพิ่ม.....
- 1.4 แหล่งข้อมูลใดบ้างที่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้.....
- 1.5 แหล่งข้อมูลใดน่าจะเป็นแหล่งที่ดีที่สุด และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลนั้นได้.....

2. การรวบรวมสารสนเทศ

- 2.1 แหล่งข้อมูลที่เข้าไปสืบค้น.....
- 2.2 ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งโดยวิธีใดบ้าง.....

3. การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ

- 3.1 เมื่อสืบค้นข้อมูลได้แล้ว ทำอย่างไรกับข้อมูลที่ต้องการ (ระบุรายละเอียด).....
- 3.2 ใช้เกณฑ์ใดบ้างในการเลือกพิจารณาข้อมูล.....
- 3.3 มีวิธีรวบรวมข้อมูลที่ได้อย่างไรบ้าง.....
- 3.4 นำเสนอในรูปแบบใดบ้าง.....

4. การประเมินผลสารสนเทศ

- 4.1 พอใจกับผลงานที่นำเสนอหรือไม่).....
- 4.2 หากมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงผลงาน มีวิธีการอย่างไร.....
- 4.3 มีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานหรือไม่อย่างไร.....
- 4.4 จะแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในกระบวนการทำงานอย่างไร.....

เกณฑ์การประเมินการใช้กระบวนการสารสนเทศ

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
1. การกำหนด สถานการณ์ ปัญหา	- ระบุงานที่ต้องทำได้ ชัดเจนและระบุสารสนเทศ ที่ต้องการที่เป็นไปได้	- ระบุงานที่ต้องทำได้ ชัดเจน	- สามารถระบุงานที่ ต้องการทำได้ หรือระบุงาน ได้แต่ไม่ชัดเจน
2. การรวบรวม สารสนเทศ	- เลือกแหล่งข้อมูลได้ หลากหลายแหล่งและสอดคล้องกับความต้องการและ มีความเป็นไปได้ - ค้นคว้าข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลจากหลาย แหล่งทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ได้ หลากหลายรูปแบบ	- เลือกแหล่งข้อมูลได้สอดคล้องกับความต้องการ - ค้นคว้าข้อมูลจาก แหล่งข้อมูล สิ่งพิมพ์ได้หลากหลาย รูปแบบ หรือจากแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่ สิ่ง พิมพ์ได้หลากหลายรูปแบบ	- เลือกแหล่งข้อมูลได้แต่ไม่ สอดคล้องกับความต้องการ - ค้นคว้าข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้หรือจากแหล่งข้อมูลที่ไม่ ใช่สิ่งพิมพ์ได้ แต่ไม่มี ความหลากหลายของ รูปแบบ
	- เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ จาก หลายแหล่ง และมีเกณฑ์ใน การเลือกข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลที่ชัดเจน	เลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ที่หลากหลายและมีเกณฑ์ ใน การเลือกและประเมิน สารสนเทศ	- เลือกข้อมูลจาก แหล่งข้อมูล เพียง 1 แหล่งและไม่มี เกณฑ์ใน การเลือกและประเมิน สารสนเทศ
3. การบูรณา การสรุปและ สร้างข้อมูล สารสนเทศ	- นำเสนอผลงานอย่าง สร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปัญหาหรืองานที่ กำหนด ได้หลากหลาย รูปแบบ	- นำเสนอผลงานสอดคล้อง กับ ปัญหาหรืองานที่กำหนด	- เสนอความคิดเห็นหรือ นำเสนอผลงานให้ผู้อื่น ได้รับทราบวิธีนำเสนอ ผลงานไม่หลากหลาย
4. การ ประเมินผล สารสนเทศ	- มีเกณฑ์ในการประเมิน ขั้นตอน หรือกระบวนการทำงาน - บอกปัญหาในการทำงาน และเสนอแนวทางการ	- มีเกณฑ์ในการประเมิน กระบวนการทำงาน - บอกปัญหาอุปสรรคใน การ ทำงานและแนวทาง ปรับปรุง	- ประเมินกระบวนการ ทำงาน แต่ไม่มีเกณฑ์ กำหนด - บอกปัญหาและอุปสรรค ในการทำงาน

พฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
	<p>ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการทำงานกับผู้อื่น - มีเกณฑ์ในการประเมินผลงาน - บอจุดเด่นจุดด้อยของผลงานตนเองได้ ให้แนวทางในการปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น - ผู้ชมมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน 	<p>กระบวนการทำงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเกณฑ์ในการประเมินผลงาน - บอจุดเด่นหรือจุดด้อยของผลงานได้ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลงานแต่ไม่มีเกณฑ์ - กำหนดที่ชัดเจน - บอจุดด้อยหรือจุดเด่นของผลงานได้และแนวทางแก้ไขปรับปรุงผลงาน

แบบประเมินคุณลักษณะชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเป็นชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

คำจำกัดความ

ชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการศึกษาของนักเรียน ด้วยการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองร่วมกัน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน และร่วมสรุปผล

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง	ระดับความเป็นจริง				
	5	4	3	2	1
1. ท่านได้เข้าร่วมกลุ่มกับสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเดียวกัน					
2. ท่านได้แนะนำตนเองต่อสมาชิก					
3. ท่านยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น					
4. ท่านเข้าร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ					
5. ท่านสนทนากับสมาชิกในกลุ่มทั้งแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์					
6. ท่านและเพื่อนสมาชิกทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย					
7. ท่านซักถาม แสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะด้วยความสุภาพ					
8. ท่านกล่าวชมเชย ยกย่อง และให้กำลังใจเพื่อนสมาชิกเสมอ					
9. ท่านเริ่มสนทนากับเพื่อนสมาชิกด้วยการกล่าวคำทักทาย และเรียกชื่อเพื่อนสมาชิกเสมอ					
10. ท่านมีการใช้สรรพนามแทนชื่อกลุ่มเสมอ					
11. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนสมาชิก					
12. ท่านและเพื่อนสมาชิกในกลุ่มตระหนักถึงปัญหาต่างๆของนักเรียนว่าเป็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขร่วมกัน					
13. ท่านมีการตั้งเป้าหมาย แบ่งหน้าที่ร่วมกับเพื่อนสมาชิก					
14. ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม					
15. ท่านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมสมองกับเพื่อนสมาชิก					

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ปกครอง	ระดับความเป็นจริง				
	5	4	3	2	1
16. ท่านมีส่วนในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่ม					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลในการแก้ปัญหาของกลุ่ม					
18. ท่านมีความพึงพอใจที่ได้แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ต่อเพื่อนสมาชิก					
19. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสนใจที่จะค้นหาวิธีการใหม่ๆ สำหรับตนเองด้วย					
20. ท่านมีวิธีการเข้าถึงความรู้จากการแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม					
21. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ ท่านสามารถแนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้กับเพื่อนสมาชิกได้					
22. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นหาความรู้ และนำมาแบ่งปันระหว่างเพื่อนสมาชิก					
23. ท่านสามารถนำความรู้ที่เพื่อนสมาชิกแบ่งปันมาสร้างเป็นผลงานได้					
24. ท่านและเพื่อนสมาชิกได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่ม					
25. ท่านสามารถค้นหาวิธีแก้ปัญหาแบบเฉพาะเจาะจง					
26. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น เว็บบล็อก กระดานสนทนา ห้องสนทนา อีเมล และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ในกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ					
27. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน สร้างปฏิสัมพันธ์กับสมาชิก					
28. ท่านสามารถสะท้อนความคิดของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อเพื่อนสมาชิก					
29. ท่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากสมาชิกในกลุ่ม ไปประยุกต์ใช้ได้					
30. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของสมาชิกหรือกลุ่ม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

**แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและ
ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน**

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุดโดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบฯ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ					
ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม					
ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ					
ขั้นที่ 3 ปฏิมนิเทศ					
ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ					
ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา					
ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ					
ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูลสารสนเทศ					
ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ					
ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน					
ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน					
ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ					
โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง:

1. การประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับหลักการที่ใช้ในการสร้างรูปแบบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบวิธีการใช้และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ โดยท่านสามารถพิจารณารายละเอียดของรูปแบบ ได้จากเอกสารที่ส่งมาพร้อมกันนี้

2. แบบประเมินและรับรองฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและรับรองความเหมาะสมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชนหลังการทดลองใช้รูปแบบฯ เรียบร้อยแล้ว โดยแบ่งออก เป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินและรับรอง

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 การรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

หมายเหตุ: เอกสารทั้งหมดมี 2 ชุด คือ (1) แบบประเมินและรับรองรูปแบบฯ

(2) รายละเอียดของรูปแบบฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินรูปแบบ

ชื่อ-นามสกุล ผู้ประเมินและรับรองรูปแบบฯ.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวก.....อีเมล์.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินและรับรองรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

ค่าคะแนน	ความหมาย
+1	เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมและใช้ได้
0	เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมและใช้ได้
-1	เมื่อรายการประเมินนั้นไม่เหมาะสมและใช้ไม่ได้

ประเด็นการพิจารณา	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ				
1.2 หลักการการมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง				
1.3 หลักการการรู้สารสนเทศ				
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				
3. องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				
3.1 บุคคล				
3.2 เป้าหมายชุมชน				
3.3 กระบวนการสืบสอบ				
3.4 เทคโนโลยี				
4. ขั้นตอนของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม				
ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ				
ขั้นตอนที่ 3 ปฐมนิเทศ				
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา				
ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ				
ขั้นตอนที่ 6 การบูรณาการสรุปและการสร้างข้อมูลสารสนเทศ				
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ				
ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผลการดำเนินงาน				
ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ				
5. วิธีการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				
6. เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม				

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นครูโรงเรียน
เอกชนของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	อายุ ☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปี ☐ 4) 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ประสบการณ์การทำงาน ☐ 1) น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2) 5 - 10 ปี ☐ 3) 11 - 15 ปี ☐ 4) 15 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	กลุ่มสาระวิชาที่สอน ☐ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ☐ 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ☐ 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ☐ 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ☐ 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
	☐ 6) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม						
	☐ 7) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี						
	☐ 8) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา						

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	ในโรงเรียนของท่านมีการตั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ บทบาทความรับผิดชอบของสมาชิกเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ท่านมีแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	0	+1	+1	+1	+1	.80

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
8	ท่านมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	ท่านได้รับกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในระหว่างการทำกิจกรรมเสมอ	1	1	1	1	1	1
10	ท่านสร้างความผูกพันกับเพื่อนสมาชิกด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ	0	+1	+1	+1	+1	.80
11	ท่านมักได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกโดยการสะท้อนความคิดเห็นเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	ท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	1
13	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	ท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1
16	ท่านนำข้อมูลที่ค้นหามาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	1
17	ท่านนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับเพื่อนสมาชิกเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
18	ท่านสามารถรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	ท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผลวิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา ร่วมกับเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	1
20	ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
21	ท่านและสมาชิกมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
22	ท่านและสมาชิกร่วมกันลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	+1	+1	+1	+1	+1	1
23	ท่านและสมาชิกนำเสนอผลงาน ความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เอื้อต่อการนำไปใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	ท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1
25	ชุมชนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1
26	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
27	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
28	ท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ ๆ จากผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1
29	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
30	ในโรงเรียนของท่านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ ออนไลน์							
1	ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS)	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	บทเรียนออนไลน์ (Study Online)	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (OER, MOOCs, iTunes U)	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ออนไลน์							
5	กระดานข่าว (New Forum)	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	กระดานอภิปราย (Discussion Forum)	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	การประชุมทางไกล (Video conferencing)	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ห้องสนทนา (Chat room)	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	การรับส่งข้อความ (Instant messaging)	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	เว็บบล็อก (Weblog)	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ความสามารถในการระบุปัญหาในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องการเพื่อการแก้ปัญหานั้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการค้นหาสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ความสามารถในการระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ความสามารถในการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	ความสามารถในการแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสารสนเทศที่ต้องการนำไปใช้พัฒนางานได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ความสามารถในการประเมินคุณภาพสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่างๆ หลังการใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่างๆ	0	+1	+1	+1	+1	.80
10	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อเรียกใช้สารสนเทศจากหลายแหล่งในเวลาเดียวกัน	0	+1	+1	+1	+1	.80
11	ความสามารถในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อให้บุคคลหลายคนสามารถเรียกใช้สารสนเทศจากแหล่งเดียวกันได้ในเวลาเดียวกัน	0	+1	+1	+1	+1	.80
12	ความสามารถในการนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
13	ความสามารถในการบูรณาการสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ และนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่างๆ เพื่อการพัฒนาผลงานทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	ความสามารถในการสังเคราะห์สารสนเทศที่สืบค้นมาจากแหล่งต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ท่านคิดว่าชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครองมีประโยชน์อย่างไรและจำเป็นหรือไม่ต่อการรู้สารสนเทศของท่าน	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง
ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	อายุ ☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปี ☐ 4) 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	อาชีพ ☐ 1) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 2) ธุรกิจส่วนตัว ☐ 3) พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 4) อื่น ๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ท่านคิดว่าครุมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ท่านได้รับการสื่อสารและการเชิญชวนให้เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ท่านและครุมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ท่านมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	ท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ท่านได้รับแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	ท่านตระหนัก ยอมรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	ท่านสนับสนุนข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	0	+1	+1	+1	+1	.80
11	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น และระดมสมองกับสมาชิกของชุมชนเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอวิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาร่วมกับสมาชิกของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
13	ท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับสมาชิกของชุมชนได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือการสื่อสาร

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจหรือสร้างความรู้ออนไลน์							
1	ระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System : CMS)	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	บทเรียนออนไลน์ (Study Online)	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	การค้นหาข้อมูลด้วย Search Engine เช่น Google	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิด (OER, MOOCs, iTunes U)	+1	+1	+1	+1	+1	1
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารและการทำงานร่วมกันออนไลน์							
5	กระดานข่าว (New Forum)	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	กระดานอภิปราย (Discussion Forum)	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	การประชุมทางไกล (Video conferencing)	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ห้องสนทนา (Chat room)	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	การรับส่งข้อความ (Instant messaging)	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	เว็บบล็อก (Weblog)	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ได้แก่ Facebook, Instagram, Line ฯลฯ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ท่านสามารถระบุแหล่งที่มาของสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ท่านสามารถค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ท่านสามารถนำสารสนเทศที่สืบค้นได้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของการรู้สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ท่านพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครู และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร
สถานศึกษา ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	อายุ ☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปี ☐ 4) 51 ปีขึ้นไป	0	+1	+1	+1	+1	.80
3	ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ตำแหน่ง ☐ 1) ผู้อำนวยการ ☐ 2) รอง ผู้อำนวยการ ☐ 3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ☐ 4) อื่น ๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร โรงเรียน ☐ 1) 1-5 ปี ☐ 2) 6- 10 ปี ☐ 3) 11-15 ปี ☐ 4) มากกว่า 15 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนเพื่อค้นหาความรู้โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ร่วมกันที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนโดยติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ครูในโรงเรียนของท่านร่วมทำกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ความเชื่อ ความสนใจในสิ่งเดียวกันร่วมกับสมาชิกในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ครูในโรงเรียนของท่านมีปฏิสัมพันธ์กันในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือนำเสนอความคิดใหม่ๆ ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ครูในโรงเรียนของท่านใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	ครูในโรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการผูกพันระหว่างสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ครูในโรงเรียนของท่านมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวเพื่อนสมาชิกและคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	0	+1	+1	+1	+1	.80
8	ครูในโรงเรียนของท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและสิ่งที่สนใจอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	ครูในโรงเรียนของท่านได้รับความรู้ใหม่ๆ และได้เพิ่มพูนทักษะการทำงานโดยการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อสมาชิกในกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	ครูในโรงเรียนของท่านมีความตระหนักรับและเข้าใจสถานการณ์ปัญหาของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
11	ครูในโรงเรียนของท่านค้นหาข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	ครูในโรงเรียนของท่านนำข้อมูลที่ค้นหามาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิก	0	+1	+1	+1	+1	.80
13	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวมสังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถนำเสนอการตรวจสอบผล วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาพร้อมกับเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถสะท้อนเจตคติของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
16	ครูในโรงเรียนของท่านมีการทบทวนแนวทางแก้ปัญหาที่ยังไม่ได้ข้อสรุปร่วมกันกับสมาชิกในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
17	ครูในโรงเรียนของท่านร่วมกันลงมติเพื่อหาข้อยุติของปัญหาและแนวทางปฏิบัติโดยยึดเสียงข้างมาก	+1	+1	+1	+1	+1	1
18	ครูในโรงเรียนของท่านมีการนำเสนอผลงานความรู้และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เอื้อต่อการนำไปใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1
20	ครูในโรงเรียนของท่านมีการสื่อสารและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
21	ครูและผู้ปกครองใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในชุมชน เช่น	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
	ห้องสนทนา (Chat room) เว็บบล็อก (Weblog) เป็นต้น						
22	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
23	ครูในโรงเรียนของท่านได้รับการสนับสนุนข้อมูลและแนวคิดใหม่ ๆ จากผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในอภิปราย และการระดมความคิดของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
25	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรวบรวม สังเคราะห์ และสรุปลงมติเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถกำหนดคำถามตามความจำเป็นของสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถระบุแหล่งสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถค้นหา-เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถประเมินแหล่งสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถรวบรวมสารสนเทศ สังเคราะห์บูรณาการสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ครูในโรงเรียนของท่านสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
8	โรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของทักษะการรู้สารสนเทศของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	โรงเรียนมีนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	โรงเรียนพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ครูมีทักษะการรู้สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อที่	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	
		1	2	3	4	5	
1	ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนารูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่าง ครูและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศของครูโรงเรียนเอกชน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบ (ต้นแบบ) รูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

รายละเอียดร่างรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. หลักการของรูปแบบชุมชนสืบสอบอย่างมีส่วนร่วม						
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
1.2 หลักการการมีส่วนร่วม ระหว่างครูและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	1
1.3 หลักการการรู้สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	+1	0	+1	+1	+1	.8
3. องค์ประกอบของร่างรูปแบบ						
3.1 บุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.2 เป้าหมายชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.3 กระบวนการสืบสอบ	+1	+1	0	+1	+1	.8
3.4 เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. ขั้นตอนของรูปแบบ						
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 3 ปฐมนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนด สถานการณ์ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวม สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 6 การบูรณาการสรุป และการสร้างข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผล สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผลการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่ สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพเว็บไซต์และคู่มือแนวทางปฏิบัติ ของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การออกแบบเว็บไซต์				
1. การออกแบบเว็บไซต์ใช้รูปแบบตัวอักษรที่อ่านง่ายชัดเจน และสม่ำเสมอ	+1	+1	0	.67
2. สีพื้นหลัง ภาพประกอบและสีข้อความของเว็บไซต์มีความกลมกลืนกัน	+1	+1	+1	1
3. หน้าโฮมเพจ (Site home) ของเว็บไซต์ มีความน่าสนใจ	+1	0	+1	.67
4. ความชัดเจนของข้อความในกิจกรรมออนไลน์	+1	0	+1	.67
5. รูปแบบการนำเสนอช่วยให้สมาชิกเห็นลำดับความสอดคล้องในการทำกิจกรรมออนไลน์	+1	+1	+1	1
6. รูปแบบอักษรมีมาตรฐานทั่วไป แบบอักษรจะไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อแสดงผลบนจอคอมพิวเตอร์และโปรแกรมค้นหาเว็บอื่นๆ (Browser)	+1	+1	+1	1
7. การเชื่อมโยงหน้าอื่นหรือไปยังเว็บไซต์อื่นๆ	+1	+1	+1	1
การออกแบบระบบนำทาง				
8. เว็บไซต์มีโครงสร้างเนื้อหา เช่น แหล่งทรัพยากร กิจกรรม เครื่องมือการติดต่อสื่อสารและทำงานร่วมกันเพื่อนำทางสมาชิกในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	1
9. เว็บไซต์ไม่มีการเชื่อมโยงภายนอกมากเกินไปที่จะส่งผลให้สมาชิกสับสน	+1	+1	+1	1
10. เว็บไซต์มีการนำทางเข้าสู่กิจกรรมและเชื่อมโยงไปยังหน้าการนำเสนอต่างๆ ได้อย่างสะดวกหรือไม่	+1	0	+1	.67
11. เว็บไซต์มีช่องทางให้สมาชิกค้นหาข้อมูล	+1	0	+1	.67
12. กระดานระดมความคิด (Webboard) สำหรับอภิปรายร่วมกัน เข้าถึงได้ง่าย	+1	+1	+1	1
13. สมุดบันทึก (Blog) สำหรับบันทึกข้อมูลการทำกิจกรรม เข้าถึงได้ง่าย	+1	+1	0	.67
14. ห้องสนทนา (Chat) ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เข้าถึงได้ง่ายและใช้งานสะดวก	+1	+1	+1	1

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
15. ทุกหน้าการนำเสนอกิจกรรมออนไลน์มีการเชื่อมโยงกลับมายังหน้าหลัก	+1	+1	+1	1
16. เอกสารคู่มือแนวทางปฏิบัติมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1
การออกแบบระบบนำทาง	+1	+1	+1	
17. ความสะดวกในการเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ	+1	+1	+1	1
18. สมาชิกสามารถรู้ว่าตนเองกำลังอยู่ตำแหน่งใดในกิจกรรมได้โดยไม่ต้องคาดเดาเอาเอง	+1	+1	+1	1
19. สมาชิกสามารถเห็นภาพรวมของกิจกรรมออนไลน์ได้อย่างชัดเจน	+1	0	+1	.67
20. สมาชิกจำนวนมากสามารถเข้าถึงกิจกรรมได้	+1	0	+1	.67

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบวัดการรู้สารสนเทศของครู
โรงเรียนเอกชน ของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตระหนักถึงความจำเป็นและความต้องการของตนเอง				
ในการใช้สารสนเทศ				
1. ท่านสามารถกำหนดและอธิบายสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1
2. ท่านสามารถพิจารณาประโยชน์ที่จะได้รับจากสารสนเทศที่ต้องการ	+1	+1	+1	1
3. ท่านตระหนักถึงความรู้ที่มีอยู่และใฝ่ที่จะแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม	+1	+1	+1	1
สามารถกำหนดเรื่องที่จะค้นหาตามความต้องการ				
4. ท่านสามารถกำหนดศัพท์ที่จะใช้ในการอธิบายถึงสารสนเทศที่ตนต้องการได้	+1	+1	+1	1
5. ท่านสามารถระบุและปรับปรุงสารสนเทศให้สอดคล้องกับสารสนเทศที่ตนต้องการได้	+1	+1	+1	1
6. ท่านสามารถกำหนดคำถามที่จะนำไปสู่สารสนเทศที่ต้องการจะใช้ได้	+1	+1	+1	1
7. ท่านสามารถกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการได้	+1	+1	+1	1
มีกลวิธีเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ				
8. ท่านสามารถคัดเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เหมาะสมเพื่อเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการใช้	+1	+1	+1	1
9. ท่านปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศหรือบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้ทราบถึงเครื่องมือค้นหาสารสนเทศที่หลากหลายขึ้น	+1	+1	+1	1
10. ท่านสามารถใช้ระบบการสืบค้นที่หลากหลายเพื่อค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบที่แตกต่างกันได้	+1	+1	+1	1
11. ท่านสามารถกำหนดปัญหาในการสืบค้นสารสนเทศและตัดสินใจปรับปรุงกลยุทธ์การสืบค้นใหม่ได้	+1	+1	+1	1
12. ท่านสามารถกำหนดคำสำคัญ คำพ้อง หรือ คำที่สัมพันธ์กับสารสนเทศที่ต้องการใช้ได้	+1	+1	+1	1

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
มีการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ				
13. ท่านสามารถจัดระบบสารสนเทศที่รวบรวมมาได้	+1	+1	+1	1
14. ท่านสามารถคัดลอก บันทึกและจัดการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้	+1	+1	+1	1
15. ท่านสามารถบันทึกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการเพื่อใช้สำหรับการอ้างอิงในอนาคต	+1	+1	+1	1
16. ท่านสามารถจัดการกับเอกสาร รูปภาพ และข้อมูลที่เป็นดิจิทัลที่ต้องการ โดยเปลี่ยนรูปลักษณ์นั้นจากรูปแบบ และตำแหน่งเดิมไปเป็นเนื้อหารูปแบบใหม่ได้	+1	+1	+1	1
17. ท่านเคารพสิทธิต่างๆของผู้ใช้ทุกคน และไม่ทำทรัพย์สินสารสนเทศเสียหาย	+1	+1	+1	1
18. ท่านระมัดระวังที่จะไม่แพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	1
สามารถประเมินแหล่งสารสนเทศได้				
19. ท่านสามารถจำแนกประเภทและรูปแบบของแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้	+1	+1	+1	1
20. ท่านสามารถสรุปใจความสำคัญที่ได้มาจากสารสนเทศที่รวบรวมมาได้	+1	+1	+1	1
21. ท่านสามารถสรุปประเด็นสำคัญของเอกสารด้วยสำนวนของตนเองและเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1
22. ท่านสามารถแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นในสารสนเทศได้	+1	+1	+1	1
23. ท่านสามารถระบุสารสนเทศที่ไม่ถูกต้องและที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้	+1	+1	+1	1
24. ท่านสามารถเลือกสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาและตอบคำถามได้	+1	+1	+1	1
25. ท่านมีเข้าใจการใช้สารสนเทศ กลั่นกรองและเลือกได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1
26. ท่านสามารถแบ่งกลุ่ม จัดเก็บ ใช้ และตรวจสอบสารสนเทศที่จะสะสมหรือที่จะเผยแพร่ได้	+1	+1	+1	1
สังเคราะห์และบูรณาการสารสนเทศ				

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
27. ท่านสามารถสังเคราะห์สารสนเทศในขั้นแรกได้และตั้งสมมุติฐานได้ว่าควรจะศึกษาหรือหาสารสนเทศเพิ่มเติมหรือไม่	+1	+1	+1	1
28. ท่านสามารถเปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้น สิ่งที่ขัดแย้งกัน และลักษณะเฉพาะอื่นๆของสารสนเทศได้	+1	+1	+1	1
29. ท่านสามารถใช้สารสนเทศที่มีอยู่เดิมและสารสนเทศที่ได้มาใหม่ในการวางแผนและสร้างสารสนเทศขึ้นใหม่ได้	+1	+1	+1	1
30. ท่านสามารถตัดสินใจเพิ่มหรือลดประเด็นของสารสนเทศที่ต้องการได้	+1	+1	+1	1
31. ท่านสามารถทำความเข้าใจและตีความสารสนเทศเพื่อการอภิปรายกับบุคคลอื่นได้	+1	+1	+1	1
32. ท่านสามารถนำสารสนเทศที่ผลิตใหม่ไปสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1
33. ท่านสามารถประยุกต์ใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ และใช้แก้ปัญหาได้	+1	+1	+1	1
34. ท่านสามารถสร้างและนำเสนอสารสนเทศหรือความคิดในรูปแบบที่เหมาะสมได้	+1	+1	+1	1
35. ท่านสามารถนำเสนอสิ่งที่ได้จากสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1
มีความเข้าใจและใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง				
36. ท่านมีความเข้าใจในการที่จะไม่คัดลอกผลงานของบุคคลอื่นโดยไม่ได้อ้างอิงหรือแอบอ้างคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นของตนเอง	+1	+1	+1	1
37. ท่านมีความเข้าใจเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายลิขสิทธิ์ และการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามลิขสิทธิ์	+1	+1	+1	1
38. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม กฎหมาย และเศรษฐกิจ สังคม เกี่ยวกับสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ	+1	+1	+1	1
39. ท่านจัดหา จัดเก็บ และเผยแพร่ อักษร ข้อมูล รูปภาพ และเสียง อย่างถูกกฎหมาย	+1	+1	+1	1

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
40. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่นมีมารยาทในการใช้อินเตอร์เน็ต	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลงาน ของผู้ทรงคุณวุฒิ

3 ท่าน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ด้านคุณภาพของผลงาน				
1.1 คุณภาพของผลงาน	+1	+1	+1	1
2. ด้านกระบวนการพัฒนา	+1	+1	+1	
2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาผลงาน	+1	+1	+1	1
2.2 ความน่าเชื่อถือได้ของผลงาน	+1	+1	+1	1
3. ด้านความเป็นไปได้ในการนำผลงานไปใช้ปฏิบัติ	+1	+1	+1	
3.1 การแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	1
3.2 การนำไปใช้	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินคุณลักษณะชุมชนสืบ
สอบอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูและผู้ปกครอง ของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ท่านได้เข้าร่วมกลุ่มกับสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์หรือ จุดมุ่งหมายเดียวกัน	+1	+1	+1	1
2. ท่านได้แนะนำตนเองต่อสมาชิก	+1	+1	+1	1
3. ท่านยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น	+1	+1	+1	1
4. ท่านเข้าร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ	+1	+1	+1	1
5. ท่านสนทนากับสมาชิกในกลุ่มทั้งแบบเผชิญหน้า และ แบบออนไลน์	+1	+1	+1	1
6. ท่านและเพื่อนสมาชิกทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย	+1	+1	+1	1
7. ท่านซักถาม แสดงความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะ ด้วยความสุภาพ	+1	+1	+1	1
8. ท่านกล่าวชมเชย ยกย่อง และให้กำลังใจเพื่อนสมาชิก เสมอ	+1	+1	+1	1
9. ท่านเริ่มสนทนากับเพื่อนสมาชิกด้วยการกล่าวคำ ทักทาย และเรียกชื่อเพื่อนสมาชิกเสมอ	+1	+1	+1	1
10. ท่านมีการใช้สรรพนามแทนชื่อกลุ่มเสมอ	+1	+1	+1	1
11. ท่านมีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ เพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	1
12. ท่านและเพื่อนสมาชิกในกลุ่มตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ของนักเรียนว่าเป็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ร่วมกัน	+1	+1	+1	1
13. ท่านมีการตั้งเป้าหมาย แบ่งหน้าที่ร่วมกับเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	1
14. ท่านมีส่วนร่วมในการลงมติเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่ม	+1	+1	+1	1
15. ท่านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมสมองกับเพื่อน สมาชิก	+1	+1	+1	1
16. ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่ม	+1	+1	+1	1
17. ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลในการแก้ปัญหาของ กลุ่ม	+1	+1	+1	1
18. ท่านมีความพึงพอใจที่ได้แบ่งปันความรู้ และ ประสบการณ์ต่อเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	1

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
19. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสนใจที่จะค้นหาวิธีการใหม่ๆสำหรับตนเองด้วย	+1	+1	+1	1
20. ท่านมีวิธีการเข้าถึงความรู้จากการแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	+1	+1	+1	1
21. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯท่านสามารถแนะนำวิธีการแก้ปัญหาให้กับเพื่อนสมาชิกได้	+1	+1	+1	1
22. ในขณะที่ท่านร่วมกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯท่านสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นหาความรู้ และนำมาแบ่งปันระหว่างเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	1
23. ท่านสามารถนำความรู้ที่เพื่อนสมาชิกแบ่งปันมาสร้างเป็นผลงานได้	+1	+1	+1	1
24. ท่านและเพื่อนสมาชิกได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่ม	+1	+1	+1	1
25. ท่านสามารถค้นหาวิธีแก้ปัญหาแบบเฉพาะเจาะจง	+1	+1	+1	1
26. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น เว็บบล็อก วิกิพีเดีย สไลด์นำเสนอ ห้องสนทนา อีเมล และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ในกิจกรรมชุมชนสืบสอบฯ	+1	+1	+1	1
27. ท่านใช้เทคโนโลยีสนับสนุน สร้างปฏิสัมพันธ์กับสมาชิก	+1	+1	+1	1
28. ท่านสามารถสะท้อนความคิดของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อเพื่อนสมาชิก	+1	+1	+1	1
29. ท่านสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากสมาชิกในกลุ่มไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	1
30. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของสมาชิกหรือกลุ่ม	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่ม
ตัวอย่างและผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ระยะที่ 1 สร้างชุมชนสืบสอบ				
ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อม	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 3 ปฏิมนิเทศ	+1	+1	+1	1
ระยะที่ 2 ร่วมสืบสอบ				
ขั้นที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ปัญหา	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 6 การบูรณาการสรุปและสร้างข้อมูล สารสนเทศ	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ	+1	+1	+1	
ระยะที่ 3 ประเมินผลชุมชน				
ขั้นที่ 8 ประเมินผลการดำเนินงาน	+1	+1	+1	1
ขั้นที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ	+1	+1	+1	1
โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจต่อการร่วม กิจกรรม	+1	+1	+1	1

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การประเมินและรับรองรูปแบบฯ ของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

รายละเอียดร่างรูปแบบ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. หลักการของรูปแบบ						
1.1 หลักการชุมชนสืบสอบ	+1	0	+1	+1	+1	.8
1.2 หลักการการมีส่วนร่วมระหว่างครูและ ผู้ปกครอง	+1	0	+1	+1	+1	.8
1.3 หลักการการรู้สารสนเทศ	+1	0	+1	+1	+1	.8
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ						
	+1	0	+1	+1	+1	.8
3. องค์ประกอบของร่างรูปแบบ						
3.1 บุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.2 เป้าหมายชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.3 กระบวนการสืบสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3.4 เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. ขั้นตอนของรูปแบบ						
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความร่วมมือ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 3 ปฐมนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดสถานการณ์ ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 6 การบูรณาการสรุปและการ สร้างข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 8 การประเมินผลการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่สารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. วิธีการใช้รูปแบบฯ						
	+1	+1	+1	+1	+1	1
6. เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบฯ						
	+1	+1	+1	+1	+1	1

ผลการตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น
ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)
แบบสอบถามความคิดเห็นครู

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.972	57

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครอง

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.882	32

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.992	35

ผลการตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น

ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient)

แบบวัดการรู้สารสนเทศ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	15	100.0
	Excluded^a	0	.0
	Total	15	100.0

a. ~~Listwise~~ deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.934	40

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงโค้งปกติของคะแนนการรู้สารสนเทศ
ด้วยวิธีการหาค่า Shapiro – Wilk

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Pre	.141	11	.200*	.952	11	.666

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Post	.214	12	.134	.888	12	.112

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้งานเว็บไซต์

1 การเข้าสู่เว็บไซต์

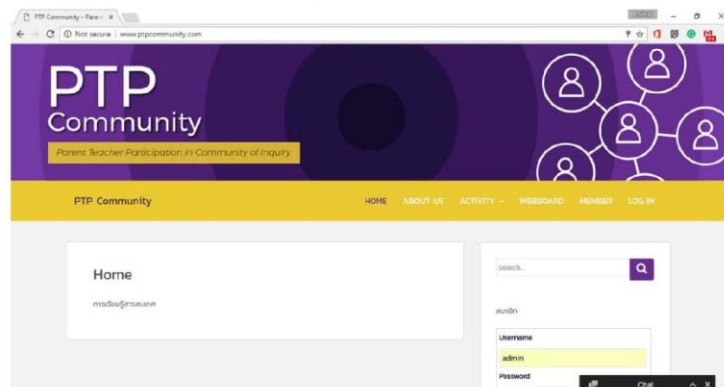
1. ผู้ใช้งานเข้าสู่โปรแกรมเบราว์เซอร์ เพื่อเปิดเว็บไซต์ เช่น Chrome , IE , Firefox เป็นต้น

2. เมื่อเข้าสู่หน้าแรกของเบราว์เซอร์ (จากตัวอย่างคือ Chrome) พิมพ์ที่อยู่ของเว็บไซต์ <http://www.ptpcommunity.com> ในช่อง Address Bar แล้วกดปุ่ม Enter

3. จากนั้นจะปรากฏหน้าจอบริษัท <http://www.ptpcommunity.com>

2 ส่วนต่างๆของเว็บไซต์

ส่วนหัวของโปรแกรม 1

เมนูของโปรแกรม 2

เนื้อหาของโปรแกรม 3

4

5

6

7

8

เมนูค้นหาบนโปรแกรม

ระบบสมาชิก

ปฏิทินแจ้งกิจกรรม

แบนเนอร์เพื่อไปยังเว็บไซต์ภายนอก

ห้องสนทนา

3

การลงทะเบียน

1. ไปที่ระบบสมาชิกด้านขวามือของโปรแกรม

สมาชิก

2. คลิกที่เมนู Register ด้านล่างของระบบสมาชิกเพื่อเข้าสู่การลงทะเบียน

กรอกข้อมูลเพื่อลงทะเบียน

3. กดปุ่ม เพื่อเป็นการลงทะเบียน

4 การสร้างโปรไฟล์

1. เมื่อทำการเข้าสู่ระบบสมาชิกเรียบร้อยแล้ว เมนูส่วนระบบสมาชิกจะเปลี่ยนเป็น

ระบบสมาชิก

Hello Admin | Logout

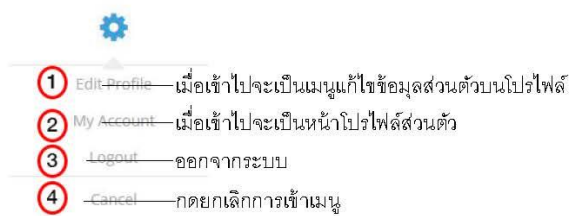
2. คลิกที่ชื่อผู้ใช้ ตัวอย่างจะเป็นชื่อ Admin คลิกเข้าไปเพื่อทำการแก้ไขโปรไฟล์

3. เมื่อเข้าสู่โปรไฟล์ส่วนตัวจะเจอหน้าจอดังรูปภาพ

Admin

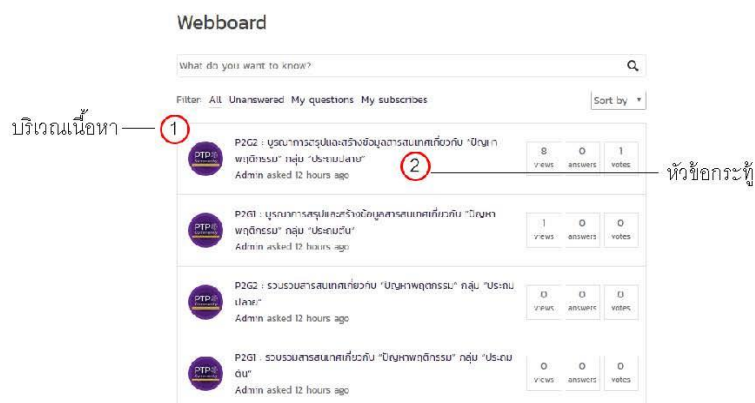

4. เลือกเมนู จะปรากฏเมนูดังรูปภาพ

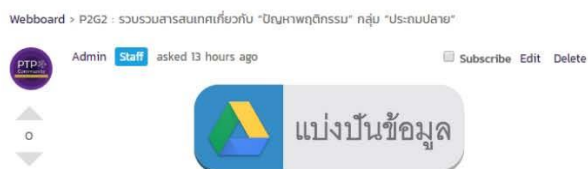
5 กระดานระดมความคิด

1. วางเมาส์ค้างไว้ที่เมนู **WEBBOARD** ด้านบนเมนูบาร์
2. เมื่อคลิกเข้าไปจะปรากฏหน้าจอดังรูป

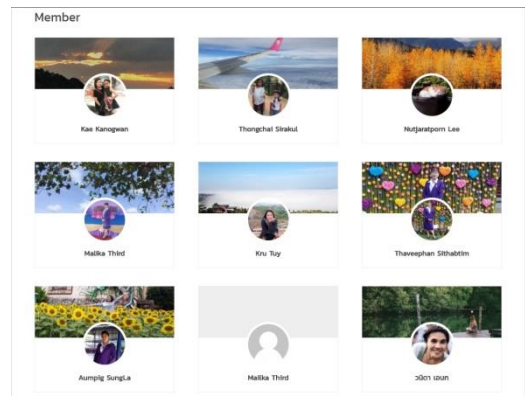
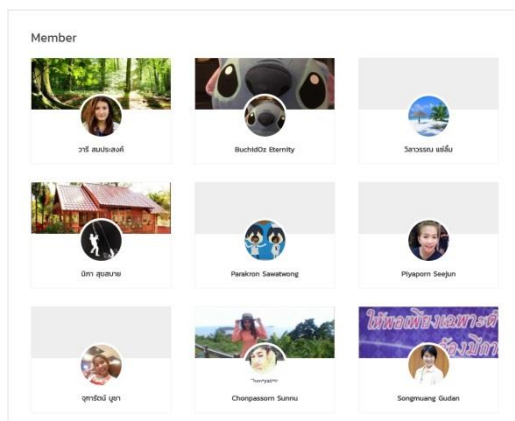
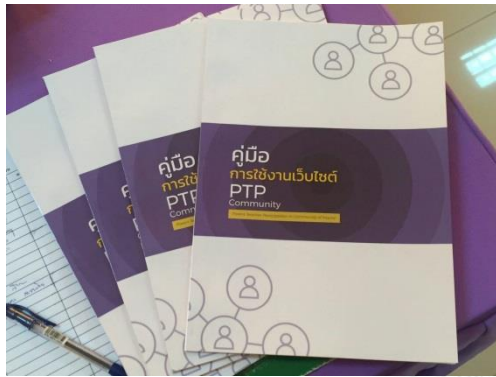
3. คลิกเลือกหัวข้อกระทู้ที่สนใจ เมื่อเข้าไปแล้วจะพบกับหน้าจอดังรูปตัวอย่าง

P2G2 : รวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับ "ปัญหาพฤติกรรม" กลุ่ม "ประถมปลาย"

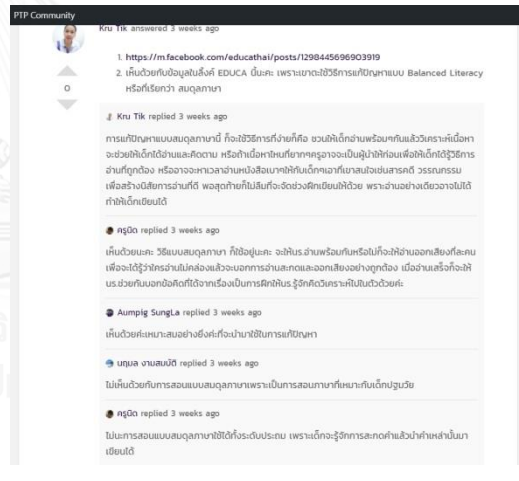
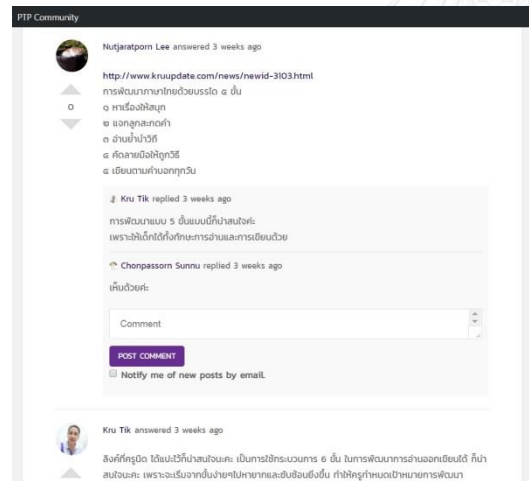
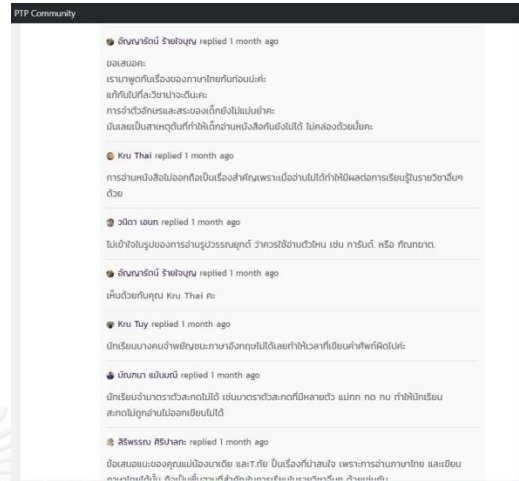
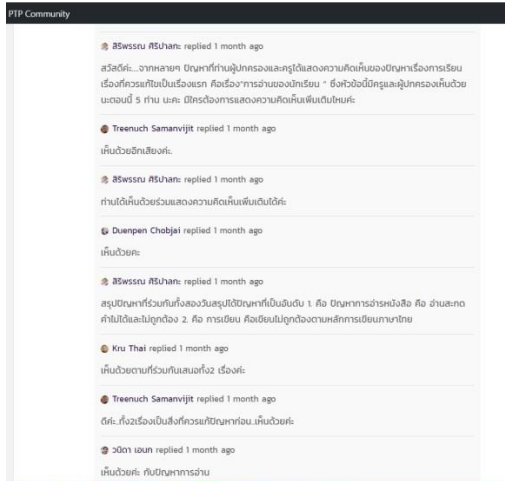

- 3.1 สามารถกดปุ่ม แบ่งปันข้อมูล เพื่อเข้าสู่ลิงค์ในการแบ่งปันข้อมูล

ภาคผนวก จ
 ภาพกิจกรรม
 ภาพกิจกรรมระยะสร้างชุมชน

ภาพกิจกรรมระยะร่วมสืบสอบ

ภาพกิจกรรมระยะประเมินผลชุมชน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวรศักดิ์ อัครเดชเรืองศรี เกิดวันที่ 15 มกราคม 2518 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2545 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนภูมิสมิทธิ์

